

ALAN HIRSCH
a **DARRYN ALTCLASS**

ZABUDNUTÉ CESTY

Príručka

+ praktický návod na budovanie misijných zborov

Obsah

Predslov	3
Poznámka pre vedúcich	4
1. Úvod do zabudnutých ciest	12
2. Jadro toho všetkého: Ježiš je Pán	18
3. Činenie učeníkov	35
4. Misijno-inkarnačný dôraz	51
5. Apoštolské prostredie	68
6. Organické systémy	88
7. Communitas, nie komunita	107
Zdroje	120
Slovník klíčových výrazov	129

Predslov

V čase písania tohto predslovu uplynulo už okolo pätnásť mesiacov od vydania knihy *Zabudnuté cesty*. Môžem povedať, že v úprimnej pokore sledujem, ako pozitívne je prijímaná. Ako spisovateľovi sa mi dostáva veľa spätnej väzby prostredníctvom listov, elektronickej pošty alebo osobne a povaha tej spätnej väzby je obyčajne veľmi rôznorodá. Avšak zďaleka najbežnejšou reakciou, s ktorou sa u jej čitateľov stretávam, je: „Viem, že to znie čudne, ale mám pocit, ako keby som si „spomenul“ na myšlienky, ktoré som nikdy predtým nedokázal jasne artikulovať.“ V tom bode si obyčajne poviem: „Haleluja“, pretože to je pre mňa potvrdením hlavnej témy knihy *Zabudnuté cesty* – že Apoštolský Element je latentne prítomný v celom Božom ľude a my sme len zabudli na to, ako s ním nadviazať spojenie. Sme tak otupení mámením inštitucionálneho náboženstva, že v nás vymizla akákoľvek spomienka na to, čím môžeme a čím by sme mali byť. Ďalšou príčinou môjho nadšenia je presvedčenie, že Duch naozaj po celom svete zobúdzá svoj ľud k tomu, aby sa chopil svojho skrytého potenciálu. Vznik nových apoštolských hnutí je podľa môjho názoru globálnym fenoménom – je to niečo naozaj pozoruhodné. Oprávnené si môžeme robiť veľké nádeje.

Avšak stretávam sa s ešte jednou reakciou, ktorá obyčajne prichádza vo forme otázky: „Ako sa dajú implementovať myšlienky, ktoré sú obsiahnuté v knihe *Zabudnuté cesty*?“ Väčšina čitateľov sa nachádza v organizáciách, ktoré sa zdajú byť na míle vzdialené od étosu *hnutia*, ktorý je popísaný v danej knihe – hoci možno sa snažia ísť tým smerom. Je dôležité uvedomiť si, že pri písaní knihy *Zabudnuté cesty* som nikdy nezamýšľal vytvoriť nejakú misijnú techniku, ale skôr prebudiť stratenú predstavivosť. Ako Boží ľud musíme hlboko načrieť do našich kolektívnych spomienok a „pospomínať si“ na zabudnuté cesty apoštolských hnutí. Potrebujeme rozmýšľať a snívať a našu predstavivosť naplniť novými príležitosťami a dovoliť, aby Ježiš nanovo inšpiroval naše srdce. Zámerom tejto príručky nie je vytvoriť nejakú skratku v oblasti tohto prepotrebného prekalibrovania, ale skôr tento nový spôsob myslenia nejakou „sfunkčnit“.

Na dosiahnutie tohto cieľa som potreboval pomoc. A tak som pozval Darryna Altclassa, svojho dlhoročného priateľa a kolegu, aby túto knihu napísal spolu so mnou. Darryn je horlivý a skúsený zakladateľ zborov, ktorý dôsledne aplikuje väčšinu vecí z knihy *Zabudnuté cesty* v praktickom živote a to už niekoľko rokov. Dobre ma pozná; spolupracovali sme v rámci Forge Mission Training Network a v priebehu rokov sme spolu zdieľali množstvo misijných nápadov a snov. Darryn je priekopníkom jedného lokálneho hnutia – založil Third Place Communities (Spoločenstvá tretieho miesta) a toto hnutie popisujem v mojej knihe aj ako primárnu vzorovú štúdiu. Túto sieť zborov som si nevybral preto, lebo by bola v niečom nadradená iným, ale jednoducho preto, lebo v priebehu uplynulých rokov sa stala súčasťou cesty nás oboch a pomerne úspešne sa snaží integrovať do svojho života *Zabudnuté cesty*.

Náš priateľ a kolega Steve Ogne, skúsený lektor, kouč, konzultant a spisovateľ nám tiež poskytol potrebnú pomoc. Pomohol nám so sumarizovaním informácií a verne nám dával spätnú väzbu. Sme mu vďační za jeho vhľady v priebehu písania.

Je ťažké, neprístupovať k takejto knihe perfekcionisticky. Nie som si istý, či by sme vôbec niekedy mali pocit, že je už dostatočne dobre spracovaná, no napriek tomu vám ju predkladáme. No ešte dôležitejšie je, že ju predkladáme Bohu – s nádejou, že On ju použije na šírenie svojho kráľovstva v tomto kritickom storočí.

Soli Deo Gloria.

Alan Hirsch
máj 2008

Poznámka pre vedúcich

To, že ste začali čítať túto knihu, poukazuje na váš záujem nielen o teóriu zabudnutých ciest, ale že ich na určitej úrovni chcete aj aktivovať vo svojom vlastnom živote a v životoch ľudí vo vašom okolí. Presne preto sme túto knihu napísali.

Toto nie je teoretická kniha o misii alebo o misijných hnutiach, hoci obsahuje aj trochu teórie. Je to skôr praktická príručka, ktorej cieľom je popísať rámec a ponúknuť návrhy, ktoré poslúžia k inšpirovaniu Božieho ľudu pre misiu. Naším hlavným zámerom je, aby sme v tomto post-kresťanskom svete, ktorý obývame, rozprúdili inovatívnu misijnú aktivitu pre Ježiša. Ešte špecifickejšie povedané, táto príručka je návodom na aplikovanie myšlienok, ktoré sú obsiahnuté v knihe *Zabudnuté cesty*. Odporúčame vám, aby ste ju používali ako príručku, ako akýsi misijný denník pri vašich misijných aktivitách vo svete. Privlastnite si ju, využívajte ju, robte si do nej poznámky, podčiarkujte v nej, noste ju so sebou a zapisujte si svoje myšlienky a pozorovania z vašej vlastnej cesty.

Spätná väzba napovedá, že mnohí z tých, ktorí si knihu *Zabudnuté cesty* už prečítali, hlboko rezonujú s víziou cirkvi, ktorá je v nej popísaná. Veľa ľudí tvrdilo, že pri jej čítaní malo pocit, ako keby si „spomenuli“ na niečo, na čo akosi pozabudli a že získali jasnejší pohľad na životnú silu (na to, čo Alan nazýva Apoštolský Element), ktorá pulzovala v prvej cirkvi a v podobných hnutiach. Sme presvedčení o tom, že príčinou tohto „spomenutia si“ je fakt, že Apoštolský Element skutočne prebýva vo všetkých autentických vyjadreniach *ecclesia*, avšak v priebehu dejín jednoducho ostal nepovšimnutý.

Mnohí vo svojich zboroch a organizáciách túžia vidieť niečo, čo sa viac podobná na hnutie. Zároveň však majú pocit, že realita naplnenia takého sna je mimo ich dosahu. Iní, ktorí sú hlboko zakorenení v rôznych formách kresťanstva, majú pocit, že ich zbor nie je možné transformovať na misijné hnutie.

Nemýľte sa; rozsah zmien, ktoré sú potrebné pri transformácii na taký typ hnutia, aký je popísaný v knihe *Zabudnuté cesty*, je doslova paradigmatický. Všetky súčasti mDNA (to je súhrnný názov pre jednotlivé súčasti, ktoré spolu obsahujú a tvoria Apoštolský Element) sú priamou výzvou pre cirkev, aby prehodnotila svoju prax a svoje misijné pôsobenie. Keď všetkých šesť súčastí Apoštolského Elementu spolu pospájame, možno sa nám bude zdať, že stojíme pred neprekonateľnou úlohou. Celé to však nie je až také ťažké, ako sa zdá a každopádne to nie je nemožné. Cirkev v Číne je dôkazom toho, že silne inštitucionalizované formy kresťanstva sa môžu stať mohutnými transformačnými hnutiami, ak sa nachádzajú v správnych podmienkach. A treba povedať, že podmienkou aktivovania Apoštolského Elementu nemusí byť iba prenasledovanie. Aj slabšie formy adaptívnych výziev môžu donútiť cirkev k tomu, aby reagovala a aj sa to deje. Keďže cirkev je nositeľkou evanjelia a v moci Ducha Svätého aj kompletného kódu Apoštolského Elementu, potenciál na premenu sveta je v nej vždy dostupný. Boh je schopný a veľmi ochotný zmocniť cirkev k tomu, aby naplnila svoje misijné poslanie. Vnímame to dokonca ako veľmi špeciálne dielo Ducha Svätého – prebúdzanie Božieho ľudu k tomu, aby uchoпил svoje povolanie a poslanie v rámci hnutia, ktoré môže zmeniť svet – a aj to spraví.

Keďže veríme, že sa potrebujeme prebudiť k niečomu, čo sme už dávno zabudli, podobne veríme aj v to, že samotná cirkev si „spomenie“ na zabudnuté cesty apoštolských hnutí. Ak sa to má stať, vedúci budú musieť začať vytvárať správne prostredia a zmysluplne pomenovávať to, čo ľudia prežívajú. Presne to by sme chceli dosiahnuť touto knihou – aby zabudnuté cesty neostali až tak veľmi ... zabuduté.

Dúfame, že vám na rôznych úrovniach (od východísk až po strategické vodcovstvo a v akejkoľvek forme kresťanskej organizácie) budeme vedieť pomôcť v tom, aby ste znova aktivovali misijnú cirkev *tam, kde ste*. Odporúčame vám, aby ste sa do toho pustili prostredníctvom zavedenia série zásad a návykov, ktoré sa týkajú jednotlivých súčastí mDNA, ktoré sú popísané v knihe *Zabudnuté cesty*. Veríme, že to nám pomôže, znova si „spomenúť“, ako môžeme byť transformujúcim hnutím pre Ježiša v západnom svete.

Čo je vo vnútri?

Každá kapitola je štruktúrovaná rovnako, takže čitatelia môžu očakávať určitý stupeň uniformity. V rámci tohto prístupu sme jednotlivé kapitoly rozdelili do troch častí:

1. Zhrnutie jednotlivých súčastí mDNA

Čitatelia v tejto časti získajú dostatočný prehľad o každej kapitole a o jednotlivých súčastiach mDNA. Snažili sme sa vyhýbať odborným termínom a tak by to malo byť zrozumiteľné pre všetkých. Ak však narazíte na nejaký odborný výraz, úlohou vedúceho bude, aby vám ho zmysluplne vysvetlil. Na konci knihy je uvedený slovník, ktorý vám v tom tiež môže pomôcť.

2. Odporúčané zásady a návyky

Všimnite si, že po každom zhrnutí sme praktickú časť usporiadali do Zásad a Návykov. Zásady popisujú celkové správanie, ktoré jednotlivým skupinám kresťanov odporúčame zaviesť, ak si chcú privlastniť jednotlivé súčasti mDNA. Návyky sú užitočné nápady pre praktizovanie daných zásad. Návyky sú proste odporúčania, ktoré popisujú, ako sa v bežnom živote dajú dané zásady žiť alebo stvárniť. Zásady treba vnímať ako kostru rebríka a návyky ako jednotlivé stupienky, po ktorých stúpame nahor.

Nezabudnite na to, že tie zásady a návyky sú v rovine odporúčaní. Nie sú to nariadenia, iba výzvy. Nesnažte sa ich robiť všetky; mohlo by vás to úplne vyčerpať. Nemusíte sa dokonca rozhodnúť ani pre jedno z tých odporúčaní, no dúfame, že v takom prípade vám poslúžia ako podnet k nájdeniu vašich vlastných zásad a návykov.

3. Proces skupinového učenia sa

Túto knihu sme napísali s tým, že sme neustále rozmyšľali nad kontextom skupiny. Hoci ľudia sa možno rozhodnú, že si túto knihu budú čítať vlastným tempom, odporúčame vám, aby ste tieto informácie spracovávali spolu s inými – považujeme to za lepšie. Dúfame, že informácie a príklady, ktoré sú obsiahnuté v tejto knihe, povedú k bohatým diskusiám a že celé skupiny nimi budú inšpirované k misijnej činnosti. Preto sme ich nazvali misijné skupiny.

Kvôli tomu na konci každej kapitoly nájdete sériu otázok, ktoré môžete v rámci skupiny využiť na spracovanie a aplikovanie daných princípov. Veríme, že v tomto bode bude naozaj prebiehať proces učenia sa, lebo ľudia budú spolu skúmať, hodnotiť a začínať aplikovať tieto myšlienky v rámci svojho spoločenstva. Tu je prehľad štruktúry, ktorú odporúčame pre spracovanie v skupine:

Prvé stretnutie: Skúmajte (hovorte o tom)

Dbajte na to, aby všetci prišli pripravení a prečítali si danú kapitolu. Začnite prehľadom danej súčasti mDNA a tak objasnite tému a všetko, čo s tým súvisí. Ak narazíte na nejaké slová alebo pojmy, ktoré ľuďom nie sú jasné, treba ich v tomto bode objasniť. Je dobré, ak sa jeden človek ujme zodpovednosti za vedenie tejto časti a ak si ten človek dopredu prečíta (a pochopí) danú kapitolu z knihy *Zabudnuté cesty*.

Po úvodnom prehľade začnite skúmať jednotlivé myšlienky a odporúčania, ktoré sú súčasťou danej kapitoly. Fáza skúmania je silne interaktívna a sonduje, aké sú východiskové postoje a pocity ľudí. Položte niekoľko otvorených, overovacích otázok a tak vytvorte v skupine priestor na zdieľanie a hlasné rozmyšľanie. Tak sa dobrým spôsobom dopracujete k zisteniu, ako ľudia uvažujú alebo čo majú na srdci a o čom potrebujete spolu diskutovať.

Druhé stretnutie: Posúďte (hlbšie rozjímajte)

Zatiaľ čo fáza skúmania sa zameriava na všeobecné zdieľanie a interakciu, fáza hodnotenia sa sústreďuje na hlbšie rozjímajcie a kritické myslenie. Počas tejto fázy kladte otázky a robte vyhlásenia, ktoré podporia kritické myslenie. Také otázky povedú skupinu k tomu, aby si zoradila priority a aby brainstormovala (tvorivo uvažovala) o nových prístupoch a alternatívach. V tejto fáze budete môcť identifikovať aj prekážky a odpor a vytriediť, čo je dôležité a čo nie je dôležité.

Tretie stretnutie: Pustite sa do toho (prakticky zareagujte)

Zámerom tejto fázy je, aby sa skupina rozhodla pre nejakú praktickú aplikáciu. Doteraz skupina skúmala dané myšlienky v rámci všeobecných postrehov, hlbšieho hodnotenia a rozjímania, identifikovania prekážok a začala vytriedovať, čo je dôležité a čo nie je. Prichádza čas na sondovanie, čo z toho vyplýva. Čo potrebuje skupina spraviť, čo by ju posunulo dopredu? V tomto bode sa skupina potrebuje začať preorientovávať a začať brainstormovať a mapovať rôzne možnosti a potenciálne kroky. Čoho sa bude skupina musieť vzdať? Čoho sa potrebuje silnejšie chopiť? Od koho bude potrebovať pomoc? Počas tejto fázy kladte otázky a robte vyhlásenia, ktoré vyprovokujú ľudí k činom.

Štvrté stretnutie: Osobný zápisník

Po spracovaní množstva informácií vás pozývame k tomu, aby ste venovali čas modlitbe, načúvaniu a aby ste o svojich postojoch hovorili s Bohom. K čomu vás Boh volá a ako budete na to reagovať? Venujte čas tomu, aby ste si zaznamenali dojmy a vhlady celej skupiny. Napíšte modlitbu, ktorá vyjadruje vaše túžby voči Bohu. Ak to je vhodné, zdieľajte svoje myšlienky s celou skupinou a potom sa spolu modlite.

Kniha obsahuje ešte ďalšie dve časti – obe sa nachádzajú v jej zadnej časti.

Materiály a zdroje

Súčasťou knihy je príloha, ktorá obsahuje relevantné zdroje a príklady, na ktoré sa v rámci knihy odvolávame. Vzhľadom na prepojenosť súčastí Apoštolského Elementu sa tieto zdroje týkajú viacerých častí. Preto sme ich sústredili na toto jedno miesto na konci knihy. Kedykoľvek vás niečo zaujme alebo budete k tomu vyzvaní, jednoducho si vyhládajte túto časť.

Slovník

Keďže pôvodná kniha *Zabudnuté cesty* obsahuje frázy a pojmy, ktoré pre mnohých môžu byť neznáme, doplnili sme knihu aj o slovník – obsahuje zoznam pojmov, ktoré sme použili v rámci knihy *Zabudnuté cesty*. Pokojne si ich dopredu prečítajte, aby ste sa bližšie zoznámili s danými definíciami. A buďte si istí, že postupne to bude všetko omnoho jasnejšie.

Volanie k činu

Ak vaša skupina nemá byť len ďalšou *diskusnou* skupinou, odporúčame vám, aby ste ju nazvali *akčnou skupinou* alebo niečím v tom zmysle. Nechceme ľudí viesť iba k púhému chápaniu, ale k premysleným činom. Už či túto knihu používate pri vedení vedúcich skupiniek alebo členov skupiniek, ktorí sa snažia reaktivovať svoju skupinku, vnímajte túto príručku ako návod na revolúciu a každého čitateľa ako aktívneho účastníka v danom hnutí. Pamätajte na to, že každý jeden kresťan má v sebe zárodok a potenciál pre premenu sveta. Všetci môžeme a musíme zohrávať kľúčovú úlohu. Ak sa má étos hnutia zakoreniť vo vašom zbere alebo vo vašej organizácii, odporúčame vám, aby ste na túto cestu pozvali k sebe čo najviac ľudí.

Odporúčame vám, aby niekto prevzal zodpovednosť za koordinovanie tej akčnej skupiny. Hoci táto príručka je samostatným textom, je veľmi dôležité, aby aspoň jeden človek v skupine dôkladne prečítal *Zabudnuté cesty*, možno dokonca dvakrát, aby na tej ceste mohol poslúžiť ako skutočný sprievodca. Nevyhnutným aspektom vodcovstva je, že vedúci musí ísť hlbšie do vecí. Bez ohľadu na to, kto bude tým človekom, mal by na začiatku každého stretnutia prebrať zodpovednosť za vytvorenie úvodného prehľadu a mal by sa uistiť o tom, že všetci chápu základné myšlienky a terminológiu, ktorú používame na popisovanie súčastí Apoštolského Elementu. Keďže ale na druhej strane platí, že jedným zo skvelých spôsobov učenia sa, je učiť to niekoho iného, možno by mohlo byť užitočné, keby sa v skupine pri úvodnom prehľade striedali vždy rôzni ľudia. Vzhľadom na komplexnosť daného materiálu môžete jednotlivé kapitoly rozdeliť aj na dve časti a nechať dvoch ľudí, aby ich uvádzali.

Nasleduje niekoľko dôležitých informácií o tom, ako môžete z tejto príručky vyťažiť čo najviac a ako môžete maximalizovať vplyv týchto myšlienok v rámci vášho zboru alebo vo vašej organizácii.

Ako aplikovať model Apoštolského Elementu

Neexistuje žiadna magická formulka, pomocou ktorej by ste túto príručku mohli využiť na aplikovanie toho množstva myšlienok, ktoré sú obsiahnuté v knihe *Zabudnuté cesty*. Veľa závisí od vášho kontextu a od pevného rozhodnutia skupiny, hľadať odpovede a potom ich aplikovať vo vašom prostredí. Odporúčame vám však postupovať nasledovne:

1. Postarajte sa o to, aby si čo najviac ľudí prečítalo primárny text.

To platí obzvlášť pre kľúčových a vplyvných vedúcich v skupine. Uvedomujeme si, že kniha *Zabudnuté cesty* tvorí ucelený text, ktorý obsahuje zložitú terminológiu a ktorý predstavuje množstvo rôznych paradigmatických posunov v oblasti nášho rozmyšľania o cirkvi a o hnutiach. Dôvodom tejto ucelenosti je presmerovanie nášho myslenia preč od zaužívaných názorov a foriem, ktoré ako keby zaujímali monopolné postavenie v rámci našej predstavivosti. Naše názory na cirkev sú do takej miery späté s predstavou inštitúcie, že si nedokážeme ľahko predstaviť dynamickejšie Ježišovské hnutie, ani keď ho máme pred očami. Je rozhodujúce, aby naše mysle a srdcia boli zaangažované do pátrania po obnove zabudnutých ciest apoštolských hnutí.

2. Usilujte sa o realistický pohľad na zmenu

Každá skupina sa musí prebojovať cez to, ako dlho bude trvať, kým sa Apoštolský Element v nej naozaj zakorení – už či ide o malú skupinku alebo o zbor. My pevne veríme tomu, že z existujúcich zborov sa môžu stať zbory misijné. Ak sa to však má stať, vedúci musia mať jasnú predstavu o tom, ako má dôjsť ku zmene, ktorá bude viesť k tomuto cieľu. Do veľkej miery to závisí od situácie danej organizácie v čase zavádzania tohto procesu zmien. Napriek tomu nám je jasné, že úplná transformácia existujúcej organizácie iste potrvá dosť dlho. Bez ohľadu na to, ako dlhý čas sa rozhodnete venovať štúdiu a aplikovaniu odporúčaných zásad a návykov, odporúčame vám, aby ste to robili trpezlivo, na modlitbách a so záväzkom, že usilujete o dlhodobú zmenu. Pri vysporiadaní sa s vecami, ktoré sú zložité, sa neoplatí vyhľadávať krátkodobé riešenia. (Možno by vám pomohlo prečítanie prílohy knihy *Zabudnuté cesty* s názvom „Rýchlokurz chaosu“ – na základe tam načrtnutých línií budete možno môcť rozpracovať svoj vlastný proces zmeny.)

3. mDNA zakomponujte do jadra vašej organizácie/zboru

Pri aplikovaní modelu Apoštolského Elementu je rozhodujúce, aby sa mDNA zakorenila v srdci danej skupiny. Ak sa len púšťate do zakladania zboru, máte aspoň jednu výhodu: môžete sa rozhodnúť, že celý zbor jasne naformátujete tak, aby sa vnímal ako hnutie a spravíte to dobre hneď od začiatku. Ak nie ste v novom zbore, tak sa budete musieť rozhodnúť pre jeden zo strategických bodov, v ktorom iniciujete zmenu (pozri 5. bod). Nech ste v akejkoľvek situácii, ak sa mDNA má zakoreniť vo vašej skupine, musíte sa postarať o to, aby sa každý člen vašej skupiny vysporiadal s myšlienkami, ktoré sú obsiahnuté v knihe *Zabudnuté cesty* a začal rozmyšľať o tom, ako by sa dali aplikovať do vašej situácie. Veľa záleží od toho, čím budú nasiaknuté „kmeňové bunky“ vášho zboru. Narušená DNA môže neskôr v akomkoľvek organizme viesť k mutáciám a k problémom a tak sa nebojte byť puntičkárski v tom, aby všetko bolo od základu dobré. Vedúci však budú neustále musieť pozorne sledovať ďalší vývoj, pretože všetky organizácie majú vrodenu tendenciu postupne sa inštitucionalizovať. Musíte predpokladať, že každý člen vašej skupiny bol silne ovplyvnený inštitucionálnou predstavou cirkvi v jej mnohých formách. Budete musieť tvrdo pracovať na tom, aby ste vykorenili túto utkvélú predstavu o cirkvi – hlavne v oblastiach, v ktorých bude brániť prijatiu Apoštolského Elementu (teda kombinácii tých šiestich súčastí mDNA).

4. Rozmýšľajte systémovo

Zabudnuté cesty nám predkladajú systém – spôsob, ktorým môžeme hnutia vnímať ako celok. Nejde o jedno-dimenziálny popis základných charakteristík hnutí. Ide skôr o popísanie hnutí v ich celistvosti – ako systému vzájomne previazaných a prepojených prvkov. Kniha *Zabudnuté cesty* tvrdí, že typológia Apoštolského Elementu sa dokonca *týka všetkých Ježišovských hnutí, ktoré dosahujú hyperbolický rast*, alebo, ako to Rolland Allen nazýva, „spontánnu expanziu“. Kniha *Zabudnuté cesty* je pokusom o popísanie základných súčastí, ktoré sa spájajú a spoločne pôsobia pri vytváraní hyperbolických rastových kriviek a masívneho vplyvu. A keďže typológia Apoštolského Elementu tvorí určitý systém, je rozhodujúce, aby ste vždy vnímali celok a zároveň sa zameriavali aj na jednotlivé prvky. Nikdy nestrácajte zo zreteľa, že skutočné apoštolské hnutie potrebuje všetkých šesť prvkov, aby sa mohlo rozbehnúť.

5. Typológiu Apoštolského Elementu využite ako strategický nástroj

Čitatelia môžu využiť typológiu Apoštolského Elementu na hodnotenie toho, ako veľmi sa ich organizácia podobá na skutočné hnutie. Tiež sa dá využiť ako nástroj pre strategické sústredenie pozornosti na jednotlivé zložky vašej organizácie. Napríklad, pomocou koncepcie Apoštolského Elementu môžete prehodnotiť svoju organizáciu a identifikovať jej najslabšie časti. Odporúčame vám, aby sa potom tie najslabšie časti mDNA stali centrom vášho úsilia. Keď ich postupne vybudujete, môžete ten istý proces aplikovať na identifikovanie ďalšieho najslabšieho prvku; potom sa môžete začať zameriavať na jeho rozvoj, až pokiaľ nie je úplne rozvinutý a tak ďalej. Podľa čoho máte hodnotiť? Ak si neviete vypracovať svoje vlastné hodnotenie, tak na internete je dostupný dobre prepracovaný test, ktorý na to môžete využiť. Chodte na stránku www.theforgottenways.org a spravte si mPULSE test (môžete ho použiť aj opakovane – podľa vašej potreby).

6. Odolajte pokušeniu, použiť niektorý z prvkov ako čarovný prútik

Nepoddajte sa pokušeniu, aby ste ku ktorejkoľvek súčasti mDNA pristupovali ako k nejakému čarovnému prútiku, ktorého šibnutie zabezpečí rýchle uzdravenie všetkých bolestí vo vašom zbere. Hoci rozvoj ktoréhokoľvek z nich, napríklad učeníctva, pravdepodobne prinesie zlepšenie do vášho zboru, ak naozaj túžite po stelesnení apoštolských hnutí, tak sa k tomu nedopracujete aplikovaním iba jedného z daných prvkov. Hoci rozvoj jedného prispeje k budovaniu celého systému, *všetkých šesť je potrebných na vytvorenie apoštolského hnutia*. Každý z nich je potrebný, ale nie dostatočný.

7. Vytvorte reálnych akčných hrdinov

Je rozhodujúce, aby ste dbali na to, aby sa ľudia naozaj pokúšali zrealizovať to, o čom diskutujete a na čom sa ako skupina zhodnete. Toto je príručka a jej úlohou nie je vyprovokovať nejaké rozhovory, ktoré nikam nepovedú, ale inšpirovať a viesť vás k činom. Skutoční hrdinovia vo vašej skupine nesmú byť tí, ktorí tieto informácie dokážu intelektuálne spracovať, ale skôr tí, ktorí sú ochotní pustiť sa do práce a riskovať aj zlyhanie. Budete musieť inšpirovať kultúru experimentovania, ktorá bude presiaknutá skutočným priekopníckym duchom.

8. Buďte realistickí

Asi treba niečo povedať k tomu, či sa zbory a organizácie v Západnom kontexte môžu stať *presne* takými, akými sú hnutia, ktoré popisujeme v *Zabudnutých cestách* – teda hlavne ako hnutie prvotnej cirkvi a Čínskej podzemnej cirkvi. Veľmi priama odpoveď znie: Pravdepodobne nie – aspoň nie v tom zmysle alebo do tej istej miery. Existuje veľa dôvodov, prečo je tomu tak. Jedným z nich je to, že žijeme v post-kresťanskom kontexte, ktorý komplikuje našu úlohu – naša kultúra je ako keby zaočkovaná proti nefalšovaným prejavom kresťanstva. Tiež na to vplýva skutočnosť, že nežijeme v pred-modernom kultúrnom kontexte, ale v postmodernom, ktorý má omnoho zložitejšiu filozofickú štruktúru. To by nás však nemalo odradiť od aplikovania modelu Apoštolského Elementu do našich podmienok. Apoštolské hnutia, pozostávajúce z bežných ľudí, majú rozhodne rastúcu tendenciu v rámci celého západného sveta a pre nás reprezentujú nádej a budúcnosť západného kresťanstva. Stať sa súčasťou hnutia je pre väčšinu z nás nielen jednou z mnohých výziev, ktorým čelíme, ale tou podstatnou výzvou, ktorej sa musí chopiť čo najviac zborov a organizácií, ako sa len dá – ak má

kresťanstvo na Západe znova získať svoj vplyv. Ak v tomto zlyháme, tak kresťanstvo na Západe bude v každom kontexte pokračovať vo svojom úpadku – a to je neprijateľné pre všetkých, ktorí zanietene túžia po tom, aby evanjelium bolo prijímané a aby Ježiš bol uctievaný v našich mestách a na našich sídliskách.

Pre existujúce organizácie, ktoré sú do veľkej miery späté s inštitucionálnou predstavou cirkvi, by táto výzva nemala byť zdrojom zúfalstva. Pamätajte, že každé spoločenstvo, ktoré verne nasleduje Ježiša, má ten skrytý potenciál obsiahnutý v sebe. Našou úlohou nie je predstavovať nejaké nové, móдне nápady, ale skôr prebudiť kolektívnu pamäť a vytvoriť podmienky, v ktorých dané spoločenstvo môže nanovo aktivovať a aplikovať Apoštolský Element.

Preto vám odporúčame, aby ste začali používať strategický proces, ktorý sme popísali vyššie a tak ste sa začali *približovať* k takému typu cirkvi, ktorý sa prejavuje v apoštolských hnutiach. Dôležité je pamätať si, že zbory a organizácie, ktorých sme súčasťou, budú v mnohých ohľadoch do určitej miery hybridmi – zmesou organických a inštitucionálnych prvkov. Výzvou pre väčšinu z nás je, aby sme sa neustále pohybovali viac smerom k hnutiu a neustále aplikovali typológiu Apoštolského Elementu v jeho celistvosti (so všetkými šiestimi súčasťami). Zastávame názor, že v určitom katalytickom bode, v ktorom je prítomných všetkých šesť súčastí a v ktorom sa dostanú do podstatných interakcií medzi sebou, zaručene dochádza k spontánnej expanzii.

Východiská tejto príručky

Dve vzájomne prepojené vzdelávacie filozofie boli východiskové pri formovaní tejto príručky. Po prvé, vzhľadom na náš súčasný stav poznania a spôsob, ktorým sa k nemu dopracovávame, musí v nás dôjsť k posunu v tom, že *naše myslenie nebude pre nás východiskom pre nové správanie*, ale naopak, *správanie sa pre nás stane východiskom pre nové myslenie*. Druhým východiskovým princípom sa týka správania (praxe) ako základu pre naše porozumenie Bohu, učeníctvu a cirkvi. Medzi kľúčovými hodnotami a kľúčovými zásadami a návykmi je podstatný rozdiel.

Správanie ako východisko pre nové myslenie

Všetci dobre poznáme príbeh, ktorý je zapísaný v evanjeliách – o tom, ako Ježiš vybral svojich učeníkov, žil s nimi, slúžil s nimi a prakticky ich viedol počas ich spoločných ciest. Tento fenomén praktického zdieľania života bol nástrojom sprostredkovania informácií a myšlienok v konkrétnych situáciách. Princíp učeníctva budeme ešte rozoberať v jednej z nasledujúcich kapitol; tu chceme len poukázať na to, ako Ježiš formoval svojich učeníkov a že by sme si nemali myslieť, že autentických učeníkov môžeme vychovať nejakým inak.

Prosíme, aby ste nás nechápali zle; hoci sa musíme vysoko intelektuálne zaoberať kľúčovými otázkami našej doby, skutočne nás znepokojuje skutočnosť, že toto intelektuálne nasadenie sa odohráva do veľkej miery v nerealistickom a pasívnom prostredí školskej triedy. A to proste nie je spôsob, akým nás Ježiš učil vychovávať učeníkov. A vôbec to nie je preto, že by Ježišovi chýbal príslušný model školskej triedy – ten priniesli Gréci stovky rokov pred Kristom a v Grécko-Rímskom svete bol tento model pevne etablovaný. Židovský svetonázor sa orientoval na život a nezaoberal sa v prvom rade pojmami a myšlienkami *samými osebe*. Jednoducho neveríme, že sa môžeme naďalej snažiť o to, aby sa naše *myslenie* stalo východiskom pre naše správanie; skôr si myslíme, že naše *správanie* musí byť východiskom pre naše nové myslenie.

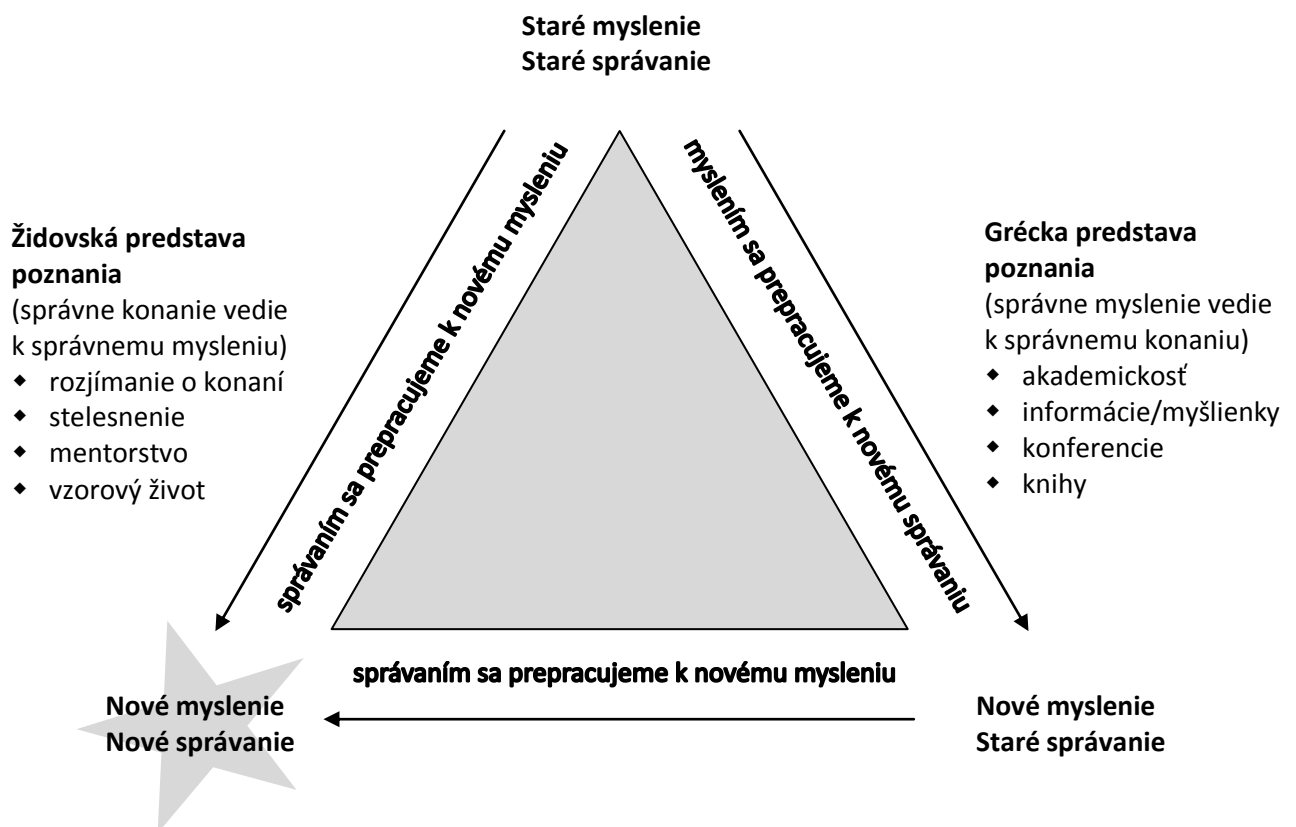
Ako sme sa mohli tak ďaleko vzdialiť od étosu učeníctva, ktorý nám odovzdal náš Pán? Príčiny treba hľadať vo výraznom vplyve gréckych, teda helenistických predstáv o poznaní na západné kresťanstvo. Počínajúc štvrtým storočím začal platónsky svetonázor takmer triumfovať v cirkvi nad hebrejským. Neskôr sa Aristoteles stal dominantným filozofom cirkvi. Jeho filozofia tiež vychádzala z helenistického pohľadu na svet. V centre pozornosti helenistického vnímania poznania sú pojmy, myšlienky a podstata bytia. Hebrejské vnímanie poznania má naopak v centre pozornosti hlavne otázky, ktoré sa týkajú konkrétnej existencie, poslušnosti, životnej múdrosti a prepojenosti všetkých vecí pod Božou vládou. Ježiš a prvotná cirkev tým, že patrili k židovskému národu, celkom jasne vychádzali primárne z hebrejského vnímania a nie z helenistického.

Nižšie uvedený obrázok znázorňuje tento rozdiel. Ak našim východiskovým bodom je *staré myslenie* a *staré správanie* a pred nami stojí úloha, túto situáciu zmeniť, tak ak sa rozhodneme

postupovať helenisticky, bude to znamenať, že danému človeku alebo zboru poskytneme informácie, ktorých cieľom bude priviesť ho k novému mysleniu – a dúfame, že tým aj k novému správaniu. Problémom ale je, že púhym adresovaním intelektuálnych aspektov nie sme schopní zmeniť správanie. Helenistické myslenie vychádza z toho, že ak sa ľudia dostanú k správnym myšlienkam, jednoducho menia aj svoje správanie. Helenistický prístup sa preto dá charakterizovať ako pokus o preskúmanie a premyslenie si nového spôsobu správania, ktoré bude nakoniec viesť až k novému správaniu. Zo skúseností aj z dejín však vieme, že tento prístup je nesprávny. A každopádne neplatí pri činení učeníkov. Darí sa nám meniť iba *myslenie* človeka a jeho správanie ostáva do veľkej miery nedotknuté. A hoci v procese zmeny je získavanie poznania podstatné, čoskoro prideme na to, že k premene je potrebné omnoho viac, než len nové myslenie.

Ako teda vyzerá lepší spôsob? Spomenuli sme to už predtým. Dá sa nájsť v starovekom umení činenia učeníkov, ktoré najlepšie funguje v rámci židovského chápania poznania. Pri zmene jednotlivca si musíme začať všímať celého človeka a musíme ho začať vzdelávať v kontexte života a *pre* život. Môžeme to robiť tak, ako to robil Ježiš – že *správanie sa stane pre nás východiskom pre nové myslenie*. Už či sme teda v situácii, v ktorej čelíme starému mysleniu a starému správaniu alebo novému mysleniu a starému správaniu, cestou vpred je zakomponovať do tej rovnice nejakú činnosť.

Počítame s tým, že keď niečo robíme, prinášame si do toho procesu so sebou aj všetky dynamické myšlienkové procesy. Všetko to je o kontexte a nielen o obsahu. Keď niečo robíme, neprestávame pri tom rozmýšľať – na rozdiel od helenistického prístupu. V priebehu svojho konania rozmýšľame a počas svojho rozmýšľania konáme. To, o čom tu hovoríme, vyzerá nejak takto...:

Obrázok č. 1
Akčné učenie (učeníctvo) verzus Akademický prístup

V rámci Forge Mission Training Network sme celý systém vzdelávania vybudovali okolo tohto princípu akčného učenia (učeníctva). Máme dva rovnocenné zámery – rozvoj misionárov, ktorí budú pracovať v Západnom svete a rozvoj jedinečného priekopníckeho typu misijného vodcovstva. V záujme dosiahnutia tohto cieľa sme zorganizovali dobrovoľnícky program, v rámci ktorého je každý dobrovoľník (praktikant) umiestnený do nejakého misijného prostredia. Väčšina z toho, čo sa učeníci

naučia, sa deje v rámci misie formou „hodenia do vody“. Pravidelne sa tiež stretávajú so svojim koučom – spolu s ním spracovávajú svoje zážitky a stanovujú si ciele. Okrem toho sa zúčastňujú na inšpirujúcich tréningoch, počas ktorých sa stretávajú s dostatočným množstvom teórie. Informácie im ale odovzdávajú ľudia, ktorí sa osvedčili ako vzor toho, čo učia – inými slovami, sú to ľudia, ktorí aktívne praktizujú to, čo učia iných. Keď sú praktikanti zapojení do takéhoto typu vzdelávania, omnoho lepšie dokážu pochopiť dané informácie, vysporiadať sa s nimi a integrovať ich do vlastného života.

Kľúčové zásady a návyky verus Kľúčové hodnoty

S myšlienkou akčného učenia sa, ktorú sme popisovali vyššie, je úzko spätý rozdiel medzi kľúčovými hodnotami a kľúčovými zásadami. Tento rozdiel majte stále na zreteli, pretože obsah tejto knihy sa zameriava na rozvoj *kľúčových zásad a návykov* ako nástroja zmeny cirkevnej kultúry.

Mnohé zbory rozpracovávajú svoje kľúčové hodnoty podľa štandardných postupov podnikateľského sektora – tie im potom pomáhajú formovať ich organizačnú kultúru. Kľúčové hodnoty im potom spolu s víziou a poslaním pomáhajú pri riadení aktivít ich organizácie a pri formovaní jej kultúry. Slabinou tohto prístupu je, že sa ľahko môžu stať púhymi frázami, ktoré sú omnoho viac v popredí, ako aktuálne hodnoty. Ak sa vaše hodnoty nepretavia do konkrétnych zásad a návykov, popis kľúčových hodnôt bude pre vás iba čisto intelektuálnym procesom, ktorý bude oddelený od vášho správania. Je veľmi ťažké, zmeniť hodnoty ľudí iba tým, že im odporučíte novú sériu hodnôt, ktorá je napísaná na papieri, ktorej majú uveriť a ktorej majú prispôbiť svoj život. Preto vám odporúčame, aby ste sa skôr venovali zostaveniu série zásad/činností/návykov, ktoré ak budete aplikovať, zmenia vaše správanie a nakoniec zmenia aj vaše myslenie.

O tomto budeme hovoriť ešte aj neskôr, ale proces premeny od hodnôt k zásadám/návykom môžete zrealizovať nasledovným spôsobom: Identifikujte kľúčovú hodnotu, ktorú sa snažíte integrovať do života svojho zboru a jasne ju zadefinujte. Keď je niečo jasne povedané, spolupracujte pri hľadaní odpovede na otázku: „Čo by sme museli robiť, aby táto kľúčová hodnota bola dôsledne stelesnená v rámci našej organizácie?“ Je dôležité, aby sme sa tú činnosť usilovali prepojiť s bežnými životnými rytmami tak veľmi, ako sa len dá. Napríklad, ak kľúčovou hodnotou skupiny je pohostinnosť, nepovedzte iba: „Ceníme si pohostinnosť“. Namiesto toho sa radšej zamerajte na prirodzené spôsoby, ktorými vaše spoločenstvo môže pohostinnosť praktizovať.

Volanie ku konšpirácii malých Ježišov

Inštinkt, moc a duch prvotnej cirkvi je súčasťou kolektívnych spomienok Božieho ľudu a preto voláme priekopnícke misijne-zamerané skupiny ľudí k tomu, aby túto spomienku transformovali na čin. Úprimne veríme, že nádej kresťanstva na Západe spočíva v tom, že každá skupina kresťanov bude žiť podľa svojho povolania Božích detí na miestach, kde pracuje, odpočíva a zabáva sa.

Ak máme svoj svet ovplyvniť v mene Ježiš, stane sa to len tak, že ľudia ako ty a ja sa v moci Ducha rozhodnú niečo spraviť. Od časov Ježišovho pôsobenia a služby Boh nikdy neprestal ľudí volať k hnutiu „malých Ježišov“, ktorí by ho nasledovali do tohto sveta a uvoľňovali ten pozoruhodný, zmieriteľský element, ktorý je súčasťou nášho posolstva. Vzhľadom na situáciu cirkvi na Západe bude rozhodujúce, či budeme ochotní opustiť ten škrtiaci stádový inštinkt a nájsť Boha nanovo v kontexte šíriaceho sa Božieho kráľovstva.

„Čokoľvek, čo dokážeš spraviť alebo o čom sníváš, že by si mohol spraviť – pusti sa do toho. Odvaha má ducha, moc a úžasnú silu.“

pripisované Johannovi Wolfgangovi Goethemu

1. kapitola

Úvod do Zabudnutých ciest

Po období úpadku prichádza obrat. Silné svetlo, ktoré bolo odmietané, sa vracia. Veci sa začínajú hýbať, to hnutie však nevzniká nasilu... to hnutie je prirodzené a spontánne rastie. Staré veci upadajú do zabudnutia a nové veci sa vynárajú. Obe tieto veci sa dejú postupne; preto nedochádza k žiadnym škodám.“

Predtým, než sa vnoríme do detailov praktickej aplikácie zabudnutých ciest, je dôležité, aby sme získali prehľad o kľúčových pojmoch. Niektorí z vás čítali pôvodný text a niektorí nie. Bez ohľadu na to, či ste ho čítali alebo nie, bude pre vás prínosom, ak si ozrejmite kľúčové informácie pôvodného textu. Z toho dôvodu sme sem vložili pôvodný úvod, ktorý je akosi vstupnou bránou pre tých, ktorí pôvodný text nečítali, ako aj osviežením pre tých, ktorí ho čítali. Takže, vyzerá to nejako takto...

Predstavte si, že existuje moc, ktorá spočíva ukrytá v samotnom jadre Božieho ľudu. A predpokladajme, že tá moc je Duchom svätým zabudovaná do východzej „bunky“ cirkvi, ale akosi bola v priebehu storočí zanedbávaná a zneužívaná a preto bola nakoniec úplne zahrabaná a stratená. Predstavte si, že keby bola znovu objavená, táto skrytá moc by mohla dať do pohybu pozoruhodnú energiu, ktorá by vedela posunúť kresťanstvo dopredu aj v dvadsiatom prvom storočí – bol by to akýsi misijný ekvivalent uvoľnenia moci, ktorá sa skrýva v atóme. To by bolo niečo, za čo by ľudia, ako sme my, ktorí milujú Boha, Jeho ľud a Jeho zámery, dali takmer čokoľvek – len, aby niečo také zažili! Myšlienka latentného, vrodeneho misijného potenciálu nie je len púhou fantáziou; v každom spoločenstve, ktorého centrom je Ježiš a v každom skutočnom veriacom človeku existujú v latentnom stave pôvodné sily. A nielen, že niečo také existuje, ale je to jasne identifikovateľný fenomén, ktorý rozduchal tie najúžasnejšie Ježišovské hnutia v histórii a pravdepodobne najpozoruhodnejšia podoba takýchto hnutí existuje aj dnes, v našom svete. Táto výnimočná moc sa znova prejavuje v určitých podobách západného kresťanstva, čelí však významným výzvam a odporu zo strany súčasného spôsobu, akým robíme veci.

Skutočnosť, že si začal/a čítať túto knihu znamená, že sa nielen zaujímaš o hľadanie autentickejšieho vyjadrenia *ecclesie* (novozákonné slovo pre *cirkev*), ale že do určitej miery aj vnímaš dramatické zmeny vo všeobecne uznávanom svetonázore našej kultúry, ktoré sa udiali počas uplynulých 50 rokov. Bez ohľadu na to, ako to rôzni ľudia nazývajú – už či ako zmenu z moderny na postmodernu alebo zmenu pevnej moderny na fluidnú modernu, cirkev ako taká má veľký problém s prijímaním týchto zmien. Cítíme sa stratení v zložitej globálnej džungli, v ktorej už naše prepracované kultúrne a teologické mapy očividne nefungujú. Pripadá nám to, ako keby sme sa zobudili a zrazu sa ocitli uprostred divnej a neočakávanej reality, ktorá ako keby popierala naše bežné spôsoby vysporiadavania sa s cirkevnými záležitosťami a s poslaním cirkvi. Všetko to spôsobuje akýsi ekleziologický šok, v rámci ktorého sa potulujeme po tomto svete a nič sa nám už nezdá byť známe. V zápase o zachytenie tejto novej reality si cirkev a cirkevní vodcovia bolestivo uvedomujú, že naše zdedené koncepty, náš jazyk a dokonca aj celý náš spôsob myslenia nedokáže popísať, čo sa deje v nás a v našom okolí. Problémy, ktoré v takejto situácii vyvstávajú, nie sú iba intelektuálneho rázu, ale spolu vedú k intenzívnej duchovnej, emocionálnej a existenčnej kríze.

Pravdou je, že z dvadsiateho prvého storočia sa stáva vysoko-komplexný fenomén, ktorý je charakterizovaný neustálou konfrontáciou s terorizmom, paradigmatickými technologickými inováciami, neudržateľným rastom, zúriacim konzumom, nespojitými zmenami a nebezpečnými ideológiami. Vzhľadom na tieto skutočnosti musia aj tí najistejší spomedzi nás pripustiť, ak sme k sebe naozaj úprimní, že cirkev v našom ponímaní čelí veľmi významným adaptačným výzvam. Prevažná časť súčasných cirkevných vedúcich sa priznáva k pocitu, že ich zborom sa omnoho ťažšie vysporiadava s rastúcou komplexnosťou, uprostred ktorej sa nachádzajú. Dôsledkom je, že dlhodobým trendom západnej cirkvi je masívny úpadok. V tejto situácii si musíme klásť nepríjemné otázky: „Je riešením tejto situácie znásobenie toho, čo už robíme? Pomôžu nám zdedené zdroje k tomu, aby sme sa vysporiadali s touto novou situáciou? Stačí, ak dokážeme jednoducho

prepracovať overené a pravdivé kresťanské chápanie cirkvi, ktoré tak veľmi milujeme a poznáme? Dospejeme nakoniec - po náročnom zdokonaľovaní systému - k čarovnej formulke?"

Ak sme úprimní, tak musíme priznať, že zdedené formulky zrejme už nebudú fungovať. A mnoho iných ľudí zastáva tento názor. V tomto období prebieha horúčkovité hľadanie alternatív a mnohých vedie k úplne novým myšlienkam. Toto nové myslenie však vo vzťahu k budúcnosti kresťanstva na Západe len zvyrazňuje našu dilemu a vo všeobecnosti predkladá riešenia, ktoré sú len vylepšeniami zaužívaných prístupov a techník. Dokonca aj myšlienkové prúdy takzvanej „vynárajúcej sa cirkvi“ (emerging church), nespochybňujú prevládajúce východiská cirkvi a misie a sústreďujú sa iba na teológiu a duchovnosť v postmodernom prostredí. To vedie k prepracovávaniu teologického „softwaru“, avšak „hardware“, ako aj „operačný systém“ cirkvi nie je vôbec braný do úvahy. Z môjho pohľadu nám také niečo nestačí ani na prežitie. Úzkostne sa dívame do budúcnosti a vnárame sa do našej histórie a tradícií a z nášho kresťanského kufrika s nástrojmi sa tak snažíme vydolovať nejaké misiologické nástroje, no mnohí z nás majú pritom ten neutíchajúci pocit, že takýmto spôsobom to jednoducho ďalej fungovať nebude. Nástroje a postupy, ktoré boli vhodné v predchádzajúcich érach západných dejín, jednoducho už viac nefungujú. Potrebujeme novú „paradigmú“ – nový pohľad na realitu – základnú zmenu našich myšlienok, nášho vnímania, našich hodnôt a hlavne toho, ako vnímame cirkev a misiu.

To neznamená, že pohľad do našej minulosti nie je súčasťou riešenia. Je. Ide hlavne o to, že obyčajne sa nevraciamy dostatočne dozadu, alebo inak povedané, za našimi odpoveďami sa nenačahujeme dostatočne hlboko. Z času na čas síce získavame náznaky odpovedí, ale kvôli radikálnej a rušivej podstate riešenia sa radšej vraciamy do bezpečia toho, čo je známe a ovládateľné. *Skutočné* odpovede – ak máme tú odvahu, aby sme ich hľadali a aplikovali – sú obyčajne radikálnejšie, ako si obyčajne myslíme a vzhľadom na to podkopávajú vnímanie nášho miesta vo svete s jeho status quo – to je každopádne niečo, čo západnej cirkvi nie je veľmi pohodlné. Teraz však žijeme v čase, kedy nám pomôže len riešenie, ktoré siaha až k samotným koreňom toho, čo znamená patriť Ježišovi.

Podmienky, ktorým čelíme v 21. storočí, predstavujú nielen hrozbu pre našu existenciu, ale ponúkajú nám aj výnimočnú príležitosť k objaveniu samých seba – tejto komplikovanej výzve môžeme totiž čeliť tak, aby sme zostali v súlade so starovekou energiou. Táto energia nás nielen spája s mocnými podnetmi prvotnej cirkvi, ale dáva nám aj krídla na lietanie. Kniha, ktorá je v tvých rukách, by mohla byť technicky zaradená do zdanlivo nudnej kategórie misiologickej ekleziológie, pretože skúma podstatu kresťanských hnutí a teda aj cirkvi, ktorá je formovaná Ježišom a Jeho poslaním. No nenechajte sa oklamať tou fádnu terminológiou – misiologická ekleziológia je dynamická. Hlavne kvôli tomu, že keď cirkev (ekleziá) napĺňa svoje poslanie, keď jej ide o to isté, o čo ide Bohu, tak sa stáva tou najschopnejšou transformačnou silou, akú svet kedy videl. Tak to bolo kedysi, tak to je teraz a tak to bude aj v budúcnosti. Túto knihu som napísal v nádeji, že západná cirkev môže, v moci Ducha svätého, povstať a znovu reaktivovať tú úžasnú silu, ktorá je v nás.

Tisíckilometrová cesta začína jednou otázkou

V roku 2003 som sa zúčastnil seminára o misijnej cirkvi, na ktorom nám rečník položil otázku: „Čo myslíte, koľko bolo kresťanov v roku 100 n. l.“ Potom sa spýtal: „A čo myslíte, koľko bolo kresťanov tesne pred tým, ako sa na scéne objavil cisár Konštantín, napr. v r. 310 n. l.“ Tu je tak trochu prekvapivá odpoveď:

100 n. l. iba 25.000 kresťanov

310 n. l. takmer 20.000.000 kresťanov

Potom položil jednu otázku, ktorá ma prenasleduje až do dnešného dňa: „Ako sa im to podarilo? Ako sa im podarilo v priebehu dvoch storočí narásť z maličkého hnutia na tú najvýznamnejšiu náboženskú silu v rímskej ríši?“ To je vynikajúca otázka na začiatok cesty! A vnorenie sa do hľadania odpovede na túto otázku ma viedlo k objavu toho, čo nazývam Apoštolský Element – vrodená sila a riadiaci mechanizmus Božieho ľudu – a živých komponentov alebo súčastí, ktoré ho tvoria. Tieto komponenty som označil ako DNA alebo skrátene mDNA.

Dovoľte mi teda, položiť vám jednu otázku – ako to tí prví kresťania dokázali? A predtým, než na ňu odpoviete, tu je niekoľko podmienok, ktoré musia byť súčasťou vašej odpovede:

- ♦ *V tom období bolo kresťanstvo ilegálnym náboženstvom.* V tých najlepších prípadoch boli kresťania tolerovaní; v najhorších prípadoch boli kruto prenasledovaní.
- ♦ *Nemali žiadne cirkevné budovy v našom ponímaní.* Hoci archeológovia objavili kaplnky, ktoré pochádzajú z toho obdobia, tie boli jednoznačne skôr výnimkami, ako pravidlom a obyčajne to boli iba malé, prerobené domy.
- ♦ *Nemali ani Písmo v tej podobe, v akej ho poznáme my dnes.* V tomto období práve dávali dokopy kanonické knihy Biblie.
- ♦ *Nemali inštitúcie, ani profesionálne formy vodcovstva, ktoré s nimi obyčajne súvisia.* V obdobiach relatívneho pokoja sa síce objavovali prototypické elementy inštitúcií, tie však v súlade s naším súčasným ponímaním inštitucionalizmu vykazovali nanajvýš pred-inštitucionálny charakter.
- ♦ *Nemali bohoslužby orientované na neveriacich, mládežnícke skupiny, chváliace kapely, semináre, komentáre, atď.*
- ♦ *Ak sa niekto chcel pridať k cirkvi, musel splniť ťažké podmienky.* Ku koncu druhého storočia sa konvertiti museli podrobiť zdĺhavému iniciačnému procesu, ktorý mal zabezpečiť, že sú toho hodní.

Oni vlastne nemali žiadne z tých vecí, ktoré by sme my nasadili na riešenie problémov cirkvi a napriek tomu narástli z 25 tisícov na 20 miliónov v priebehu 200 rokov! Ako to teda tá prvá cirkev spravila? Pri zodpovedaní tej otázky budeme možno schopní nájsť odpoveď aj pre cirkev a jej poslanie v našej dobe a v našom kontexte. Pretože presne v tom je skryté mocné tajomstvo cirkvi v jej najautentickejšej forme.

Predtým však, než odmietneme príklad počiatočného kresťanského hnutia ako irelevantnú historickú udalosť, chcem poukázať na to, že v dnešnej dobe existuje možno ešte prekvapivejší prejav Apoštolského Elementu – tej jedinečnej a dynamickej moci, ktorá je vlastná všetkým Božím deťom – je to podzemná cirkev v Číne. Príbeh tejto cirkvi je skutočne pozoruhodný: Približne v tom čase, keď sa Mao Ce-Tung ujal moci a keď začal zavádzať systematické očisťovanie spoločnosti od náboženstva, mala cirkev v Číne podľa rôznych odhadov takmer dva milióny prívržencov. A treba povedať, že cirkev v Číne bola pôvodne založená a vybudovaná podľa modelov západného kresťanstva – kvôli kolonizačným tendenciám vtedajšieho západného sveta. Súčasťou toho systematického prenasledovania kresťanov v Číne bolo, že Mao vykázal všetkých zahraničných misionárov a služobníkov z krajiny, znárodnil všetky cirkevné budovy a pozemky, pozabíjal všetkých hlavných vedúcich, buď pozabíjal alebo dal pozatvárať všetkých vedúcich na druhej a tretej úrovni vodcovstva, pod hrozbou smrti alebo mučenia zakázal akékoľvek verejné stretávanie kresťanov a potom pokračoval v páchaní ohavných vecí v rámci jedného z najkrutejších prenasledovaní kresťanov v ľudských dejinách.

Výslovným cieľom Kultúrnej revolúcie bolo vyhladiť kresťanstvo (a všetky náboženstvá) v Číne. Na konci vlády Mao Ce-Tunga a jeho režimu koncom sedemdesiatych rokov a po následnom odstránení takzvanej Bambusovej opony začiatkom osemdesiatych rokov bol zahraničným misionárom a predstaviteľom cirkvi znovu umožnený návrat do krajiny – avšak pod prísny dohľadom. Všetci čakali, že cirkev bude zdecimovaná a že učenici budú slabí a zbití ľuďia. Opak bol pravdou. V Číne našli kresťanstvo, ktorého rozkvet presiahol akékoľvek predstavy. *V tom čase* odhady hovorili o 60 miliónoch kresťanov v Číne a ten počet stále rástol! Odvtedy cirkev v Číne výrazne porástla. David Aikman, bývalý riaditeľ kancelárie pre časopis *Time* v Pekingu, vo svojej knihe *Ježiš v Pekingu* poukazuje na to, že kresťanov v Číne môže byť až 80 miliónov. Tento čínsky fenomén sa dá minimálne okomentovať tak, že pri pohľade naň sme svedkami najvýznamnejšieho transformačného kresťanského hnutia v dejinách cirkvi. A nezabúdajte, že podobne ako v prvotnej cirkvi, aj títo ľudia mali k dispozícii veľmi málo Biblií (z času na čas si medzi sebou jednotlivé podomové zbory vymieňali iba jednu stránku z Písma). Nemali žiadnych profesionálnych cirkevných pracovníkov, žiadne oficiálne vodcovské štruktúry, žiadnu centralizovanú organizáciu, žiadne masové stretnutia a predsa rástli ako z vody. Ako je to možné? Ako to spravili?

Podobné rastové modely však môžeme sledovať aj pri iných historických hnutiach. Steve Addison poukazuje na to, že ku koncu života Johna Wesleyho bol jeden z tridsiatich Angličanov (mužov a žien) metodistom. V roku 1776 sa menej ako 2% Američanov hlásilo k metodistom. Do roku 1850 sa k tomuto hnutiu hlásilo 34% populácie. Ako to spravili?

Toto sú nebezpečné príbehy, pretože nás vrhajú na cestu, ktorá bude do nášho života prinášať výzvy k radikálnejšej podobe kresťanstva, ako k tej, ktorú práve zažívame. Centrálnou úlohou Zabudnutých ciest bolo pomenovať tieto fenomény a pokúsiť sa o identifikovanie súčastí, ktoré ich tvoria. Ten fenomén, ktorý sa objavuje v týchto nebezpečných príbehov som nazval Apoštolský Element a jednotlivé súčasti, ktoré ho dotvárajú, som nazval mDNA. Do detailov ich popíšeme neskôr. Cieľom Zabudnutých ciest je preskúmať Apoštolský Element a snažiť sa interpretovať ho v rámci nášho vlastného misijného kontextu a v podmienkach Západného sveta. Tieto dva kľúčové príklady (prvotná cirkev a cirkev v Číne) som si vybral nielen preto, lebo sú skutočne pozoruhodnými hnutiami, ale aj preto, lebo jedno z nich pochádza zo staroveku a druhé patrí do súčasnosti – vďaka tomu môžeme Apoštolský Element sledovať v dvoch radikálne odlišných kontextoch. Vybral som si ich aj preto, lebo obe hnutia čelili obrovským hrozbám, ktoré ohrozovali ich prežitie; v oboch prípadoch sa to dialo formou systematického prenasledovania. To je podstatné, pretože neskôr si vysvetlíme, že Západná cirkev čelí vlastným formám adaptívnych výziev, ktoré vyplývajú z komplexnosti dvadsiateho prvého storočia – a sú to výzvy, ktoré ohrozujú jej samotné prežitie.

Prenasledovanie dohnalo tak prvotné kresťanské hnutie, ako aj cirkev v Číne k objaveniu svojej najpravdivejšej podstaty ako apoštolského ľudu. Prenasledovanie ich donútilo vzdať sa akejkoľvek novej závislosti na akejkoľvek forme centralizovanej, náboženskej inštitúcie a spôsobilo, že sa začali viac bližieť k pôvodnému posolstvu – k evanjeliu a dôslednejšie ho v živote uplatňovať. Musíme predpokladať, že ak je niekto ochotný zomrieť za to, že je Ježišov nasledovník, tak je veľmi pravdepodobné, že ten človek je naozaj veriaci. Toto prenasledovanie v rámci Božieho suverénneho plánu poslúžilo ako prostriedok k tomu, aby tieto hnutia ostali opravdové vo svojej viere a závislé na Bohu – očistilo ich od nezdravých vecí a od akejkoľvek inej nepotrebnéj cirkevnej výbavy. Práve vďaka tomu, že *si stáli za pravdou* evanjelia, dokázali uvoľniť moc Apoštolského Elementu. A to je pre nás obrovskou lekciami: keď čelíme našim vlastným výzvam, budeme si musieť byť istí svojou vierou a komu sme to vlastne uverili, lebo inak riskujeme definitívny krach kresťanstva ako náboženskej sily v dejinách Západného sveta – stačí sa pozrieť na Európu za posledných sto rokov.

Pri hľadaní odpovede na *tú otázku*, že ako to teda tie fenomenálne Ježišovské hnutia naozaj spravili, som začal byť presvedčený o tom, že tá moc, ktorá sa prejavovala v tých nebezpečných príbehov týchto dvoch hnutí, je nám k dispozícii aj dnes. A prebudenie toho nevyužitého potenciálu nejako súvisí s neobvyklým mixom vášnivej lásky k Bohu, modlitby a inkarnačného života. K tomuto mixu ešte pridajte vhodné formy vodcovstva (podľa popisu v Efežanom 4), obnovu radikálneho učenia, relevantné formy organizácie a štruktúr a priaznivé podmienky k tomu, aby sa mohli vzájomne ovplyvňovať. Keď sa tieto faktory niekde spoja, tak dozreje čas na to, aby sa niečo pozoruhodné začalo diať.

Na ilustráciu tohto pomerne ťažko popísateľného konceptu spiaceho (alebo latentného) potenciálu by som použil príbeh *Čarodejníka z krajiny Oz*. Ústrednou postavou tohto obľúbeného filmu v Spojených štátoch je Dorotka, ktorú tornádo prenieslo z Kansasu do kúzelnéj krajiny Oz. Keďže sa chce dostať domov, poprosí o radu Glindu, dobrú čarodejnicu zo Severu. Tá jej poradí, aby šla do Smaragdového mesta a tam sa porozprávala o ďalšej ceste s veľkým čarodejníkom. Na žltom chodníku sa zoznámia s tromi spoločníkmi: so Strašiakom, ktorý dúfa, že od veľkého čarodejníka získa trochu rozumu; s Plechovým drevorubačom, ktorý chce od veľkého čarodejníka získať srdce; a s Levom, ktorý by rád získal odvahu. Keď prežijú niekoľko nebezpečných stretov so Zlou čarodejnicou Západu a s početnými inými nepriateľskými bytosťami, nakoniec sa predsa dostanú až k Veľkému čarodejníkovi a vtedy zistia, že neexistuje – že je vymyslený. Zo Smaragdového mesta odchádzajú so zlomeným srdcom. No Zlá čarodejnica, ktorá považuje Dorotkine rubínové topánky za magické, ich nechce nechať na pokoji. Po poslednom stretnutí so Zlou čarodejnicou a jej posluhovačmi Dorotka a jej spoločníci prekonajú zdroj zla a tým oslobodia krajinu Oz. V priebehu všetkých tých skúšok a pri ich konečnom víťazstve však zistia, že oni vlastne už majú to, čo hľadajú a po čom túžia – celú tú dobu to vlastne mali v sebe. Strašiak je veľmi šikovný, Plechový panáčik má

skutočné srdce a Leva spoznajú ako naozaj odvážneho a smelého. Čarodejníka vlastne vôbec ani nepotrebovali. Potrebovali iba nejakú situáciu, ktorá by ich prinútila objaviť alebo aktivovať to, čo v nich už vlastne bolo. Mali to, čo hľadali, len si to neuvedomovali. Celé to končí tým, že aj Dorotka mala so sebou odpoveď na svoju túžbu – jej schopnosť vrátiť sa domov, do Kansasu bola ukrytá v jej rubínových topánkach. Keď trikrát buchla jednu o druhú, preniesla sa späť do svojho domu, do Kansasu.

Tento príbeh zvyrazňuje náš základný predpoklad a naznačuje, prečo sme tú knihu nazvali *Zabudnuté cesty*: to preto, lebo všetci veriaci ľudia v sebe nosia tie isté predpoklady a schopnosti, ktoré boli zdrojom energie prvotného kresťanského hnutia a cirkvi v Číne. Apoštolský Element je prítomný vo vás, vo mne a v každom miestnom zbore, ktorý túži verne a za každých okolností nasledovať Ježiša. Len sme jednoducho zabudli na to, ako ho aktivovať a uvoľniť.

Predpremiéra

A v tomto bode to už naozaj ide do tuhého. Toto je jadro knihy – pokúšame sa popísať Apoštolský Element a jemu prislúchajúce súčasti mDNA, ktoré ho rozduchávajú. Einstein povedal, že keď je riešenie jednoduché, vtedy hovorí Boh. Pridržiavajúc sa tejto rady som sa snažil rozoznať základné súčasti, ktorých kombinácia tvorí Apoštolský Element a zjednodušiť ich do ich absolútne neredukovateľnej podoby. Popísal som šesť jednoduchých a vzájomne prepojených súčastí mDNA, ktoré spolu tvoria komplexnú a živú štruktúru. Predstavujú pre nás silný paradigmatický raster, vďaka ktorému budeme schopní hodnotiť naše súčasné chápanie cirkvi a misie, ako aj naše skúsenosti v týchto oblastiach. Tými súčasťami sú:

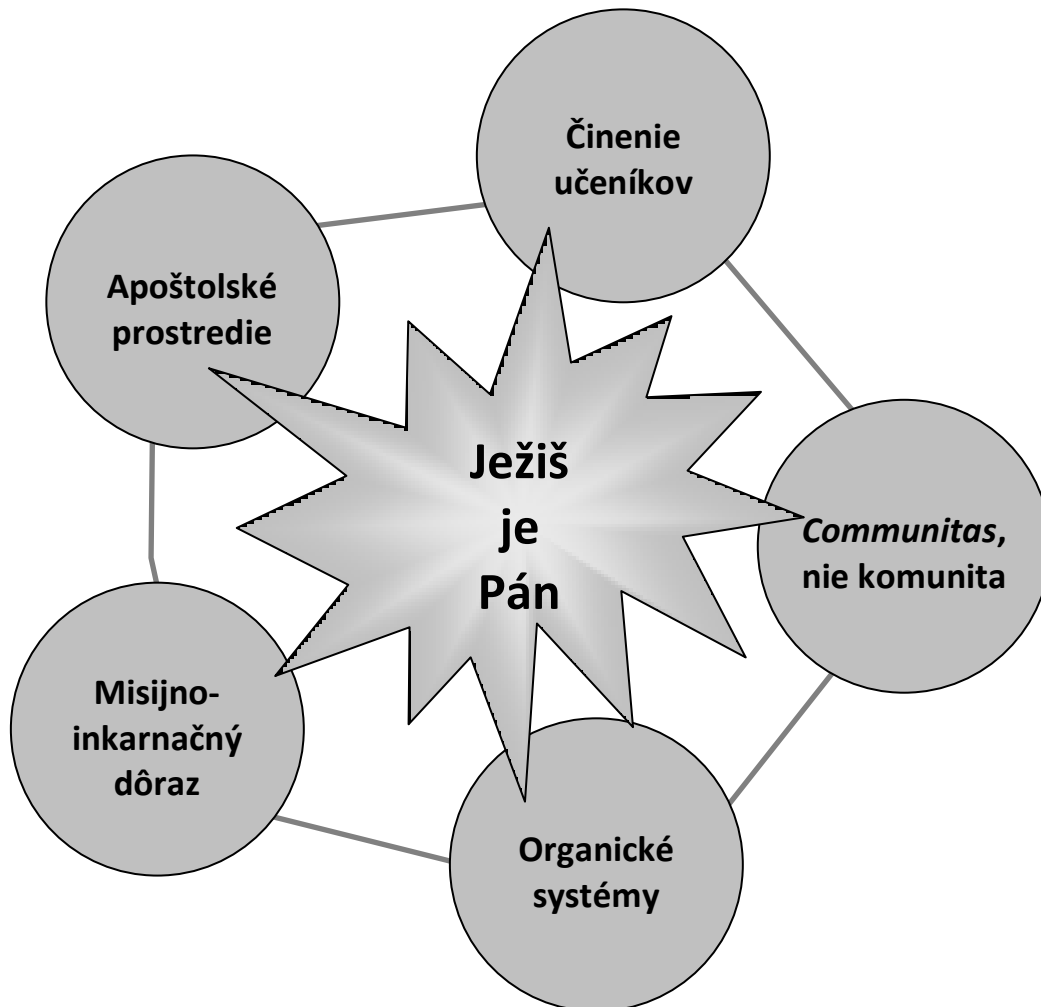
- ♦ **Ježiš je Pán:** Jadrom a priesečníkom každého významného Ježišovského hnutia je jedno veľmi jednoduché vyznanie. Je jednoduché, no zároveň naplno nabité primárnou energiou biblickej viery – je to tvrdenie, že existuje jeden Boh, ktorý je nadradený nad každý aspekt života a zároveň reakcia Božieho ľudu na to tvrdenie (5. Moj. 6,4-6nn). V Novom zákone a v neskorších hnutiach bolo toto tvrdenie jednoducho vyjadrované vetou „Ježiš je Pán!“ Týmto jednoduchým vyznaním tí ľudia zmenili svet.
- ♦ **Robenie učeníkov:** Sem v podstate patrí nenahraditeľná a celoživotná úloha pripodobňovania sa Kristovi prostredníctvom stelesňovania jeho posolstva. Zdá sa, že v tomto bode zlyháva väčšina nášho úsilia. Robenie učeníkov je nenahraditeľná, kľúčová úloha cirkvi a potrebuje byť zapracovaná do základného fungovania každého zboru.
- ♦ **Misijno-inkarnačný dôraz:** Tento aspekt mDNA poukazuje na dvojaký charakter pozoruhodných misijných hnutí. Prvý sa týka dynamického zamerania navonok a druhý sa týka prehlbovania dovnútra – spolu vedú k šíreniu evanjelia a k jeho zakoreňovaniu v rôznych kultúrach a skupinách.
- ♦ **Apoštolské prostredie:** Tu hovoríme o apoštolskom vplyve a o priaznivom prostredí, ktoré takéto vplyv vytvára pri zakladaní a udržiavaní fenomenálnych Božích hnutí. Týka sa typu vodcovstva a služby, ktoré sú potrebné na udržanie metabolického rastu.
- ♦ **Organické systémy:** Tento aspekt popisuje vhodné štruktúry pre metabolický rast. Fenomenálne Ježišovské hnutia rastú presne preto, lebo nemajú centralizované inštitúcie, ktoré by blokovali rast kvôli tomu, lebo sa ho snažia kontrolovať. Tu zistíme, že pozoruhodné Ježišovské hnutia vykazujú charakteristiky hnutia, sú štruktúrované ako sieť vzťahov a šíria sa ako vírusy.
- ♦ **Communitas, nie komunita:** Najvitálnejšie formy spoločenstiev sú tie, ktoré vznikajú kvôli nejakému spoločnému súženiu. Communitas (partie) vznikajú z komunít, ktoré sa definujú ako skupina ľudí s určitým poslaním, ktoré ich presahuje a kvôli ktorému sú ochotní spolu aj riskovať. Všetci majú radi dobrodružstvo. Či nie?

Apoštolský Element (z angl. Apostolic Genius) je slovné spojenie, ktoré som zaviedol kvôli tomu, aby som popísal tú jedinečnú energiu a silu, ktorá prúdi vo vnútri každého pozoruhodného Ježišovského hnutia v dejinách. Mojim vlastným uzáverom je, že Apoštolský Element pozostáva zo šiestich súčastí alebo článkov, ktoré nazývam mDNA. Týchto šesť súčastí som stručne popísal vyššie. Pojem Apoštolský Element je nabitý kompletnou kombináciou všetkých súčastí mDNA, ktoré spolu tvoria

systém, v rámci ktorého sa medzi sebou všetky ovplyvňujú a podporujú. Ako sme už povedali, Apoštolský Element je vrodenný alebo vstavaný do samotnej podstaty Božieho ľudu. Myslím si, že tam, kde sú prítomné všetky súčasti mDNA, kde sú v dynamickom vzťahu s ostatnými súčasťami a kde adaptívna výzva pôsobí ako iniciátor zmeny, tam je aktivovaný Apoštolský Element.

Systém Apoštolského Elementu vyzeraá teda nejako takto:

Obrázok č. 2
Štruktúra Apoštolského Elementu

Snáď ani netreba spomínať, že pri skúmaní týchto myšlienok mám pocit, že sa dívam na veci, ktoré sú veľmi hlboké – na veci, ktoré ak by boli obnovené a aplikované, mohli by mať značný dopad na Západné kresťanstvo. Hovorím to ako niekto, kto si nič nenárokuje ako svoje vlastné. Mám pocit, že ako jeden z mnohých, ktorí prijímajú Božiu milosť, som len pokorným príjemcom zjavenia, stelesnenia niečoho prapôvodného, na čom mám tú výsadu sa podieľať. *Zabudnuté cesty* sú nesmely pokus o artikulovanie toho nekonečne nepostihnuteľného objavu podstaty Apoštolského Elementu – niečoho, čo je súčasťou samotného evanjelia a preto patrí aj všetkým ľuďom, ktorí podľa toho žijú. Albert Einstein povedal, že keď nahliadol do tajomstiev atómu, mal pri tom pocit, ako keby sa díval ponad Božie rameno na pozoruhodné a nádherné veci. Musím priznať, že keď sa dívam na tieto veci, mám pri tom ten istý pocit úžasu.

2. kapitola

Jadro toho všetkého: Ježiš je Pán

Keď Pavel končí svoje skúmanie tajomstva Božieho zapojenia v našom svete, uletí do extatickej doxológie: „*Ó, hlbokosť bohatstva, múdrosti a známosti Božej! Aké nevyspytateľné sú Jeho súdy a nepochopiteľné cesty Jeho. Ved' kto poznal myseľ Pánovu, alebo kto Mu bol radcom? Alebo kto prv dal Jemu, aby mu bolo treba odplatiť? Lebo z Neho, skrze Neho a pre Neho je všetko. Jemu sláva naveky. Amen.*“ (**Rim. 11,33-36**). Pavel pochopil čírosť tejto pravdy v jej totálnej jednoduchosti a pomocou týchto nadčasových slov poukázal na samotné jadro židovského chápania Boha: „...*lebo z Neho, skrze Neho a pre Neho je všetko*“. V tomto bode sa dotýkame epicentra biblického povedomia o Bohu, ku ktorému sa musíme vrátiť, ak máme v našej dobe priniesť do cirkvi obnovu.

Bolo ťažké rozhodnúť sa, kam mám umiestniť materiál, ktorý samotnou svojou podstatou predstavuje niečo omnoho väčšie, než len jednu zo „súčastí“ Apoštolského Elementu. Centrálnym elementom každého skutočného kresťanského hnutia je stretnutie s tým jediným pravým Bohom. Ak by sme nepochopili alebo prestali vnímať toto duchovné jadro Ježišovských hnutí, tak by sme nikdy neboli schopní pochopiť ich podstatu a ani by sme sa nemohli dovolávať moci, ktorá bola súčasťou ich života a spoločenstva. A hoci tu v určitom zmysle hovoríme o jednej zo súčastí Apoštolského Elementu, ide tu o niečo omnoho širšie. Toto povedomie o Bohu sa tiahne celým týmto fenoménom.

Prečistenie posolstva

Väčšina ľudí na otázku, prečo podľa ich názoru tieto pozoruhodné hnutia tak závratne rástli, odpovedá, že preto, lebo tí ľudia boli naozaj veriaci. To znamená, že ich viera bola autentická a je zrejmé, že sa nechali zmocňovať Duchom Svätým. Akékoľvek štúdium života týchto ľudí nás nemôže neinšpirovať. V podmienkach prenasledovania žili v úzkom spojení so svojim posolstvom. Držali sa evanjelia a uvoľňovali jeho oslobodzujúcu moc. Zbavovali sa všetkých nepotrebných vecí a teologickej bagáže a posolstvo evanjelia vydestilovali len na to absolútne podstatné. Za týchto podmienok bola ich viera zase raz v jej totálnej jednoduchosti prepojená na Ježiša. Evanjelium sa stalo *vlastníctvom* tých ľudí – aj tých úplne najjednoduchších. Ľahko sa dalo k nemu dostať a jednoducho sa odovzdávalo ďalej. Tieto hnutia so sebou „neťahali nič navyše“ a na tejto svojej ceste objavovali svoje skutočné posolstvo. V jadre všetkých veľkých hnutí dochádza k obnove jednoduchej kristológie – veľmi doslovne ich môžeme nazývať *Ježišovskými* hnutiami.

Tento fenomén hnutia – identifikovanie svojho posolstva, jeho prečisťovanie a praktický život v súlade s ním – je významným krokom pre chápanie Apoštolského Elementu a toho, ako ho môžeme obnoviť na Západe. Ak však to posolstvo máme prečistiť na to najpodstatnejšie, potrebujeme sa najprv vrátiť k primárnej téme Biblie, ktorou je Boží vykupiteľský zámer s našimi životmi.

Počuj, Izrael

Čo bolo teda tým prečisteným posolstvom, ktoré charakterizovalo tieto pozoruhodné hnutia? Štúdium týchto skupín poukazuje na to, že odpoveď sa dá nájsť v biblickom monoteizme – v stretnutí s tým Jediným Bohom, ktorý si robí nárok na naše životy a zachraňuje nás. Keď prvotní kresťania vyznávali, že „Ježiš je Pán“, nebolo to len jednoduché prehlásenie, že Ježiš je náš Majster a my sme jeho služobníci. Tento význam je v tom výroku síce obsiahnutý, avšak v židovskom kontexte sa toto vyznanie vzťahuje a odvoláva na primárne židovský výrok „Jahve je Pán“. Dotýka sa najhlbších aspektov biblického zjavenia, ktoré nás privádzajú priamo k Božej podstate, k Jeho vzťahu k tomuto svetu a k Jeho nároku na každý aspekt nášho života. Všetko to začalo základným vyznaním Izraela, *Šema Izrael* (Počuj, Izrael), ktoré je zapísané v **5. Mojžišovej 6,4**.

Ak chceme naozaj pochopiť tento výrok, musíme ho zasadiť do jeho pôvodného kontextu – tým bol náboženský pluralizmus a polyteizmus. Ľudia, žijúci na starovekom Blízkom Východe boli silne duchovní a uvedomovali si, že život je plný posvätných vecí, mystiky a mágie. Mali početné božstvá,

ktoré podľa nich vládli nad všetkými možnými životnými oblasťami. Mali boha poľa, boha lesa, boha rieky, politiky, rodiny, plodnosti a tak ďalej. Jednoduchá aktivita, akou bolo napríklad čerpanie vody z rieky, pri ktorej bolo treba prejsť cez pole a cez les, bola pre nich pomerne zložitým úkonom. Museli totiž uspokojiť každé to božstvo. A do tohto prostredia prichádza Šema ...

Počuj, Izrael! Hospodin, náš Boh, je jediný Hospodin. Milovať budeš Hospodina, svojho Boha, celým srdcom, celou dušou a celou silou. Slová, ktoré ti dnes prikazujem, budú v tvojom srdci. Budeš ich vštepovať svojim synom a budeš hovoriť o nich, či budeš sedieť vo svojom dome, či budeš kráčať cestou, či budeš líhať alebo vstávať. Priviažeš si ich ako znamenie na ruku, budeš ich mať ako pásku na čele medzi očami a napíšeš ich na veraje svojho domu a na svoje brány.
(5. Mojžišova 6,4-9)

Toto vyhlásenie malo priame a ďalekosiahle dôsledky. Už nemohli mať rôzne božstvá, ktoré by riadili rôzne oblasti ich života. Jahve je JEDINÝ Boh, ktorý vládne nad každou oblasťou života. Jahve je Pán ich domácnosti, poľa, politiky, práce, atď. a úlohou nábožného človeka je ctiť si tohto JEDINÉHO Boha v každej a pomocou každej oblasti svojho života. Pre príslušníkov Izraelského národa to bolo povolanie k tomu, aby svoj život žili pod panstvom jediného Boha a nie pod diktatúrou mnohých bohov. Monoteizmus v židovskom ponímaní teda nepopisuje hlavne to, že Boh je jeden v rámci svojej osoby, ako skôr to, že existuje iba jeden Boh a ten je Pánom všetkého. Tento „praktický monoteizmus“ leží v samotnom centre židovského a teda aj biblického ponímania viery. Boh má záujem o každý aspekt života veriaceho, nielen o takzvané duchovné dimenzie. V rámci biblického svetonázoru neexistuje nič také, ako sväté a svetské. Biblický svetonázor si nevie predstaviť, ako by mohlo existovať na svete niečo, čo by nespadovalo pod Jahveho panstvo. Život v jeho celistvosti patrí Bohu a skutočná svätosť znamená, že všetky oblasti nášho života sa podriadia Bohu. To je obsahom biblického uctievania.

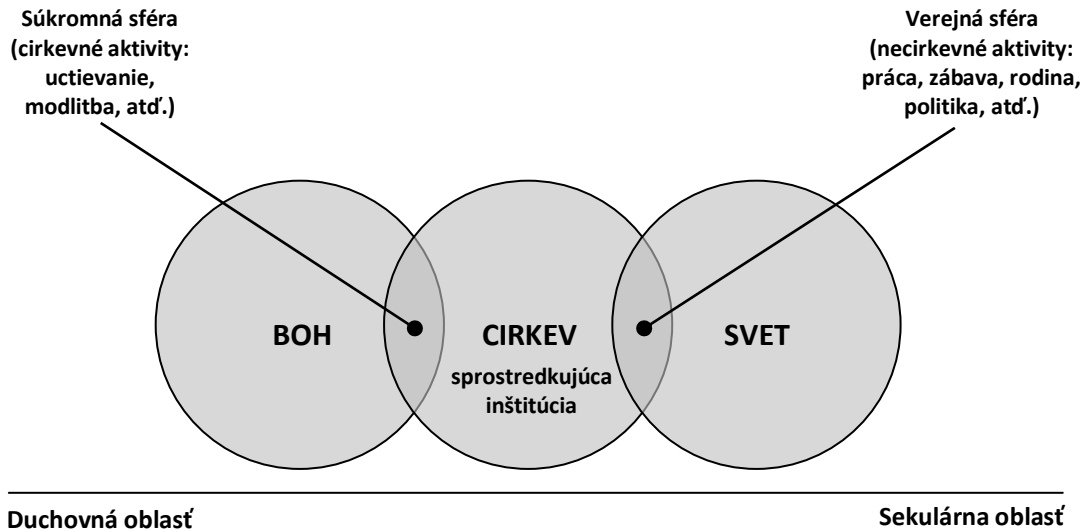
Ježiš je Pán

Inkarnácia nemení základný praktický monoteizmus Písma; namiesto toho ho preorientováva na Ježiša Krista. On sa stáva ohniskom nášho vzťahu k Bohu. Ježiš nielen iniciuje novú zmluvu; On je Novou zmluvou. „Ježiš je Pán“ je zmluvným nárokom, ktorý má Boh v našom živote – je to neotrasiteľné jadro kresťanského presvedčenia a vyznania. Keď prvotná cirkev vyhlasovala, že „Ježiš je Pán“, robila to presne tak isto a s tými istými dôsledkami, ako to robil Izrael, keď v rámci *Šema Izrael* vyhlasoval, že Boh je Pán. Naši duchovní predkovia naozaj rozumeli vnútornému významu monoteizmu. Vedeli, že Ježiš je Pán a že jeho panstvo doslova vylučuje akýkoľvek iný nárok alebo oddanosť niečomu inému. Vedeli, že to je centrom ich viery a toho sa nemohli a nechceli vzdať.

Jadro veci

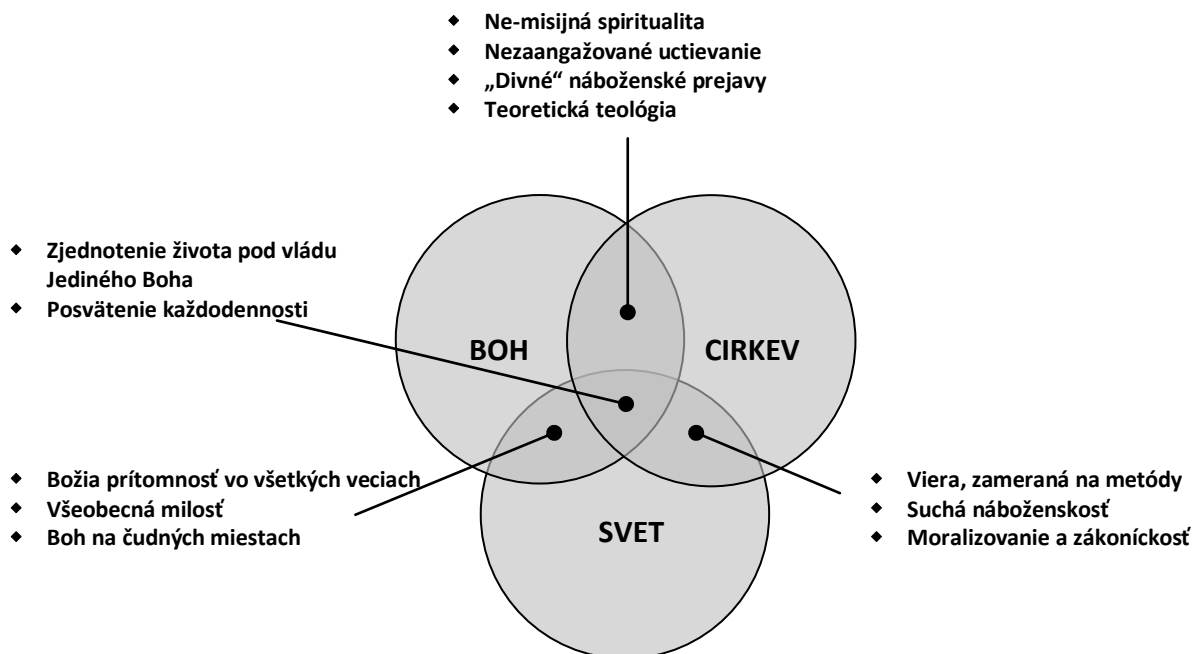
Vo svojom samotnom jadre je kresťanstvo mesiášskym hnutím, ktoré sa snaží dôsledne stelesniť život, duchovnosť a poslanie svojho Zakladateľa. To je jeho najelementárnejšia podstata, hoci my sme z neho spravili veľa iných vecí. Učeníctvo, pripodobňovanie sa Ježišovi, nášmu Pánovi a Zakladateľovi, je samotným jadrom poslania cirkvi. Ak máme obnoviť étos autentického kresťanstva, potrebujeme sa znova zamerať na jeho Koreň a všetko čím sme a čo robíme nastaviť podľa Ježiša.

Skutočne mesiášsky monoteizmus teda búra akékoľvek náznaky falošného oddeľovania medzi „svätým“ a „svetským“. Ak svet a všetko v ňom patrí Bohu, tak nemôže existovať žiadna oblasť života, ktorá by nebola otvorená pre Božiu vládu. Nemôže existovať žiadna oblasť nášho života a našej kultúry, z ktorej by Boh bol vylúčený. Pozrite sa na nasledujúce obrázky. Prvý ilustruje dualistický prístup; druhý ponúka alternatívny pohľad.

Obrázok č. 3
Dualistická spiritualita

Teraz použijeme tie isté prvky a zoradíme ich tak, aby zodpovedali nedualistickému chápaniu Boha, cirkvi a sveta. V takom prípade budú vyzerať nejakto takto:

Obrázok č. 4
Ježiš je Pánom všetkého
(nedualistická spiritualita)

Keď sa na veci začneme dívať z tohto pohľadu, vedie nás to k ponímaniu viery, ktoré zahŕňa celý náš život. Keď odmietneme zavádzajúce rozdeľovanie vecí na duchovné a sekulárne a keď svoj život odovzdáme Ježišovi, žijeme v skutočnej svätosti. V našich životoch neexistuje nič, čo by nemalo alebo

nemohlo byť podriadené pod Božiu vládu. Ak v tomto bode zlyháme, tak sa síce môžeme *hlásiť k monoteizmu*, avšak v skutočnosti *praktizujeme polyteizmus*. Dualistické prejavy viery vždy vedú k praktickému polyteizmu. Kristocentrický monoteizmus nás núti k vernosti presne v tých oblastiach, ktoré si nárokuje iní bohovia. Neklamte samých seba. Sme obklopení nárokmi falošných bohov, ktorí bojujú o našu náklonnosť – a v neposlednom rade sem patrí uctievanie bohatstva a príslušných bohov konzumu.

Dejiny, žiaľ, poukazujú na to, ako často Boží ľud dokáže zahmlieť centrálnosť Ježiša v rámci svojej cirkevnej skúsenosti. Naše „náboženstvo“ je plné toľkých zbytočností, že táto ústredná, jednotiacia myšlienka, ktorá je jadrom našej viery, sa veľmi ľahko vytráca. Je pozoruhodné, ako ľahko môže byť Ježiš vytlačený zo spoločenstva Jeho ľudu. Už ste niekedy uvažovali nad tým, prečo v Zjavení 3,20 vidíme Ježiša stáť pred dverami svojej cirkvi, klopúc a žiadajúc o povolenie vstúpiť dovnútra? Ako je možné, že sa vôbec dostal von zo spoločenstva svojho ľudu?

Zámerom tejto časti bolo identifikovať epicentrum mDNA, ktoré je kľúčovým prvkom Apoštolského Elementu. Ostatné súčasti v štruktúre mDNA sú zoradené vôkol neho a sú ním vedené. Vyznanie: „Ježiš je Pán“ je výzvou k tomu, aby kresťanstvo ako hnutie a každé miestne spoločenstvo zobralo vážne absolútnu a stále aktuálnu centrálnosť Ježiša. Ako sme už videli, prvotné kresťanské hnutie a Čínska podzemná cirkev objavili túto pravdu ako svoj oporný a ústredný bod uprostred masívnej adaptačnej výzvy. Nič menej sa neočakáva od nás uprostred výziev dvadsiateho prvého storočia. Prvý krok ku prebudeniu Apoštolského Elementu je obnova Ježišovho panstva v jeho úplnej jednoduchosti.

Teraz by sme chceli odporučiť niekoľko zásad a návykov, ktoré vedú k obnove Ježišovho panstva medzi nami.

Odporúčané zásady a návyky

Ak máme obnoviť jadro Apoštolského Elementu, musíme sa naučiť prekalibrovať každú časť nášho života tak, aby Ježiš bol v jej centre. Čo to ale znamená v praxi pre tých, ktorí sa chcú stať súčasťou vplyvného hnutia na Západe? Nasleduje niekoľko odporúčaní.

1. Ježiš musí ostať centrom všetkého
2. Zbavte sa dualizmu
3. Evanjelium musí byť vaším primárnym textom

: Zásada č. 1:

Ježiš musí ostať centrom všetkého

V pozoruhodných Ježišovských hnutiach bolo jadrom všetkého to, že viera nasledovníkov bola úplne jednoducho prepojená s Ježišom. Zbavili sa všetkých nepotrebných vecí, prijali za svoju jednoduchú Kristológiu a tak spustili proces rastúceho Ježišovského hnutia, ktorého súčasťou boli obyčajní ľudia. Ježiš bol pre nich *centrom všetkého* a usilovne pracovali na tom, aby to tak aj zostalo. Niektorí kvôli tomu dokonca šli na smrť. Kresťanstvo vo svojom úplnom centre nie je náboženstvo, ale Ježišom vedené hnutie, ktoré sa dôsledne snaží stelesniť život, spiritualitu a poslanie svojho Zakladateľa.

: Návyk č. 1:

> **Snažte sa získať čerstvý pohľad na Ježiša**

Prvou praktickou vecou, ktorú vám odporúčame spraviť v rámci udržania Ježiša v centre všetkého, je snaha o získanie čerstvého pohľadu na Ježišov život a Ježišove poslanie. Naše individuálne, inštitucionálne stanoviská a hodnotové štruktúry, vrátane všetkých ich pascí, majú potenciál zahmlievať kľúčové pravdy o Kristovi a o jeho evanjeliu. Postupom času je pomerne ľahké zabudnúť na to najpodstatnejšie a zamestnať sa množstvom iných, *sekundárnych* podnetov. V takom prípade je užitočné, ak sa vyhneme všetkým historicko-kultúrnym nánosom a začnete odznova. Musíme získať čerstvý pohľad na ústrednú postavu našej viery a vrátiť sa k neobmedzenej Kristológii novozákonnej cirkvi.

- ♦ Prví nasledovníci vnímali Ježiša a jeho učenie primárne ako Židia – teda cez svoje židovské „okuliare“. Je užitočné, keď kvôli správne mu chápaniu Ježiša skúmame jeho tradície a kontext, v ktorom žil a v ktorom slúžil. To môže byť pre nás východiskom pre čerstvú a pulzujúcu Kristológiu.
- ♦ Prečítajte si niečo o židovskej perspektíve viery. Dobrým východiskovým bodom môže byť 7. kapitola z Alanovej knihy *The Shaping of Things to Come*. Nájdete tam užitočný popis toho, ako sa na Ježiša môžete dívať židovskými očami.
- ♦ Pri štúdiu kontextu, v ktorom Ježiš žil a slúžil, môžete ako celé spoločenstvo spolu študovať knihy, ako napr. *ReJesus* od Alana Hirscha a Michaela Frosta, *Ježiš, jak jsem ho neznal* od Philipa Yanceyho alebo *Divine Conspiracy* od Dallasa Willarda. Iné texty, ako napr. *Poet & Peasant Eyes* od Kennetha E. Baileyho patria ku klasike. Tiež vrelo odporúčam preštudovanie fantastického komentára evanjelia Matúša od Stanleyho Hauerwasa. Všetky materiály od N.T. Wrighta o Ježišovi sú taktiež veľmi užitočné.
- ♦ Rozhodnite sa, že si ako spoločenstvo osvojíte nejaký štandardný text, ktorý všetci vo vašom zbore prečítajú počas prvého roka. Prečítanie kľúčových kristologických textov môžete vo svojom spoločenstve spojiť s procesom začlenenia sa do vašej komunity.
- ♦ Svoje kľúčové posolstvo pretavte do jednoduchej kristológie. Ak trváte na tom, aby ste sa zhodli na nejakom napísanom teologickom výroku, postarajte sa o to, aby bol len sekundárny a aby poukazoval na jasné chápanie Ježiša a na to, kým pre vás je. Snažte sa vyhnúť tomu, aby to celé bolo príliš zložitá.
- ♦ Pozerajte filmy o Ježišovom živote; potom nad nimi spolu rozjímajte. Hovorte o ich silných a slabých stránkach a o tom, do akej miery zodpovedajú príbehom, ktoré sú popísané v evanjeliách.

: Návvyk č. 2:

> **Vzorom duchovného života a spirituality musí byť Ježiš**

Druhou praktickou vecou, ktorú vám odporúčame, je to, aby ste si v rámci svojej individuálnej, ako aj kolektívnej spirituality brali vzor od Ježiša. On je našim vzorom a primárnym referenčným bodom vo všetkých skutočných prejavoch spirituality. Kľúčovými otázkami sú: „Ako vyzerala Ježišova spiritualita a z čoho pozostávala?“ a „V čom je naša spiritualita podobná tej jeho?“ Rozjímanie nad týmito dvoma otázkami je dobrým počiatočným bodom.

- ♦ Ježišovu spiritualitu skúmajte spolu v skupine a svoje objavy zoraďujte do niekoľkých kategórií. Potom v rámci tých kategórií prehodnocujte svoju vlastnú, ako aj kolektívnu spiritualitu. Čo myslíte, ako to dopadne? Myslíte si, že vás život bude takmer zodpovedať jeho vzoru? Potom postupne venujte pozornosť jednotlivým oblastiam a zbierajte nápady, ako môžete v rámci svojho spoločenstva formovať svoju spiritualitu do podoby, ktorá zodpovedá tej Ježišovej.
- ♦ Ježiš bol vzorom radikálnej spirituality, ktorá sa angažovala vo svete. Bol známy ako priateľ hriešnikov. Jeho spiritualita bola príťažlivá a zaujímavá. Jedával a píjaval tak s prostitútkami, ako aj s náboženskou elitou. Dotýkal sa malomocných a stýkal sa s colníkmi a ženami. Jeho spiritualita ho vlastne dostala do mnohých problémov tak s náboženskými, ako aj s civilnými autoritami jeho doby. Čím ste známi vy a vaše spoločenstvo? Platia tieto isté charakteristiky aj o vás? Čo keby ste sa popytali ľudí vo vašom okolí? To by bola naozaj pôsobivá aktivita!
- ♦ Máme pre vás ešte jednu aktivitu, ktorá môže váš komunitný život upriamiť na Ježiša. Ako spoločenstvo viery prehodnoťte všetko, čo robíte – všetky vaše programy, stretnutia, služby a tak ďalej. Pýtajte sa, či by tie veci robil Ježiš, keby bol vo vašom kontexte. Stelesňoval by takto Ježiš kráľovstvo Božie vo vašej oblasti? Svoje pozorovania si zapíšte do dvoch stĺpcikov – do stĺpca *áno* a do stĺpca *nie*. Ako by ste mohli preformátovať aktivity alebo zásady, ktoré sa ocitli v stĺpčeku *nie*? Čo by ste mali úplne prestať robiť? Akých zbytočností sa môžete zbaviť? Nakoniec si položte otázku, čo by ste mohli robiť alebo na čo ste zabudli. Čo by spravil Ježiš, na čo vy ste možno ani nepomysleli?

- ♦ Pri každom vašom stretnutí si navzájom pripomínajte, že sa stretávate v mene Ježiš. Niektoré spoločenstvá, ktoré poznáme, si pri každom svojom stretnutí zapália jednu sviečku, ktorá reprezentuje neustálu Ježišovú prítomnosť medzi nimi a poukazuje na to, že Ježiš je Svetlom sveta. Možno dokonca môžete vo vašej miestnosti nechať jednu prázdnu stoličku, aby vám pripomínala jeho prítomnosť.

: Návyk č. 3:

> **Vzorom misijných aktivít musí byť Ježiš**

Ježiš by mal byť vzorom nielen našej spirituality, ale aj našich misijných aktivít. Misia je vlastne len nadstavbou alebo vedľajším produktom spirituality, ktorá je založená na Ježišovi. Jeho spiritualita sa formovala v rámci jeho misie – a bola dostatočne stabilná na to, aby ho preniesla cez životné boje, s ktorými sa musel vysporiadať. Ak by každý kresťan pristupoval k iným ľuďom tak zmysluplne, pozorne a vykupiteľsky, ako Ježiš, zrevolucionizovali by sme veľmi rýchlo náš svet. Ježiš je našim primárnym vzorom misie. On naozaj hľadá a zachraňuje stratených.

- ♦ Povýšte Ježiša na primárny príklad evanjelistu, sociálneho aktivistu a misionára. Ako celé spoločenstvo skúmajte Ježiša v rámci jeho misijného nasadenia. Pozorujte, ako nadväzoval vzťahy s ľuďmi, ako kládol otázky, ako počúval a rozprával sa s ľuďmi. Čo sa môžeme od neho naučiť? Spolu skúmajte, rozjímajte, modlite sa a usilujte sa ho napodobňovať.
- ♦ Pomocou štúdia evanjelia **Jána 5,17-20** sa môžete dostať k hlbokým vhladom o tom, ako Ježiš pri svojej misii nasledoval svojho Otca. Je to skvelý text pre spoločné skupinové štúdium.
- ♦ Keď sa Ježiš stane našim vzorom pri formovaní našich misijných aktivít, bude to znamenať, že vo vzťahu k ľuďom, ktorí sa ešte nestali veriacimi, sa budeme správať podobne ako on. Už sme poznamenali, že Ježiš bol známy ako priateľ vyvrhelov a hriešnikov a strávil veľa času s neveriacimi ľuďmi.
- ♦ Tu je niekoľko otázok, ktoré si môžete položiť a nad ktorými môžete rozjímať:
  - *S kým trávil Ježiš čas? S kým trávime čas my?*
  - *S kým jedával Ježiš? S kým jedávame my? Koho zvykneme my pozývať k nášmu stolu?*

: Návyk č. 4:

> **Vzorom vodcovstva musí byť Ježiš**

Ježiš musí byť pre nás nielen vzorom v oblasti spirituality a misijných aktivít, ale aj v oblasti vodcovstva a budovania nových vedúcich. Neskôr, v rámci kapitoly o učeníctve, budeme hovoriť o tom, že vodcovstvo je pokračovaním učeníctva, ktorého cieľom je zase pripodobňovanie sa Ježišovi. Hovoríme tam o tom, že kvalita vodcovstva v cirkevnom spoločenstve je priamo úmerná kvalite jeho učeníctva. Ak zlyhávame v činení učeníkov, bezpochyby zlyháme aj pri formovaní vedúcich. Vodcovstvo sa rodí zo zdravého učeníctva a ak má byť skutočne kresťanské, vždy musí byť odrazom Kristovej podoby.

- ♦ Ježiš nemal žiadnu inštitucionálnu, ani pozičnú moc; mal však morálnu a duchovnú autoritu. To je základ biblického vodcovstva. Duchovná autorita pramení z nášho vzťahu s Bohom a prehlbuje sa pomocou nášho povolania a osobnej integrity.
- ♦ Pri budovaní a vysielaní vedúcich by sme sa mali viac zameriavať na charakter, ako na obdarovanie a schopnosť. Duchovné vodcovstvo vyplýva z vplyvu v rámci vzťahov a nie z moci alebo z pozície.
- ♦ Budovanie vodcov nech je pre vás vyvrcholením zdravého učeníckeho procesu. Ak učeníctvo prebieha tak, ako má, tak všetci sú dobre pripravení na budovanie vedúcich (viac informácií k tomuto nájdete v časti o učeníctve).
- ♦ Čítajte evanjeliá a skúmajte Ježišov model vodcovstva a budovania vedúcich. Ako spoločenstvo diskutujte o jeho aspektoch a snažte sa ich aplikovať v rámci svojich vlastných procesov.
- ♦ Vymieňajte si medzi sebou provokujúce články, myšlienky a knihy o kristocentrickom vodcovstve. Kniha od Henryho Nouwena, *In the name of Jesus: Reflections on Christian Leadership* je strhujúcim popisom Ježišovho služobného vodcovstva.

- ♦ Vypracujte si zoznam vodcovských zásad a vlastností, ktoré vidíte u Ježiša a použite ho ako východiskový popis, podľa ktorého budete formovať všetkých vedúcich v rámci vašej skupiny. Pravidelne ten zoznam použite ako nástroj na preverenie a seba-hodnotenie každého vedúceho.

: **Zásada č. 2:**

Zbavte sa dualizmu

Už sme poznamenali, že viera prvotných kresťanov bola trvalo autentická a bytostne sa dotýkala každého aspektu ich individuálneho a spoločenského života. Nasledovanie Ježiša naozaj vylučovalo vernosť a lojalitu voči niečomu alebo niekomu inému. Ak úprimne túžime po takej istej úrovni autentickej viery, budeme musieť v našom živote zosadiť z trónu dualizmu.

: **Návyk č. 1:**

> **Zosúladenie všetkých aspektov života** /

Prvým praktickým krokom, ktorý vám odporúčame spraviť pri radikálnom vysporiadaní sa s dualizmom, je *zosúladenie všetkých aspektov vášho života*. Keď hovoríme o *zosúladení všetkých aspektov života*, hovoríme o radikálnom usporiadaní každého aspektu nášho individuálneho a spoločenského života podľa Ježiša a v súlade s jeho spôsobmi a zámermi. Keď sa snažíme o získanie všeobšahlej životnej perspektívy a zosúladenie všetkých oblastí života pod Ježišove panstvo, zbavujeme dualizmus jeho výsadného postavenia a odstraňujeme jeho falošné rozdeľovanie vecí na duchovné a svetské. Začne sa tým vytvárať nerušené prepojenie viery a života.

- ♦ Prehodnoťte svoje spoločné aktivity a štruktúry podľa vyššie uvedených obrázkov 3 a 4 (obrázky s tromi kruhmi). Zodpovedajú vaše aktivity a štruktúry viac dualistickej štruktúre alebo skôr tej, ktorá zahŕňa všetky aspekty života? Čo by znamenalo, keby ste mali zoradiť prvky, ktoré zodpovedajú dualistickej štruktúre tak, aby všetky tri aspekty – Boh, svet a cirkev boli navzájom prepojené?

Missio Dei

Spoločenstvo viery s názvom Missio Dei si osvojilo zásadu tzv. vonkajšej premeny. Popisujú ju takto: „Závazok voči vonkajšej premene je záväzkom k usporiadaniu nášho života podľa Božieho transformujúceho sna.“ Významnou zložkou tohto postoja je to, že každý týždeň sa sústredia na jeden konkrétny čin vonkajšej premeny, ktorý sa týka usporiadania ich pracovného života. Je to v podstate záväzok k tomu, aby agenda Božieho kráľovstva bola primárna pri formovaní a usporiadaní ich pracovného života a kariéry.

- ♦ Spravte si inventúru všetkých aspektov svojho života. Snažte sa identifikovať všetky modly vo vašom individuálnom a kolektívnom živote. Buďte úprimní, vyznajte to Bohu a medzi sebou navzájom a spolu hľadajte spôsoby, ako sa môžete vymaniť spod ich nadvlády. Vybudujte si celoživotné zásady a návyky, ktoré vás povedú opačným smerom. Napríklad, ak jedným z bohov sú peniaze a konzum, tak existuje niekoľko veľmi konkrétnych vecí, ku ktorým sa môžete spolu zaviazat' a tak poraziť tohto silného boha. Uvádžame tu niekoľko príkladov:
  - Každý mesiac si vyhradte aspoň jeden deň ako „nenákupný“.
  - Na konci mesiaca si navzájom ukážte výpisy zo svojich kreditných kariet (naozaj poznáme spoločenstvo, ktoré to robí; desivé, že?)
  - Dajte si výzvu, že týždeň nebudete kupovať kávu, alkohol, ani fast food a peniaze, ktoré tak ušetríte, niekomu venujte. Jeden z najlepších spôsobov, ako môžeme prelomiť duchovnú moc peňazí, je dať ich niekomu.
  - Jedna naša priateľka postavila všetkých ľudí vo svojom zbore pred nasledujúcu výzvu: S vedomím skutočnosti, že veľa ľudí na svete si denne môže dovoliť dať na jedlo iba jeden dolár, ich vyzvala k

tomu, aby sa snažili čo najviac znížiť cenu svojich jedál. Táto aktivita by iste prehodnotila naše používanie a zneužívanie peňazí a jedla.

- ♦ Pravidelne prehodnocujte usporiadanie svojho pracovného života. Ak veríme tomu, že každý aspekt nášho života by sa mal podriaďovať Ježišovmu panstvu, tak iste k tomu patrí aj náš pracovný život. Investujeme svoj najlepší čas a energiu do nesprávnych vecí? Je v našom živote priestor pre službu? Mohli by sme znížiť svoj životný štandard a získať tak priestor na to, aby sme sa mohli sústrediť na duchovne významné veci? Keďže mnohí z nás trávajú takmer tretinu svojich dní v práci, malo by to byť pre nás prioritou.

: **Návyk č. 2:**

> **Posväcovanie každodennosti**

V rámci zbavovania sa dualizmu z nášho života, vám po druhé odporúčame, aby ste sa pokúsili o praktické posväcovanie každodenných aktivít svojho života. Táto myšlienka vychádza priamo zo židovského chápania života – vo svete existujú iba dve reality: *sväté* a *ešte nie sväté*. V tomto zmysle je úlohou Božieho ľudu transformovať to, čo ešte nie je sväté na sväté. Nasleduje niekoľko odporúčaní:

- ♦ Spolu preskúmajte tento židovský pohľad na život. Dobrým východiskovým bodom je 7. kapitola knihy *The Shaping of Things to Come* (hlavne str. 132).
- ♦ Posväcovanie každodennosti sa dá dosiahnuť tak, že sa budeme snažiť o to, aby sa naše každodenné úlohy zameriavali na Boha a boli nasmerované na neho a na jeho zámery a nie na niečo iné. Musí to byť niečo zámerné, premyslené a zmysluplné.

Vykúpenie potešenia

Všeobecne platí, že západné kresťanstvo kvôli svojmu vrozenému dualizmu zápasí s integrovaním potešenia, vášne a inštinktívnych pudov do viery. Na prepojenie potešenia a Boha neexistuje žiadny systém. Ani dlho nemusíte hľadať a túto deformáciu objavíte v oblasti sexu, jedla a iných vecí, ktoré môžu prinášať potešenie. Sme presvedčení o tom, že tento skreslený, asketický pohľad, ktorý je podporovaný dualizmom, má za dôsledok hlboké odcudzenie priemerného človeka od kresťanstva, keďže vďaka tomu nedokáže integrovať svoje telo a príslušný fyzický život do svojej duchovnej skúsenosti s Bohom. Nemôžeme podceňovať škody, ktoré toto popieranie života spôsobilo napríklad v tom, ako sme vnímaní priemernými nekresťanmi a hádam ani netreba spomínať, že toto vnímanie skutočnosti predstavuje deformáciu biblického svetonázoru. Zdôrazňuje to tiež potrebu vytvorenia nového systému, ktorý by integroval potešenie do nášho vzťahu s Bohom a využil ho v prospech misie. Bolo by dobre, keby sme nezabúdali na to, že ľudia sú motivovaní tým, čo im prináša najviac radosti a ak tieto veci dokážeme prepojiť s Bohom, vytvoríme silný most k životom ľudí v našom okolí. Potešenie nás môže ešte viac motivovať ku vzťahu s Bohom.

- ♦ Dobrou otázkou pre skupinové rozjímanie je: „Ako môžeme „posväcovať“ naše každodenné úlohy?“ Ako môže byť upratovanie sväté? Alebo nakupovanie? Alebo práca? Alebo obed s niekým? Alebo štúdium? A tak ďalej. Budete prekvapení, aké zaujímavé a zmysluplné nápady ľudia prinesú, keď budú mať čas nad tým snívať a rozmýšľať. Tu je niekoľko príkladov: „Ako môžeme posvätiť naše jedenie?“ Jedávajte s vďačnosťou, úctou, štedrosťou a so striednosťou. Jedávajte s neveriacimi ľuďmi, s vašimi susedmi, priateľmi, osamelými ľuďmi, chudobnými a tak ďalej. „Ako môžeme posvätiť svoju dovolenku?“ Využite svoj voľný čas a daný kontext na stretnutia s ľuďmi, na službu iným, na vlastné občerstvenie, na rozjímanie o Bohu, na spojenie so stvorením.

- ♦ Svätosť začnite definovať pozitívne – podľa toho, čo naozaj *robíte* v zmysle posväcovania každodennosti a nie podľa toho, čo *nerobíte*. Táto perspektíva vás bude viesť k tomu, že svätosť sa bude spájať s podporou života. Presne to je svätosť, ako ju poznal Ježiš – snaha o zmenu a o posvätenie sveta.
- ♦ Snažte sa do života svojho spoločenstva integrovať hodnotu, že *všetky aspekty života sú sväté* a môžu/mali by viesť k Bohu. Pravidelne o tom hovorte a začnite to spolu aj žiť. Snažte sa angažovať v rámci svojej kultúry a nevyhýbať sa jej.
- ♦ Vypracujte teológiu, ktorá prinesie obnovený pohľad na potešenie a ktorá ho vníma ako dar od Boha, ktorý je jeho pôvodcom. Významne vám to pomôže pri vašom misijnom pôsobení (vysvetlenie nájdete v rámečku *Vykúpenie potešenia*).

: Návyk č. 3:

> **Predefinujte a rozšírte svoje vnímanie uctievania**

S posväcovaním každodennosti je priamo spojené aj predefinovanie a rozširovanie nášho vnímania uctievania. Ak nezabúdame na to, že medzi svätým a svetským neexistuje žiadna bariéra, tak biblické vyjadrenie uctievania by mohlo a malo byť súčasťou každej oblasti nášho života. Nemalo by byť obmedzené iba na určitý čas a miesto – napríklad na niekoľko hodín za týždeň vo vnútri nejakej cirkevnej budovy. Nie je vôbec nič zlé na tom, keď sa ako skupina veriacich stretávame za tým účelom, aby sme Bohu vyjadrovali svoj obdiv a svoju lásku, avšak ak je to to jediné, z čoho pozostáva naše uctievanie, pravdepodobne sme v zajatí dualizmu. Tento typ uctievania je dokonca jedným z tých významných návykov, ktoré podporujú dualizmus v našom strede. Spomeňte si na tie obrázky, ktoré sme uviedli vyššie. Všetky aspekty života patria Bohu a skutočné uctievanie znamená, že všetky oblasti života podriadujeme jemu. Hoci sa teda každý týždeň stretávame ku spoločnému uctievaniu Boha, musíme rozšíriť naše vnímanie a našu prax v tejto oblasti.

- ♦ Dobrým východiskovým bodom je otázka: „Čo je uctievanie?“ Študujte Písmo, skúmajte Ježišove učenie, čítajte pohľady iných ľudí a spolu predefinujte a rozširujte svoje chápanie a prežívanie uctievania.
- ♦ Povzbudzujte ľudí vo vašej skupine, aby sa spolu zdieľali o tom, ako sa snažia uctievať Boha aj mimo pravidelných spoločných stretnutí. Pre celý zbor sa to môže stať výborným zdrojom nápadov.
- ♦ Alanova definícia uctievania je „priniesť náš svet späť k Bohu“. Táto definícia je všeobsiahla a predpokladá, že všetky aspekty života sú súčasťou uctievania – náš čas, peniaze, zdroje, potešenie, hlasy, práca a tomu podobné, vrátane našich spoločných stretnutí.
- ♦ Na ďalšie povzbudenie predstavivosti vám odporúčame čítať a diskutovať o 12. a 13. kapitole Michaelovej Frostovej knihy *Exiles*. Michael tam popisuje autentické uctievanie formou menovania celej série možností, ako môžeme *milovať* Boha. Hovorí, že Boha milujeme a uctieваме tak, že
  - milujeme iných
  - poslúchame Ježiša
  - užívame si spoločenstvo s Bohom
  - rozprávame o Božích veciach
  - túžime po druhom príchode Krista
  - opúšťame iných bohov a modly
  - kladieme svoj život za iných
  - milujeme to, čo Boh stvoril
  - odpúšťame iným

To je to, čo máme na mysli, keď hovoríme o širokom, všeobsiahlom prístupe k uctievaniu, ktoré sa snaží pretransformovať všetky aspekty života pod Kristove panstvo.

Uvoľňovanie Božej slávy

Jedna z najkrajších metafor v rámci židovskej spirituality je súčasťou rabínskeho učenia o Šekine (Božej sláve). Časť židovskej mystiky predstavuje šekinu pomerne hravo – v podobe ženy a osobnosti. Šekina je v tejto podobe metaforicky stvárňovaná ako Božia žena vo vyhnanstve – tento obraz vyjadruje, že kvôli pádu došlo k tragickému oddeleniu Boha od jeho slávy. To oddelenie sa odohralo vo forme vesmírnej zrážky, pri ktorej bola Božia sláva rozptýlená do nespočetného množstva iskričiek, ktoré sa následne dostali do všetkej stvorenej hmoty. Tie sväté iskričky sú teraz uväznené vo všetkých veciach.

Pozoruhodným aspektom tohto židovského učenia je názor, že naše sväté činy – to znamená, činy, ktoré sú plné svätých úmyslov a ktoré sú namierené na Boha – dokážu uvoľniť tie sväté iskričky, ktoré sú zachytené vo všetkých veciach a umožňujú tej odtrhnutej šekine vrátiť sa späť k svojmu Manželovi. Tým dochádza k opätovnému zjednoteniu Boha a jeho slávy – keď ľudia žijú vo svätosti. Bez toho, aby sme toto učenie brali ako doslovnú pravdu (väčšina rabínov to tiež nerobí), nám tento obraz môže pomôcť pri porozumení poslania Božieho ľudu vo svete. Keď naše činy prinášajú obnovu a keď žijeme vo svätosti, rozdúchavame plamene stvoriteľského zámeru, ktorý je jadrom všetkých vecí v Božom svete – uvoľňujeme Božiu slávu, ktorá je v ňom skrytá. A keď to robíme, prinášame Bohu slávu.

: Zásada č. 3:

Evanjeliá sa musia stať primárnym textom

Tretia zásada, ktorú vám odporúčame zrealizovať v rámci snahy o udržanie Ježiša v centre svojho kolektívneho povedomia a aktivít, je povýšiť evanjeliá na svoj primárny text. Takým istým spôsobom, akým sa spomínané hnutia držali evanjelia a akým svoju vieru úplne jednoducho prepájali s Kristom, by Ježiš mal byť tým optickým klinom, cez ktorý vnímame celé spektrum nášho sveta. Evanjeliá sú pre nás východiskovým bodom pre získanie smerovania a slúžia ako najdôležitejšie texty v oblasti misie a učeníctva. Tým nechceme povedať, že ostatné časti Písma prehliadame, ale skôr sa snažíme o to, aby sme celú radu Božiu vnímali v kontexte evanjelia. Sú to príbehy, ktoré nás formujú a definujú – hlavne preto, lebo sú primárnymi popismi Ježišovho života a učenia.

: Návyk č. 1:

> **Všetko zosúladiť s Ježišovým hlavným učením**

Ak má Ježiš ostať centrom všetkého a evanjeliá sa majú stať našim primárnym textom, mali by sme sa špecificky zamerať na Ježišove hlavné učenie a snažiť sa s tými pravdami zosúladiť naše učenie a naše aktivity. To znamená, že by sme nielen mali stráviť veľa času nad príbehmi, ktoré sú zapísané v evanjeliách, ale že by sme mali venovať špecifickú pozornosť rozjímaniu nad slovami a učením nášho Pána.

- ◆ Ako spoločenstvo preskúmajte podobenstvá, ktoré rozprával Ježiš a snažte sa integrovať tie pravdy do svojho každodenného života.
- ◆ Preskúmajte, čo Ježiš hovoril o témach, ako modlitba alebo peniaze alebo nebo alebo peklo.
- ◆ Do hĺbky preštudujte Kázeň na hore. Čo tie pravdy znamenajú pre nás, dnes?

A lan vo svojej knihe *ReJesus* (spolu s autorom Michaelom Frostom) popisuje jednoduchý spôsob, ktorým sa dajú spracovať myšlienky a dôsledky Ježišovho hlavného učenia. V knihe je tabuľka s tromi stĺpcami, ktoré skúmajú kľúčové aspekty Ježišovho učenia a života, ich dôsledky pre učeníctvo a cirkev a nápady a príklady, ako sa dajú aplikovať do života. Nižšie uvádzame časť tejto tabuľky. Nie je tam obsiahnuté všetko – je to len príklad toho, ako v skupine môžete skúmať kľúčové

myšlienky a dôsledky Ježišovho učenia. Je to skvelé cvičenie v rámci snahy o zosúladienie s Ježišom a s jeho základným učením. Tento istý proces môžete využiť aj pri svojom vlastnom skúmaní.

Aspekt Ježišovho života a učenia	Dôsledky pre učeníka/zbor	Príklady, ako sa to dá aplikovať do života
Ohlasuje kráľovstvo Božie a zameriava ho na svoju vlastnú osobu (napr. Marek 1,14-15; Lukáš 11,20).	Kráľovstvo Božie je centrálné a šíri sa v cirkvi a mimo nej v rámci celého Božieho vesmíru. Sme agentmi kráľovstva vo všetkých sférach života, v ktorých ako ľudia žijeme. Ježiš je Pán/Kráľ! Môžeme žiť a pracovať na akomkoľvek mieste, kde sa nachádzame a očakávať, že kráľovstvo už tam bude.	Keď sme v práci, pozývame Ježiša, aby nás tam sprevádzal. Vyhľadávame príležitosti k tomu, aby sme v rámci našej práce stelesňovali Ježišove vlastnosti. Vyhľadávame spôsoby, ako odzrkadľovať Božie dielo dokonca aj uprostred tých najbežnejších každodenných aktivít.
Sprostredkúva Božiu milosť a milosrdenstvo (napr. Matúš 12,7).	Otvorenosť pre prijatie, ako aj pre sprostredkovanie milosti/milosrdenstva iným ľuďom. Miera, akou dávame, bude mierou, akou dostaneme. Môžeme byť štedrí tak v oblasti našich zdrojov, ako aj v oblasti nášho času. Boh je milosrdný; musíme sa snažiť nájsť spôsoby, ako sa mu v našom každodennom živote môžeme podobáť.	Bránime sa tomu, aby sme zo svojho streda vykázali svetu-neprirodzený faktor milosti. Už či je niekto nevzdelaný, starý, rozvedený, trestaný, postihnutý alebo proste iba núdny alebo otravný, v pokore prijímame jeho obdarovanie v rámci našej skupiny ako keby pochádzalo od Boha.
Ponúka odpustenie hriechov (napr. Matúš 9,2; Lukáš 7,47).	Pokánie a odpustenie sú súčasťou životného štýlu (70x7). Radikálna otvorenosť naproti svätému Bohu si vyžaduje, aby sme si neustále uvedomovali svoju hriechosť a možnosť radikálneho zla, ktoré číha v ľudskej duši. Musíme tiež vedieť odpúšťať (Matúš 6,15).	Pozorne skúmame, či v nás nie je žiadna horkosť alebo nedostatok odpustenia voči iným. Zámerné vyhľadávame vzťahy, v ktorých sme vykázateľní. Sme otvorení pre napomenutie zo strany milujúceho priateľa. Pravidelne vyznávame svoje obmedzenia.
Vyjadruje Božiu lásku pre svoj svet (napr. Ján 3,16; 14,21).	Vyžaduje od nás, aby sme primárne milovali Boha a sekundárne milovali iných v jeho mene. Musíme vedieť, že my sme milovaní a to by sme mali vyjadrovať ľuďom naokolo. Objektom tejto lásky by mala byť naša rodina, no zároveň by tá láska mala siahať až k našim nepriateľom. Mali by sme byť známi ako ľudia, ktorí milujú.	Lásku preukazujeme svojim rodinným príslušníkom a robíme to kvôli tomu, že si uvedomujeme, že my sami sme zahŕňaní Božou láskou. Sme pohostinní voči cudzím ľuďom. Vytvárame priestor, v ktorom môžu iní rásť a nachádzať milosť.
Radikalizuje aktuálne normy svätosti (napr. Kázeň na hore, Matúš 5-8).	Ježiš prináša náročné etické a morálne normy, podľa ktorých sa majú riadiť učenici/cirkev. Kázeň na hore je najpoužívanejší učenický text v dejinách cirkvi. Tento text nielen popisuje, ale aj udáva smerovanie pre život učeníka. Mal by sa pre nás stať základným východiskovým textom a mali by sme sa podľa neho snažiť žiť.	Praktizujeme pohostinnosť, štedrosť, pokoru a zmysel pre spravodlivosť. Veríme, že naša viera neprináša len osobné spasenie, ale aj motiváciu pre zmenu sveta a odzrkadľuje Božiu spravodlivosť a Boží pokoj.
Ohlasuje (ako aj žije) dobrú správu o kráľovstve (napr. Matúš 5,13-16).	Mali by sme ohlasovať (ako aj žiť) dobrú správu o Ježišovi. V určitom zmysle sme (a musíme sa stať) dobrou správou (sme soľou/svetlom). Láska, odpustenie, milosrdenstvo, zľutovanie, spravodlivý hnev ... to sú znaky učeníka.	Stýkame sa s neveriacimi. Modlíme sa za nich. Naš alternatívny životný štýl je vzorom alternatívnej reality. Vždy sme pripravení odpovedať na otázky, ktoré sa týkajú nádeje, ktorú máme. Uznávame službu obdarovaných evanjelistov medzi nami.

: Návyk č. 2:

> **Cyklicky sa vracajte k evanjeliám**

Jedným z účinných spôsobov, ktorý vám môže pomôcť spraviť evanjeliá primárnym textom vášho spoločenstva, je povzbudiť čo najviac ľudí, aby si stále znova čítali evanjeliá. To máme na mysli, keď hovoríme o cyklickom návrate k evanjeliám (nemá to nič do činenia s bicyklovaním!).

- ♦ Vypracujte plán, podľa ktorého si všetci budú môcť prečítať to isté evanjelium v priebehu toho istého časového obdobia. Ľuďom to pomôže v tom, aby sa jeden druhého pýtali, ako sa im darí v čítaní a pri diskutovaní o prečítanom. Alebo každý mesiac môžete čítať jedno evanjelium. Tak všetci, ktorí sa do toho zapoja, budú môcť prečítať všetky štyri evanjeliá trikrát do roka. Povzbudzujte ľudí k diskusii, ku spätnej väzbe, k zapisovaniu poznámok a k modlitbe.
- ♦ Vždy, keď sa stretnete ako skupinka, prečítajte si nejakú časť evanjelií.

- ♦ Jeden zbor v Melbourne, v Austrálii, organizuje pravidelné prechádzky mestom so zastávkami v kasíne, v parlamente, v biznis centre, v bankovom centre, v žobrálckej štvrti a pod. Na týchto miestach si čítajú konkrétne časti evanjelia Marka. Ľuďom to pomáha, nielen sa zoznámia s evanjeliom, ale vlieva naň nové svetlo, keďže ho čítajú a rozjímajú o ňom uprostred ruchu svojho mesta.
- ♦ Na Veľkú noc zorganizujte rozjímanie v rámci Krížovej cesty. Táto tradícia, ktorú založil sv. František z Assisi, pomáha ľuďom zamyslieť sa nad hlavnými scénami Kristovho utrpenia a smrti pomocou hlbokého rozjímania o posledných hodinách (pašiách) Ježiša podľa ich popisu v evanjeliách. Je to skvelý spôsob, ako môžete ľuďom pomôcť, hlboko vstúpiť do biblického rozprávania.

: Návyk č. 3:

> **Evanjeliá musia ostať jadrom vášho učenia**

Ako sme už hovorili, 5. Mojžišova 6,4 vyžaduje, aby sa naše kľúčové presvedčenia a záväzky stali súčasťou štruktúry nášho každodenného života. Máme ich vštepovať našim deťom, hovoriť o nich, keď sedíme doma a keď sme na ceste, keď si líhame a keď vstávame. Máme ich mať ako symbol na našich rukách (reprezentujúc všetko, čo robíme) a priviazať si ich na svoje čelo (symbolizujúc všetky naše myšlienky). A nielen to. Máme si ich napísať na zárubne našich domov a na naše brány. Ide tu teda o to, aby sme podstatu našej viery integrovali do všetkých kanálikov nášho života – prostredníctvom každodenných aktivít a rozhovorov medzi členmi nášho spoločenstva viery. Ak sú Ježišove evanjeliá základnými príbehmi, ktoré nás formujú a definujú, musia sa stať východiskovým bodom pre naše spoločné učenie – formálne aj neformálne.

- ♦ Nech je Ježiš centrálnym bodom všetkého vášho čítania, učenia a skúmania Písma. Starý aj Nový zákon ukazujú na Ježiša ako na ohnisko Božieho zjavenia a vykúpenia. Keď Bibliu zredukujeme na morálne ponaučenia a Ježiš a evanjeliá prestanú byť v centre pozornosti, míňame sa tým samotného zámeru Písma. Na udržanie tohto zámeru nám môžu poslúžiť vynikajúce materiály, ako napríklad *According to God's Plan* od Graema Goldworthyho.
- ♦ Každý rok dostatočne dôkladne preskúmajte jedno evanjelium. Aby ste sa čo najviac naučili, môžete skoordinať stretnutia v rámci celého spoločenstva a skupinové stretnutia – v oboch kontextoch môžete študovať to isté evanjelium. Umožní vám to spracovať daný text tak vo veľkej, ako aj v malej skupine a získate tým aj viac času na reflexiu.
- ♦ Pozvite k vám nejakého špecialistu na evanjeliá (napríklad nejakého novozákonného profesora alebo teológa), ktorý by viedol sériu informačných a praktických seminárov v rámci vášho zboru. Veci, ktoré prinesie, potom môžete zobrať a spracovať do hĺbky v rámci vašej skupinovej štruktúry.

Spoločenstvá tretieho miesta

Ako sme už spomenuli v Predslove, Third Place Communities, TPC (Spoločenstvá tretieho miesta) sú sieťou misijných spoločenstiev, na ktorých zakladaní sa podieľal aj Darryn. TPC nám poslúžia ako názorný príklad v rámci celej tejto knihy. Majte pri tom na mysli, že TPC nevyzdvihujeme ako žiadny nadradený príklad; len túto sieť spoločenstiev poznáme viac ako nejaké iné. Tiež sa pokúšajú integrovať teóriu zabudnutých ciest do svojho praktického života a preto tam nachádzame veľa príkladov. V snahe udržať Ježiša v centre svojho poslania a misie TPC experimentujú s mnohými prístupmi a praktikami. Tu je niekoľko príkladov:

- ♦ TPC povzbudzujú všetkých členov k tomu, aby si každý rok prešli všetky štyri evanjeliá.
- ♦ Spolu hľadajú čerstvé pohľady na Ježiša a skúmajú židovské vnímanie viery. Všetci noví účastníci sú povzbudzovaní k tomu, aby si k tejto téme prečítali odporúčané články a knihy.
- ♦ Všetci členovia spoločenstva sú vedení k tomu, aby si prečítali niekoľko základných textov o Kristovi a o misii.

- ♦ TPC zostavili rozsiahly zoznam DVD prezentácií o evanjeliách a o iných prvkoch kristológie. Navzájom si ich vymieňajú, pozerajú ich spolu a potom o nich diskutujú.
  - ♦ Pravidelne pozývajú medzi seba špecialistov, ktorí potom vedú semináre a pracovné skupiny.
  - ♦ Vytvorili a potlačili stovky tričiek s nápisom *What would Jesus brew? (voľné sa to dá preložiť: Čo chystá Ježiš? alebo Aký nápoj by pripravoval Ježiš?)*. Hoci v angličtine znie táto otázka trochu humorne, slúži aj ako pripomienka, že Ježiš je neustále aktívny a že stále niečo vo svete chystá (ak chcete vidieť, ako to tričko vyzerá alebo si ho chcete kúpiť, pozrite si ho na www.cafepress.com/wwjbapparel). Svoje základné postupy tiež zhrnuli do otázky: „Čo chystá Ježiš vo vnútri, medzi nami a vôkol nás?“ (neskôr k tomu povieme viac).
-
- ♦ Usporiadajte semináre o tom, ako môžete čo najviac vyťažiť z evanjelií. Môžete to spraviť úplne jednoducho a ponúknuť iba základné princípy pre štúdium evanjelií alebo poskytnúť príklady toho, ako môžeme každú časť Písma čítať vo svetle Ježiša a evanjelií.
  - ♦ Vytvorte systém, v rámci ktorého bude každý týždeň zaslaná každému človeku vo vašej skupine časť evanjelia – buď vo forme e-mailu alebo textovej správy. Ak každý pravidelne dostane a prečíta si ten istý text z evanjelia, iste to nejakým spôsobom prenikne aj do vašich každodenných rozhovorov.

SKUPINOVÁ PRÁCA

Prvé stretnutie: *Skúmajte (hovorte o tom)*

- ◆ Keby ste mali vyzdvihnúť jednu vec z tejto časti, čo by to bolo? Prečo?

- ◆ Vlastnými slovami vysvetlite inému človeku v skupine slovné spojenie „Ježiš je Pán“. Čo vás na tom nadchýna? S čím máte ťažkosti?

- ◆ Ktorým zásadám a návykom by sa bolo treba venovať? My sme uviedli niekoľko príkladov. Vedeli by ste navrhnúť ešte nejaké iné?

- ◆ Aké máte otázky?

- ◆ Viete si predstaviť, že by vaša skupina nejako rástla v tejto oblasti? Ako?

Druhé stretnutie: Posúďte (hlbšie rozjímajte)

- ♦ Je praktizovanie Ježišovho panstva silnou alebo slabou stránkou vašej skupiny?

- ♦ Chápe väčšina vašej skupiny pojem „Ježiš je Pán“ a verí mu?

- ♦ Ako sa záväzok voči týmto myšlienkam už teraz prejavuje vo vašej skupine? Uvedte príklady.

- ♦ Kedy sa vášmu spoločenstvu najviac darilo, mať Ježiša ako svojho Pána? Čo k tomu prispelo?

- ♦ Čo sú podľa vášho názoru najdôležitejšie otázky v súvislosti s Ježišovým panstvom?

- ♦ Aké výzvy stoja pred vami? Aké prekážky? V ktorej oblasti očakávate odpor?

Tretie stretnutie: Pustite sa do toho (prakticky zareagujte)

- ♦ Čo sa musí stať počas nasledujúcich dvanástich mesiacov? Čo potrebujete robiť, čo teraz nerobíte?

- ♦ Čoho sa budete musieť vzdať?

- ♦ Aké informácie a zdroje budete potrebovať? Kto ešte potrebuje byť do toho zapojený?

- ♦ Ako budete vedieť, či v týchto oblastiach rastiete? Aké základné indikátory si stanovíte?

- ♦ Aké zásady a návyky sa budete snažiť integrovať do života počas nasledujúcich dvanástich mesiacov? Vymenujte ich tu.

Akčné plány

Aké prvé kroky podniknete k dosiahnutiu týchto cieľov? Pri pohľade do vašej minulosti sa vám zdajú byť realistické?

Čo – Aktivita/Čin	Kedy – Dátum	Kto – Vedúci/Účastníci

Štvrté stretnutie: Osobný zápisník

Po spracovaní toho množstva informácií venujte čas modlitbe, načúvaniu a reagovaniu na impulzy od Boha. Ako vás Boh vedie a ako budete na to reagovať? Venujte čas zapísaniu si svojich dojmov a myšlienok, ktoré prišli zo skupiny. Napíšte Bohu modlitbu, ktorá zachytáva vaše túžby. Ak je to vhodné, zdieľajte sa s týmito myšlienkami v rámci skupiny a potom sa spolu modlite.

- ♦ Čo vnímam, že mi Boh hovorí?

- ♦ Čo je mojou modlitbou?

3. kapitola

Činenie učeníkov

Dôležitosť činenia učeníkov

Ako sme už naznačili, všetky súčasti mDNA tvoria jeden celok a musia byť rozpoznateľne prítomné, ak má byť aktivovaný Apoštolský Element. No činenie učeníkov je pravdepodobne tou najkritickejšou súčasťou mDNA, pretože obsahuje kritickú úlohu napodobňovania nášho Zakladateľa, Ježiša – je vlastne stelesnením toho, o čo mu išlo. Keď hovoríme o učeníctve a o súvisiacej schopnosti vytvárať autentických nasledovníkov Ježiša, hovoríme o rozhodujúcom faktore, ktorý z dlhodobého hľadiska rozhodne o kvalite celku – ak zlyháme v tomto bode, tak takmer určite zlyháme aj vo všetkých ostatných oblastiach. Je to taká kritická úloha, že Ježiš jej venoval väčšinu svojej energie. Najvýznamnejšie náboženské hnutie v dejinách začalo jednoduchým činom – Ježiš investoval svoj život do malej, nesúrodej skupiny veriacich a vybudoval z nich autentických učeníkov. Pre Ježišových nasledovníkov učeníctvo nie je prvým krokom v rámci sľubnej kariéry, ale naplnením ich životného cieľa, ktorým je pripodobňovanie sa na Kristov obraz (**Rim. 8,29**).

Keď pozorujeme príbehy kresťanských hnutí, ktoré menia svet, môžeme povedať, že sú to vlastne len systémy, ktoré činia učeníkov. Zapojení sú v nich všetci a na všetkých úrovniach spoločnosti. Činenie učeníkov je počiatočný bod, primárny postup a veľmi významný kľúč k trvalému misijnému vplyvu. Už či máte pred očami Keltský, Wesleyovský, Františkánsky alebo Čínsky fenomén, všetky sú vo svojom jadre vedené učeníkmi, ktorí sú absolútne oddaní následnému čineniu učeníkov.

V protiklade k nim stojí cirkev na Západe, ktorá do veľkej miery zabudla na umenie činenia učeníkov a v prevažnej miere ho zredukovala na intelektuálnu asimiláciu teologických názorov. V dôsledku toho sme svedkami skôr anemického kultúrneho kresťanstva, ktoré veľmi ľahko podlieha nástrahám konzumnej spoločnosti. Tie spätne pôsobia presne opačne ku skutočnému nasledovaniu Ježiša. V našej túžbe byť citliví na hľadajúcich a vytvárať atraktívne prostredia, sme väčšinou opustili ten intenzívny druh učeníctva, ktoré charakterizovalo prvotných kresťanov a každé významné Ježišovské hnutie od tých čias.

Neil Cole z organizácie Church Multiplication Associates (CMA) tvrdí, že kľúčom k pozoruhodnému rastu CMA je presne táto vec – reprodukcia učeníkov. Im sa podarilo aplikovať prístup, ktorého podstatou je *zníženie nárokov na to, ako robíme cirkev a zvýšenie nárokov na to, čo znamená byť učeníkom*. Vychádzajú z toho, že ak cirkev koncipujeme a štruktúrujeme dostatočne jednoducho na to, aby ho mohol ktokoľvek reprodukovať a ak cirkev pozostáva z ľudí, ktorí budú Ježiša nasledovať bez ohľadu na to, čo ich to bude stáť, tak výsledkom bude hnutie, ktoré zmocní bežných kresťanov k robeniu nezvyčajných vecí pre Boha. V protiklade k tomu je skutočnosť, že veľa našich aktuálnych systémov ako keby šlo úplne opačným smerom – cirkev je zložitá a učeníctvo príliš jednoduché.

Výzva konzumnej spoločnosti

Učeníctvo je o pridržaní sa Ježiša a preto jeho vyjadrením a obsahom je odmietanie všetkých konkurenčných nárokov na našu priazeň. Hovorí sa, že hlavnou výzvou v tom, čomu sa v dnešných dobách obyčajne oddávame a teda aj vážnou hrozbou učeníctva, je konzumná spoločnosť. Iba málokto pochybuje, že v oblasti konzumu máme do činenia s veľmi významným náboženským fenoménom. Ak úlohou náboženstva je poskytnúť jeho prívržencom určitú identitu, zmysel, smerovanie a spoločenstvo, tak konzum môžeme zaradiť tiež medzi náboženstvá. Veľa z týchto vecí je prítomných už v reklame, ktorá explicitne ponúka identitu, zmysel, smerovanie, spoločenstvo a význam. Väčšina marketingových stratégií útočí na jeden alebo na niekoľko týchto náboženských podnetov.

Výzva pre cirkev v tejto situácii spočíva v tom, že cirkev je ako keby donútená súťažiť s týmito inými lákavými ponukami a nakoniec sa stáva len ďalším dodávateľom tovarov a služieb. Cirkev, ktorá funguje v atrakčnom móde a ktorá je primárne vedená profesionálmi, vždy veľmi podlieha týmto nástrahám. Okrem toho sa pod vplyvom prístupov, zameraných na rast cirkvi, stal konzum hnacou ideológiou cirkevnej služby. Ich prívrženci nás naučili, ako môžeme cirkev „predať“ a ako ju

môžeme formovať tak, aby sa páčila nášmu cieľovému publiku. Tým, že sme sa prestali zámerne venovať čineniu učeníkov, nechtiac sme začali pestovať náboženský konzum.

Stelesnenie Ježiša

Čo mal Ježiš na mysli, keď poveril cirkev, aby činila učeníkov zo všetkých národov? Misijné chápanie tohto poslania nás vedie k tomu, aby sme Ježišovu taktiku vnímali ako mobilizáciu množstva maličkých verzí seba samého, ktoré sa majú dostať do každého, aj toho najvzdialenejšieho kútika spoločnosti. Snažil sa to uskutočniť pomocou reprodukovania seba samého pomocou svojich ľudí. Ježiš nielenže medzi nami stelesňuje Boha, ale poskytuje nám aj obraz dokonalej ľudskej bytosti. Pavel nám hovorí, že našim večným cieľom je pripodobňovať sa na obraz Kristov. Všetky duchovné disciplíny teda smerujú k tejto jednej veci – k pripodobňovaniu sa Kristovi. Základnou úlohou učeníctva je stelesňovať Ježišove poslanie a charakter.

Nebezpečné príbehy Ježiša sú živé v jeho ľuďoch a my sa veľmi skutočným spôsobom naozaj musíme *stať evanjeliom* pre ľudí v našom okolí. Keď pozorujeme tie fenomenálne hnutia, zisťujeme, že tieto skupiny ľudí našli spôsoby, ako sa veľké témy evanjelia dajú prostredníctvom stelesnenia Ježiša preložiť do praktického života a to do takého života, ktorý je zameraný na vzťahy a je príťažlivý. Toto stelesnenie Krista sa nedá odovzdať ďalej prostredníctvom kníh: vždy sa dá komunikovať iba prostredníctvom samotného života; vedúcim, ktorý to odovzdáva ďalej celému spoločenstvu; učiteľom, ktorý sa venuje učeníkovi a veriacimi, ktorí sa ovplyvňujú navzájom.

Sila duchovného vodcovstva a učeníctva

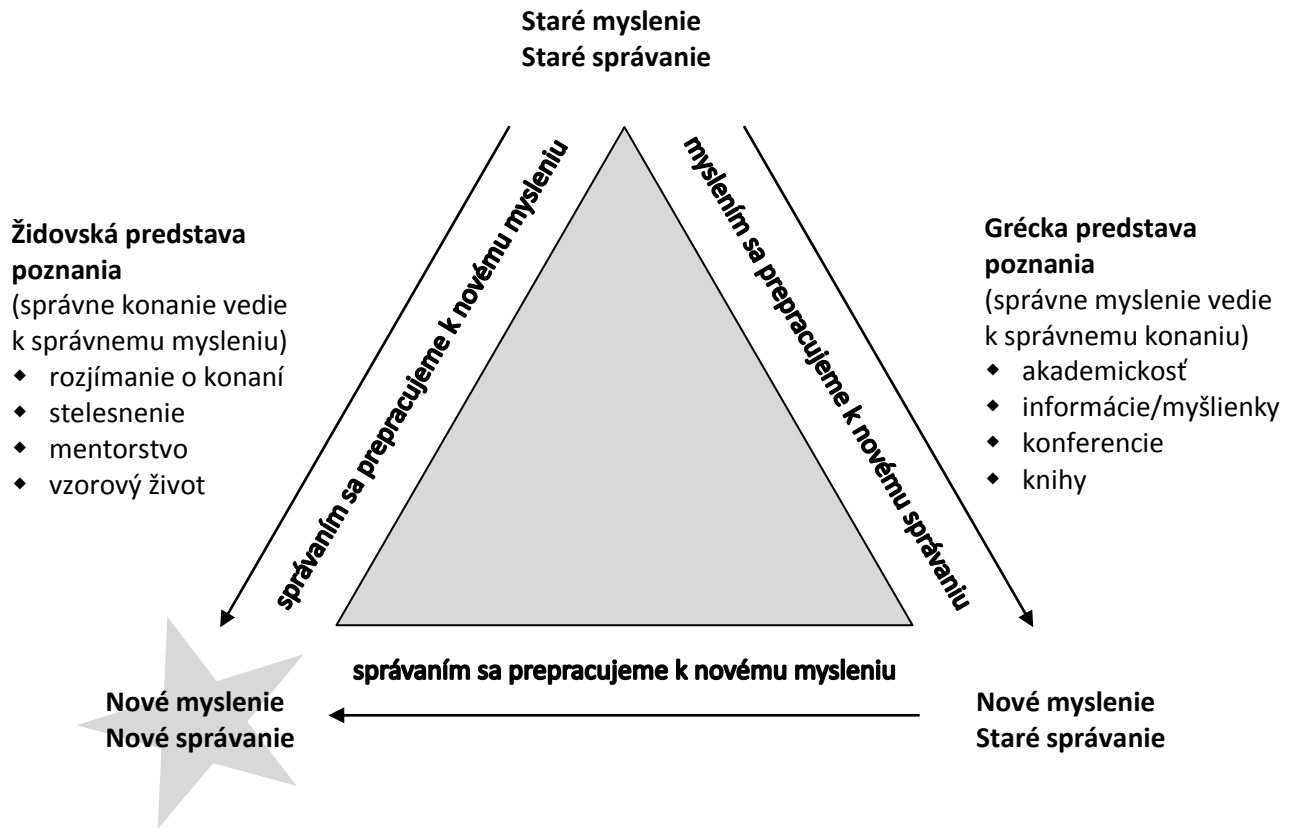
Gandhi, ten inšpirujúci vodca, ktorý transformoval Indiu, nikdy nezastával žiadny politický úrad, ani nebol v čele vlády. A predsa priniesol zmenu pre svoj národ a pre svet – nie bežným výkonom moci, ale prostou silou inšpirácie, ktorá bola založená na náboženských, morálnych a sociálnych hodnotách. Svoje poslanie postavil iba na tom, čo sám nazýval morálnou autoritou a čo my by sme možno nazvali duchovnou autoritou alebo inšpiračným vodcovstvom.

Inšpiračné vodcovstvo sa dá popísať ako jedinečný druh sociálnej moci, ktorá vychádza z osobnej integrácie a stelesnenia veľkolepých myšlienok. V protiklade k nemu je moc, ktorá pramení z externej autority – ako napríklad moc vlády, veľkých firiem alebo náboženských inštitúcií. Jeho súčasťou je vzťah medzi vedúcimi a nasledovníkmi, ktorý je charakterizovaný vzájomným ovplyvňovaním sa pri realizácii spoločných plánov – s tým cieľom, aby sa nasledovníci postupne transformovali na vedúcich. Duchovná autorita vychádza z osobného vzťahu jednotlivca s Bohom a je formovaná povoláním, obdarovaním a osobnou integritou daného jednotlivca. Je to nenásilná sila, ktorá ľudí ovplyvňuje duchovnou mocou – priťahuje ľudí do svojho vplyvu a mení ich, pretože tých, ktorí chcú, vedie k morálnej a duchovnej reakcii.

Háčik je v tom, že kvalita cirkevného vodcovstva je priamo úmerná kvalite učeníctva v danej cirkvi. Ak zlyhávame v oblasti činenia učeníkov, nemali by sme byť prekvapení, že zlyhávame aj v budovaní vedúcich. Učeníctvo je primárne; vodcovstvo je vždy sekundárne. A ak má vodcovstvo byť skutočne kresťanské, vždy musí byť odzrkadľovať Kristovu podobu – teda učeníctvo.

Vyrážame na cestu s Ježišom

Cirkev, žiaľ, osobné učeníctvo často nahrádza inštitucionálnym učením, ktoré je založené na princípe, že ak sa ľudia dostanú k správnym informáciám, zmenia aj svoje správanie. Snaží sa o to, aby sme *myslením dospeli k novému typu správania*. Ježišov prístup k učeníctvu je založený na názore, že treba zmeniť správanie človeka a jeho myslenie sa následne zmení tiež. Inými slovami, *svojim správaním sa potrebujeme prepracovať k novému mysleniu*. To, čo tu tvrdíme, vypadá nejak takto:

Učenci vyrazili na cestu s Ježišom a o učeníctve sa učili uprostred zápasov bežného života a služby. Pozrime sa na niekoľko odporúčaných učeníckych zásad, ktoré vedú k tomu istému cieľu.

Odporúčané zásady a návyky

Ešte predtým, než sa pustíme do rôznych zásad a návykov, ktoré súvisia s činením učeníkov si, prosím vás, uvedomte, že teraz nebude nasledovať vyčerpávajúci zoznam individuálnych duchovných disciplín, ktoré sú jadrom učeníctva. Existujú ľudia, ktorí by sa mohli omnoho kvalifikovanejšie zhostiť tejto úlohy (pozrite si napríklad knihy od Richarda Fostera a Dallasa Willarda). Na tomto mieste sa budeme zameriavať na vytvorenie *učenícko-tvorného prostredia* v rámci misijných komunít. Naším cieľom je vytvoriť širokú štruktúru zásad a návykov, ktoré sú kľúčové pri vytváraní učeníckych štruktúr a pre činenie učeníkov. V tomto svetle odporúčame nasledujúce zásady a s nimi spojené návyky:

1. Zdvihnite latku učeníctva
2. Vypracujte sadu učeníckych návykov
3. Aktivujte kňazstvo všetkých veriacich

: Zásada č. 1:

Zdvihnite latku učeníctva

Prvá zásada, ktorú vám odporúčame zaviesť, je vytvorenie zdravého systému činenia učeníkov, ktorý by pozostával zo špecifických, dobre artikulovaných požiadaviek na učeníka alebo z noriem, ktoré by sa týkali celého spoločenstva. Tieto normy následne vyjadrujú, čo sa očakáva od každého člena spoločenstva. Ako také by mali poukazovať na to, čo je *normatívne* pre kresťanské

učeníctvo. V procese tvorby týchto noriem si kladte otázku: „Čo je každodennou požiadavkou na človeka, ktorý sa považuje za kresťana?“ Okrem týchto základných učeníckých záväzkov si jednotlivé skupiny môžu pridať ešte niekoľko vlastných noriem, ktoré zodpovedajú ich jedinečnému kontextu (príklady sú uvedené v zadnej časti knihy v časti Zdroje).

Tiež odporúčame, aby ste pri vytváraní normatívnych požiadaviek na učeníka iste nezabudli na to, že misia musí byť neoddeliteľnou súčasťou toho, čo znamená, byť učeníkom. Prevládajúce predstavy o učeníctve sú iba zriedka zamerané na misiu. Misia je, žiaľ, často vnímaná ako voliteľný prvok v rámci učeníckeho procesu. Ak však chceme byť verní nášmu povolaniu a vytvárať komunitu ľudí, ktorí pokračujú v Ježišom misionárskom ťažení, misia musí byť ústrednou témou a východiskovým princípom učeníctva. Ježiš presne tak formoval svojich učeníkov – všetko sa točilo okolo ich povolania k misii. Hneď, ako povolal svojich učeníkov, zobral ich na misijnú a poznávaciu cestu. Hneď ich zapojil do zvestovania kráľovstva, do služby chudobným, do uzdravovania a vyhánania démonov. Bolo to aktívne a priame činenie učeníkov, ktoré sa odohrávalo v kontexte misie. Dokonca aj tí najnovší veriaci by mali byť hneď od začiatku zapojení do misie.

: Návyk č. 1:

> Z učeníctva spravte skutočné učeníctvo

Erwin McManus vo svojej knihe *An Unstoppable Force* (Nezastaviteľná sila) hovorí, že to, čo pri pohľade do minulosti vnímame ako výnimočné kresťanstvo by sme mali skôr považovať za *minimálnu mieru radikálnosti* pre všetkých kresťanov. Píše: „Kvalita apoštolského spoločenstva nespočíva v legendách, ktoré sa odvolávajú na nejaké dávne hrdinské činy, ale v kvalite bežného života a vo väzbách, ktoré dané spoločenstvo považuje za bežné.“ McManus považuje za chybu, keď hrdinov robíme z ľudí, ktorí žijú iba normálny kresťanský život. Pletieme si púhe minimum s niečím výnimočným a dovtedy znižujeme latku, až ju nakoniec úplne odstránime. McManus tvrdí, že pravdepodobne neexistuje významnejšia súčasť apoštolského étosu, než stanovenie *minimálnej miery radikálnosti* učeníka.

To definitívne bude znamenať, že sa latka aktuálnych učeníckých noriem zvýši. Ježiš nás povolal k tomu, aby sme zapreli seba samých, vzali na seba svoj kríž a nasledovali ho. Povolal nás k tomu, aby sme milovali Boha z celého svojho srdca, duša a mysle a aby sme milovali svojho blížneho ako samých seba. Podľa Božieho slova sú tieto veci základom kresťanstva. Pre kresťanov by malo byť normálne, že sú pohostinní a že pravidelne trávia čas s ľuďmi, ktorí nie sú veriaci. Malo by byť typické, že sme štedrý s našimi peniazmi a naším časom, že extravagantne milujeme, že sa staráme o stvorenie a zdieľame našu vieru. Ak nazriete pod povrch mnohých vplyvných kresťanských hnutí, tak tam nájdete spoločný záväzok k takémuto typu kresťanského života.

Progresívne misijné skupiny si stanovujú vysoký minimálny štandard učeníctva a usilujú sa o to, aby sa ten štandard stal súčasťou étosu a štruktúry ich spoločenstva.

- ♦ Ak to chcete spraviť, postarajte sa o to, aby sa tieto základné učenícké záväzky zakorenili do kultúry vášho zboru a premietli sa do vášho životného štýlu.
- ♦ Neskôr poukážeme na to, že kultúra zboru sa tvorí primárne prostredníctvom každodenných rozhovorov a interakcií medzi členmi zboru. Ak teda chcete, aby sa v rámci vašej skupiny zakorenil nejaký učenícky štandard, musíte o ňom pravidelne hovoriť a prakticky ho aj žiť.
- ♦ Spolu, v rámci svojho spoločenstva skúmajte Písmo, modlite sa, spolupracujte a tak vytvorte minimálnu mieru radikálnosti učeníctva.

: Návyk č. 2:

> Propagujte kľúčové duchovné disciplíny

Hoci sme predtým vyjadrili, že cieľom tejto časti nie je poskytnutie celistvého zoznamu duchovných cvičení, máme pocit, že tu musíme uviesť aspoň základný zoznam duchovných disciplín, ktoré považujeme za úplne *nespochybniteľné* a ktoré sú nevyhnutné k tomu, aby každý kresťan mohol rásť do podoby autentického učeníka.

♦ **Zaoberanie sa Písmom**

Začíname zaoberaním sa Božím slovom ako kľúčovou duchovnou disciplínou. Z viacerých príčin to je úplne samozrejmé, no v skutočnosti to je disciplína, ktorá často iba zapadá prachom – doslova! Tiež je možné študovať Bibliu a pri tom prehliadať základnú tému učeníctva a činenia učeníkov. Dôraz by preto nemal byť iba na správnom myslení, ale na správnom konaní. Namiesto toho, aby sme si kládli otázku: „Čo si z tohto môžem zobrať?“ si musíme začať klásť inú otázku: „K čomu nás Písmo volá, ako nás formuje, premieňa a kam nás posiela?“ Ako tvrdí Darrell Guder: „Biblia musí kvôli nášmu svedectvu naše spoločenstvo neustále konfrontovať, zušľachťovať a premieňať.“

Neskôr budeme v rámci tejto knihy hovoriť o tom, že skúmanie dejín spásy, ktoré sú zachytené v Písme, pomáha spoločenstvu veriacich k tomu, aby našlo svoje miesto v tomto nekončiacom príbehu. Je nevyhnutné, aby sme sa Písmom zaoberali takto – ako so živým textom. Preto Pavel píše Timoteovi, svojmu synovi vo viere, že každé Písmo je vdychnuté od Boha a je aj užitočné učiť, karhať, napravovať a vychovávať v spravodlivosti, aby učeník bol dokonalý a spôsobilý na všetko dobré.

- **Na každom vašom stretnutí čítajte Bibliu – už či sa stretávate ku spoločnému plánovaniu, na skupinkách alebo na celozborových stretnutiach.**
- **Majte k dispozícii potrebné zdroje, ako napríklad študijné materiály, DVD, plány čítania Biblie a pod.**
- **V rámci spoločenstva sa zaviazte, že každý týždeň budete čítať určitý počet kapitol z Biblie.**
- **Každý deň zašlite nejaký text z Písma emailom alebo textovou správou všetkým členom vášho spoločenstva.**
- **Pravidelne sa venujte jednotlivým biblickým knihám alebo konkrétnym biblickým témam. Pozývajte skúsených učiteľov, ktorí nie sú súčasťou vášho spoločenstva a ktorí vás na určitý čas môžu prísť vyučovať.**

V našej praxi sa osvedčil aj katolícky návyk *modlenia sa Písma*, spolu s robením si poznámok a meditáciou. Taktiež využívame štruktúry Šiestich módov myslenia (Six Thinking Hats), ktorých autorom je Edward de Bono – je to jeden z ďalších spôsobov skúmania Biblie. Existuje veľa rôznych spôsobov, ktoré nám môžu pomôcť pri zaoberaní sa Písmom – buďte tvoriví a spolu hľadajte nové prístupy a návyky.

♦ **Modlitba**

Na druhom mieste chceme vyzdvihnúť osobnú a spoločnú modlitbu ako absolútnu nevyhnutnosť pre život učeníka. K modlitbe priradujeme aj disciplínu samoty, tichosti, rozjímania a príhovornej modlitby, ako aj vyznávanie. Philip Yancey podotýka, že modlitba je najzákladnejším, najnáročnejším, najmäťucejším a jednoznačne najužitočnejším aspektom nášho vzťahu s Bohom.

- **Modlite sa počas každého spoločného stretnutia.**
- **Vytvorte si „modlitbu týždňa“, ktorú sa celé vaše spoločenstvo rozhodne modliť každý deň.**
- **Modlite sa pri každom jedle.**
- **Vzdelávajte ľudí o modlitbe pomocou vyučovania, kníh a iných užitočných zdrojov.**

Je dôležité, aby ste modlitbu pestovali na všetkých úrovniach – individuálnu, aj spoločnú – a aby ste sa stali spoločenstvom, ktoré pravidelne hovorí s Bohom. Okoreňte to trošku a spolu prebádajte rôzne prístupy a tradície modlitby, ako napríklad starovekú katolícku tradíciu spytovania svedomia.

♦ **Uctievanie a služba**

Ďalšou kľúčovou disciplínou, ktorá má významné miesto v procese činenia učeníkov, je zdvojená disciplína uctievania a služby. Keďže uctievanie vnímame ako *prinášanie nášho sveta späť k Bohu*, patrí k nemu aj záväzok slúžiť – vnímame to ako jeden celok a ako to isté. Uctievanie a služba v sebe zahŕňajú záväzok zúčastňovať sa na službe, používanie duchovných darov, láskavé

skutky, štedrosť, evanjelizáciu, boj za spravodlivosť a dávanie desiatkov, ako aj stretávanie sa v rámci spoločenstva veriacich za účelom večere Pánovej, chvál, oslavy, učenia a individuálneho prejavu. Znova treba povedať, že existuje nespočetné množstvo spôsobov, ako sa tieto záväzky dajú vyjadriť; dôležité je, aby boli naozaj praktizované.

♦ **Správcovstvo**

Správcovstvo je v podstate o tom, že každý kresťan preberá osobnú zodpovednosť jednak za to, ako používa peniaze, zdroje a čas, ako aj za to, ako sa stará o Božie stvorenie. V súčasnej klíme konzumu a environmentalizmu musia byť Kristovi nasledovníci príkladom jednoduchého a prorockého hlasu, ktorý reaguje na aktuálne problémy našich dní. Tu je niekoľko nápadov pre vaše posúdenie.

- **Sledujte, kam dávate svoje peniaze a svoj čas. Buďte si navzájom vykázaťelní.**
- **Podajte sa so svojou prácou alebo pracujte iba na čiastočný úväzok – ak to je možné. Spravte si čas na rodinu, priateľov a službu.**
- **Zdieľajte svoje zdroje s ľuďmi vo vašom okolí. Prenajmite alebo kúpte si dom s niekým iným.**
- **Všímajte si, aký majú vaše investície dopad na životné prostredie. Ktoré firmy profitujú z vašich investícií? Čo produkujú? Dodržiajú etické normy a chránia životné prostredie?**
- **Preskúmajte tému advokácie. Ako môžeme reprezentovať a viesť v boji proti zlu v našom svete? Ako sa môžeme stať Božími reprezentantmi v boji za spravodlivosť?**
- **Zapojte sa do ochrany životného prostredia. Recyklujte, vyhýbajte sa zbytočnému odpadu, sledujte, ako využívate neobnoviteľnú energiu, vyťažujte svoje auto, choďte pešky alebo jazdíte na bicykli kedykoľvek sa to dá.**
- **Všímajte si potraviny a iné produkty, ktoré nakupujete. Vyrábajú ich firmy, ktoré dodržiavajú etické zásady? Aké dôsledky má na chudobných a na ich miestne prostredie výroba a distribúcia daného tovaru?**
- **Vzdelávajte vašu okolitú komunitu o aktuálnych environmentálnych problémoch. Pravidelne hovorte o tom, ako sa ľuďom darí žiť jednoducho a starať sa o našu planétu.**

Už asi viete, čo sa snažíme povedať. Robte to, čo je najlepšie pre vás a pre vašu komunitu a staňte sa zodpovednými, starostlivými správcami svojich vecí a okolitého stvorenia.

♦ **Spoločenstvo**

Poslednou disciplínou, ktorá zaujíma ústredné miesto v živote učeníka, je hlboko zakorenený záväzok žiť v spoločenstve veriacich. Nasledovanie Ježiša a rast do jeho podoby nie sú realizovateľné osamote. Povolanie ku Kristovi je jasnou výzvou k zapojeniu sa do spoločenstva jeho ľudí. Z nášho pohľadu tu nejde dokonca iba o nejaký záväzok, ale o duchovnú disciplínu.

Dvoma najbežnejšími prirovnaniami, ktorými Biblia popisuje cirkev, sú rodina (domácnosť) a „telo Kristovo“. Všetci sme súčasťou tela Kristovho a mali by sme sa rovnako zaujímať jeden o druhého. Ak jedna časť celku trpí, trpí každá časť; ak sa jednej časti dostáva oslava, radujú sa s ňou aj ostatné časti celku. Pavel píše, že ako jedno telo sme pospájaní všetkými spojivami spoločnej služby a každá časť pôsobí primerane, aby telo rástlo a budovalo sa v láske. Ježiš stanovil vysoký štandard oddanosti voči spoločenstvu. Dal nám nové prikázanie, aby sme sa vzájomne milovali; ako nás on miloval, aby sme sa aj my tak vzájomne milovali. Podľa toho poznajú všetci, že sme naozaj jeho učeníci. Ako vidíte, záväzok voči spoločenstvu má ďalekosiahle dôsledky a koniec koncov do značnej miery ovplyvňuje našu misiu.

: Zásada č. 2:

Vypracujte sadu učeníckých návykov

Učenícké návyky sú v podstate sériou praktických záväzkov, ktoré sú pre dané spoločenstvo smernicou pre život a pre rast v oblasti učenia. Tieto návyky (alebo disciplíny) sa najlepšie tvoria v rámci spoločného celozborového tvorivého procesu, na ktorom sa môžu podieľať všetci členovia spoločenstva. Výsledok spoločnej snahy si potom bude vedieť privlastniť viac ľudí a ľahšie spraví voči nemu záväzok.

Tieto návyky by sa mali v podstate formovať a vyplývať z už vypracovaných minimálnych požiadaviek na učeníka. Taktiež odporúčame, aby tieto návyky boli prepojené s misijnými postupmi, o ktorých budeme hovoriť v rámci piatej kapitoly. Spolu sa to potom stane pre spoločenstvo východiskovým bodom pre zámerné uplatňovanie jeho povolania a záväzku voči učeníctvu a čineniu učeníkov.

: Návyk č. 1:

> Vytvorte si spoločné návyky

Pri vytváraní zdravého prostredia pre činenie učeníkov vám odporúčame zostaviť sadu učeníckých návykov vášho spoločenstva. Všetky skupiny tým môžu len získať, lebo tým dodajú učeníctvu kolektívny a dlhodobý-udržateľný rozmer. Vytváranie takýchto návykov bude znamenať presun učeníctva z pozície nejakej plánovanej aktivity na životný štýl a dodá všetkým ľuďom v rámci spoločenstva jasnú štruktúru pre individuálne zapojenie sa. Takéto praktiky vytvoria určitú kultúru a dodajú spoločenstvu určitý rytmus, ktorý bude formovať jeho život.

Úlohou vedúcich je

- ♦ Vysvetľovať skupine, prečo sú tieto učenícké návyky dôležité.
- ♦ Objasňovať, že ako učeníci sa svojim správaním pripravujeme k novému mysleniu a nie naopak.
- ♦ viesť spoločný proces vytvárania spoločných návykov.
- ♦ Zabezpečovať, aby tie návyky boli prepojené s celkovým jedinečným povolaním vášho zboru.

Proces

1. Pomocou skupinovej diskusie, modlitby a reflexie identifikujte kľúčové hodnoty. Budú to hodnoty, ktoré oslovia celé vaše spoločenstvo. Podmienkou tohto procesu je, aby ste identifikovali tie hodnoty a presvedčenia, ktoré sú pre vás nespochybniteľné a ktoré vás dokážu rozvášniť. Ich nájdenie môže nejakú dobu trvať a povzbudzujeme vás k tomu, aby ste to neuponáhľali. Mnohí z vás už týmto krokom prešli a preto môžete prejsť k bodu č. 2.
2. Vytvorte si minimálny štandard učeníka.
3. Zbierajte nápady (brainstormujte), ako by ste tieto normy a hodnoty mohli praktizovať vo svojom každodennom živote. Je dôležité, aby celá skupina dokázala prepojiť s týmito návykmi každodenné veci, nielen nejaké „náboženské“ aktivity. Kľúčová hodnota pohostinnosti sa dá napríklad vyjadriť tak, že budete pravidelne jedávať s kresťanmi a nekresťanmi alebo že budete k sebe domov pravidelne pozývať chudobných. Jedenie sa tak pretvára na vytváranie kultúry a nie na misijnú aktivitu. Vymenujte veľa rôznych spôsobov, ako by ste danú hodnotu mohli stelesniť.
4. Pri každej hodnote sa rozhodnite pre jeden alebo dva návyky. Dbajte na to, aby boli dosiahnuteľné a realistické a aby zároveň zvyšovali latku učeníctva. Ich súčasťou musí byť určitá dávka disciplíny a záväzku.
5. Vytvorte si zapamätateľný akronym alebo nejaký jednoduchý spôsob, pomocou ktorého sformulujete tie návyky do zapamätateľnej formy. To je veľmi dôležité, pretože ak si ich ľudia nebudú vedieť ľahko zapamätať, nebudú ich praktizovať.
6. Očakávajte, že všetci zúčastnení budú ochotní, v rovnakej miere sa zaviazat' k dodržiavaniu týchto návykov. Vyvarujte sa zákoníctva, no zároveň ani neznižujte latku len kvôli tomu, aby ste sa prispôbili precitlivenosti strednej vrstvy. Tie návyky by mali byť príťažlivé a vyzývajúce.

Viac príkladov takýchto učeníckých praktík môžete nájsť v zadnej časti knihy v časti Zdroje.

: Návyk č. 2:

> **Vytvárajte nákazlivú učeníckú kultúru**

V tomto bode ide hlavne o dosiahnutie kritickej masy ľudí v rámci vášho spoločenstva, ktorí budú brať učenie a činenie učeníkov dostatočne vážne na to, aby to prioritne začali praktizovať vo svojom živote. Ide o to, že keď sa dostatočné množstvo ľudí v rámci určitej skupiny začne správať určitým spôsobom, nevyhnutne to ovplyvní a pritiahne aj zvyšok ľudí.

Ak dokážete zmobilizovať dostatok ľudí k tomu, aby začali praktizovať zdravé učenícké návyky, bude to mať následný efekt aj na ostatok vášho spoločenstva. Ak napríklad dokážete povzbudiť jednu štvrtinu vašich členov k tomu, aby sa začali pravidelne stretávať v rámci skupiniek k modlitbám a k vzájomnej vykazateľnosti, tak je pravdepodobné, že jazýček váh sa prikloní na tú stranu. Keď od všetkých budete očakávať učenie a dostatok kľúčových ľudí sa do toho zapojí, vytvoríte tým kultúru, v ktorej bude učenie považované za normu a za žiadaný cieľ.

♦ **Hovorte o raste a počítajte s ním**

Ústne podanie je jedným z najefektívnejších prostriedkov pri vytváraní zmeny. Naše prostredie je do veľkej miery formované tým, o čom rozprávame. Dáva teda zmysel, že ak chceme vytvárať étos a kultúru duchovného rastu, potrebujeme o ňom pravidelne hovoriť. Učte o ňom z Písma, hovorte o ňom v rámci každodenných rozhovorov, poukazujte na hmatateľné príklady, povzbudzujte ľudí k tomu, aby sa zdieľali o tom, čo robia a ako v dôsledku toho rastú.

Vďaka pravidelným rozhovorom o dôležitosti duchovného rastu si vaše spoločenstvo bude pripomínať, že vašim konečným cieľom je stať sa podobnými Ježišovi.

♦ **Robte to spolu**

Prostredie je formované nielen tým, o čom sa spolu rozprávame, ale aj tým, čo spolu robíme. Ak duchovné návyky praktizujete spolu s inými ľuďmi v zbore, tak tým hlboko do vášho spoločenstva vnášate učenícky étos. Môže vám to tiež pomôcť prekonať individualistický prístup ku učenícku, ktorý sa prelína celým západným chápaním cirkvi. Jednoduchým spôsobom, ako sa niečo môže stať návykom, je robiť to často. Keď budete takto spolu praktizovať duchovné návyky, ľudia si uvedomia, že sú súčasťou spoločenstva, v ktorom je normálne pracovať na tom, aby rástli do Kristovej podoby.

♦ **Dajte k dispozícii zdroje a nástroje**

Ak chcete ľuďom pomôcť pravidelne sa zaoberať duchovnými disciplínami, odporúčame vám, aby ste im dali k dispozícii celú sadu zdrojov a nástrojov. Všimli sme si, že ľudia v našich spoločenstvách veľa získali zo štúdia Písma a z modlitby, keď pri tom využili katolícku tradíciu lectio a spytovanie. Sú to dve výborné a jednoduché duchovné cvičenia, ktoré môžete celému spoločenstvu osobne rozdať alebo preposlať emailom. Sú dokonca také jednoduché, že by ste ich mohli rozposlať aj formou textovej správy.

DNA skupiny v SmallBoatBigSea

Pri vytváraní prostredia pre činenie učeníkov spoločenstvo SmallBoatBigSea vytvorilo skupiny, ktoré nazvali DNA skupiny. DNA je skratka pre *učenie* (D – discipleship), *starostlivosť* (N – nurture) a *vykazateľnosť* (A – accountability). Každý človek v danom spoločenstve je vedený k tomu, aby sa pridal k nejakej DNA skupine, ktorá pozostáva z 3-5 ľudí, ktorí sa pravidelne stretávajú k rozhovorom, podpore a modlitbe. DNA skupiny sa stretávajú na rôznych miestach: niektoré v kaviarňach alebo puboch, niektoré v domácnostiach a iné zase na pláži. Skupiny sú vedené k tomu, aby si v rámci vykazateľnosti kládli otázky, ktoré sú súčasťou spoločného záväzku spoločenstva: Koho si tento týždeň požehnal? S kým si jedol? Prežil si nejaké nutkanie od Boha? Ktoré texty z Písma ťa povzbudili alebo aké iné zdroje ťa obohatili v tvojom raste? Akým spôsobom si sa uprostred svojho každodenného života stal súčasťou Božej práce?

Jedným z najlepších nových nástrojov je Exilio – je to materiál, ktorý vychádza z knihy *Exiles* od Michaela Frosta. Jeho súčasťou je intenzívne skupinové rozjímanie a aktivita a dopĺňa ho aj video materiál. Shapevine má tiež k dispozícii množstvo internetových zdrojov, ktoré sú dostupné v rámci ich tréningových modulov. Sme si istí, že určite budete schopní zostaviť vynikajúci zoznam zdrojov pre vašu skupinu. Môžete pri tom využiť študijné materiály, DVD nosiče, informácie o konferenciách, internetové stránky, siete zborov, knihy a tradície z iných kultúr, ktoré sú bežne dostupné.

Transformačné skupiny v rámci CMA

Neil Cole z organizácie Church Multiplication Associates založil tzv. Transformačné skupiny (Life Transformation Groups, LTG) kvôli tomu, lebo si uvedomoval kľúčovú úlohu vedenia ľudí k učeníctvu. Je to jednoduchý a reprodukovateľný systém činenia učeníkov, ktorého súčasťou je čítanie Biblie, osobná vykázaťnosť a modlitba. LTG skupina pozostáva z dvoch až troch ľudí rovnakého pohlavia, ktorí sa pravidelne, každý týždeň stretávajú kvôli vykázaťnosti v oblasti duchovného rastu. Odporúča sa, aby skupina nepozostávala z viac ako troch ľudí, ale aby sa radšej rozdelila na dve skupiny. Všetci členovia hnutia CMA sú vedení k tomu, aby mali svoju LTG skupinu.

♦ **Vedte príkladom**

Ak chcete vytvoriť kultúru duchovného rastu, dbajte na to, aby životy kľúčových vedúcich a mienkotvorných ľudí vo vašom spoločenstve boli jej vzorom. Jednoducho nemôžete očakávať, že ostatní ľudia začnú žiť niečo, čo ani vedúci nepraktizujú. Ako sa hovorí – návyky ľudí nenaučíte; musia ich odpozorovať. Je dobré, ak základný učenický štandard stanovíte aj pre vedúcich a vplyvných ľudí a ak bude trochu vyšší ako ten minimálny, ktorý sme spomínali vyššie. Vedte príkladom a dovoľte druhým, aby sa nechali inšpirovať k nasledovaniu.

- Vypracujte vodcovskú zmluvu, ktorá bude vychádzať z dohodnutých noriem učeníctva. Všetci vedúci by sa mali zaviazat' k dodržiavaniu tejto zmluvy.
- Berte sa navzájom na zodpovednosť v oblastiach, na ktorých ste sa dohodli v tej zmluve.

: Zásada č. 3:

Aktivujte kňazstvo všetkých veriacich

V podstate všetky hnutia, ktoré menia svet, sú rečou sociológov nazývané „masovými hnutiami“ – to znamená, že všetci ľudia sú v nich zaangažovaní ako dôležité prvky celého systému. V rámci apoštolských hnutí je každý veriaci služobníkom Ježiša Krista a k tomu by mal byť aj uvoľnený. Toto presvedčenie vychádza priamo z revolučnej doktríny kňazstva všetkých veriacich. Každý účastník Ježišovského hnutia je hlavný aktér – niekto, kto môže zmeniť svet. Boh nás stvoril presne s tým zámerom. Pavel to zdôrazňuje v **Efežanom 2,10**, keď píše: „*Ved' sme Jeho dielo, stvorení v Kristovi Ježišovi na dobré skutky, v ktorých nás Boh už prv uspôsobil chodiť.*“ Ak to je tak, tak jednou z najdôležitejších vodcovských úloh je zmocňovanie iných.

Presne tak Ježiš zmocňoval aj prvých učeníkov. Onedlho potom, čo Ježiš oficiálne povolal Dvanástich, vyslal ich do aktívnej služby – a nie robiť nejakú nekvalifikovanú prácu, ale vyháňať démonov, uzdravovať chorých a kázať evanjelium. To musel byť dobrý krst ohňom! A iba po troch krátkych rokoch im zveril do rúk celú budúcnosť svojho hnutia. To je teda ale zmocňovanie! Skupiny, ktoré sa snažia budovať skutočných učeníkov, vytvárajú prostredia, ktoré ľudí inšpirujú k preberaniu zodpovednosti za svoj rast a za používanie svojich Bohom-daných darov.

: Návyk č. 1:**> Zmocňujte ľudí k používaniu ich darov**

V 4. kapitole Listu Efežanom je zdôrazňované, že činenie učeníkov sa zameriava na vystrojovanie Božieho ľudu ku dielu služby, aby celé telo Kristovo mohlo prospievať a rásť ku zrelosti. Z Písma je tiež jasné, že Boh pre tento zámer obdaroval každého jedného veriaceho. Boh dokonca osobne zostavil každú časť svojej cirkvi a obdaril každého učeníka tak, ako si to sám praje. Okrem toho veríme tomu, že keď ľudia objavia svoje obdarovanie a povolanie, nadviažu priame spojenie s Božím zámerom pre svoj život. Ak je zmocňovanie hlavnou úlohou vedúcich, tak pomoc ľuďom pri nájdení ich darov, schopností a vášní a vytváranie kontextu pre ich službu je prostriedkom, ako sa to prakticky deje.

V 5. kapitole odporúčame, aby ste povzbudili čo najviac ľudí vo vašom spoločenstve k tomu, aby si spravili analýzu svojho obdarovania. Jednou z možností je Alanova analýza obdarovania APEST, ktorú môžete nájsť na stránke www.forgottenways.org/apest. Táto analýza poskytne jednotlivcom popis ich primárneho obdarovania a povolania. Odporúčame vám ňou začať, avšak zmocňovanie ľudí k objaveniu a používaniu ich obdarovania nie je také jednoduché a nestačí len odpovedať na niekoľko otázok a vytlačiť si ich výsledky. Utvrďovať, povzbudzovať a vystrojovať ľudí ku službe nie je iba výsadou vedúcich, ale celého spoločenstva viery. Preto súčasťou spomínaného internetového testu je aj 360-stupňové hodnotenie, ktoré do tohto procesu vťahuje aj iných ľudí.

- ♦ Povzbudte ľudí vo vašom spoločenstve k tomu, aby si spravili analýzu svojho obdarovania.
- ♦ Jednotlivé obdarovania zostavte do formy grafu alebo tabuľky, aby všetci získali o tom prehľad. Potom zorganizujte víkendový pobyt, počas ktorého budete skúmať ten prehľad a uvažovať nad tým, ako by ste tie dary mohli využiť v súlade s konkrétnym povolaním vašej skupiny.
- ♦ Pravidelne zhromažďujte ľudí s podobným obdarovaním a nechajte ich snívať a navzájom sa povzbudzovať k rastu a k používaniu svojho daru a povolania.
- ♦ Objavujte vrodené vášne a energiu vašich ľudí a začnite okolo nich formovať svoju službu navonok, aj dovnútra.
- ♦ Každého člena poverte nejakým druhom služby. Všetci by mali vedieť, že sú aktívnymi činiteľmi kráľovstva, už či sú primárne vo svete podnikania, v zdravotníctve, v školstve, v obchode alebo v cirkvi a ako takí by mali byť uznávaní celým spoločenstvom veriacich. Nečakajte prídlho; hneď, ako ľudia uveria, by sa mali stať súčasťou konšpirácie malých Ježišov.

Koučing**v rámci Spoločenstiev tretieho miesta**

Ako súčasť svojho procesu činenia učeníkov vytvorili v STM prepracovaný koučingový systém. Svojim členom dávajú k dispozícii skupinu skúsených koučov, z ktorých mnohí ani nepatria k ich bezprostrednému spoločenstvu. Svojich ľudí tiež povzbudzujú k tomu, aby si našli svojich vlastných koučov, ak je to pre nich vhodnejšie. Koučovia sú vedení k tomu, aby do hĺbky skúmali odpoveď na otázku, „čo chystá Ježiš?“ a aby pri každom takom skúmaní používali nasledujúce tri otázky:

- O. Čo chystá Ježiš v tebe? (premena)
- O. Čo chystá Ježiš medzi vami? (zapojenie)
- O. Čo chystá Ježiš v tvojom okolí? (prispievanie)

: Návyk č. 2:**> Spracovanie aktivít**

Učenie a činenie učeníkov sa najlepšie realizuje v kontexte bežného života. Staroveký text z 5. Mojžišovej poukazuje na to tiež – hovorí, aby Židia nosili svoju vieru vo svojom srdci, aby ju vštepovali svojim deťom, aby o nej hovorili, keď budú sedieť vo svojom dome, aj keď budú kráčať cestou, keď budú líhať, aj keď budú vstávať. Inými slovami, svoju vieru majú odovzdávať ďalej prostredníctvom normálnych životných skúseností – pomocou procesu spracovávanía každodenných aktivít. Ich činy a ich myslenie sa majú formovať súčasne – uprostred ich bežného života. Nemajú sa sústrediť len na formovanie svojho myslenia a potom dúfať, že postupne dospejú k novému správaniu.

Presne tak vystrojoval prvých učeníkov aj Ježiš – robil to na ceste, uprostred každodenného života, nie v chráme. Svet bol Ježišovou učebňou. Odporúčame vám, aby ste v rámci svojho spoločenstva vytvorili priestor pre spracovávanie vašich aktivít. Dá sa to spraviť veľmi jednoducho – pustite sa do učenia a do činenia učeníkov a potom spolu uvažujte, rozjímajte, modlite sa a formujte teologické štruktúry. Môžete to robiť formálne, ale aj neformálne pomocou každodenných interakcií.

Návyky skvelého kouča

Steve Ogne z CRM už mnoho rokov koučuje zakladateľov zborov a trénuje iných koučov. Odporúča nasledovných sedem návykov skvelého kouča.

- ◆ **Počúvajte, kde Boh pracuje!**
- ◆ **Zaujímajte sa o osobné potreby!**
- ◆ **Oslavujte, čo Boh robí!**
- ◆ **Vytvárajte stratégie pre efektívnu misiu!**
- ◆ **Cvičte sa v základných zručnostiach v službe!**
- ◆ **Učenie celého človeka!**
- ◆ **Predkladajte konkrétne výzvy!**

: Návyk č. 3:**> Koučovanie**

Koučovanie je jedným z najdôležitejších aspektov učenickeho procesu. Je to zámerný vzťah, v rámci ktorého sa kouč snaží zmocniť, vystrojiť a posilniť jednotlivca k tomu, aby rástol do Kristovej podoby. Zámerom je zmocniť jednotlivca k tomu, aby sa vyvíjal teologicky a duchovne, v oblasti svojich zručností a aby rástol vo svojom učeníctve a v schopnosti činenia ďalších učeníkov.

Koučovanie je do veľkej miery procesom, ktorý pozostáva z aktivity a následnej reflexie, počas ktorého kouč vedie jednotlivca pri stanovovaní cieľov a pri ich hodnotení. Jednotlivec sa venuje učeníctvu a čineniu učeníkov a potom spolu s koučom rozoberá svoje skúsenosti a rast. Úlohou kouča je prevádzať človeka celým procesom kritického spracovania svojich aktivít a svojej spirituality – svojich silných a slabých stránok, príležitostí aj hrozieb. Tento prístup dáva jednotlivcovi slobodu experimentovať a možnosť, neskôr to spolu so svojím koučom spracovať. Tento proces by tiež mal stimulovať predstavivosť a pomôcť pri hľadaní nových riešení a prístupov.

- ◆ Poskytnite vašej skupine zoznam koučov. Možno to bude znamenať, že ich budete najprv musieť nájsť a vyškoliť.

- ♦ Koučovia nemusia nevyhnutne pochádzať z vášho spoločenstva. Má to dokonca niekoľko výhod, ak kouč nie je priamo súčasťou vášho kontextu.
- ♦ Najlepší koučovia sú tí, ktorí sú pozorní, kladú výborné otázky a dobre počúvajú. Skvelí koučovia vedia, ako viesť človeka pri stanovovaní cieľov, hodnotení tých cieľov a potom pri ich jasnom formulovaní zapamätateľným spôsobom.
- ♦ Rozhodnite sa, že vedúci a vplyvní ľudia vo vašom spoločenstve sa musia povinne raz do mesiaca zúčastniť stretnutia s koučom.

SKUPINOVÁ PRÁCA

Prvé stretnutie: *Skúmajte (hovorte o tom)*

- ♦ Keby ste mali vyzdvihnúť jednu vec z tejto časti, čo by to bolo? Prečo?

- ♦ Vlastnými slovami vysvetlite inému človeku v skupine učeníctvo a činenie učeníkov. Čo vás na tom nadchýna? S čím máte ťažkosti?

- ♦ Ktorým zásadám a návykom by sa bolo treba venovať? My sme uviedli niekoľko príkladov. Vedeli by ste navrhnúť ešte nejaké iné?

- ♦ Aké máte otázky?

- ♦ Viete si predstaviť, že by vaša skupina nejako rástla v tejto oblasti? Ako?

Druhé stretnutie: Posúďte (hlbšie rozjímajte)

- ♦ Je učenie a činenie učeníkov silnou alebo slabou stránkou vašej skupiny?

- ♦ Chápe väčšina vašej skupiny tento koncept a verí mu?

- ♦ Ako sa záväzok voči týmto myšlienkam už teraz prejavuje vo vašej skupine? Uvedte príklady.

- ♦ Kedy sa vášmu spoločenstvu najviac darilo v oblasti učenia a činenia učeníkov? Čo k tomu prispelo? Čo sa práve vtedy dialo?

- ♦ Čo sú podľa vášho názoru najdôležitejšie otázky v súvislosti s učením a činením učeníkov?

- ♦ Aké výzvy stoja pred vami? Aké prekážky? V ktorej oblasti očakávate odpor?

Tretie stretnutie: Pustite sa do toho (prakticky zareagujte)

- ♦ Čo sa musí stať počas nasledujúcich dvanástich mesiacov? Čo potrebujete robiť, čo teraz nerobíte?

- ♦ Čoho sa budete musieť vzdať?

- ♦ Aké informácie a zdroje budete potrebovať? Kto ešte potrebuje byť do toho zapojený?

- ♦ Ako budete vedieť, či v týchto oblastiach rastiete? Aké základné indikátory si stanovíte?

- ♦ Aké zásady a návyky sa budete snažiť integrovať do života počas nasledujúcich dvanástich mesiacov? Vymenujte ich tu.

Akčné plány

Aké prvé kroky podniknete k dosiahnutiu týchto cieľov? Pri pohľade do vašej minulosti sa vám zdajú byť realistické?

Čo – Aktivita/Čin	Kedy – Dátum	Kto – Vedúci/Účastníci

Štvrté stretnutie: *Osobný zápisník*

Po spracovaní toho množstva informácií venujte čas modlitbe, načúvaniu a reagovaniu na impulzy od Boha. Ako vás Boh vedie a ako budete na to reagovať? Venujte čas zapísaniu si svojich dojmov a myšlienok, ktoré prišli zo skupiny. Napíšte Bohu modlitbu, ktorá zachytáva vaše túžby. Ak je to vhodné, zdieľajte sa s týmito myšlienkami v rámci skupiny a potom sa spolu modlite.

- ♦ Čo vnímam, že mi Boh hovorí?

- ♦ Čo je mojou modlitbou?

4. kapitola

Misijno-inkarnačný dôraz

V tejto kapitole sa pozrieme na misijno-inkarnačný dôraz, ktorý je v podstate praktickým prejavom pôsobenia Boha, ktorý svoju cirkev posielal *von* do sveta a zasadzuje ju *hlboko* do okolitej kultúry a do jej kontextu. Je inšpirovaný inkarnáciou (vtelením) a energiu mu dodáva Božie poslanie. Zámerom spojenia týchto dvoch slov je prepojenie dvoch zásad, ktoré v podstate vedú k jednej a tej istej aktivite – *krozsievaniu* a *zakoreňovaniu* evanjelia uprostred rôznych skupín, kultúr a spoločností. Je to významná súčasť Apoštolského Elementu!

Misijný

Už sme si vysvetlili, že misia nie je iba nejakou cirkevnou aktivitou. Je to výsledok Božej iniciatívy, ktorá vychádza z Božej túžby po obnove a uzdravení stvorenia. Misijný znamená „poslaný“ a je to centrálna biblická téma, ktorá popisuje Božie dielo v rámci ľudských dejín. Toto poslanie je stelesnené a prakticky realizované v misijnom dôraze. Je to pohyb smerujúci *navonok*, zakorenený v Božom poslaní, ktoré núti cirkev, aby zasahovala stratený svet.

Zabudnuté cesty popisujú Božiu misiu ako „kýchateľný“ vplyv, ktorý umožňuje prúdenie Božieho hnutia smerom navonok podobne, ako keď vietor roznáša semienka. Protikladom k nej je atraktívna forma cirkvi, ktorá tie semienka zhromažďuje v cirkevných sýpkach a efektívne potláča zámer, pre ktorý boli stvorené. Atraktívna forma cirkvi sa sústreďuje na zborový rast, ktorý hatí moc multiplikácie a znemožňuje vytváranie a uvoľňovanie hnutia.

Inkarnačný

Ján 1,1-18 popisuje Ježišovu inkarnáciu (vtelenie) – zobral na seba podobu človeka a prebýval medzi nami a celé to bolo prejavom pokornej lásky, akú svet nikdy predtým nepoznal. Ústredným prvkom inkarnácie je, že Boh sa stal jedným z nás a vďaka tomu mohol priniesť zmierenie pre ľudí a radikálne sa mohol identifikovať so všetkým, čo patrí k ľudskosti.

Ak sa Boh rozhodol zasiahnuť svet formou inkarnácie seba samého v osobe Ježiša Krista, tak aj my by sme sa ho podobne mali snažiť zasahovať formou inkarnácie. Musíme sa cvičiť v skutočnom identifikovaní sa s tými, ktorých sa snažíme zasiahnuť, aby oni potom mohli skrze Ježiša spoznať Boha. Nasledujúca štruktúra je príkladom toho, ako Ježiš vstupuje do vzťahu s nami prostredníctvom inkarnácie a tiež toho, ako my môžeme inkarnačne vstupovať do vzťahov s inými.

Prítomnosť – Ježiš bol Boh v tele. Hovoríme tu o Bohu, ktorý sa presťahoval do našej štvrte a žil ako človek. Tento koncept prítomnosti kladie v rámci misie dôraz na vzťahy a na blízky kontakt. Keď ako Ježišovi reprezentanti trávime čas s ľuďmi, začnú postupne chápať, že Boh sa zaujíma o budovanie vzťahu s nimi.

Blízkosť – Boh bol v Ježišovi nielen naplno prítomný uprostred ľudí, ale priamo sa aj stýkal s ľuďmi zo všetkých spoločenských vrstiev. Jedával tak s farizejmi, ako aj s colníkmi a prostitútkami. Ak chodíme v jeho šlapajach, musíme byť priamo a aktívne zaangażovaní v životoch ľudí, ktorých sa snažíme zasiahnuť. K tomu patrí spontánnosť a pravidelnosť v našich priateľstvách s ľuďmi mimo cirkvi.

Bezmocnosť – Ak sa naozaj usilujeme správať tak, ako Ježiš, nemôžeme sa spoliehať na to, že konvenčné formy moci a vodcovstva nám pomôžu pri komunikovaní evanjelia. Musíme sa cvičiť v Ježišovom modeli služobníckeho postoja a pokory a nechať ich preniknúť do našich vzájomných vzťahov a do vzťahov vo svete.

Hlásanie – Evanjelizačné pozvanie, ktoré začalo Ježišovou službou, je dodnes živé a aktívne. Podmienkou skutočného inkarnačného prístupu je, aby sme vždy boli pripravení hovoriť evanjelium. Ak tento aspekt z našej misie odstránime, nebudeme môcť byť verní svojmu povolaniu.

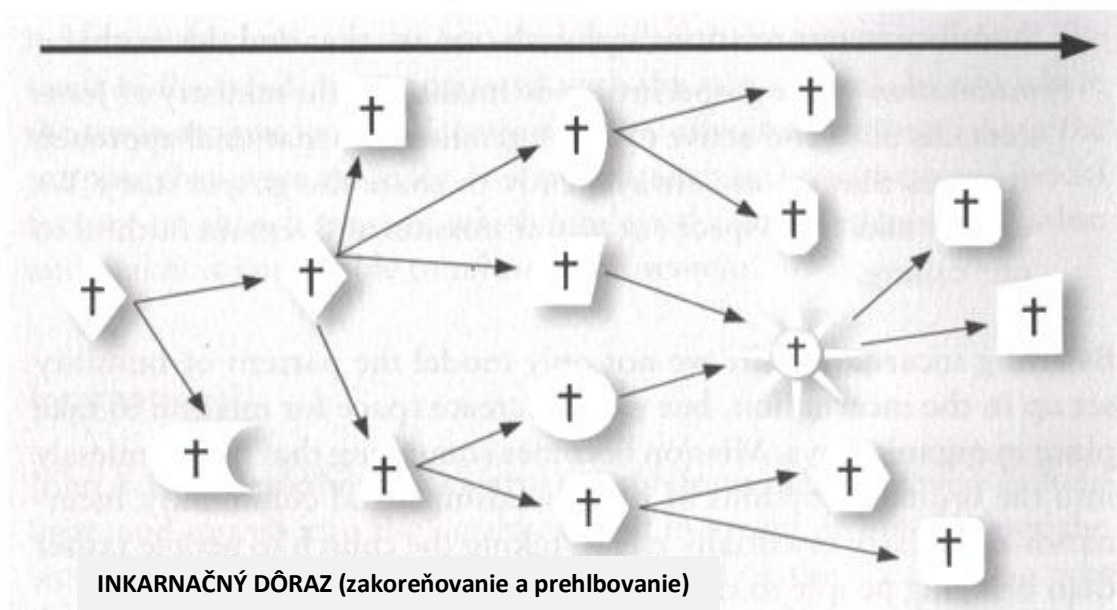
Keď žijeme inkarnačne, tak sme nielen vzorom pokory (ktorá je základným prvkom inkarnácie), ale zároveň umožňujeme, aby sa misia uskutočňovala organickým spôsobom. Misia sa stáva niečím, čo hladko zapadá do bežných rytmov života, priateľstiev a spoločenstva. Inkarnačná misia v podstate znamená, že cirkev berieme k ľuďom a nie, že ľudí sa snažíme dostať do cirkvi.

Kombinovaný dôraz

Misijno-inkarnačný dôraz je aktivitou typu „dva-v-jednom“ – funguje ako dve čepele nožníc. Misijný dôraz sa týka smerovania cirkvi navonok (Boh nás posiela von) a inkarnačný dôraz má viac do činenia so zakoreňovaním a prehlbovaním evanjelia. Spolu vedú jednak k multiplikácii, ako aj k transformácii.

Nie je ťažké vidieť, že reprodukčné funkcie cirkvi sú priamo spojené s týmto dôrazom. K Božej misii patrí rozširovanie a reprodukcia Božieho ľudu v každej kultúre a v každom národe. Každá časť cirkvi sa dá vnímať ako tobolka semienok – každý zbor je tehotný s ďalšími zbormi. Keď trváme na tom, aby ľudia prichádzali k nám a snažíme sa kontrolovať misijné prostredie, udúšame tým moc multiplikácie. Je to ako keby sme potlačili „kýchnutie“ tým, že potlačíme samotné nutkanie ku kýchnutiu. Ak zmaríme tento dôraz, staviame sa do cesty vrodenej schopnosti cirkvi, reprodukovať sa.

Misijno-inkarnačný dôraz nás vedie k tomu, aby sme evanjelium a spoločenstvo veriacich vsadili do hostujúcej komunity. Musíme budovať zbory, ktoré sú jednak verné evanjeliu a jednak relevantné v rámci kontextu, do ktorého sa snažia priniesť evanjelium – skutočné Ježišovské spoločenstvá, ktoré sa snažia stať fungujúcou súčasťou existujúcej kultúry a zároveň sa ju snažia transformovať.

Obrázok č. 6

Misijný dôraz (vyslanie von a rozširovanie)

Prvé veci najskôr

Ak sa máme stať misijne-orientovanou cirkvou, musíme zosúladiť naše priority a prepracovať náš prístup k službe. *Kristológia* určuje našu *misiológiu* a *misiológia* určuje našu *eklesiológiu*. Tým myslíme to, že osoba a práca Ježiša Krista musí priamo ovplyvňovať náš zámer a naše fungovanie – našu misiu vo svete. A potom naša misia, naše poslanie musí spätne ovplyvňovať štruktúru a kultúrne formy zboru. Ak to máme všetko správne nastaviť, musíme sa najprv znova zamerať na Ježiša Krista, na zakladateľa kresťanstva a z toho bodu prehodnotiť všetky naše prístupy. Ježiš je našim stálym referenčným bodom. Keď sa vraciame k Ježišovi, nanovo objavujeme celkom nový spôsob prístupu k misii. Od Ježiša sa učíme nadväzovať vzťahy s ľuďmi úplne čerstvým,

„necirkevným“ spôsobom. On trávil čas s hriešnikmi a tak aj bežným ľuďom sprístupnil a zatriktívnil kráľovstvo Božie.

Obrázok č. 7

Cirkev odráža svoje poslanie

Cirkev je dynamickým vyjadrením Božieho ľudu na akomkoľvek mieste. Štýl uctievania, sociálna dynamika a liturgické prejavy musia byť výsledkom procesu kontextualizovania evanjelia v rámci daného prostredia. Keď sa púšťame do inkarnačnej misie, cirkev najprv skúma svoj životný štýl a spoločný prejav v rámci každého kultúrneho kontextu. Východiskom pre formovanie daného zboru je potom misia a misijná aktivita, ktorá je špecifická pre jej konkrétny kontext. To máme na mysli, keď hovoríme o tom, že *eklesiológia* musí vychádzať z *misie*. V našich mestách a sídliskách žije množstvo rôznych kultúrnych podskupín, ktoré môžeme takýmto spôsobom zasiahnuť.

Pozrime sa teraz na niekoľko príkladov misijno-inkarnačných praktík, ktoré využívajú zbory v rôznych kútoch sveta.

Odporúčané zásady a návyky

Ak si chceme osvojiť misijný dôraz pozoruhodných Ježišovských hnutí, budeme musieť obnoviť autentický misijno-inkarnačný dôraz ako primárny prístup a primárne smerovanie Božieho ľudu. Boh neustále posielal cirkev *von* do sveta a zároveň aj *hľbšie* do životov ľudí a do ich kontextu, aby tam rozsievala a stelesňovala evanjelium. Toto smerovanie misijno-inkarnačného dôrazu – *navonok a dole* – bude pre nás východiskom pri skúmaní príslušných praktík. Majte na mysli, že tieto dve smerovania sú súčasťou jedného celku a nedajú sa od seba oddeliť. Zborom by prospelo, keby celý svoj zborový život organizovali s týmto dôrazom.

Misijno-inkarnačný dôraz budeme skúmať ako dve základné zásady, pričom každá z nich bude pozostávať z niekoľkých odporúčaných návykov.

1. **Ísť von**
2. **Ísť do hĺbky**

: Zásada č. 1:

Ísť von

Táto zásada a s ňou súvisiace návyky sa primárne zameriavajú na presun Božieho ľudu na miesta, kde sa odohráva život. Jeden môj známy, misionár, tvrdí, že ak chceme trvalo udržať svoje smerovanie navonok, musí byť život nášho spoločenstva charakterizovaný blízkosťou, pravidelnosťou a spontánnosťou. Prejdime si spolu tieto charakteristiky detailnejšie v ich vzťahu k misijno-inkarnačným praktikám.

: **Návyk č. 1:**

> **Blízkosť**

Tu hovoríme o fyzickej blízkosti kresťanov k ľuďom, s ktorými by radi nadviazali kontakt. Ježišovo poslanie „choďte do celého sveta“ jasne naznačuje, že je na cirkvi, aby sa pokúsila dostať do blízkosti ľudí, ktorí neveria v Boha a aby v tejto blízkosti k nim žila svoj bežný život. Blízkosť znamená, že kresťania musia byť v priamej blízkosti s hosťujúcou komunitou a nemajú čakať na to, že tá komunita sa presunie k nim. Presne tak, ako sa Boh prostredníctvom inkarnácie presťahoval do našej blízkosti, to majú robiť aj Boží ľudia.

- ♦ Presťahujte sa do blízkosti ľudí, ktorých chcete osloviť a žite medzi nimi. Možno to bude znamenať, že niektorí členovia vašej skupiny sa naozaj presťahujú do inej štvrte mesta.

InnerCHANGE

Komunita InnerCHANGE je misijný rád, ktorý je zameraný na zdieľanie dobrej správy medzi ľuďmi zo znevýhodnených socio-ekonomických podmienok. Vznikol v tom bode, keď si jeho zakladateľ John Hayes uvedomil, že *jazdiť do chudobných štvrtí a naozaj sa tam presťahovať* sú dva veľmi rozličné prístupy. Povedal, že príliš dlho vchádzal do životov ľudí a zase ich opúšťal a tak si tam našiel byt a presťahoval sa tam – konkrétne na Minnie Street v Santa Ana, v Kalifornii. Po mnohých rokoch misie na Minnie Street sa John spolu so svojou manželkou Deannou a dcérou Savannou presťahoval do chudobnej štvrte v centre San Francisca a tam začal žiť a pracovať s miestnymi ľuďmi. Odtiaľ sa presťahovali do Veľkej Británie, kde pokračujú vo svojej misii v tesnej blízkosti Londýňčanov. Kolektívny záväzok, ktorý zdieľajú všetci pracovníci rádu InnerCHANGE, je stráviť 80 percent svojho času na mieste, kde bývajú – to je pôsobivý záväzok v oblasti udržiavania blízkosti!

- ♦ Objavujte, kde sa ľudia stretávajú a kde nadväzujú kontakty a na tých miestach rozvíjajte svoju misijnú skupinu. Je dobré, ak sa stanete súčasťou týchto miestnych rytmov a keď ako skupina budete na tých miestach pravidelne tráviť svoj čas. Tráňte čas na tretích miestach, akými sú napríklad miestne kaviarne alebo športové kluby. Keď budete pravidelne chodiť na tieto miesta, budete môcť budovať vzťahy so zamestnancami, majiteľmi a inými vplyvnými ľuďmi. Možno sa pravidelne môžete stretávať pri jedle alebo pri nápoji so svojimi priateľmi alebo kolegami z práce. To je skvelý kontext, v ktorom môžete predstaviť ľudí z rôznych sociálnych skupín (napríklad vašich priateľov z futbalu) vašim veriacim priateľom.
- ♦ Niekoľko svojich plánovacích stretnutí zorganizujte na tretích miestach. So svojím tímom a kolegami sa stretávajte tiež na tretích miestach a nie v konferenčných miestnostiach. Veľa tímových stretnutí TPC sa odohrávalo v miestnom pube. Tí ľudia totiž zistili, že je omnoho užitočnejšie, ak o svojom poslaní snívajú a rozvíjajú ho tak, že sú priamo ponorení do misijného kontextu, než keď sú mimo neho. Vyskúšajte to. Ak to nebude fungovať, môžete sa znova vrátiť do svojich priestorov.

Upstream Communities (Protiprúdne spoločenstvá)

Táto misijná skupina v Severnej Austrálii podnikla tento krok, keď päť rodín predalo svoje domy a presťahovalo sa do Brightonu – novej štvrte, ktorá leží asi hodinu na sever od Perthu. Okrem iných zmien to pre tieto rodiny znamenalo predať svoje domy, nájsť si nové domy, zabezpečiť si prácu a nájsť deťom nové školy. Považujeme to za odvážny a chytrý spôsob, ako uviesť hodnotu blízkosti do praxe.

Hot Dogma (Horúca dogma)

Skupina misijne orientovaných episkopálcov v Pittsburgu sa rozhodla vytvoriť tento druh blízkosti tak, že vytvorila tretie miesto v pivnici svojej miestnej katedrály. Prišli s vlastným štýlom hot dogu, po miestnosti rozmiestnili pohodlné leňošky a na stoly dali skladačky, hry a časopisy. Servírujú skvelú kávu a toto svoje miesto nazývajú Franktuary (pôvodne „Hot Dogma“).

- ♦ Pravidelne chodievajte na prechádzku so svojim psom. Keď Alan býval v Melbourne, v Austrálii, pravidelne brával Ruby, svojho milovaného boxera, na prechádzku v rámci svojej štvrte a vďaka tomu sa nakontaktoval s mnohými inými vlastníckmi psov. Zamyslite sa nad tým – keby ste so svojím psom

chodievali von niekoľkokrát do týždňa a pravidelne by ste sa stretávali s tými istými ľuďmi, po roku by ste zistili, že ste strávili množstvo času rozhovormi s členmi vašej komunity.

- ♦ Namiesto toho, aby ste čítali knihu alebo pracovali na svojej práci v ústraní vašej domácnosti, sa vyberte do miestnej kaviarne alebo knihovne a pokračujte v tom tam. Ktovie, možno sa tam s niekým stretnete a cez neho sa dostanete k novej inšpirácii pre svoju prácu.
- ♦ Pridajte sa k nejakej dobrovoľníckej alebo záujmovej skupine. Veľa kresťanov, s ktorými sa rozprávame, nám hovorí o skupinách, ku ktorým sa pridali s cieľom nadviazať kontakty s novými ľuďmi. Knižné kluby, Amnesty International, športové skupiny, fitness kluby, tanečné kluby, rodičovské skupiny a komunitné záhradkárске združenia patria k tým mnohým, o ktorých sme sa dopočuli. Zistite si, čo funguje vo vašej oblasti; stavíme sa, že si budete mať z čoho vybrať.
- ♦ Nájdite si nejaký koníček. Ak už nejaký máte, super. Ak nemáte, nájdite si nejaký a spojte sa s inými, ktorých nadchýňajú podobné veci.

: Návyk č. 2:

> Pravidelnosť

Blízkosť umiestňuje kresťanské spoločenstvo medzi ľuďmi, no pravidelnosť vytvára familiárnosť a tá je potrebná pre budovanie autentických vzťahov a spoločenstva. Jednou vecou je identifikovať sa s miestnymi ľuďmi a ešte úplne inou vecou je, keď nás iní ľudia začnú považovať za miestnych. Kľúčom k tomu je pravidelnosť.

Phil a Laina

Phil a Laina Graf, ktorí patria ku skupine Christian Associates, žijú so svojimi piatimi deťmi v centre Amsterdamu. Kvôli nadväzovaniu autentického kontaktu s miestnymi ľuďmi chodia Phil a Laina pravidelne do miestneho jazzového klubu, dajú si tam jedlo a užívajú si veľmi kvalitnú hudbu. Vďaka tomu, že to robia pravidelne, dokázali nadviazať blízky priateľský vzťah s majiteľom toho klubu a s miestnymi muzikantmi, ako aj s mnohými inými vplyvnými ľuďmi. Vďaka týmto vzťahom mali príležitosť zoznámiť sa s mnohými ďalšími ľuďmi v ich oblasti. Ich misijné myslenie a správanie je veľmi chytré. Nielenže zistili, kde sa ľudia stretávajú, ale sami sa stali súčasťou miestneho centra sociálnych aktivít.

- ♦ Adoptujte si miestnu studňu alebo jej ekvivalent. Môže to byť nejaká kaviareň, pláž alebo určitý park vo vašej oblasti. Je zrejme, že v rôznych kontextoch bude to miesto vyzeráť inak. Zamerajte sa na jedno miesto, ktoré viete zladiť so zámermi svojej skupiny a pravidelne tam trávte čas. Kľúčové je, aby ste sa od identifikovania s miestnymi ľuďmi posunuli k tomu, aby ste sa *naozaj stali jednými z nich*. Presne to robil Ježiš prostredníctvom svojej inkarnácie.
- ♦ Nakupujte na tých istých miestach. Z historického hľadiska bol trh centrom dôležitých kontaktov. Toto ponímanie trhoviska ako prostredia na stretávanie sa s ľuďmi a na budovanie spoločenstva potrebujeme znova obnoviť. Snažte sa svoje potraviny a potreby pre domácnosť nakupovať vždy v tom istom obchode. Už či to je miestne mäsiarstvo, potraviny, drogeria, supermarket alebo domáce potreby. Nenaháňajte sa za najlepšimi cenami a rozhodnite sa podporiť miestnych predajcov a výrobcov. Postupne sa zoznámte nielen so zamestnancami a vlastníkmi, ale aj s ostatnými zákazníkmi. Predstavte si, keby to spravili všetci vo vašej misijnej skupine! Užívajte si nakupovanie a zároveň ho vnímajte ako skvelú príležitosť k misii.

Spoločenstvá tretieho miesta

STM sa každý týždeň stretáva v miestnom pube. Každú nedeľu večer počas posledných šiestich rokov sa táto skupina stretáva, aby si spolu dali niečo na pitie, porozprávali sa s priateľmi a stretli nových ľudí. Veľa ľudí, ktorí pravidelne navštevujú STM, si prenajalo alebo kúpilo domy v bezprostrednej blízkosti toho pubu, aby tam pravidelne mohli zájsť aj peši.

The Joshua Tree

Skupina Joshua Tree v Queenslande, v Austrálii sa stretáva väčšinu nedeľných rán na raňajkách na miestnej pláži. Rozpália gril, upečú si vajíčka a slaninku a ranné hodiny strávia pri jedle a rozhovoroch. Po raňajkách si niektorí idú zaplávať alebo zasurfovať alebo sa proste len rozprávajú a pritom posedávajú na trávicičke pri pláži. Namiesto pozývania rodín na cirkevné bohoslužby, členovia JT jednoducho pozývajú svojich priateľov na pláž na raňajky. Je to skvelý spôsob trávenia nedeľného rána, no ešte dôležitejšie je, že je to zdravý spôsob zoznamovania sa s inými ľuďmi.

- ♦ Strávte čas pri školskom plote. Zorganizujte si svoj deň tak, aby keď budete brať deti zo školy, ste mohli stráviť trochu času debatením s ostatnými rodičmi. Vždy je naporúdzi aspoň jeden rodič alebo učiteľ, ktorý si rád pokecá. Možno by ste ho dokonca mohli pozvať k sebe domov na kávu a vaše deti by sa medzitým mohli pohrať v záhrade alebo môžete ísť na spoločnú prechádzku miestnym parkom.
- ♦ V spolupráci s ostatnými ľuďmi vo vašej misijnej skupine pozvite svojich priateľov k sebe domov na večeru alebo na grilovačku. Alebo si spolu v nedeľu na obed vyjdite na piknik alebo na kávu po nedeľnom obede. Ak to budete robiť každé dva týždne s malou skupinou ľudí, v priebehu roka s nimi budete môcť vybudovať silné vzťahy.
- ♦ Raz do týždňa choďte so svojimi kolegami z práce na obed alebo na kávu. Je úžasné, ako inak prebiehajú rozhovory mimo bežného pracovného prostredia.

: Návyk č. 3:

> Spontánnosť

Zatiaľ čo blízkosť smeruje kresťanov medzi ľuďmi a pravidelnosť prináša familiárnosť, ktorá je pre vzťahy nevyhnutná, spontánnosť poskytuje flexibilné prostredie, ktoré je potrebné pre budovanie silnejších vzťahov. Skutočné vzťahy vyrastajú z neformálnych, neplánovaných a nestrojených kontaktov. Avšak podmienkou spontánnosti je, že si na ňu musíme vyhradiť špeciálny priestor – inak ju nebudeme mať. Misijné skupiny sa na ňu musia pripraviť tak, že v svojom živote a v svojej službe pre ňu vytvoria dostatočný priestor. Zbory, ktoré chcú ľudí zapojiť do misie, musia dbať na to, aby neboli natoľko vyťaženi, že už nemajú priestor na niečo neočakávané.

- ♦ Hlboko do vašej misijnej skupiny zasadte flexibilitu a otvorenosť pre spontánnosť. Očakávajte, že v dôsledku blízkosti a pravidelnosti budú vznikať príležitosti aj pre spontánnosť. Múdre misijné skupiny počítajú so spontánnosťou a uvedomujú si, že je rozhodujúce, aby sa dokázali adaptovať a promptne reagovať.
- ♦ Vytvárajte priestor pre ľudí. To bude znamenať, že prehodnotíte, ako v súčasnosti trávite čas individuálne, aj ako skupina. Vo svetle toho, čo zistíte, preorganizujte svoj individuálny a kolektívny život a zakomponujte do neho spontánnosť vo vzťahoch. Ak sme úprimní, väčšina z nás príde na to, že sme príliš zaneprázdnení na to, aby sme mohli pestovať nejaké zmysluplné vzťahy. Musíme spomaliť svoje tempo, keďže nič nemôžeme milovať rýchlo.
- ♦ Uvoľnite si víkendy. Mnohí ľudia na Západe si svoje voľno užívajú cez víkendy a tak dbajte na to, aby ste si nechali dostatok voľného času na pestovanie vzťahov počas sobôt a nedeľ. Mnohí ľudia si vyhradzujú sobotu na dobehnutie zameškaného spánku, športovania, nakupovania potravín, upratovania a podobných vecí. Nedeľa je stále viac tým časom, kedy ľudia (hlavne rodiny) trávia svoj voľný čas spolu. Vyhradte si teda cez víkend nejaké voľno na nadväzovanie vzťahov. Mimochodom, hádajte, kde je väčšina kresťanov počas nedele?
- ♦ Zoštíhlite organizáciu a administráciu svojej skupiny. Obmedzte čas a energiu, ktoré musíte vynakladať na chod vašej zborovej mašiny. Ak je vaša misijná skupina alebo zbor právnickou osobou, je jasné, že musíte dodržiavať niektoré nevyhnutné právne požiadavky a procesy, akými je napríklad účtovníctvo, výkazy alebo poistenie. Snažte sa to však držať na minimálnej úrovni.

- ♦ Zjednodušte spôsob, ako sa v zbere vyučujete a stretávate. Spoločné stretnutia a bohoslužby organizujte tak, aby ste pri tom minimalizovali vloženie energie členov zboru. Plánovanie svojich stretnutí prispôbte životnému štýlu a časovému plánu hosťujúcej komunity. Ak ľudia, s ktorými nadväzujete kontakty, sú v nedeľu ráno alebo poobede mimo alebo práve vtedy trávajú čas s inými ľuďmi, stretávajte sa v nejaký iný čas, aby ste s nimi mohli tráviť čas aj vy.
- ♦ Obmedzte frekvenciu svojich súkromných stretnutí. Ako často by sa mal stretávať cirkevný zbor? Niektoré misijné skupiny, ktoré poznáme, sa rozhodli stretávať tri až štyri krát do mesiaca, aby mali čas na misijné pôsobenie. Tieto zbory poznamenali, že v dôsledku toho majú väčšiu návštevnosť na svojich stretnutiach a že ich spoločenstvo je silnejšie, keďže ľudia trávajú viac času spoločným zapojením do misie. Ak chcete pestovať spoločenstvo a budovať identitu svojej skupiny, pustite sa spolu do misie a slúžte spolu. Medzi ľuďmi tak vzniknú omnoho hlbšie prepojenia, lebo budú súčasťou niečoho, čo ich presahuje.
- ♦ Obmedzte plánovacie stretnutia. Dohodnite sa na tom, ako často sa potrebujete stretávať kvôli plánovaniu a potom sa toho držte. Ak ako tím chcete stráviť spolu viac času kvôli rozvíjaniu vzájomných priateľstiev, pustite sa spolu do misie. Vybuduje to medzi vami omnoho väčšiu súdržnosť, než keby ste iba sedeli spolu na plánovacom stretnutí.

Spontánnosť je o tom, že máte čas, sadnúť si na šálku kávy a porozprávať sa s niekým, kto vás neočakávane navštíví alebo že sa cítite slobodní zastaviť sa a porozprávať sa s človekom, ktorého ste náhodne stretli na ulici. Alebo to môže byť jednoduché pozvanie niekoho k sebe domov na večeru – len tak, spontánne. V širšom zmysle to znamená, že sa cítite slobodní nezúčastniť sa programov a stratégií, ktoré sú pre vás prekážkou v budovaní vzťahov s inými ľuďmi.

Aplikovanie blízkosti, pravidelnosti a spontánnosti nie je ničím menej, než integrovaním misie do prirodzených rytmov každodenného života. Namiesto toho, aby ste misiu vnímali ako nejakú položku alebo ako nejaký program, hladko ju zakomponujte do svojho životného štýlu. Misijným skupinám veľmi odporúčame, aby svoj individuálny a kolektívny život viedli tak, aby bol prepojený so životným štýlom ľudí, ktorým sa snažia slúžiť.

: Návyk č. 4:

> **Misionárske otázky**

Ak si vaša misijná skupina má vybrať správne miesto uprostred svojej komunity, je dôležité, aby si predtým zodpovedala niekoľko misionárskych otázok. Asi nedokážeme silnejšie zdôrazniť, že toto cvičenie je naozaj veľmi užitočné. Nasleduje niekoľko otázok, ktoré by bolo dobré si zodpovedať:

- ♦ Kde sa ľudia stretávajú a kde zažívajú spoločenstvo?
- ♦ Kde ľudia nachádzajú zmysel a pocit identity?
- ♦ Aké existenčné otázky si kladú práve teraz? V ktorej oblasti vyjadrujú potrebu nadprirodzeného zásahu?
- ♦ Aké odpovede na tieto otázky prináša evanjelium? Čo je „dobrou správou“ pre týchto ľudí?
- ♦ Kde Boh už v rámci vašej komunity pracuje? A ako sa môžete pridať k Bohu?
- ♦ Keď už poznáte odpovede na vyššie uvedené otázky, ako by vyzeral zbor pre týchto ľudí?

Keď sa v skupine spolu zamyslíte nad týmito otázkami, budete mať lepšie východisko pre nasledujúcu otázku:

- ♦ Ku komu nás to Boh vlastne povoláva? Kto sú tí ľudia, s ktorými máme túžbu budovať zmysluplné vzťahy? Je to surferská komunita, mladé rodiny, dôchodcovia, ľudia, ktorí sa stretávajú na tretích miestach alebo ľudia, ktorí bývajú v určitej konkrétnej oblasti? V našej dnešnej dobe rozmanitosti a komplexnosti sa strategicky zmýšľajúce misijné skupiny budú zameriavať na jednu hosťujúcu kultúru a potom sa budú snažiť s ňou popreplietiť svoje životy.

: Návyk č. 5:

> **Nájdite ľudí pokoja**

Autentická, organická misia znamená, že sa hosťujúcej komunite predstavíte prostredníctvom jej existujúcich členov. Preto je podstatné, aby ste sa v raných štádiách svojho pôsobenia v tej komunite spriatelili s jej vedúcimi a vplyvnými ľuďmi a tak si do nej zabezpečili prirodzený vstup. Alan v rámci svojej predošlej knihy, citujúc 10. kapitolu Lukáša, hovorí o týchto ľuďoch ako o „ľuďoch pokoja“. Ježiš v tom príbehu poslal sedemdesiatichdvoch učeníkov pred sebou na každé miesto, kam sa sám chystal ísť. Nariadil im, aby v každej z tých oblastí hľadali „ľudí pokoja“, aby pobudli v ich dome a aby s týmito svojimi hosťiteľmi jedli a pili a tak sa si zabezpečili prirodzený vstup do tej komunity. Predpokladáme, že na základe toho vzťahu potom ten hosťiteľ predstavil svojich hostí svojim susedom a iným známym a tak zabezpečil učeníkom kontakty, ktorým zase oni predstavili Ježiša. Ľudia pokoja sú vplyvní členovia spoločnosti, ktorí majú dobrú povest' a sú duchovne otvorení. Ich nájdenie a trávenie času budovaním zmysluplných vzťahov s nimi, je kľúčovým krokom v procese rozširovania a stelesňovania evanjelia v každom novom kontexte.

: Zásada č. 2:

Ísť do hĺbky

Zásada „prehľbovania“ a s ňou spojené návyky sa týkajú zasadzovania evanjelia do miestneho kontextu prostredníctvom zmysluplných vzťahov. Cieľom je zasadiť kresťanské spoločenstvo hlboko do danej kultúry a života. Zatiaľ čo misijný dôraz si vyžaduje čas a je rozhodujúci, keďže posielajú Božích ľudí na miesta, v ktorých pulzuje život, je to len začiatok naozaj biblickej formy misie. Inkarnačný dôraz – so svojou vnímavosťou na kontext – musí viesť Ježišových nasledovníkov hlbšie do životov ľudí, ktorých sa snažia zasiahnuť. Zatiaľ čo cieľom misijného dôrazu je neustále situovať Božích ľudí do centra hosťujúcej komunity, kde môžu s láskou zdieľať a stelesňovať evanjelium, inkarnačný dôraz sa snaží *identifikovať* s hosťujúcou komunitou, *zjavovať* Boží charakter a prítomnosť a *prinášať vykúpenie* prostredníctvom stelesňovania evanjelia.

: Návyk č. 1:

> Zmysluplné prepojenie

Na zasadenie evanjelia do ktoréhokoľvek možného kontextu je potrebné vytvoriť prostredie, v rámci ktorého misijná komunita môže pestovať trvalé zmysluplné prepojenie s danou hosťovskou komunitou. Sme prekvapení, ako veľmi dokáže mnohých kresťanov takáto úroveň prepojenia s ľuďmi mimo náboženskej obce odradiť. Je to smutné, no myslíme si, že kresťanské spoločenstvá do veľkej miery zabudli na dôležitosť a na umenie budovania priateľstiev s ľuďmi mimo cirkvi. Iróniou je, že práve v tejto oblasti bol Ježiš naozaj dobrý! Misijné spoločenstvo je povolanie k tomu, aby do každodenného života vnášalo zmysel a duchovný pohľad, pretože k prepojeniam medzi veriacimi a neveriacimi dochádza práve uprostred bežného života. Ak sa to má stať, musíme sa znova naučiť, ako zmysluplne vytvárať tieto prepojenia. Lakmusovým testom v tejto veci je pravidelná otázka: „Sme významnou súčasťou životov iných ľudí? Myslia si tí ľudia, že vnášame zmysel do ich života a že sme pre nich prínosom?“

- ♦ Vytvárajte priestor pre prirodzené budovanie vzťahov. Skutočné vzťahy si vyžadujú čas a záväzok. Vzťahy sa nedajú uponáhľať. Doprajte im čas a priestor.
- ♦ Staňte sa súčasťou kultúry a začnite ju vnímať ako niečo pozitívne a nie ako hrozbu. Čítajte knihy, ktoré nepochádzajú od kresťanských autorov – beletriu aj náučnú literatúru. Pravidelne čítajte noviny alebo na internete sledujte aktuálne udalosti. Chodievajte do kina. A tak ďalej. Ako môžeme nájsť zmysluplné prepojenie s ľuďmi, ak sa neangážujeme v tom istom svete? Kultúra sa nedá kompletne vykladať zvonka. To je úloha prorokov a preto vyhľadávajte prorokov medzi vami a nasledujte ich vedenie.
- ♦ Dôležité obrady ako svadby, pohreby, narodeniny, oslavy narodenia a podobné sú kľúčovými kontextami pri ktorých môžete nadviazať zmysluplné kontakty. Je smutné, že stále menej ľudí očakáva tieto obrady od cirkvi. To je oblasť misie, ktorú potrebujeme získať späť. Zdieľanie týchto hlbokých a významných životných udalostí s inými ľuďmi patrí k tým najvzácnejším misijným

skúsenostiam. Je to obrovské pozvanie do ich sveta. Vnášanie zmyslu do týchto životných udalostí je jednou z úloh, v ktorej by mala cirkev excelovať. Misijné skupiny môžu napríklad zabezpečiť zmysluplné oslavy pre ľudí, ktorí o to požiadajú a vstúpiť do úlohy kňaza. Často už pri plánovaní tej udalosti vznikne toľko zmysluplných kontaktov, ako pri samotnej oslave. Majte na mysli, že v dnešných časoch ľudia s otvoreným náručím uvítajú zmysluplnú oslavu, no vo všeobecnosti nemajú záujem o nejaký čisto „náboženský“ obrad. Je dôležité, aby misijné skupiny boli v tomto ohľade flexibilné a prispôsobivé.

- ◆ Obnovte medzi sebou umenie rozhovoru. Pozrite sa do evanjelií a všimnite si, ako sa Ježiš správal k ľuďom, aké otázky im kládol a aké odpovede im dával. Bol majstrom konverzácie. Misijné spoločenstvá môžu veľa získať tým, že popracujú na svojich načúvacích a medziľudských zručnostiach. Ak máte tú výsadu, že súčasťou vášho spoločenstva sú sociálni pracovníci, poprosťte ich, aby ľuďom vo vašom spoločenstve pomohli vylepšiť ich schopnosti (alebo získať úplne nové zručnosti) v oblasti interakcie a vedenia rozhovoru s ľuďmi.
- ◆ Zámerne sa venujte vzťahom aj mimo spoločenských udalostí. Je veľmi dôležité, aby sme vzťahy pestovali aj mimo všeobecných spoločenských udalostí. Nestačí, ak sa dobre vieme porozprávať s ľuďmi iba počas nejakej oslavy alebo v pube. Ľudí musíme osloviť aj individuálne, ak má vzniknúť zmysluplný vzťah. Zdvihnite teda telefón a pozvite toho človeka na kávu alebo k sebe na večeru alebo mu pošlite nejakú povzbudzujúcu textovú správu.
- ◆ Budujte vzťahové siete. Namiesto vytvárania programov alebo náboženských prostredí sa snažte vytvárať sieť významných priateľstiev, ktoré budú prenikať celou hosťujúcou komunitou. Michael Frost poznamenáva, že ak začneme vytvárať takýto systém vzťahov, stále viac a viac ľudí z danej komunity sa postupne stane jeho súčasťou. Pripodobnil to k dávnej forme rybolovu, pri ktorej niekoľkí ľudia používali jednu spoločnú sieť. V protiklade k tomu je dnešná rybačka, pri ktorej jednotlivec pracuje s udicou a háčikom. Frost odporúča, aby sme podobne ako rybári z prvého storočia, ktorí si pripravovali svoje siete na rybačku, trávili dostatok času budovaním siete priateľstiev. Možno môže byť užitočné, ak si v určitom bode spravíte prehľad vzťahov v rámci vašej misijnej skupiny – možno pri tom objavíte nejaké podobnosti a prepojenia, ktoré vám pomôžu lepšie využiť váš čas.
- ◆ Väčšinu svojho času tráviť iba s niekoľkými málo ľuďmi. Nemôžeme sa, žiaľ, spriatelíť so všetkými, na ktorých nám padne zrak. Väčšina z nás je schopná vybudovať silné vzťahy iba s maličkým počtom ľudí. Je to jedna z misionárskych disciplín, ktorú mnohí považujú za príliš drsnú, no v konečnom dôsledku je v nej viac lásky. Rozpoznajte tých ľudí, s ktorými máte prirodzený sklon tráviť viac času a potom sa sústreďte na tie vzťahy ako na prioritné.
- ◆ Zdieľajte projekty. Alan vo svojej knihe *Shaping of the Things to Come* odporúča zdieľanie projektov ako jednoduchý, ale silný spôsob budovania významných kontaktov s ľuďmi mimo cirkvi. Keď bok po boku s ľuďmi z hosťujúcej komunity pracujeme na užitočných veciach, iste príde aj k zmysluplným rozhovorom, k zdieľaniu hodnôt a k hlbokému spojeniu. Volá sa to kamarátstvo a hlbšie ho budeme rozoberať v časti o *communitas*. Tieto projekty už možno v rámci danej komunity fungujú; alebo sa ako misijná skupina môžete do nich pustiť a pozvať iných, aby sa do nich zapojili. Tu je niekoľko nápadov:
  - Pridajte sa ku skupine, ktorej cieľom je vyčistiť miestne časti alebo znečistené vodné toky.
  - Založte alebo pridajte sa k miestnej skupine umelcov, ktorá robí verejné umelecké inštalácie.
  - Zorganizujte iniciatívu, ktorej cieľom bude pritiahnúť pozornosť verejnosti k nejakej neziskovej skupine/vzdelávacej inštitúcii alebo ktorej cieľom bude vyzbierať pre ňu peniaze.
  - Iniciujte založenie spoločnej komunitnej záhradky, v ktorej budete pestovať ovocie, bylinky a zeleninu.
  - Staňte sa členom miestnej politickej skupiny.

Návyk č. 2:**> Hlásanie**

Predpokladom skutočného inkarnačného prístupu je, aby misijné skupiny boli pripravené zdieľať evanjelium s ľuďmi v ich okolí. Hoci si uvedomujeme, že posolstvo evanjelia musí vždy byť stelesňované v živote cirkvi, je zodpovednosťou a výsadou Božieho ľudu, zdieľať príbeh o Ježišovi aj s ľuďmi mimo cirkvi.

Je jasné, že post-kresťanské prostredie, v ktorom žijeme, si vyžaduje úplne nový prístup k evanjelizácii. Veríme, že konkrétne formy musia zodpovedať každej skupine a ich špecifickému kontextu. Pisatelia Nového zákona hovorili o evanjelizácii ako o niečom, čo sa deje v kontexte vzťahov a bežného života a preto povzbudzovali veriacich k tomu, aby o Ježišovi rozprávali v rámci svojich každodenných interakcií s ľuďmi. Pavel nás povzbudzuje, aby sme čo najlepšie využívali každú príležitosť, aby naša reč bola vždy milá, duchaplná, aby sme vedeli, ako máme každému odpovedať. Peter podobne odporúča, aby sme každému, kto by nás bral na zodpovednosť pre našu nádej, boli stále pripravení vydať počet. No potom dodáva, aby sme to robili v tichosti a s bázňou. Evanjelizácia v tomto svetle bude viac rozhovorom a menej nejakou prezentáciou.

Alan pre tento druh prirodzenej evanjelizácie odporúča nasledujúcu štruktúru:

- ◆ **Vzbudzte záujem prostredníctvom rozprávania príbehov.**
- ◆ **Vyprovokujte ľudí k uvažovaniu a k úžasu.**
- ◆ **Výnimočným spôsobom preukazujte lásku.**
- ◆ **Objavujte, ako sa Boh dotýka života toho človeka.**
- ◆ **Sústredte sa na Ježiša.**

V 139. žalme Dávid naznačuje, že ešte pred svojím narodením si podvedome uvedomujeme Božiu existenciu – že Boh nás pozná už v tele našej matky. Aj židovská mystika počíta s tým, že každý človek už pred narodením zakúsil Boha a rodí sa so spomienkou na neho. Poukazuje na to, že keď narodením vstupujeme do sveta, zabúdame na toto spojenie, no paradoxne, dôsledkom toho istého procesu je, že si to pamätáme. Mohla by evanjelizácia byť procesom, pri ktorom pomáhame ľuďom *spomenúť si a opätovne nadviazať spojenie* s ich stvoriteľom? Možno je užitočnejšie, ak evanjelizáciu vnímame ako *odhalenie* Boha, ktorý je *už prítomný* v ich živote. V tomto zmysle sa evanjelizácia zameriava skôr na *obnovu* spomienky na Boha a pozostáva zo *skúmania, nabádania* a kladenia hlbokých otázok. Pisateľ knihy Kazateľ podobne zdôrazňuje, že Boh dal každému človeku večnosť do srdca, aby tak každý mohol v určitom bode zatúžiť po stretnutí so svojim Stvoriteľom.

Našou úlohou ako misionárov, je – podľa priameho Ježišovho vzoru – rozlišovať, kedy Boh takto pracuje v živote človeka. Musíme obnoviť starú Wesleyovskú doktrínu predchádzajúcej milosti (prevenient grace), ktorá vyjadruje, že Boh hlboko a silne pracuje na každom človeku a povoláva ho skrze Ježiša Krista k sebe.

- ◆ **Začnite predpokladom, že Boh nie je od nikoho vzdialený.**
- ◆ **Kladte otázky ako napríklad: „Mal/a si nejaké duchovné skúsenosti?“ alebo „Kedy si pociťoval/a Božiu blízkosť?“**
- ◆ **Budujte na tom, čo ľudia vedia a zakúsili.**
- ◆ **Skúmajte spolu príbehy z evanjelií.**
- ◆ **Vyrozprávajte svoj vlastný príbeh.**

: Návyk č. 3:**> Svätý život**

Hoci je dôležité, aby sme evanjelium hlásali svojimi slovami, rovnako dôležité je, aby sme to robili aj svojimi činmi a životmi. Naše životy sú tiež reálnym a veľmi hmatateľným posolstvom, ktoré šírimo okolo seba a buď dodávajú našim slovám integritu alebo naše slová úplne podkopávajú. Ježiš povedal: „*Tak svieť vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli dobré skutky a velebili vášho Otca, ktorý je v nebesiach.*“ Podobne nás povzbudzuje Peter, aby sme svoje životy žili tak

dobre, aby ľudia v našom okolí videli naše dobré skutky a oslavovali Boha. Pavel s tým súzvučí, keď hovorí, že naše životy majú žiariť ako jasné hviezdy vo vesmíre. To, ako žijeme, je integrálnou súčasťou nášho rozsievania a zakoreňovania evanjelia.

Dúfame, že keď žijeme svätým životom, ľudí to zaujme a bude ich to inšpirovať k hľadaniu Boha. Jediným háčikom je, že kresťanstvo má povest' popierania života a jeho potešení a nie ich prijímanie. To, čo bolo považované za „svätý život“, viedlo k presnému protikladu a mnohých ľudí to odohnalo od Boha. Misijno-inkarnačnou reakciou je to, že každodenný život s jeho skúsenosťami a radosťami začneme znova vnímať ako dar od Boha, v rámci ktorého môžeme naozaj poukázať na vlastnosti nášho Tvorcu. Ak v tejto dobe máme mať nejaký skutočný vplyv, budeme musieť „svätý život“ začať vyjadrovať úplne novým spôsobom.

Ak chcete nejaký príklad, nehľadajte ďalej, ako u Ježiša. On je najlepším referenčným bodom pre svätý život. Učeník Matúš zdôraznil, že táto svätosť je úplne iného druhu, keď citoval Ježišove slová: „*Prišiel Syn človeka, jedol a pil, a hovoria: Ajhľa, človek žráč a pijan vína, priateľ colníkov a hriešnikov.*“ To je presne ten druh svätého života, ktorý sa musí odraziť v našom živote. Ježišova láska k životu a k ľuďom priťahovala k nemu mnohých ľudí. On jedával a píjaval a stýkaval sa s ľuďmi bez ohľadu na ich rasu, životný štýl, pohlavie alebo náboženstvo a niektorí ľudia zo strany náboženskej komunity ho kvôli tomu nazývali pijanom. Ak chceme ľuďom v našom okolí komunikovať, že Boh je milostivý, pohostinný, zaujíma sa o nás a vie oslavovať, tak by sme mali kolektívne tieto vlastnosti stelesňovať. Budete prekvapení, koľko ľudí si to všimne.

Keď toho začíname mať v živote príliš veľa, obyčajne zabúdame na tú nekomplikovanú a samozrejmu pravdu, že svätý život a hlásanie patria spolu a nikdy by nemali byť od seba navzájom oddelené.

: **Návyk č. 4:**

> **Pohostinnosť**

Praktizovanie pohostinnosti je niečím omnoho širším, než „prípravou dobrého jedla“ v nedeľu na obed. Pohostinnosť je v podstate vyjadrením a zakúšaním Božieho charakteru. Je viac o tom, čo ľudia vnímajú a ako sa cítia, keď sú medzi vami. TPC v meste Hobart definujú svoje povolanie k pohostinnosti ako *vytváranie prostredia, v rámci ktorého ľudia v ich miestnom spoločenstve zakúšajú Boží charakter, prežívajú pocit, že tam patria ešte predtým, než veria a kde môžu skúmať svoju spiritualitu a slobodu.*

- ♦ Spoločné jedlá. Pravidelne jedávajte s ľuďmi z vašej hostujúcej komunity a spoločné jedenie objavte ako základ pre misijné pôsobenie. Spoločné jedenie a pitie odhaľuje ľuďom Boží charakter, ktorý je stelesnený v spoločenstve. Komunikuje im, že Boh je pohostinný, vítajúci, obohacujúci, štedrý, rád oslavuje, nevyberavý, starostlivý, zaujímavý ... v tomto zozname by sme mohli pokračovať ďalej! Evanjeliá sú plné príbehov, v ktorých Ježiša nachádzame s inými ľuďmi pri dobrom jedle a pri pohári vína. Pre skupinu misionárov, ktorí túžia napodobňovať Ježišove zásady, sú takéto príbehy inšpiráciou a smerovaním. Ak túžime po tom, aby ľudia nášho sveta boli znova očarení Ježišom, bude v tomto úsilí zohrávať rozhodujúcu úlohu stôl s jedlom spolu s inými formami osláv. Potrebujeme nasledovať Ježišov vzor a vytvárať prostredie, v ktorom sa ľudia budú cítiť prijatí ešte predtým, než uveria. To je bezpochyby tá najlepšia forma misie pre Západný svet.
- ♦ Pravidelne zdieľajte svoj stôl s chudobnými. Toto samé osebe je jedným z najintenzívnejších spôsobov, ako môžeme zmeniť svet a nechať sa sami zmeniť. Ak by každá kresťanská rodina brala k sebe domov raz do týždňa nejakého chudobného človeka, svet by sme zmenili doslova len tým, že jeme.
- ♦ Objavte „umenie zabávať sa“. Kresťania obyčajne nie sú známi hostovaním nejakých veselých osláv a pritom my sme tí, ktorí majú skutočne hlboký dôvod k radosti a oslave. Ak je pre nás príkladom Ježiš, tak nesmieme prehliadať, že počas svadby v Káne sa postaral o niektoré dobrôtky a pomerne priemernú oslavu zmenil na riadnu veselicu! My by sme mali byť tými, ktorí hostujú tie najlepšie oslavy, pri ktorých ľudia oslavujú a tešia sa zo života. Oslavy s kopou dobrého jedla,

nápojov a hudby vyvolávajú v ľuďoch pocit relaxácie a uvoľnenia a na tieto veci zvyknú reagovať tak, že sú ochotní viac sa otvoriť.

: Návyk č. 5:

> Kontextualizovanie spoločenstva /

Dôraz na prehlbovanie, ktorý je súčasťou inkarnačného dôrazu, sa musí nakoniec prejavíť sformovaním úplne kontextualizovaného kresťanského spoločenstva. Tým máme na mysli to, že postupom času vznikne nové spoločenstvo veriacich a začne sa formovať uprostred svojho bezprostredného kontextu. Toto novo-vzniknuté spoločenstvo bude musieť kultivovať unikátnu spiritualitu, ktorá bude zmysluplne rezonovať v rámci jeho kontextu. Vo svojom prostredí bude tiež učenikovať nových kresťanov – umožní im nasledovať Krista a ostať vo svojom vlastnom prostredí. Skutočne inkarnačný mód zabezpečí, že prirodzené vzorce životného štýlu hosťovskej komunity budú spätne ovplyvňovať život a uctievanie toho zboru. Inkarnačná misia sa usiluje o to, aby sa evanjelium začlenilo do danej cieľovej skupiny bez toho, aby pri tom bol zničený pôvodný kultúrny rámec, ktorý vyplýva z dejín, zámeru a zmyslu danej komunity. Evanjelium teda pretvára a formuje danú komunitu zvnútra.

To nás vedie k otázke: „Ako sa dá zabezpečiť dlhodobé pôsobenie takéhoto spoločenstva veriacich?“ Aké návyky, disciplíny a rytmy budú musieť byť aplikované, aby tam stále boli radikálni učenici a aby to bolo udržateľné? Ako budú tieto nové zbory vyzeráť? Ako sa budú stretávať alebo ako sa budú spoločne stretávať s Bohom a ako budú slúžiť okolitej komunite? To sú otázky, ktoré si bude musieť každá misijná skupina zodpovedať spoločne s členmi hosťovskej komunity.

- ◆ Zbor budujte okolo ľudí v *ich* kontexte. Pamätajte na to, že cirkev musí vychádzať z misie a mala by nájsť formu, ktorá zodpovedá jej kultúrnemu prostrediu.
- ◆ Počúvajte ľudí. Služte tak, ako keby ste sa stetoskopom neustále dotýkali ich sveta. Zdokonaľujte sa vo vnímaní kľúčových otázok danej kultúry a vyhýbajte sa predpokladu, že viete, čo je pre ňu dobrou správou a ako by mal vyzeráť zbor v danej kultúre.
- ◆ Trávte viac času počúvaním, jedením a hraním sa s ľuďmi z hosťovskej komunity, v ktorej žijete. Snažte sa s miestnymi ľuďmi nielen identifikovať, ale stať sa jednými z nich.
- ◆ Kriticky skúmajte kultúru spolu s miestnymi ľuďmi. Ktoré hodnoty v danej kultúre podporujú evanjelium a ktoré sú preň prekážkou? Ako môžeme používať biblické hodnoty v rámci tohto kontextu, aby sme nimi poukázali na Ježiša? A ako môžeme „vykúpiť“ tie hodnoty a zvyky, ktoré ľudí od Ježiša odvádzajú? Snažte sa existujúcej kultúre dodať nový obsah a smerujte ju k dosiahnutiu Božích zámerov – nesnažte sa ju prevalcovať nejakým úplne cudzím modelom. V jednej ruke noste Bibliu a v druhej kultúrnu mapu.
- ◆ Experimentujte s novými symbolmi a rituálmi, ktoré dodajú vašej kresťanskej skúsenosti nový výraz. Skúmajte históriu a kultúru hosťovskej komunity a hľadajte tam zvyklosti, ktoré budú obohatením vašej kolektívnej skúsenosti a prejavu. Takéto skúmanie funguje najlepšie vtedy, keď jeho súčasťou sú noví kresťania.

Ak chcete detailne skúmať otázku kontextualizácie, odporúčame vám 5. kapitolu z knihy *The Shaping of Things to Come*, ktorá má názov „The Contextualized Church“ (Kontextualizovaná cirkev/zbor).

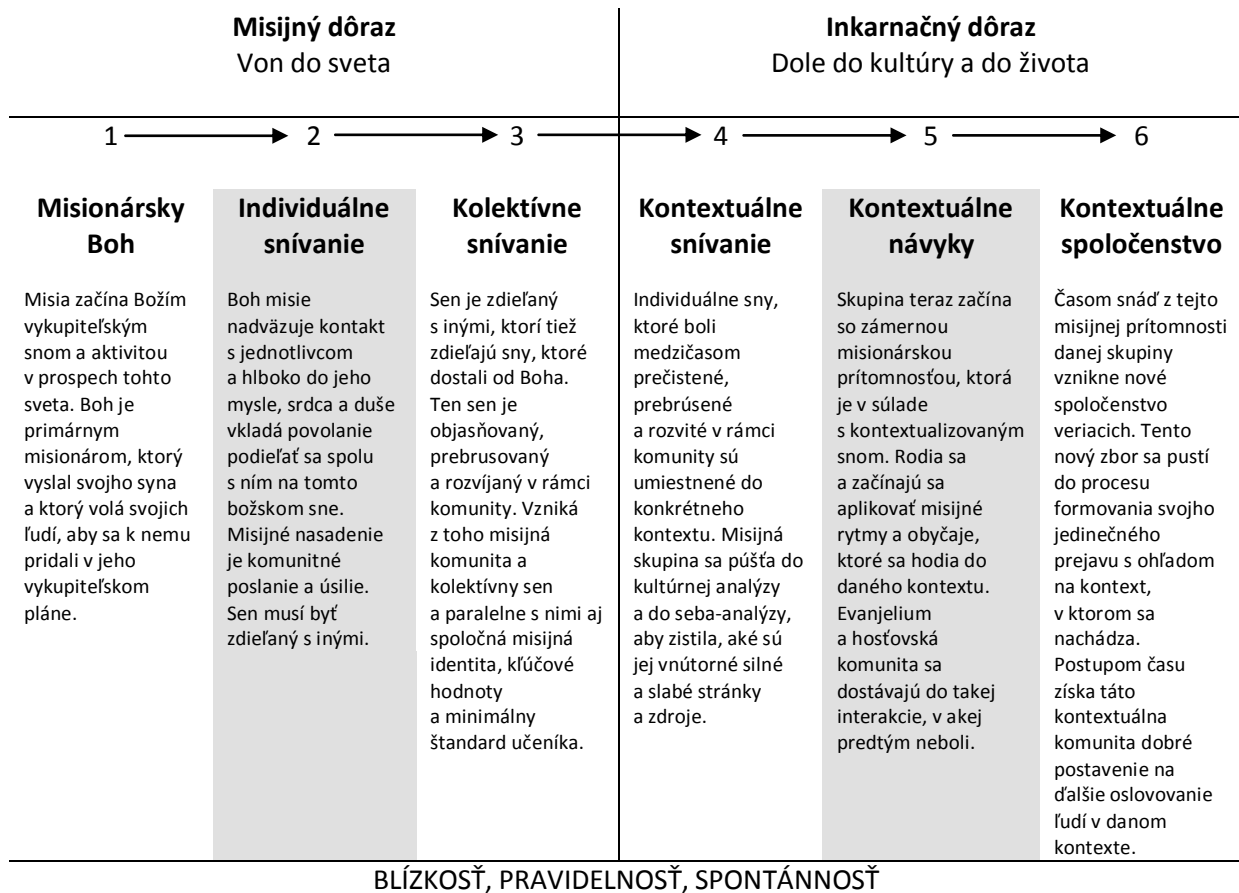
: Návyk č. 6:

> Posielanie /

Už sme poznamenali, že Boh cirkev neustále posielal jednak von do sveta, ako aj hlbšie do kultúry. Misijným skupinám iste prospeje, ak tento proces budú napodobňovať a neustále budú posielat malé skupiny zo svojho spoločenstva von – s cieľom zasadiť a stelesňovať evanjelium v nových kontextoch. To povedie k tomu, že misijno-inkarnačný dôraz bude hlboko zakorenený v živote danej misijnej komunity. Jednoducho, neustále smerujte *navonok* a *nadol*. Pamätajte na

to, že reprodukčná schopnosť cirkvi je priamo prepojená s týmto smerovaním, keďže každý zbor môže byť chápaný ako tobolka plná semienok.

Tu je príklad procesu, ktorý Darryn vytvoril pre misijnú skupinu, s ktorou pracuje. Tento prehľad sa vytváral v kontexte misie, pričom pôvodná skupina práve prechádzala daným procesom. Často si kládli otázku: „Čo je ďalší krok?“ a potom ho spolu objavovali. A nakoniec dospeli k tomu, čo tu vidíte. Je to prepracovaná verzia pôvodnej schémy, ktorá je opätovne využívaná skupinami, ktoré sú vysielané do nových kontextov.

Zámernosť, Zmysluplné prepojenie, Styčné body medzi evanjeliom/kultúrou, Organizačná forma

SKUPINOVÁ PRÁCA

Prvé stretnutie: *Skúmajte (hovorte o tom)*

- ♦ Keby ste mali vyzdvihnúť jednu vec z tejto časti, čo by to bolo? Prečo?

- ♦ Vlastnými slovami vysvetlite inému človeku v skupine misijno-inkarnačný dôraz. Čo vás na tom nadchýna? S čím máte ťažkosti?

- ♦ Ktorým zásadám a návykom by sa bolo treba venovať? My sme uviedli niekoľko príkladov. Vedeli by ste navrhnúť ešte nejaké iné?

- ♦ Aké máte otázky?

- ♦ Viete si predstaviť, že by vaša skupina nejako rástla v tejto oblasti? Ako?

Druhé stretnutie: Posúďte (hlbšie rozjímajte)

- ♦ Je misijno-inkarnačný dôraz silnou alebo slabou stránkou vašej skupiny?

- ♦ Chápe väčšina vašej skupiny tento koncept a verí mu?

- ♦ Ako sa záväzok voči týmto myšlienkam už teraz prejavuje vo vašej skupine? Uvedte príklady.

- ♦ Kedy bol misijno-inkarnačný dôraz najvýraznejší vo vašom spoločenstve? Čo k tomu prispelo? Čo sa práve vtedy dialo?

- ♦ Čo sú podľa vášho názoru najdôležitejšie otázky v súvislosti misijno-inkarnačným dôrazom?

- ♦ Aké výzvy stoja pred vami? Aké prekážky? V ktorej oblasti očakávate odpor?

Tretie stretnutie: Pustite sa do toho (prakticky zareagujte)

- ♦ Čo sa musí stať počas nasledujúcich dvanástich mesiacov? Čo potrebujete robiť, čo teraz nerobíte?

- ♦ Čoho sa budete musieť vzdať?

- ♦ Aké informácie a zdroje budete potrebovať? Kto ešte potrebuje byť do toho zapojený?

- ♦ Ako budete vedieť, či v týchto oblastiach rastiete? Aké základné indikátory si stanovíte?

- ♦ Aké zásady a návyky sa budete snažiť integrovať do života počas nasledujúcich dvanástich mesiacov? Vymenujte ich tu.

Akčné plány

Aké prvé kroky podniknete k dosiahnutiu týchto cieľov? Pri pohľade do vašej minulosti sa vám zdajú byť realistické?

Čo – Aktivita/Čin	Kedy – Dátum	Kto – Vedúci/Účastníci

Štvrté stretnutie: Osobný zápisník

Po spracovaní toho množstva informácií venujte čas modlitbe, načúvaniu a reagovaniu na impulzy od Boha. Ako vás Boh vedie a ako budete na to reagovať? Venujte čas zapísaniu si svojich dojmov a myšlienok, ktoré prišli zo skupiny. Napíšte Bohu modlitbu, ktorá zachytáva vaše túžby. Ak je to vhodné, zdieľajte sa s týmito myšlienkami v rámci skupiny a potom sa spolu modlite.

- ♦ Čo vnímam, že mi Boh hovorí?

- ♦ Čo je mojou modlitbou?

5. kapitola

Apoštolské prostredie

Aké prostredie je najviac vhodné na to, aby sa všetky prvky mDNA alebo „Apoštolský Element“ mohli rozvíjať? Aké prostredie viedlo k uvoľneniu spontánneho rastu Čínskej a Novozákonnej cirkvi? V knihe *Zabudnuté cesty* Alan toto unikátne prostredie popisuje ako apoštolské prostredie.

V každom hnutí existuje silná forma vplyvu, ktorá sa prelína chaotickou sieťou vzťahov medzi zbormi a veriacimi. Tento katalytický vplyv sa nedá popísať žiadnym výstižnejším slovom, než starým biblickým termínom *apoštolský*. Kedykoľvek a kdekoľvek cirkev významne šírila Božie poslanie alebo zakúšala rapídny rast, vždy sa tam dala nájsť nejaká forma apoštolského vedenia.

Apoštolské povolanie je v podstate pokračovaním kresťanstva. Ľudia s týmto povolaním preto volajú cirkev k jej základnému poslaniu a pomáhajú ju viesť k jej konečnému cieľu, ktorým je byť skupinou misionárov, ktorí svetu prinášajú transformujúcu správu. Všetky ostatné úlohy cirkvi musia byť posudzované z hľadiska jej poslania – a tým je šírenie zachraňujúcej Božej aktivity životom a slovom. Apoštolský vedúci preto stelesňuje, symbolizuje a *opätovne* predstavuje misijnej komunite poslanie cirkvi. Okrem toho oslovuje a pomáha rozvíjať obdarovanie a povolanie všetkých Božích ľudí.

Bez apoštolskej služby cirkev buď zabúda na jej najdôležitejšie poslanie alebo jednoducho zlyháva v jeho úspešnom aplikovaní. Je smutné, že v upadajúcich denominačných systémoch sú takíto ľudia spravidla vytlačení na okraj alebo úplne zavrnutí, pretože rušia vyváženosť zaseknutého systému. Strata takéhoto apoštolského vplyvu je jednou z hlavných príčin úpadku etablovaných denominácií. Ak naozaj chceme misijnú cirkev, tak ju musí viesť misijné vodcovstvo – je to veľmi jednoduché.

Zakomponovanie apoštolskej služby do Západnej cirkvi sa neobíde bez dvoch obrovských výziev, ktorým budeme musieť čeliť. Prvou z nich je zamieňanie si jedinečnej role a povolania pôvodných apoštolov s úlohou dnešnej apoštolskej služby. Mnohí nedokážu pochopiť, že súčasná apoštolská služba je obdarovaním, ktoré je pokračovaním a rozvíjaním pôvodného diela novozákonných apoštolov, hlavne tých dvanástich. Súčasná apoštolská služba však nemení pôvodnú apoštolskú službu. Konečným dôsledkom autentickej apoštolskej služby je šírenie kresťanstva formou multiplikácie.

Druhou výzvou je, že mnoho ľudí, ktorí o sebe dnes tvrdia, že majú apoštolské obdarovanie, nenapíňajú jeho podstatu a pravidelne tú rolu diskreditujú zneužívaním svojej autority. Dynamika apoštolského vedenia, ktorá potrebuje byť zdôrazňovaná, je rola služobníka-inšpirátora a nie človeka, ktorý „vládne nad inými“. Ide viac o duchovnú autoritu, než o organizačnú nadvládu. Skutočná apoštolská služba sa dá overiť utrpením a zmocňovaním a nie pozíciou autoritou. Zdroj svojej autority čerpá zo služby a povolania, z morálneho a duchovného vplyvu.

Apoštolská úloha

Základnou úlohou apoštolského vedúceho je chrániť a spravovať (byť poručníkom) DNA Božieho ľudu alebo, ak by sme to mali vyjadriť inak, byť správcom evanjelia. Keď sa však spýtame, čo to znamená v praxi, tak túto úlohu môžeme rozčleniť na tri primárne funkcie a tými sú:

1. Zakotvovanie mDNA formou priekopníckeho obsadzovania nových území v prospech evanjelia a cirkvi.

Ľudia s apoštolským povolaním neustále iniciujú nové misijné aktivity a nové zbory, ktoré šíria kresťanstvo. Často súčasťou tohto povolania je medzi-kultúrna práca, no nedá sa obmedziť len na túto oblasť. Apoštolský vedúci sa neúnavne snaží zasadiť všetky aspekty mDNA do každého rodiaceho sa spoločenstva.

2. Ochrana mDNA formou aplikovania a integrovania apoštolskej a misijnej teológie.

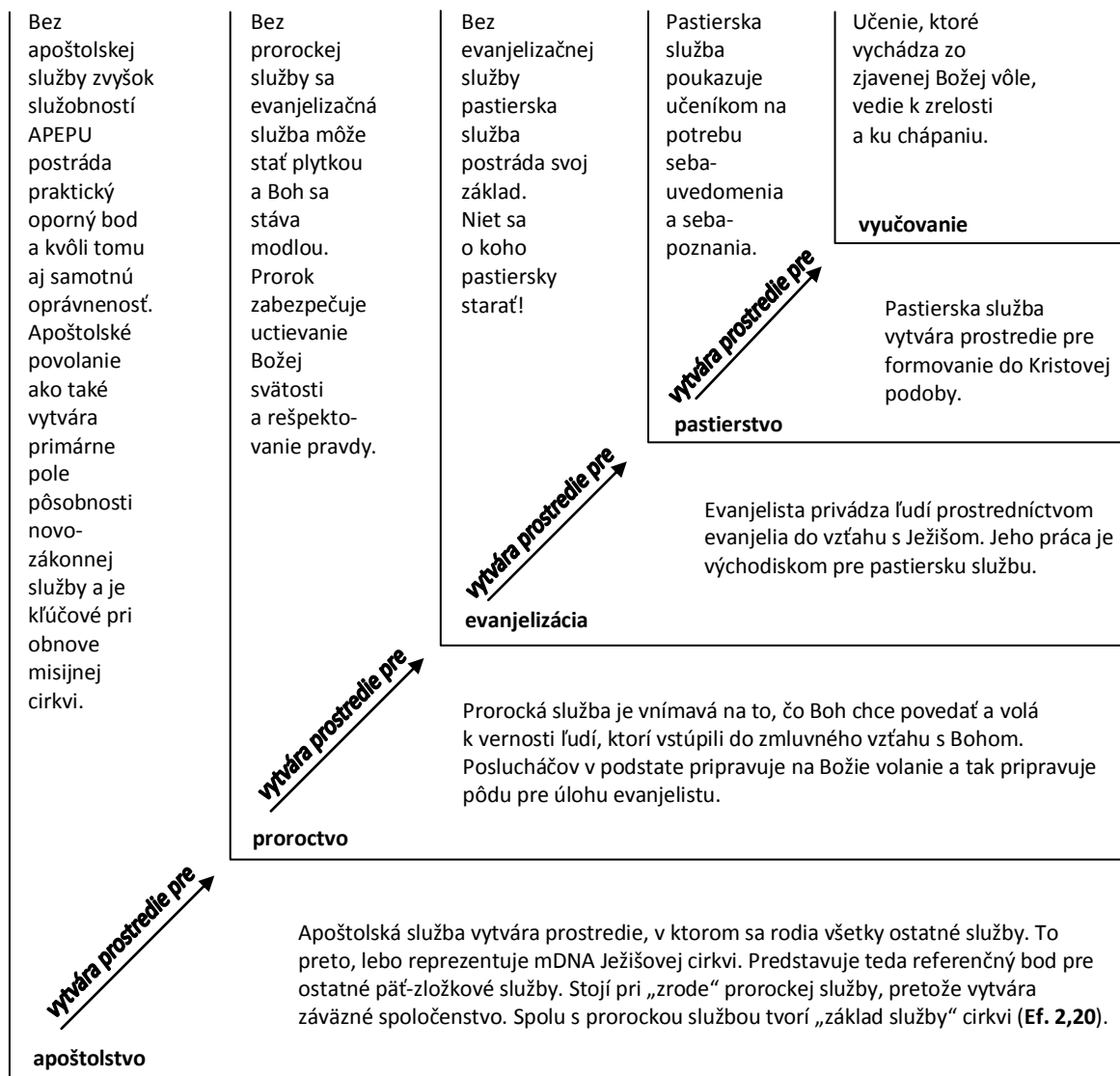
Apoštolský vedúci dbá na to, aby každý zbor bol verný evanjeliu a svojmu misijnému étosu. Pracuje na vytváraní zmysluplných prepojení, ktoré dané hnutie držia pospolu – robí to pomocou

zdieľania príbehov, rozvoja organizačného étosu, korektívneho vyučovania a rozvíjania vedúcich. Po odovzdaní samotnej mDNA pracuje na tom, aby sa zbory nemenili na niečo iné, než čím ich Boh chcel mať.

3. Vytváranie prostredia, v ktorom sa rodia ďalšie služby.

Apoštolské obdarovanie vytvára prostredie pre uvoľňovanie a rozvíjanie všetkých ostatných darov, ktoré sú vymenované v 4. kapitole Listu Efežanom. Je to teda podstatné obdarovanie, ktoré vytvára kontext pre prorocké, evanjelizačné, pastierske a učiteľské obdarovanie, ktoré sú spomínané v Listu Efežanom. Túto zbierku darov nazývame APEPU. Táto rola tiež vytvára základnú štruktúru sieťových prepojení, ktoré zohrávajú kľúčovú rolu v rámci budovania hnutia.

Tieto tri role, ktoré sú súčasťou apoštolskej funkcie, môžu byť v určitom zmysle prirovnané k funkcii kultúrneho architekta, pretože vytvárajú nevyhnutné prostredie a prepojenia, na základe ktorých môže evanjelium napredovať a kvôli ktorým cirkev prosperuje. Na nasledujúcom obrázku si všimnite, že apoštolská služba zohráva rozhodujúcu úlohu, z ktorej pramenia všetky ostatné dary.

	Definícia	Zameranie/Kľúčové úlohy	Dôsledky nevyváženosti
APOŠTOLI	v podstate spravovanie evanjelia a teda aj DNA cirkvi; ako „vyslanci“ sa ľudia s apoštolským povolaním starajú o to, aby sa kresťanstvo šírilo z jedného kontextu to druhého a z jednej éry do druhej	<ul style="list-style-type: none"> - šírenie kresťanstva - chránenie a stvárňovanie DNA cirkvi, aj teologicky, aj misijne - zakladanie zborov v nových kontextoch - „zakladanie“ iných služieb - rozvíjanie vedúcich a vodcovských systémov - udržiavanie strategického misijného prístupu - nad-miestna spolupráca 	<ul style="list-style-type: none"> - sklony k autokratickému vedeniu - zanecháva mnoho zranených ľudí v zbere kvôli úlohe apoštola a jeho orientácii na budúcnosť - veľa výziev a zmien, no nie dostatok zdravých prechodov, ak nevyvážené pastierom a učiteľom
PROROCI	v podstate sú to ľudia, ktorí sú zvlášť naladení na Boha a na Jeho vôľu; preto hovoria za Boha a volajú ľudí k tomu, aby sa spamätali	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišovanie a komunikovanie Božej vôle - zabezpečovanie poslušnosti ľudí v záväznom spoločenstve - spochybňovanie súčasného stavu 	<ul style="list-style-type: none"> - jedno-dimenziálne búchanie ľudí po hlavách môže viesť k odporu - ak nie sú vyvážení inými, proroci sú buď strašne aktivistickí a hnaní alebo paradoxne úplne pasívni a ako keby v inom svete
EVANJELISTI	v podstate sú to náborári – vedia ľudí nadchnúť pre vec a nákazlivo podávať evanjelium; volajú k osobnej reakcii na Božie vykúpenie v Ježišovi	<ul style="list-style-type: none"> - jasne komunikujú ponuku spasenia ľuďom tak, že ľudia to počujú a reagujú na to vo viere - dokážu zapojiť ľudí - rast zboru 	<ul style="list-style-type: none"> - strata väčšej vízie a zámeru cirkvi, ktorá vychádza z úzkeho pohľadu na vieru a život v cirkvi
PASTIERI	v podstate sú to pastieri, ktorí sa starajú o ľudí a rozvíjajú ich tým, že ich vedú, zaopatrujú, chránia a učeníkujú	<ul style="list-style-type: none"> - pestujú na láske založenú a duchovne zrelú sieť vzťahov a spoločenstva - činia učeníkov 	<ul style="list-style-type: none"> - uzatvorení, nemisijní, podporujú status quo zboru a vzájomnú závislosť spolu s učiteľom - môžu vytvoriť príliš pasívnu, „zženštelú“ duchovnosť, ktorá vedie k odcudzeniu mužov
UČITELIA	v podstate je to služba, ktorá objasňuje Božiu zjavenú vôľu, aby Boží ľud rástol v múdrosti a porozumení	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišovanie - vedenie - pomoc veriacim skúmať Božie zámery a rozumieť im - teologizovanie (rozvíjanie ideologického aspektu) 	<ul style="list-style-type: none"> - teologický dogmatizmus, ktorý hraničí s kresťanským gnosticizmom a suchým intelektualizmom - so sklonmi k manipulácii môžu byť extrémne ideologickí a farizejskí

K APEPU službám zo 4. kapitoly Efežanom patria apoštolská, prorocká, evanjelizačná, pastierska a učiteľská (didaktická) služba. Každá z týchto funkcií zohráva v cirkvi dôležitú a nevyhnutnú rolu. Už sme však poznamenali, že cirkev má do veľkej miery tendenciu, zahmlievať potrebu apoštolského vedenia. Cirkevné systémy sa viac prikláňajú na stranu učiteľskej a pastierskej služby a priamo vytlačujú do ústrania apoštolskú, prorockú a evanjelizačnú službu. Pre cirkev to má katastrofické dôsledky. Na pochopenie rôznej podstaty jednotlivých služieb, ktoré sú obsiahnuté v APEPU, potrebujeme preskúmať ich kľúčové úlohy, funkcie a dôsledky – pozri predošlú tabuľku.

Tiež tvrdíme, že **Efežanom 4,7 a 11-12** hovorí o tom, že APEPU služby patria celému telu a nielen vedúcim, pretože všetci veriaci toto povolanie nosia v sebe. Okrem toho každá z týchto služieb priťahuje k sebe množstvo rôznych darov, aby zabezpečila čo najlepšie fungovanie celého systému. Doplnujúce informácie o apoštolskom prostredí si môžete detailnejšie naštudovať v 6. kapitole knihy *Zabudnuté cesty* a v Alanovej knihe *Primal Fire* (ktorú napísal spolu s Neil Coleom a Wolfgangom Simsonom), ktorá bude do detailov popisovať službu, ktorá vychádza zo 4. kapitoly Efežanom.

Teraz sa podme venovať niekoľkým odporúčaným zásadám a návykom, ktoré nám pomôžu pri vytváraní prostredí, v ktorých misijné zbory môžu prosperovať a rozmnožovať sa.

Odporúčané zásady a návyky

Pri riešení praktických otázok, ktoré sa týkajú tvorby apoštolského prostredia, pamätajte na tri základné funkcie apoštolskej služby: zakotvovanie mDNA formou priekopníckeho obsadzovania nových území v prospech evanjelia, ochrana mDNA apoštolskej teológie, vytváranie prostredia, v ktorom sa rodia ďalšie služby. Vzhľadom na tieto najpodstatnejšie apoštolské funkcie odporúčame nasledujúcich päť zásad a s nimi súvisiacich návykov.

1. **Pracujte priekopnícky a multiplikuajte**
2. **Pestujte Apoštolský Element**
3. **Rozvíjajte povolanie a jedinečnosť vášho spoločenstva**
4. **Rozvíjajte kapacitu vašej služby**
5. **Pôsobte ako katalyzátor (urýchľujte, uschopňujte, priaznivo ovplyvňujte)**

Zásada č. 1:

Pracujte priekopnícky a multiplikuajte

Už sme si povedali, že apoštolské povolanie je v podstate o priekopníckom pôsobení a o multiplikácii kresťanstva a preto bude najlepšie, ak presne s tým začneme ako s jednou zo zásad. Táto zásada sa nachádza v samotnom jadre apoštolskej služby. Nič nevytvorí kultúru priekopníctva a multiplikácie lepšie, ako keď sa do toho jednoducho pustíte. A vieme, že sa to ľahšie povie, ako spraví! Tu je niekoľko návykov, ktoré vás v tomto smere môžu naštartovať.

: **Návyk č. 1:**

> **Nové iniciatívy**

Pravidelne prinášajte nové misijné podnety a iniciujte nové misijné spoločenstvá. Mnohé misijné zbory sa zaviazali k tomu, že sa budú každých dvanásť mesiacov multiplikovať. Hoci my takýto pevný časový rámec reprodukcie nechceme odporúčať, iste by sme radi zdôraznili, že takýto druh záväzku je veľmi zdravý. Zabezpečí totiž, že apoštolský étos sa stane súčasťou vašej kultúry a služby. Vždy majte niečo nové, o čom spolu snívate a za čo sa spolu modlíte, k čomu trénujete nejaký tím alebo smerom k čomu podnikáte nejaké kroky. Ak to spravíte, postupom času sa priekopníctvo a multiplikácia stanú centrálnym prvkom identity vášho spoločenstva.

: **Návyk č. 2:**

> **Pripravujte nové misijné tímy**

Aby ste mohli pravidelne spúšťať tieto nové iniciatívy, budete najprv musieť identifikovať a rozvíjať misijné tímy. Apoštolskou úlohou v tejto situácii je tento proces stimulovať a viesť – nie ho regulovať alebo do detailov manažovať. Je to zmocňujúca funkcia, ktorej úlohou je povzbudiť

predstavivosť a vytvárať prostredia pre rozvoj tímu a pre zaradenie jednotlivcov. Tento proces trvá nejaký čas; snaha o jeho urýchlenie pôsobí kontraproduktívne. Ľudia potrebujú priestor na spoločné snívania a na vytváranie kamarátskych vzťahov. Ak sa od začiatku nezačnete uberať týmto smerom, je málo pravdepodobné, že sa k tomu dostanete neskôr, pretože iné zložky duchovnej služby vytlačia misijné pôsobenie. Budovanie úplne nových vedúcich a tímov sú strategické úlohy; nenechajte to na náhodu.

Šikovné misijné spoločenstvá neustále pripravujú skupiny ľudí na nové misijné úlohy. Každý kľúčový celok zboru v rámci existujúceho spoločenstva (napr. skupinka) by sa mal vlastne pripravovať na novú misijnú úlohu a postupom času by sa mal reprodukovat'. Príklad procesu iniciovania nových misijných aktivít je uvedený v tabuľke na strane 63 v rámci 4. kapitoly.

: Návyk č. 3:

> Experimentujte ako diví /

Oswald Sanders povedal: „Omnoho viac zlyhania je dôsledkom prílišnej opatrnosti, než smelého experimentovania s novými nápadmi. Hranice Božieho kráľovstva nikdy nešírili opatrní muži a ženy.“ Preto aj my hovoríme – dajte sa proste do toho. Jadrom priekopníckej služby je ochota riskovať. Ak to nebude fungovať, tak len prídete na ďalší spôsob, ako sa to nemá robiť a zároveň všetci zúčastnení v priebehu toho získajú nové zručnosti.

Organické systémy majú v samotnej svojej podstate zabudovaný systém pokusu a omylu. Majte na mysli, že každý kontext je iný, že neexistuje jeden prístup, ktorý bude vyhovovať všetkým a ktorý bude všade fungovať. Preto je experimentovanie základným návykom pri hľadaní nových spôsobov šírenia evanjelia.

- ◆ Vytvorte kultúru, v ktorej je dovolené snívať a skúšať nové veci. Apoštolská služba existuje preto, aby burcovala a prebúdza misijné zameranie Božieho ľudu. Dajte sa teda do toho – snívajte a experimentujte ako diví!
- ◆ V rámci celého spoločenstva rozjímajte spolu o priekopníckej povahe kresťanstva v priebehu dejín.
- ◆ Pripomínajte si inšpirujúce príklady priekopníckeho úsilia, ktoré je zachytené v Písme.
- ◆ Vytvárajte reálnych akčných hrdinov. Je kľúčové, aby sa ľudia naozaj aj pokúsili spraviť to, o čom spolu diskutujete a čo sa spolu učíte. Inšpirujte ľudí k priekopníckemu prístupu a vytvárajte podmienky, ktoré budú povzbudením a podporou pre inovátorov a iné smelé duše.

: Návyk č. 4:

> Od začiatku vštepujte multiplikačný étos /

Do všetkých štruktúr vášho spoločenstva sa snažte integrovať trvalý záväzok voči multiplikácii. Cirkev v Číne to dokázala pomocou porekadla: „Každý človek je zakladateľ zboru, každý zbor je zakladateľským zborom.“ To je skvelé motto na podporu filozofie multiplikácie! Do jadra svojho spoločenstva vštepujte heslo: „chodte a množte sa“. Zo skúsenosti vieme, že veľa zborov sa voči takémuto niečomu bude brániť a preto sa vedúci musia snažiť, aby spoločenstvo dokázali pre to získať a aby celé spoločenstvo spolu dospelo k záväzku multiplikovať sa. (Túto tému rozvíjame viac v rámci 6. kapitoly.)

- ◆ Rozprávajte si príbehy o úžasnej multiplikácii – z obdobia prvej cirkvi alebo z prostredia čínskej cirkvi.
- ◆ Všetkých ľudí v zbore povzbudte k tomu, aby si prečítali knihy ako napríklad *The Starfish and the Spider* a *Bod zlomu*.
- ◆ Zasadte semienko otázkou: „Ako môžeme náš zbor spraviť takým jednoduchým a reprodukovateľným, ako sa len dá?“ To je otázka, ktorá bude zaručene viesť k stimulovaniu étosu multiplikácie a k mnohým zaujímavým nápadom do budúcnosti.

: Návyk č. 5:**> Vytvorte nejaký rámec pre snívanie a plánovanie**

Pri vytváraní apoštolského prostredia potrebuje každá skupina určitú mapu, ktorá bude usmerňovať jej snívanie a plánovanie. Tieto mapy môžu mať rôzne formy – môže to byť podrobne rozpracovaný proces, ktorý vám pomôže napredovať pri detailnom plánovaní alebo pomocné teologické koncepty a jazyk, ktoré vášmu plánovaniu dodajú potrebný rámec. Niekedy sa takéto mapy dajú vytvoriť dopredu, ale v skutočnosti sa väčšina z nich zjaví na scéne „práve včas“ alebo ich dokonca rozpoznáte až pri pohľade späť. Venujte im pozornosť, pretože z nich môžete čerpať poučenie pre budúce snívanie a plánovanie. Príklad takéhoto rámca, ktorý Darryn vytvoril pre misijné tímy, s ktorými spolupracuje, nájdete v 4. kapitole na strane 63.

: Zásada č. 2:**Pestujte Apoštolský Element**

Apoštolský Element môžete pestovať tak, že vytvoríte vhodnú *kultúru a spôsob života*. Vieme, že kultúra je v prevažnej miere formovaná každodennými *rozhovormi, interakciami a návykmi* jednotlivých členov skupiny. Z toho teda vyplýva, že ak máme pestovať kultúru Apoštolského Elementu, musíme sa postarať o to, aby *návyky, interakcie a rozhovory* členov skupiny boli apoštolského charakteru. Hoci to všetko znie pomerne zložito, v praktickom živote to vyzerá veľmi nekomplikovane.

: Návyk č. 1:**> Vedte všetkých k pochopeniu modelu Apoštolského Elementu**

Prvým návykom, ktorý vám odporúčame zaviesť v rámci pestovania étosu Apoštolského Elementu, je pomôcť členom skupiny rásť v chápaní Apoštolského Elementu. Tu je niekoľko spôsobov, ktorými vám to odporúčame zrealizovať:

- ♦ Dajte čo najväčšiemu počtu ľudí prečítať knihu *Zabudnuté cesty*. Vieme, že ide o obsiahly text, ktorý obsahuje zložitú terminológiu a veľa nových paradigmatických zmien v oblasti nášho pohľadu na cirkev a na hnutia. Zámerom toho detailného popisu je vykoľajit naše myslenie z jeho súčasných foriem, ktoré monopolizujú naše predstavy a názory. Je rozhodujúce, aby sme do hľadania a objavovania zabudnutých ciest apoštolských hnutí zaangažovali tak našu myseľ, ako aj naše srdce.
- ♦ Rozvíjajte svoje poznanie procesu zmeny. Toto je významná úloha – hlavne pre vedúcich v dlhšie existujúcich zboroch a organizáciách. Sme presvedčení, že aj tradičné zbory sa môžu zmeniť a stať sa misijnými, avšak ich vedúci musia mať jasnú predstavu o procese zmeny, ktorý je potrebný na uskutočnenie takej transformácie. Keďže tu hovoríme o zložitých veciach, nesnažte sa hľadať iba krátkodobé riešenia.
- ♦ Zakotvite Apoštolský Element do jadra vašej skupiny. Pri pestovaní Apoštolského Elementu je užitočné, ak je táto myšlienka zakotvená v jadre vašej skupiny. Ak ste nový zakladateľ zboru, môže sa táto perspektíva stať základom vašej DNA a od začiatku môžete všetko robiť správne. V takom prípade sa postarajte o to, aby sa všetci členovia vášho vedúceho tímu najprv vysporiadali s prvkami Apoštolského Elementu. Veľa záleží od toho, čo budú vyžarovať „kmeňové bunky“ vášho zboru. Je omnoho lepšie, ak to spravíte dobre hneď od začiatku. Hlavnou úlohou pre tých, ktorí sa nachádzajú v už založených zboroch, bude popracovať na vykoľajení zdedených predstáv, ktoré stoja v ceste Apoštolskému Elementu.
- ♦ Myslite systémovo. Kniha *Zabudnuté cesty* nám dáva možnosť, vnímať hnutia v ich celku. Nejde o jedno-dimenzionálny pohľad na vlastnosti hnutí; omnoho viac ide o popis celkového systému navzájom prepojených prvkov. Keďže Apoštolský Element je systém, je nesmierne dôležité, aby ste mali vždy na zreteli celok – aj keď sa budete sústrediť iba na ktorúkoľvek jeho súčasť. Nikdy nestrácajte zo zreteľa skutočnosť, že skutočné apoštolské hnutie nevyhnutne pozostáva zo všetkých šiestich súčastí – iba tak môže prosperovať.

: Návyk č. 2:**> Spoločné misijné praktiky /**

Misijné praktiky sú v podstate *sériou spoločne odsúhlasených praktických záväzkov*, ktoré sú pre skupinu vodítkom pri praktickej realizácii jej snov, identity a hodnôt a súzvučia s jej jedinečným povolaním od Boha. Vráťte sa do kapitoly, ktorá pojednáva o misijno-inkarnačnom dôraze (4. kapitola) a znova si prejdite závery z vašich diskusií – tieto myšlienky budú pre vás východiskom pri formulovaní spoločných, udržateľných, misijných praktík.

Formovanie a formulovanie sady spoločných praktík a životného štýlu je výborným spôsobom, ako môžete spolu pôsobiť ako misijná skupina a ako v rámci toho procesu môžete pestovať mohutné apoštolské povedomie. Preto si myslíme, že všetky skupiny by profitovali z formulovania série praktík, ktoré by sa pre nich stali východiskom pre misijné aktivity kolektívneho a udržateľného charakteru. V rámci tohto procesu dochádza ku zmene vnímania misie – z programovej aktivity sa stáva bežný životný štýl a táto zmena zohráva rozhodujúcu úlohu v oblasti dlhodobej udržateľnosti. Skupinové praktiky tiež posúvajú hodnoty skupiny z pozície túžob do reálnej polohy a každému človeku v danom spoločenstve poskytujú rámec, ktorý im dáva priestor na zapojenie sa. Myslíme si, že budete prekvapení, akú silu bude mať tento úplne jednoduchý, ale podstatný návyk.

Apoštolskou úlohou v tejto oblasti je:

- ◆ **Viesť skupinu k pochopeniu dôležitosti spoločných návykov.**
- ◆ **Viesť spoločný proces ich identifikovania a formulovania.**
- ◆ **Zabezpečiť kontext vykázateľnosti.**
- ◆ **Uistiť sa o tom, že tieto praktiky súzvučia s jedinečným povolaním skupiny.**

Príklady kolektívnych misijných praktík a návykov nájdete v sekcii Zdroje, ktorá sa nachádza na konci tejto knihy.

: Návyk č. 3:**> Teologická reflexia /**

Keď budete v rámci skupiny uvažovať nad tým, ako Boh v priebehu dejín prostredníctvom svojich ľudí pracuje na zrode nového stvorenia, bude aj vaše spoločenstvo môcť nájsť svoje miesto v tomto neustále sa rozvíjajúcom spasiteľskom príbehu. Je nesmierne dôležité, aby sme ako Boží ľud takto čítali a skúmali Písmo – ako živý text. A hoci kánonické knihy Biblie končia knihou Zjavenia Jána, dejiny spásy pokračujú ďalej a my môžeme byť ich súčasťou!

Priebežné komunikovanie a diskusia o misijnej teológii by mali prebiehať rôznymi formami v rôznych kontextoch – formálne aj neformálne. Budte tvoriví a vaše spoločenstvo príde na množstvo spôsobov, ako sa môžete vnoriť do Písma.

Chodievajte spolu na konferencie, pozerajte spolu inšpirujúce kázania na DVD, zdieľajte medzi sebou dôležité knihy a články alebo pozvite medzi seba skúseného inkarnačného praktika, ktorý s vašou skupinou rozoberie svoju misijnú teológiu. Vytvárajte vhodné prostredia pre diskusiu o týchto témach. Tento proces bude formovať a udržiavať zmysluplnú sieť vzťahov, ktorá bude držať vašu misijnú skupinu pohromade. Tiež vám dodá nový jazyk a nové metafory a zároveň navýši vašu motiváciu.

Všetky Spoločenstvá tretieho miesta si napríklad stanovili podmienku, že všetci vedúci a vplyvní ľudia spomedzi nich sa musia každoročne zúčastniť aspoň jedného seminára zameraného na misiu a prečítať aspoň jednu knihu s misijnou tematikou. Často celé spoločenstvo ide spolu na nejakú konferenciu. Osvedčilo sa im to, pretože im to pomáha spolu teologicky uvažovať.

: Návyk č. 4:**> Prerozprávajte svoje príbehy**

Príbehy z našej minulosti nás formujú a príbehy, ktoré si pripomínáme každý deň nás priebežne formujú ďalej. Prerozprávanie svojich príbehov je bezpochyby jedným z najkonštruktívnejších návykov, ktorý môžete udomáčniť vo vašej skupine. Tak môžete vysvetliť svoje povolanie a poslanie – jednak sebe samým a jednak novým členom. Keď sa navzájom počúvame rozprávať svoje príbehy a skúsenosti z minulosti, dokážeme ako keby ustúpiť do úzadia a pozrieť sa na naše poslanie z diaľky. Spomínanie na svoje príbehy vám tiež umožní vnímať, kde Boh skrze vás pracoval v minulosti. Vyjasní sa tým aj vaša budúcnosť a pripomenie vám to, k čomu ste ako spoločenstvo boli povolaní.

Príbehy sú inšpirujúce. Dodávajú nám energiu, ktorá často vedie k činom jednoducho len preto, lebo popisujú praktickú realizáciu nejakého princípu. Príbehy spájajú, pretože si vyžadujú pozornosť. Ľudia sa ľahko nájdu v nejakom príbehu, čo zasa vedie k možnej otázke: „Ak Boh použil Jana na niečo také, možno môže použiť aj mňa.“

Poznáme jedno misijné spoločenstvo, ktoré každoročne organizuje večeru, počas ktorej si spolu rozprávajú príbehy, ktoré sa udiali v priebehu posledných dvanástich mesiacov. Toto spoločenstvo tiež organizuje každoročný víkendový výlet pre všetkých, ktorí majú záujem spolu snívať o budúcnosti. Významná časť toho víkendu je venovaná prerozprávaniu príbehov o tom, ako a prečo vlastne pôvodne to spoločenstvo vzniklo.

Múdre misijné spoločenstvo vykopáva a váži si svoje príbehy. Tu je niekoľko nápadov, ako to môžete začať robiť:

- ◆ Počnúc vedúcim tímom spravte záväzok, že si budete pamätať a znovu rozprávať svoje príbehy vždy, keď sa niekto nový pridá ku vašej skupine.
- ◆ Spýtajte sa ľudí na ich najvzácnejšie spomienky, ktoré sa týkajú ich spoločného zapojenia v službe a v misii.
- ◆ Vytvorte prezentácie z fotiek. Obraz dokáže vyjadriť viac, ako tisíc slov! Samozrejme, že k tomu budete potrebovať fotky a tak svoju službu zdokumentujte fotoaparátom. Nafoťte všetkých ľudí, s ktorými prichádzate do styku a všetky miesta, ktoré pre vás niečo znamenajú, oslavy, jedlo, atď.
- ◆ Spravte rozhovory s vašimi ľuďmi do vášho bulletinu. Poproste ich, aby vám porozprávali, aké sú ich najobľúbenejšie spomienky – nech si spomenú na jeden, dva príbehy.
- ◆ Spolu zmapujte, ako vznikali a rozvíjali sa jednotlivé vzťahy. Kedy sme stretli Jána? Kto sa s ním prvý poznal? Ako sa to stalo? S kým sa stretol ako s druhým? Spomínajte si na dôležité chvíle, ktoré formovali vaše vzťahy.
- ◆ Jednoduchá otázka typu: „Ako nás Boh používal v minulosti?“ povedie k mnohým zaujímavým príbehom.
- ◆ Vyzvite niekoho, aby napísal knihu, v ktorej zozbiera príbehy vášho spoločenstva a pôsobivo ich prerozpráva.

: Návyk č. 5:**> Aktivita – reflexia**

V rámci vašej misijnej skupiny si navyknite na rytmus aktivita – reflexia. Keď sa spolu pustíte do nejakej misijnej aktivity, dbajte na to, aby ste si vyhradili čas aj na jej reflexiu a na modlitbu. Oplatí sa to robiť jednak formálnym spôsobom a jednak aj neformálne – prostredníctvom bežných, každodenných rozhovorov medzi členmi skupiny. Vedúci budú musieť podnecovať tento neformálny proces a sami byť jeho príkladom – reflexia musí byť súčasťou ich rozhovorov s inými ľuďmi v rámci vášho spoločenstva. Úplne stačí, ak sa ľudí vo vašom spoločenstve spýtate, ako sa im darí napĺňať vaše spoločné poslanie, napredovať vo vašich vzťahov s priateľmi. Neformálna forma má jasnú podobu: pustite sa do misie a potom o tom spolu rozprávajte a modlite sa spolu.

Je dôležité, aby ste si pravidelne vyhradili niekoľko dní na rozjímanie o celkovom smerovaní vašej služby a o vašej efektívnosti. Víkendové pobyty sú na to ako stvorené. Pomôcť vám pri tom môže hoci aj jednoduchá SWOT analýza. Existuje množstvo iných hodnotiacich nástrojov

a programov – preskúmajte ich a potom si vyberte (alebo vytvorte) nejaký, ktorý sa najviac hodí do vášho kontextu.

: Návyk č. 6:

> Misia musí ostať vašim východiskovým princípom /

Súčasťou apoštolskej funkcie je vytvorenie misijnej organizačnej kultúry a potom starostlivosť o to, aby to spoločenstvo od nej neupustilo. Dokonca aj tie najrozhodnejšie, najaktívnejšie misijné skupiny majú tendenciu, vzdaľovať sa od misie a stále viac sa zameriavať dovnútra. Ako sme už spomenuli v odseku o teologickej reflexii, ľudia musíme viesť k diskusii o podstate misijnej teológie a tak vytvárať organizačnú kultúru a udržiavať zmysluplné prepojenia a zámer, ktoré budú skupinu držať pohromade. Je to zásada, ktorú si nemôže dovoliť prehliadať žiadna skupina.

Nájdite spôsoby, ako ľudí môžete prebudiť k evanjeliu. Jedným zo spôsobov, ktorým sa to Darryn snažil spraviť v jeho spoločenstve, bolo skúmanie konkrétnych biblických tém, ktoré pojednávajú o Božej misii a o misii cirkvi. Vezmite si napríklad tému *shalom*. Celá skupina skúmala túto tému v Písme, rozprávala sa a snívala o tom, ako by to mohlo vyzeráť v konkrétnych situáciách a kontextoch. Viedlo to k zosilneniu celo-skupinového záväzku voči evanjelizácii, lebo to skupine dodalo nový jazyk a nové obrazy, ktoré mohli jednotlivci využiť vo svojich rozhovoroch o evanjeliu s neveriacimi.

Jednoduchá otázka, ktorú si môžete položiť a pomocou ktorej môžete pomôcť uchovať mDNA, je: „Vzdaľujeme sa od svojho primárneho povolania misijnej skupiny?“ Ak áno, môžete položiť ďalšie otázky: „Ako?“ a „Prečo?“ a „Čo musíme spraviť, aby sme sa znova zladili s naším pôvodným zámerom?“ Najčastejšou príčinou toho, prečo sa ľudia vzdialia od svojho primárneho povolania, je zaneprázdnenosť. V tom prípade je apoštolskou úlohou, snažiť sa nájsť spôsoby, ako ľudia môžu integrovať misiu do každodenných rytmov svojho života. Keď sa to stane, tak pokiaľ budú ľudia žiť, budú zapojení do misie. Tak sa uchováva misijná DNA v teórii, aj v praxi.

: Návyk č. 7:

> Modlitba /

Pravidelná modlitba, ktorá je zameraná na misiu, je hodnotným návykom pri zakotvovaní Apoštolského Elementu. To, o čom sa spoločenstvo rozpráva s Bohom, silne formuje jeho morálku. Spoločná modlitba predstavuje dôležitú súčasť rozhovorov členov spoločenstva a prispieva k celkovej kultúre spoločenstva. Preto, keď hovoríte s Bohom v rámci celého spoločenstva, snažte sa misiu držať v popredí. Modlitba, okrem iného, upriamuje náš pohľad na Boha ako na toho, ktorý sa najviac zaujíma o ľudstvo. Spoločná modlitba nám pomáha spolu počúvať Boha a učí nás byť pozornými na jeho pokyny. Bill Hybels mal pravdu: potrebujeme byť citliví na hľadajúcich a modlitba nám v tom pomáha – robí nás citlivými na Boha. On je ten, ktorý v prvom rade hľadá, koho by zachránil. Pomocou pravidelnej modlitby, zameranej na misiu, si spoločenstvo bude pripomínať, že Boh je východiskom aj zdrojom energie pre misiu.

Nový zákon nás učí, modliť sa za viac evanjelistov, za požehnanie evanjelizačných aktivít a za záchranu ľudí, medzi ktorými žijeme. Nasleduje niekoľko nápadov, ktoré by ste možno mohli aplikovať. Buďte ale tvoriví a vytvorte si svoje vlastné modlitebné praktiky.

- ♦ Organizujte modlitebné prechádzky v oblastiach, v ktorých obyčajne zvyknete nadväzovať vzťahy s ľuďmi.
- ♦ Organizujte modlitebné stretnutia, počas ktorých sa budete konkrétne modliť len za ľudí, s ktorými ste nadviazali vzťahy.
- ♦ Povzbudzujte všetkých členov vášho spoločenstva, aby sa každý deň modlili za celo-zborovú misiu a za ľudí, ktorých Boh dáva do ich života.

: Zásada č. 3:

Rozvíjajte povolanie a jedinečnosť vášho spoločenstva

Pri vytváraní apoštolského prostredia je prínosom, ak dané spoločenstvo naplno využíva svoju misionársku identitu a jedinečnosť. Pamätajte na to, že apoštolská služba sa snaží prebudiť všeobecnú identitu a povolanie Božieho ľudu. Identita sa jasne týka toho, *čím* tá skupina je a aký má zámer. *Jedinečnosť* spoločenstva je s tým priamo prepojená. Týka sa špecifického *obdarovania* a *schopností*, ktoré Boh investoval do konkrétnej skupiny svojho ľudu. Keďže tieto témy sú intímne prepojené, budeme o nich hovoriť spoločne.

Sú ľudia, ktorí toto špecifické obdarovanie danej skupiny popisujú ako skupinovú „charizma“ – to slovo je odvodené od gréckeho slova *charis*, ktoré sa prekladá ako „dar“ alebo „milosť“. My preferujeme slovo *jedinečnosť* a odteraz budeme používať tento termín. Jedinečnosť skupiny predstavuje teda charakteristické obdarovanie, ktoré Boh investuje do nejakej skupiny ľudí. Toto spoločné obdarovanie nemá žiadnu teologickú výpovednú hodnotu – ide skôr o vžitú vášeň a intuíciu, ktorá viedla k zrodu tejto skupiny a ktorá súvisí s jedinečným povolaním tejto skupiny v rámci celkového Božieho diela. Keď skupina objaví svoju jedinečnosť, vedie to obyčajne k jasnejšiemu identifikovaniu jej identity a povolania. Ashley Barker podotýka, že keď nejaká skupina nadviaže na to, čo vníma od Boha ako prvoradú príčinu svojho vzniku, pomôže to súčasným a budúcim pracovníkom pri objavovaní vášne, zámeru a ich jedinečného podielu na spoločnom poslaní skupiny. Apoštolské vedenie podnecuje skupinovú identitu a jedinečnosť a usiluje sa o to, aby tomu zodpovedal životný štýl skupiny. Prakticky sa to deje tak, že keď skupina tvorí svoje spoločné zásady a návyky, pozorne pri tom sleduje, či sú v súlade s jej jedinečnosťou.

Objavte svoju jedinečnosť

Iniciujte proces, ktorého cieľom bude rozpoznanie vašej skupinovej identity a jedinečnosti. Ako sa to dá spraviť v skupine? Odpoveď je jednoduchá, avšak samotný proces si vyžaduje trpezlivosť a záväzok. Skupina môže svoju identitu a jedinečnosť objaviť jednoducho pomocou modlitby a spolupráce.

Urban Neighbors of Hope (UNOH) Mestskí susedia nádeje

UNOH, misijný rád medzi chudobnými ľuďmi, sa podobnými myšlienkami nechal inšpirovať a začal brať vážne príbehy, ktoré sa týkali jeho založenia. Desať rokov po sformovaní UNOH sa tento rád vydal na celoročnú cestu, počas ktorej chcel hlbšie nahliadnuť do toho, v akých oblastiach Boh dáva jeho členom vášeň a ako ich používal v minulosti. Výsledkom bolo, že členovia rádu objavili svoju jedinečnosť, ktorá bolo dôvodom ich vzniku – jej jednoduchá formulácia znela: „Inkarnačne hľadať Božiu vládu medzi stratenými a chudobnými a pomáhať mestským štvrtiam, ktorí bojujú s chudobou, aby sa stali Kristo-centrickými oblasťami“. Na konci tohto procesu zakladatelia UNOH usúdili, že sústredenie sa na tieto otázky sa nanovo dotkli toho, prečo im Boh vôbec dal vzniknúť a v rámci toho procesu identifikovali, rozvinuli a opätovne ocenili svoju jedinečnosť, kvôli ktorej vznikli.

Dôležitosť modlitby sa nikdy nedá preceniť. Keďže jedinečnosť skupiny je darom od Boha, pýtať sa Boha na to, ako ju On jedinečne obdaril, je viac než len dobrým nápadom – je to niečo úplne kľúčové. A preto sa za to pravidelne modlite.

Third Place Communities (TPC) Spoločenstvá tretieho miesta

TPC zistili, že ich jedinečnosť spočíva jednoducho v tom, že sú *misijnými spoločenstvami v kontexte miestnych tretích miest*. Hlboko v sebe mali vžitú, že Boh im dal vzniknúť preto, aby sa usadili uprostred kultúry tretích miest, aby sa stali súčasťou sociálnych rytmov a aby praktizovali Kristovu prítomnosť. Svoj jedinečný prínos identifikovali ako zapojenie sa do miestnej kultúry ako do miesta, kam sa iba málo kresťanov odváži ísť s misionárskym zameraním. Svoju jedinečnosť vyjadrujú takto: „misia pohostinnosti na tretích a prvých miestach“. Pohostinnosť popisujú ako vytváranie prostredia, v rámci ktorého ľudia môžu zakúsiť Boží charakter, kam ľudia môžu patriť ešte predtým, než uveria a ako kontext, v ktorom môžu skúmať svoju spiritualitu v slobode a tvorivo.

Pomocou rozjímania a spoločného zamýšľania sa nad sériou hlbokých otázok dokáže skupina jasnejšie rozoznať svoju identitu a obdarovanie. Je podstatné, aby do toho procesu boli zapojení aj ľudia mimo skupiny, ktorí majú skúsenosti s misiou a ktorí skupine pomôžu pri rozmyšľaní nad danými otázkami. K vyváženému rozlišovaciemu procesu patrí aj zapojenie múdrych, láskyplných ľudí, ktorí celý proces pozorujú zvonka.

Nasleduje séria otázok, ktorá môže vašej skupine pomôcť prejsť týmto rozlišovacím procesom. Dbajte na to, aby ste nad nimi strávili dostatok času; ak nimi iba preletíte, budete sa im musieť aj tak venovať znova.

- ◆ **V prvom rade, prečo vás Boh viedol ku vzniku tejto skupiny?**
- ◆ **Aké sny a vášne mali jej zakladatelia?**
- ◆ **Čo robil Boh v minulosti prostredníctvom tejto skupiny ľudí?**
- ◆ **Aké sú aktuálne vášne a sny tejto skupiny ľudí?**
- ◆ **Ktorú jednu vec robí táto skupina naozaj dobre?**
- ◆ **Akým jedinečným spôsobom táto skupina prispieva k širšiemu Božiemu dielu?**

: Zásada č. 4:

Rozvíjajte kapacitu vašej služby

Pri rozvíjaní apoštolského prostredia sa musí neustále zväčšovať aj kapacita služby vášho spoločenstva. Apoštolský vplyv rozvíja rozsah a spôsobilosť služby skupiny primárne prostredníctvom podnecovania a rozvíjania darov, zanietenia a zručností Božieho ľudu. Najlepšie sa to dá spraviť pomocou rozšírenia rozsahu služby tak, aby zahŕňala päť-zložkovú službu, ktorá je popísaná v 4: kapitole Listu Efežanom: apoštolov, prorokov, evanjelistov, pastierov a učiteľov – v skratke APEPU. Apoštolské prostredie vytvára priestor pre vznik nových služieb a pre maximalizáciu kapacity vašej služby.

Mapovanie darov

Darryn a jeho misijná skupina mapovali výsledky svojho tímu vedúcich v rámci Excelovských dokumentov. V rámci tímu uvažovali nad danými výsledkami a potom zorganizovali výlet celého svojho spoločenstva, počas ktorého uvažovali nad tým, kde sa ako skupina nachádzajú. Počas toho hodnotili svoje silné stránky a oblasti rastu, utvrďovali jeden druhého v jeho obdarovaní a modlili sa navzájom za rozvíjanie individuálnych obdarovaní. Taktiež snívajú o tom, ako môžu svoje misijné rytmy štruktúrovať podľa aktuálneho rozloženia obdarovaní v skupine a hľadali spôsoby, ako môžu nechať jednotlivé dary vyniknúť. Čo keby ste skúsili prejsť podobným procesom so svojou skupinou?

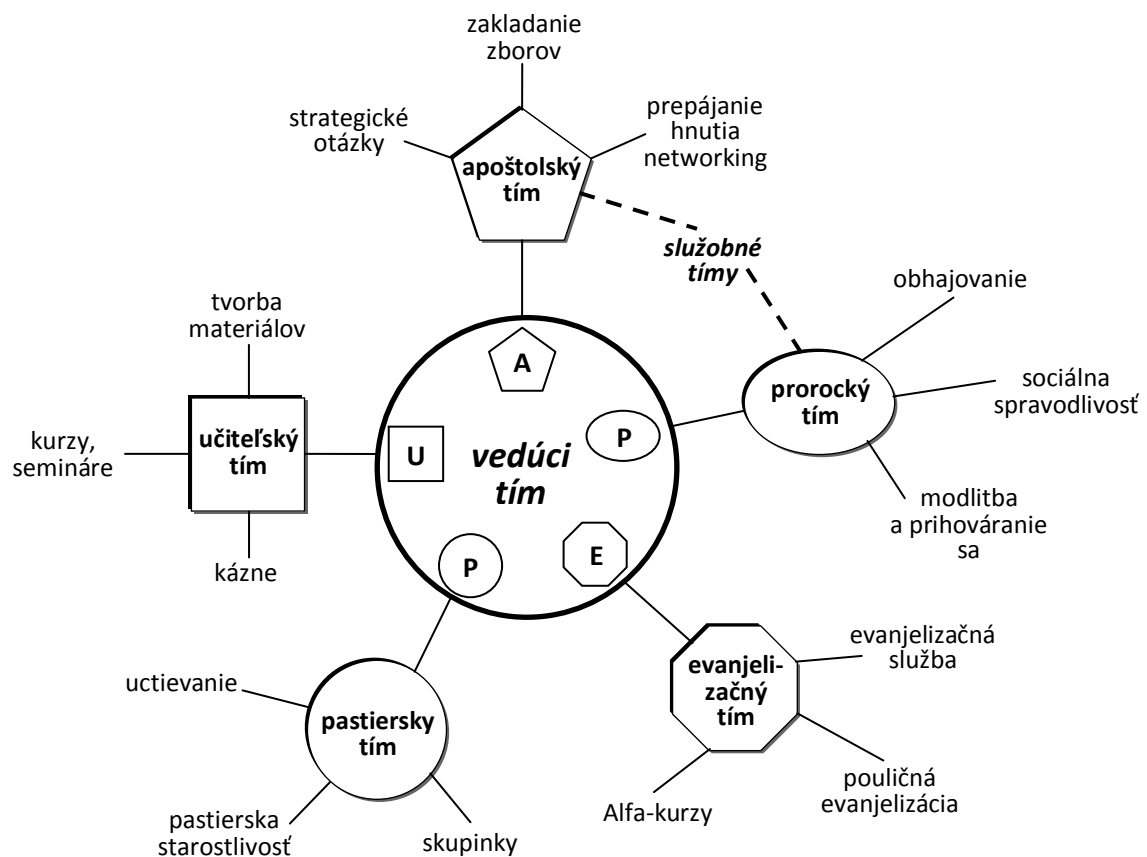
: Návyk č. 1:

> **Preorganizujte vaše spoločenstvo podľa modelu APEPU**

Apoštolský vplyv rozvíja kapacitu služby hlavne pomocou podnecovania a rozvíjania obdarovania. Je to základný dar, ktorý jednak vytvára prostredie a zároveň je aj referenčným bodom pre prosperovanie všetkých ostatných služieb – tak, ako to je popísané v Efežanom 4.

Povzbudte čo najviac ľudí vo vašom spoločenstve, aby si spravili analýzu APEPU. Zvýrazní sa tak primárne obdarovanie a povolanie každého jednotlivca. (Príklad online testu APEPU nájdete na www.theforgottenways.org/apestu/). Je to skvelý zdroj tak pre spoločenstvá, ako aj pre tímy vedúcich a umožní vám posunúť sa smerom k ucelenejšej kombinácii všetkých služieb. Odporúčame vám, aby ste zrealizovali aj 360 stupňové hodnotenie, ktoré vám dá ešte vyváženejší prehľad, pretože do celého procesu zapojí aj ľudí vo vašom okolí. Ak sa rozhodnete nezrealizovať 360 stupňové hodnotenie, iste sa o výsledkoch vášho testu porozprávajte v rámci vášho spoločenstva a poskytnite si navzájom spätnú väzbu. Dobrým nápadom je aj grafické znázornenie všetkých vašich výsledkov, pretože okamžite budete môcť vidieť slabé a silné stránky vašej skupiny a priestor pre rast. Môžete z toho spraviť dobrý zdroj hodnotenia a plánovania.

Štruktúrovanie spoločenstva na základe päť-zložkovej služby a rozvíjanie plne funkčného systému APEPU ohromne prispieva k dozrievaniu apoštolského prostredia. Pokúste sa preorganizovať vaše spoločenstvo v súlade s jednotlivými funkciami APEPU a dbajte na to, aby všetkých päť oblastí naplno fungovalo v rámci vášho tímu vedúcich. Vytvorte systém, ktorý bude presne ušitý pre vašu misijnú skupinu. Príklad na ďalšej strane popisuje spôsob, akým spoločenstvo South Melbourne Restoration Community usporiadalo svoju službu v kontexte APEPU:

Obrázok č. 9
Aplikovanie APEPU v SMRC

: Návyk č. 2:**> Tréning /**

V rámci preorganizovania vášho spoločenstva v súlade s APEPU budete musieť školiť svojich ľudí, aby vedeli fungovať a dozrievať v oblasti svojej služby. Tento prístup vytvára priestor pre omnoho širšiu a biblickejšiu typológiu vodcovstva a zapojenia ľudí do služby. Okrem toho nám umožňuje zmocňovať spoločenstvo viery ku službe vo všetkých možných smeroch.

Dbajte na to, aby ste pri tom využívali vzdelávací proces aktivita – reflexia, ktorý vychádza z učenickeho modelu (pozri 3. kapitolu). V priebehu desiatich rokov vzdelávania misionárov v rámci Forge Mission Training Network sme z praxe zistili, že proces aktivity a následnej reflexie je tým najefektívnejším modelom vzdelávania misionárov. Tento proces je vysvetlený pod zásadou č. 2 (Pestujte Apoštolský Element) a je veľmi priamočiary – pustite sa do nejakej misijnej aktivity, vytvorte priestor pre reflexiu a stanovenie cieľov a na základe toho vytvorte teologické a misiologické štruktúry. Tu je ešte niekoľko ďalších myšlienok k tomu:

- ◆ Vytvorte vnútorný systém pre praktikantov, v rámci ktorého budete môcť rozvíjať ľudí v ich obdarovaní a povolani a v rámci ktorého sa budú môcť učiť tak teóriu, ako aj zakúšať koučing.
- ◆ Zabezpečte ľuďom zdroje v podobe kníh, DVD, článkov a podobne.
- ◆ Povzbudzujte ľudí, aby chodili na konferencie a semináre.
- ◆ Povzbudzujte členov skupiny k tomu, aby sa zúčastňovali aj iných foriem tréningu na báze aktivity a následnej reflexie.
- ◆ Nasmerujte ľudí do kontextuálnych reťazcov vzťahov a tréningových spoločenstiev, akými sú napríklad Forge (Austrália), Shapevine (globálna pôsobnosť), Missio (Forge USA), Ecclesia Network, Epoch Center, Forge Missional Training Network (Kanada), Together in Mission (Anglicko), Allelon, DAWN, atď.
- ◆ Niektorí členovia by sa mali začať venovať formálnemu teologickému štúdiu, ale odporúčame vám, aby časť svojho štúdia venovali tomu, že sa budú so svojimi poznatkami zdieľať so svojim spoločenstvom a že zároveň budú voči nemu vykázateľní.

: Návyk č. 3:**> Zmocňujte /**

Zmocňovanie nie je niečo, čo vedúci druhým dávajú automaticky. Ľudia už majú moc. Nejde o to, že im ju treba dodať, ale že vytvoríte prostredie, v ktorom ju budú môcť v slobode využívať. Vodcovstvo založené na príkazoch a kontrolách musíme zanechať za sebou a snažiť sa vytvárať zmysluplný kontext, v rámci ktorého budú ľudia inšpirovaní k používaniu svojich od Boha daných darov a schopností. Ako hovorí Dee Hock: „Ak vytvoríte zmysluplný systém, ktorý je založený na princípoch, ľudia budú vedieť, čo majú v súlade s nimi robiť a spravia to nespočetnými nápaditými a tvorivými spôsobmi.“ Apoštolskí vedúci vedia, že misionársky kód je hlboko zakorenený do Božieho ľudu a preto sa ten potenciál snažia uvoľniť pomocou sformovania kultúry, v ktorej sú ľudia zmocňovaní k službe, ktorá je zameraná na misiu.

- ◆ Zistite, čo vyvoláva v ľuďoch zaniehanie: Čím ľudia žijú? Z čoho čerpajú svoju energiu? Šikovné misijné skupiny budujú svoju misiu tak, aby v centre boli tieto vášne a existujúca energia.
- ◆ Vytvorte si časový priestor: Neorganizujte príliš veľa programových aktivít a neočakávajte, že ľudia sa budú na všetkom podieľať. Obmedzte egocentrickú aktivitu ľudí v rámci ich domova.
- ◆ Snažte sa integrovať život a misiu: Musíte jesť, tak čo keby ste jedávali s niekým iným? Potrebujete cvičiť – robte to spolu s niekým iným. Musíte nakupovať potraviny a tak nákup zmeňte na misijný výjazd. Zmocníte tým svojich ľudí k tomu, aby misiu vnímali skôr ako životný štýl a nie ako program.
- ◆ Kladte provokatívne otázky, ktoré ľudí vyburcujú k činom, ako napríklad: „Čo bolo твоjím najväčším úspechom minulý mesiac?“ alebo „Na čo by si potreboval/a viac času?“
- ◆ Snívanie prenechajte celej skupine. Iniciujte proces spoločného snívania.
- ◆ Povzbudzujte ľudí k tomu, aby experimentovali s novými myšlienkami a prístupmi.

Zásada č. 5:**> Pôsobte ako katalyzátor (urýchľujte, uschopňujte, priaznivo ovplyvňujte) /**

Apoštolský vplyv sa snaží prepojiť ľudí, víziu a zdroje kvôli tomu, že chce šíriť kresťanstvo. To je jednoznačne katalytická úloha. Ori Brafman a Rod Beckstrom hovoria o nasledujúcom príklade katalytického vplyvu:

Vezmite si dusík a vodík, dva bežné prvky, dajte ich spolu do jednej nádoby, zavrite ju a nasledujúci deň sa vráťte a pozrite si výsledok. Nič sa nezmenilo. Ale ak k tomu pridáte ešte železo, dostanete amoniak. Zaujímavé na tom ale je, že amoniak neobsahuje žiadne železo – pozostáva výlučne z dusíka a vodíka. Železo ostane v tej nádobe úplne nezmenené. Len umožní interakciu a prepojenie tých dvoch ďalších prvkov. Železo je teda katalyzátorom. Iniciuje reakciu medzi prvkami bez toho, aby sa stalo jej súčasťou.

Katalytický vplyv v službe umožňuje podobným spôsobom vytváranie zmysluplného prepojenia medzi ľuďmi, ktorého výsledkom je pozitívna aktivita. To je apoštolská úloha – inšpirovanie ľudí k synergii a k spolupráci na spoločnom zámere (v prospech kráľovstva). Netreba zabúdať na to, že katalytická funkcia nespočíva výhradne na pleciah vedúcich. Realita je taká, že veľa úplne obyčajných ľudí inštinktívne takto pôsobia a prepájajú ostatných ľudí a tak vzniká pozitívna aktivita. Katalyzátor je človek, ktorý vždy pozná niekoho, kto by mohol nejako pomôcť alebo ktorý by mohol danú úlohu vylepšiť.

V ďalšej kapitole (o organických systémoch) hovoríme o tom, že tento prístup si vyžaduje, aby vedúci vytvárali sieť vzťahov – teda systém založený na vzťahoch a nie na inštitucionálnych štruktúrach.

: Návyk č. 1:**> Iniciujte víziu a nápady a potom sa stiahnite /**

Katalytickí ľudia sú iniciátormi, tvorcami nápadov a inšpirátormi. Sú plní nových nápadov, za ktoré dokážu zveriť zodpovednosť iným ľuďom a prenechať im aj ich realizáciu. Zostávajú v úzadí a poskytujú podporu, zároveň však vytvárajú dostatok priestoru pre ľudí na to, aby boli sami tvoriví. Apoštolská služba, ktorá je popísaná v Novom zákone, bola v mnohých ohľadoch katalytická – apoštoli (hlavne Pavel) prepájali ľudí a iniciovali zbory v mnohých nových regiónoch.

Tu je príklad. Katalyzátor by mohol spoločenstvu predstaviť nasledujúcu otázku a výzvu: „Nebolo by úžasné, keby sme vedeli dať dokopy skupinu mladých, misijně-orientovaných ľudí, ktorí by sformovali misijnú skupinu, ktorá by pôsobila medzi ich priateľmi v nočných kluboch?“

Pomocou tejto jednoduchej otázky priniesol víziu, dal ľuďom do hlavy chrobáka a postavil ich pred výzvu. Nasledujúcim krokom je čakať a pozorovať, kto sa toho chopí. Z času na čas katalyzátor nabáda ľudí aj tak, že ich osloví individuálne a popýta sa na ich názor a na ich pocity, súvisiace s daným nápadom. Okrem toho, že katalyzátor iniciuje víziu a nové nápady, vytvára tiež prepojenia medzi ľuďmi a poskytuje základné zdroje.

: Návyk č. 2:**> Vytvárajte prepojenia medzi ľuďmi /**

Katalytickí ľudia nie sú iba iniciátormi a tvorcami nápadov; sú tiež facilitátormi a spojkami. Brafman a Beckstrom uvádzajú, že ak dáte do miestnosti skupinu ľudí, budú sa možno rozprávať iba o počasí, no ak tam pridáte katalyzátora, čoskoro začnú diskutovať o niečom konkrétnom a zámernom.

Už len samotnou svojou prítomnosťou a príkladom katalyzátor inšpiruje ľudí k spojeniu a k rozhovoru o veciach, ktoré sú podstatné. V kontexte duchovnej služby katalyzátory facilitujú diskusiu a snívajú o tom, ako sa ľudia môžu zapojiť do Božieho misijného pôsobenia. To by sa malo diať tak formálne, ako aj neformálne. Katalyzátory obyčajne poznajú množstvo ľudí a dokážu vytvárať prepojenia medzi jednotlivcami so spoločným smerovaním a zanietením. Vždy rozmýšľajú: „Kto by mohol profitovať z toho, že poznal toho alebo tamtoho?“ Kvôli tomu si

intuitívne vytvárajú vlastný zoznam ľudí, ktorých poznajú a zoznam ďalších ľudí, ktorých poznajú tí ľudia a aké majú vzťahy medzi sebou a ako všetci títo zapadajú do väčšieho rámca.

- ◆ Zmapujte svoje vzťahy. Všimnite si opakujúce sa prepojenia, sny, vášne. Vytvárajte prepojenia medzi izolovanými časťami daných informácií.
- ◆ Dávajte dokopy ľudí, ktorí majú podobné vášne a podobné povolanie. Vedzte ich k tomu, aby zdieľali svoje nápady, skúsenosti a príbehy.
- ◆ Prepájajte sny jednotlivých ľudí a zdroje, ktoré potrebujú k ich realizácii.
- ◆ Prečítajte si kapitolu o katalyzátoroch z knihy *The Starfish and the Spider* a diskutujte o nej.
- ◆ Viac príkladov o prepájaní ľudí nájdete v ďalšej kapitole, ktorá pojednáva o sieťových prepojeniach (networking).

Brafman a Beckstrom vo svojej knihe *The Starfish and the Spider* uvádzajú nasledujúcu tabuľku, ktorá popisuje jedinečné rozdiely medzi CEO (riaditeľom organizácie) a katalyzátorom. Zdá sa nám byť celkom užitočná pri rozmýšľaní o rôznych spôsoboch ovplyvňovania ľudí. Viac informácií môžete získať prečítaním si danej kapitoly o katalyzátoroch.

CEO	Katalyzátor
Šéf	Kolega
Príkaz a kontrola	Dôvera
Racionalita	Emocionálna inteligencia
Moc	Inšpirácia
Direktívnosť	Spolupráca
Na výslní	V úzadí
Poriadok	Nejednoznačnosť
Organizovanie	Prepájanie

SKUPINOVÁ PRÁCA

Prvé stretnutie: *Skúmajte (hovorte o tom)*

- ♦ Keby ste mali vyzdvihnúť jednu vec z tejto časti, čo by to bolo? Prečo?

- ♦ Vlastnými slovami vysvetlite inému človeku v skupine apoštolské prostredie. Čo vás na tom nadchýna? S čím máte ťažkosti?

- ♦ Ktorým zásadám a návykom by sa bolo treba venovať? My sme uviedli niekoľko príkladov. Vedeli by ste navrhnúť ešte nejaké iné?

- ♦ Aké máte otázky?

- ♦ Viete si predstaviť, že by vaša skupina nejako rástla v tejto oblasti? Ako?

Druhé stretnutie: Posúďte (hlbšie rozjímajte)

- ♦ Je apoštolské prostredie silnou alebo slabou stránkou vašej skupiny?

- ♦ Chápe väčšina vašej skupiny tento koncept a verí mu?

- ♦ Ako sa záväzok voči týmto myšlienkam už teraz prejavuje vo vašej skupine? Uvedte príklady.

- ♦ Kedy sa vám ako spoločenstvu najviac darilo pri vytváraní apoštolského prostredia? Čo k tomu prispelo? Čo sa práve vtedy dialo?

- ♦ Čo sú podľa vášho názoru najdôležitejšie otázky v súvislosti s vytváraním apoštolského prostredia?

- ♦ Aké výzvy stoja pred vami? Aké prekážky? V ktorej oblasti očakávate odpor?

Tretie stretnutie: Pustite sa do toho (prakticky zareagujte)

- ♦ Čo sa musí stať počas nasledujúcich dvanástich mesiacov? Čo potrebujete robiť, čo teraz nerobíte?

- ♦ Čoho sa budete musieť vzdať?

- ♦ Aké informácie a zdroje budete potrebovať? Kto ešte potrebuje byť do toho zapojený?

- ♦ Ako budete vedieť, či v týchto oblastiach rastiete? Aké základné indikátory si stanovíte?

- ♦ Aké zásady a návyky sa budete snažiť integrovať do života počas nasledujúcich dvanástich mesiacov? Vymenujte ich tu.

Akčné plány

Aké prvé kroky podniknete k dosiahnutiu týchto cieľov? Pri pohľade do vašej minulosti sa vám zdajú byť realistické?

Čo – Aktivita/Čin	Kedy – Dátum	Kto – Vedúci/Účastníci

Štvrté stretnutie: Osobný zápisník

Po spracovaní toho množstva informácií venujte čas modlitbe, načúvaniu a reagovaniu na impulzy od Boha. Ako vás Boh vedie a ako budete na to reagovať? Venujte čas zapísaniu si svojich dojmov a myšlienok, ktoré prišli zo skupiny. Napíšte Bohu modlitbu, ktorá zachytáva vaše túžby. Ak je to vhodné, zdieľajte sa s týmito myšlienkami v rámci skupiny a potom sa spolu modlite.

- ♦ Čo vnímam, že mi Boh hovorí?

- ♦ Čo je mojou modlitbou?

6. kapitola

Organické systémy

V rámci tejto kapitoly budeme skúmať ďalšiu súčasť mDNA – sú to vnútorné štruktúry, ktoré stelesňujú Apoštolský Element a vytvárajú priestor pre organický, exponenciálny rast, ktorý je charakteristický pre hnutia. Súčasťou tejto kapitoly budú zásady, ktoré sa týkajú vytvárania étosu hnutia, sieťových štruktúr, pestovania rastu „vírusového“ typu a multiplikačných princípov a procesov.

Cirkev ako živý systém

Písmo je plné organických popisov cirkvi; obrazov ako telo, pole, kvas, semienka, stromy, vinič v ňom nájdeme neúrekom. Tieto obrazy nie sú iba nejakými jednoduchými metaforami, ktoré nám pomáhajú popísať teologickú pravdu, ale zároveň nám naznačujú, ako kráľovstvo Božie funguje. Keď Ježiš hovorí: „Kráľovstvo Božie je podobné...“, tak naozaj popisuje funkčné princípy rastu Božieho kráľovstva. Preto sa môžeme dívať na stvorenie a hľadať v ňom prejavy toho, aké mal Boh zámery s ľudským životom, so spoločenstvom a s cirkvou. Keď sme sa už zoznámili s vlastnosťami organických systémov, budeme ich potrebovať nejako aplikovať do cirkvi, aby sme sa dokázali vysporiadať s výzvami a zložitostami, ktorým čelíme v dvadsiatom prvom storočí.

Ježišovi nasledovníci, ktorí sa svoj spoločný život snažia založiť na organických prvkoch, nachádzajú jednak v Písme a jednak v stvorení bohatý teologický zdroj, ktorým môžu toto svoje úsilie podporiť a udržiavať pri živote. To platí aj pre cirkev. Organický obraz cirkvi a misie je omnoho teologicky bohatší, než akékoľvek mechanistické a inštitucionálne pojetie cirkvi, aké dokáže vymyslieť človek. To preto, lebo organický obraz cirkvi sa opiera o Boží intímny vzťah k svojmu stvoreniu a neustály záujem oň.

Organický prístup (teória živých systémov) sa snaží bežný život organizácie štruktúrovať v súlade s rytmiami a štruktúrami, ktoré odzrkadľujú reálny život. V rámci tohto prístupu môžeme skúmať podstatu života a pozorovať, ako sa živé veci sami organizujú. Z toho bodu sa potom môžeme snažiť čo najvernejšie napodobňovať túto vrodenu schopnosť živých systémov, vytvárať zložité formy organizácie a prispôbovať sa rozličným podmienkam. Vytváranie prepojení medzi teóriou živých systémov a cirkvou nás vedie späť k myšlienke, že každá skupina Božieho ľudu má v sebe všetko, čo potrebuje na adaptáciu a na prežitie v akomkoľvek prostredí.

Étos hnutia

Organické systémy nie sú len o tom, že cirkev „zozelení“ svoj pohľad na organizáciu. Týkajú sa tiež dynamiky hnutia. Ak sa chceme vrátiť k misijnej vitalite prvotnej cirkvi, musíme v našich organizáciách znova prebudiť étos hnutia. Väčšina zborov stratila akýkoľvek náznak tých mravov, s ktorými začínala alebo ktoré boli prítomné v čase zakladania ich denominácie. To preto, lebo siete vzťahov sa postupne menili na organizácie a organizácie sa premenili na inštitúcie. K rozvoju inštitúcií prispieva hlavne vlastný prírastok a zároveň sú zostavené tak, že udržujú určitú formu a za tým účelom si vytvárajú svoje obyčaje, rituály, vrstvu profesionálnych služobníkov, budovy, vyznania, atď. a potom to všetko odovzdávajú nasledujúcim generáciám. Ich úmysly sú obyčajne veľmi úprimné, no konečným dôsledkom je často kultúra, ktorá je poznamenaná kontrolnými systémami a vysokou konformitou, ktorá má tendenciu odmietať pokusy o narušenie status quo. Obnova je preto ťažký proces, ktorý so sebou nesie nebezpečenstvo zlyhania. Sme síce presvedčení, že inštitucionalizácia je koniec koncov do určitej miery nevyhnutná, no tiež si myslíme, že ju môžeme držať v určitých medziach, ak si na to dáme pozor. Udržovanie étosu hnutia je jednou z protilátok na nebezpečenstvo rastúceho inštitucionalizmu.

Kritizovaním náboženského inštitucionalizmu nechceme povedať, že na podporu zdravého duchovného života v cirkvi nepotrebujeme žiadne formy štruktúry. Potrebujeme ich. Existuje však obrovský rozdiel medzi organizačnou *štruktúrou* a náboženskou *inštitúciou*. Musíme pamätať na to, že štruktúra nedokáže vytvoriť život, hoci život bez nej dokáže existovať dosť dlho. Na udržanie étosu

hnutia potrebujeme udržiavať štruktúry v takej jednoduchosti, ako sa len dá a dbať na to, aby boli ľahko reprodukovateľné.

Rozdiely medzi inštitucionalizovaným náboženstvom a étosom hnutia sme kontrastne zhrnuli do nasledujúcej tabuľky:

Organické misijné hnutie	Inštitucionalizované náboženstvo
Centrálnu úlohu zohráva priekopnícke misijné vedenie	Vyhýba sa vedeniu založenom na osobnostiach a často je vedené „aristokratickou vrstvou“, ktorá sa k vedeniu dostala vďaka svojej lojalite
Snaží sa stelesňovať životný štýl svojho Zakladateľa	Reprezentuje kodifikovanejší systém viery
Založené na vnútorných princípoch fungovania (mDNA)	Stále viac založené na externých zákonodarných postupoch/dozore
Ide za niečím – má zámer	Je „tým niečím“
Jeho poslaním je zmeniť budúcnosť	Poslanie sa mení na zachovanie minulosti
Má tendenciu byť pohyblivé a dynamické	Má tendenciu byť skôr statické a nehybné
Decentralizovaná sieť vzťahov	Centralistická organizácia založená na lojalite
Priťahuje bežných ľudí	Má tendenciu byť stále viac elitárske a preto aj exkluzívne
Inšpiračné/transformačné vedenie je dominantné; primárnym zdrojom vplyvu je obyčajne duchovná autorita	Transakčné vodcovstvo je dominantné; primárnym zdrojom vplyvu je obyčajne inštitucionálna autorizácia
Ľudia Cesty	Ľudia Knihy
Sústredená dynamika	Uzavretá dynamika

Sieťové štruktúry

Ak sa Apoštolský Element rozvíja organicky a svoje vyjadrenie nachádza v étose hnutia, tak sa tiež formuje v rámci sieťovej štruktúry. To je niečo úplne iné, než čo obyčajne očakávame v rámci nášho bežného pojatia cirkvi.

Peter Ward používa pojem „fluidná/tekutá cirkev“ na popísanie toho, ako by naozaj vyzerala sieťová štruktúra cirkvi – bola by to cirkev, ktorá by bolo citlivá na rastúcu fluidnú dimenziu našej kultúry. Fluidnú cirkev stavia do protikladu s tzv. „tuhou cirkvou“. Tuhá cirkev v rámci tejto jeho terminológie zodpovedá tomu, čo my tu popisujeme termínom „inštitucionálna cirkev“. A tuhá cirkev vo všeobecnosti prechádza mutáciou zo svojho pôvodného stavu hnutia na 1. buď dedičné spoločenstvo (ktoré stelesňuje zdedené tradície), 2. alebo na únikové spoločenstvo (bezpečné miesto, ktoré je oddelené od sveta), 3. alebo na nostalgické spoločenstvo (žijúce z minulých úspechov).

Alternatívou k týmto spoločenstvám je fluidný alebo sieťový typ cirkvi. Štruktúra vzťahových sietí je úplne iná. Po prvé, je charakteristická decentralizáciou a jej systém pozostáva z mnohých rôznych uzlíkov (alebo prostredníkov). Tými prostredníkmi môžu byť jednotlivci, skupinky alebo organizácie. Prepojenia medzi nimi vznikajú na základe vzájomných vzťahov a spoločného zámeru a nie kvôli centralizovanej organizácii. Efektívne fungovanie takejto vzťahovej siete bude postupom času do veľkej miery záležať na tom, ako dokáže kultivovať spoločné presvedčenia, princípy, záujmy a ciele. Hoci na prvý pohľad sa to zdá byť dosť šokujúce, nie je vôbec ťažké objaviť v tejto štruktúre obrovskú podobnosť so vzťahovou sieťou Al Kájdý alebo prvotnej cirkvi. Hoci agenda týchto vzťahových sietí je úplne odlišná, práve ich štruktúra robí tieto vzťahové siete takými účinnými a takmer nezničiteľnými.

Vírusový rast

Jeden z najnadchýnajúcejších prvkov organických systémov je ich vrodenná schopnosť reprodukcie – keď sú podmienky ideálne, dokážu sa neskutočne rýchlo rozmnožovať. Keď to aplikujeme na cirkev, tak rýchla multiplikácia posilňuje misiu a uvoľňuje hnutia. Skvelý misiológ Roland Allen nazval túto

vrodenú schopnosť, ktorá je daná Božiemu ľudu, „spontánnou expanziou cirkvi“. Evanjelium, podobne ako mnoho iných veľkolepých myšlienok, sa šíri presne ako vírus. Zmocní sa nás a keď sme ním infikovaní, začneme aj my „infikovať“ iných v rámci našej siete vzťahov. Môžeme preto povedať, že evanjelium je rozličným spôsobom „kýchnuté“ a ďalším kýchaním prenášané z jedného človeka na druhého.

Jednoduchosť a reprodukovateľnosť

Ešte jednu vec treba povedať predtým, než uzavrieme túto časť – ide o príbuzné otázky jednoduchosti a reprodukovateľnosti. Všetok organický život sa snaží reprodukovať a rozvíjať formou rozmnožovania a nie formou klonovania. Tento rozdiel je významný, pretože veľa prístupov k zakladaniu zborov má tendenciu, skôr sa približovať ku klonovaniu, ako k reprodukcii. Výsledkom je, že sa iba duplikuje pôvodný model alebo systém. Problém potom spočíva v tom, že ťažkosti prevládajúceho systému sa jednoducho vnášajú do nového zboru bez toho, aby boli detailne preskúmané.

Reprodukovateľnosť má do činenia so schopnosťou živých systémov, rozmnožovať sa pomocou jednoduchých multiplikačných mechanizmov. Ak poslanie organického systému má rásť a rozvíjať sa, musí byť v ňom zakotvená reprodukovateľnosť. Ak máme na Západe obnoviť latentný Apoštolský Element, tak si podobne ako Čínska cirkev, musíme položiť otázku: „Čo je neredukovateľné minimum viery? Čo je už príliš zložitá na to, aby sa to reprodukovalo?“ Aj my potrebujeme eliminovať veci, ktoré nie sú podstatné. Jednoduchosť je rozhodujúcim faktorom pri multiplikácii a spontánnej expanzii.

Zložité atraktívne prístupy majú tendenciu ovplyvňovať reprodukčnú schopnosť cirkvi podobne, ako antikoncepcné prostriedky. Sú schopné udusiť skutočné hnutia, pretože podmienkou fungovania efektívneho atraktívneho zboru je profesionálny prístup k duchovnej službe, ktorá je finančne a inak veľmi náročná. To musí byť pre nás jasným varovným signálom pri pokusoch o prekonávanie misijných výziev dvadsiateho prvého storočia. Musíme to spraviť dobre hneď od začiatku – musíme takpovediac začať kmeňovými bunkami nášho zboru.

Keď organické systémy začnú zodpovedať étosu skutočného hnutia, ktoré sa formuje v rámci sieťových štruktúr a keď majú vhodné podmienky na reprodukciiu, začnú tvoriť dejiny. Ak by ste chceli viac preskúmať teóriu organických systémov, prečítajte si, prosím, 7. kapitolu a prílohu knihy *Zabudnuté cesty*.

Pozrime sa teraz na konkrétne zásady a návyky, ktoré pomáhajú pri formovaní a uvoľňovaní organických systémov.

Odporúčané zásady a návyky

Pozoruhodné Ježišovské hnutia dodávajú pocit skutočného hnutia, sú štruktúrované ako organické vzťahové siete a šíria sa ako vírusy. Ak by sme radi kráčali v šľapajach týchto hnutí, musíme nájsť vzor cirkvi, ktorá sa viac blíži k životu. V rámci procesu tohto hľadania vám odporúčame nasledujúce štyri zásady, ktoré vás vyburcujú k trvalému organickému rastu.

- 1. Burcujte k hnutiu**
- 2. Vytvárajte organické štruktúry**
- 3. Budujte široké vzťahové siete a komunikáciu**
- 4. Kýčajte evanjelium**

: Zásada č. 1:

Burcujte k hnutiu

Treba poznamenať, že Čínska cirkev sa naozaj rozhybala k mohutnej činnosti až vtedy, keď boli z jej stredu násilne odstránené všetky inštitucionálne referenčné body. Ak chceme obnoviť misijnú vitalitu pozoruhodných Ježišovských hnutí, musíme nejako prebudiť étos hnutia.

: Návyk č. 1:**> Zmeňte spôsob, ktorým rozmýšľate o cirkvi /**

Ak chcete prebudiť étos hnutia, musíte zmeniť spôsob, ktorým rozmýšľate o cirkvi. Začnite o cirkvi rozmýšľať a rozprávať skôr ako o hnutí, než ako o centralizovanej organizácii. Snažte sa vykresliť obraz kresťanstva ako hnutia učeníkov, ktorých povolaním je „kýchať“ evanjelium v akomkoľvek predstaviteľnom kontexte.

- ♦ Vzdelávajte svoju skupinu o podstate, prúde a dynamikách hnutia. Skvelá kniha na spoločné čítanie je *The Starfish and the Spider*. Je hlboká, pomerne krátka a veľmi ľahká na čítanie. Prečítajte si ju spolu a potom začnite diskutovať o jej implikáciách.
- ♦ Nerozmýšľajte o zakladaní zborov, ale skôr o „zakladaní hnutí“. To preto, lebo treba začať myslieť od konca.
- ♦ V rámci vašej skupiny si rozprávajte príbehy dynamických hnutí. Prvotná cirkev je dobrým začiatkom. Množstvo príkladov nájdete tiež v knihe *The Starfish and the Spider* a v knihe *Bod zlomu*.
- ♦ Nechajte medzi sebou kolovať príbehy a príklady vplyvných hnutí – z minulosti aj zo súčasnosti. Študujte keltské hnutie a potom sa snažte do svojej situácie preložiť aplikovateľné princípy.
- ♦ V rámci životného cyklu organizácie predznamenávajú pochybnosti vždy jej úpadok. Budete sa musieť vysporiadať s aktuálnymi, rodiacimi sa ideologickými/teologickými pochybnosťami.

: Návyk č. 2:**> Začnite sa správať ako hnutie /**

Burcovanie k étosu hnutia si vyžaduje zmenu v správaní. Nielen že o cirkvi musíme začať uvažovať ako o hnutí, ale musíme sa začať podľa toho aj správať. Hnutia sú fluidné, adaptívne a otvorené pre riziká a takmer vždy začínajú na najnižších úrovniach spoločnosti. To je možno dobrý východiskový bod aj pre vás.

- ♦ Postupne sa snažte pretransformovať víziu – zo zamerania na organizáciu sa snažte skôr zameriavať na hnutie. Ak sa nazvete hnutím, začnete sa správať ako hnutie – začnite teda s tým.
- ♦ Vedome začnite vytvárať organické štruktúry (pozri zásadu č. 2 v rámci tejto kapitoly).

Christian Associates International

CAI je hnutím bežných ľudí v Európe. V roku 1999 si stanovili dlhodobý cieľ, ktorým bolo identifikovanie a vyškolenie 500 misionárov, ktorých vyšlú a ktorých úlohou bude, do roku 2010 založiť jeden alebo viac misijných zborov v päťdesiatich najväčších mestách Európy – a celkom dobre sa im tento cieľ darí dosiahnuť. Keďže si vedome privlastnili étos hnutia, ako svoju hlavnú úlohu vnímajú reťazovú reakciu hnutí, ktoré zakladajú zbory. Vidia to tak, že hnutie zakladania zborov je charakterizované tým, že ľudia, ktorí sú jeho súčasťou, sú zvyknutí zakladať zbory. Tento étos vstúpili svojim ľuďom pomocou aplikovania nasledujúcich štyroch procesov:

- ♦ Iniciovanie: proces začínania nového cirkevného spoločenstva
- ♦ Zakladanie: proces rozvíjania spoločenstva
- ♦ Dozrievanie: proces rastu do hĺbky v rámci spoločenstva
- ♦ Reprodukovanie: proces zakladania zboru v rámci cirkevného spoločenstva

Pre ich myslenie je absolútne rozhodujúce formovanie hnutí, ktorých súčasťou sú obyčajní ľudia. To vnímajú ako tú najdôležitejšiu úlohu pri evanjelizovaní post-kresťanskej Európy.

- ♦ Vytvárajte kultúru, ktorá uvoľní ľudí k snívaniu a ku skúšaniu nových vecí. Experimentujte s novými misijnými skupinami.
- ♦ Formou spoločnej zmluvy si stanovte pravidlo, že každý zbor alebo skupina v rámci vašej misie sa bude pravidelne reprodukovať.

- ♦ Preskúmajte rôzne procesy riadenia zmeny. Možno objavíte nejaký, ktorý bude úplne vyhovovať vašej skupine alebo si budete musieť vybrať z niekoľkých vhodných. Dobrý príklad takéhoto procesu riadenia zmeny popísali Alan Roxburgh a Fred Romanuk vo svojej knihe *The Missional Leader*.

: Zásada č. 2:

Vytvárajte organické štruktúry

Všetky živé systémy si na udržanie svojej existencie vytvárajú štruktúry a určitú organizáciu. Organický prístup sa snaží bežný život skupiny štruktúrovať okolo životných rytmov. V jadre organickej štruktúry nájdeme sieť zmysluplných vzťahov, ktoré zjednocujú celý systém. Štruktúra existuje, aby život podporovala a nie aby mu prekážala. Keď teda štruktúry začnú brániť rastu, mali by byť prehodnotené a pozmenené. Štruktúry potrebujú byť jednoduché, reprodukovateľné a interné. Na organické štruktúry sa treba dívať cez oči farmára a nie riaditeľa; vnímajte sa skôr ako záhradníci a nie ako technici.

: Návyk č. 1:

> Distribuuje moc a úlohy

Úlohou vedúcich a štruktúr, ktoré vedúci vytvoria, je distribúcia moci a úloh v rámci celého systému (protikladom k tomu je centralizácia moci a funkcií). Východiskom musí byť pestovanie rovnoprávnosti, sebestačnosti a individuálnej príležitosti. Organický systém uznáva, že každý člen systému má inteligenciu a know-how a snaží sa identifikovať, podporovať a uvoľňovať tieto zdroje. V teórii živých systémov to nazývajú distribuovanou inteligenciou; šíri sa naprieč organizáciou a dá sa nájsť na každej úrovni. Je rozhodujúce, aby každý človek v rámci danej siete vzťahov bol uvoľnený k činnosti v súlade so svojím obdarovaním a záujmami. Skúste si v tejto súvislosti spomenúť na Pavlove učenie o Tele Kristovom.

Dee Hock, zakladateľ VISA Corporation, pri vysvetľovaní organickej štruktúry radí, aby riadiacou štruktúrou nebol príkazový reťazec, ale vhodný rámec pre dialóg, uvažovanie a koordináciu rovnocenných súčastí systému. Odporúča, aby moc a úlohy boli v čo najväčšej miere rozptýlené, aby všetky spojené celky mali možnosť zapojiť sa a aby na rozhodnutia vplývali skupiny a metódy, ktoré reprezentujú všetkých členov systému a aby im nikto nedominoval.

Príklad distribúcie moci

Zakladajúca skupina TPC (Third Place Communities) sa šesť rokov dvakrát do mesiaca stretávala ako tím vedúcich na hodnotenie a plánovanie. Hoci tieto stretnutia boli otvorené aj pre iných, ktorí chceli byť informovaní alebo ktorí chceli priniesť nejaký input, väčšina ľudí považovala túto skupinu za ústredný vedúci orgán, ktorý robil rozhodnutia. Výsledkom bolo, že táto skupina v skutočnosti zbavovala ľudí moci a oberala ich o vlastníctvo a spoluúčasť. Po detailnom prehodnotení svojich procesov vedenie TPC prepracovalo svoje štruktúry do organickejšej formy. Vedenie už nie je pozičné, ale vzťahové – vplyv sa uplatňuje skôr prostredníctvom vzťahov a duchovnej autority a nie prostredníctvom oficiálnej pozície. Všetci sú súčasťou brainstormovania a plánovania a rozhodnutia robia kľúčoví investori. Tímové stretnutia nahradili mesačnými stretnutiami, ktoré sú zamerané na spoluprácu a snívanie.

- ♦ Namiesto toho, aby vedúci určovali smer a robili rozhodnutia, sa snažte dospieť k viac komunitnému procesu, v rámci ktorého budú môcť všetci nejako prispieť k riešeniu aktuálnych otázok.
- ♦ Snažte sa do robenia rozhodnutí zapojiť všetkých „investorov“ (investor = človek, ktorý sa vo významnej miere podieľa na formovaní celku – pozn. prekl.). Investori si musia odžiť svoje rozhodnutia. Ak niekto robí rozhodnutia a pritom nemusí znášať dôsledky svojich rozhodnutí, nie

je skutočným investorom. Investori sú obyčajne tí ľudia, ktorí majú eminentný záujem na službe a prejavili to svojimi činmi, zariadením a zdrojmi.

- ♦ Pri distribúcii úloh zorganizujte vaše spoločenstvo podľa individuálnych záujmov a obdarovania ľudí. Detailnejšie sme o tom hovorili v rámci 4. kapitoly.
- ♦ Informácie a inteligenciu distribuujte tak, že v rámci vašich stretnutí a na iných fórach vytvoríte priestor pre zdieľanie myšlienok a nápadov.
- ♦ Vedzte ľudí k tomu, aby si veci privlastnili a aby boli zodpovední. K tomu dochádza hlavne vtedy, keď sa ľudia zapoja do služby alebo keď sa podieľajú na procese snívania a rozhodovania. Viac informácií k tomuto nájdete pod prístupom č. 3 – Vytváranie vzťahových sietí)
- ♦ Pravidelne vytvárajte pre ľudí priestor, v rámci ktorého sa budú môcť podieľať na snívaní a plánovaní.

: Návyk č. 2:

> **Založte učebnú organizáciu** /

Učebná organizácia je miesto, kde ľudia na všetkých úrovniach, individuálne aj kolektívne, postupne zvyšujú svoju schopnosť dosahovať výsledky. Je to organizácia so zabudovanou filozofiou očakávania a reagovania na zmeny, zložitosti a neistotu. Ak chceme zostať prispôsobivými, neustále musíme rozširovať hranice svojho porozumenia a poznania. A tieto informácie musíme zdieľať a interpretovať v rámci spoločenstva.

- ♦ Povzbudzujte ľudí vo vašom spoločenstve, ktorí veľa čítajú a študujú, aby s ostatnými zdieľali svoje objavy a aby tak rozšírili poznanie celého spoločenstva.
- ♦ Prinášajte presné a zmysluplné informácie a zamerajte pozornosť celého spoločenstva na ne.
- ♦ Zmocňujte apoštolov, prorokov, evanjelistov, pastierov a učiteľov k tomu, aby celej skupine vysvetľovali svoju konkrétnu oblasť služby. Môžete to spraviť hlavnou témou päť-mesačnej série – každý mesiac môžete preskúmať teóriu a prax v každej z týchto oblastí.
- ♦ Najprv jasne vykreslite problém, až potom riešenie. Vždy ľuďom predložte najprv problém a potom si spolu sadnite a uvažujte nad tým, ako môžete napredovať.
- ♦ Nájdite spriaznené spoločenstvo, s ktorým môžete vstúpiť do zmluvného vzťahu a s ktorým môžete zdieľať vaše poznanie a objavy.
- ♦ Zapojte sa do nejakej širšej vzťahovej siete (pozri Vytváranie vzťahových sietí – zásada č. 3).
- ♦ Tímy podľa potreby prispôbujte alebo rozpušťajte.
- ♦ Rozširujte medzi sebou DVD, knihy, články, nové výskumy a iné užitočné materiály.
- ♦ Do chaosu sa pokúste vnášať skôr zmysel, výklad a celistvosť a nie poriadok.
- ♦ Pamätajte na to, že proces aktivity a reflexie je kľúčový v procese učenia sa.

: Návyk č. 3:

> **Všetko štruktúrujte okolo života a existujúcej energie** /

Namiesto toho, aby ste sa nových ľudí vo všetkej ich rozmanitosti snažili vtlačiť do nejakého pevného rámca, sa snažte svoje štruktúry zostaviť okolo ich záujmov, energie a životného štýlu. Cirkev a misiu sa pokúste budovať okolo ľudí v ich kontexte a nie opačne. To znamená, že život organizácie sa bude točiť okolo životov ľudí, okolo prirodzeného prílivu a odlivu života.

- ♦ Svoje spoločenstvo a misiu vybudujte okolo existujúcej energie a životných štýlov. Ak máte v zbere skupinu ľudí, ktorá rada surfuje, tak štruktúru zboru vybudujte okolo nich na plážach a podobných centrách sociálneho života.
- ♦ Zistite, čo ľudí baví, čo im dodáva energiu, čím trávajú svoj čas a preskúmajte možnosti, ako by ste ako cirkev mohli svoju misiu formovať okolo toho.
- ♦ Pozorne zvážte, kedy a ako často sa budete stretávať (na bohoslužby). Je čas alebo frekvencia vašich stretnutí prekážkou alebo podporou spoločenstva s ľuďmi, ktorých sa snažíte oslovit? Je čas, keď sa stretáva váš zbor totožný s časom, keď sa aj vaša hostujúca komunita stretáva a buduje vzťahy?

- ♦ Keď si všimnete novú energiu vo svojej skupine, načrte do nej a zistite, čo ju vyvoláva a ako by ste ju mohli podporiť. Mnohých vedúcich také niečo zneisťuje – hlavne vtedy, ak tá nová energia nevychádza od nich. Vedúci, to nie je o vás – prekonajte to a podporte nové iniciatívy bežných členov.
- ♦ Budte smelí a rozpustite skupiny a služby, ktoré už postrádajú život. Ak ich nejakí kľúčoví ľudia musia neustále podopierať, tak možno by bolo užitočnejšie, keby radšej padli. Pravidelne z tohto pohľadu prehodnocujte všetky skupiny v zbere.

: Návyk č. 4:

> **Spoločné presvedčenia a zámer** /

Vzťahové siete držia pohromade kvôli sieti zmysluplných vzťahov, ktoré sa formujú na základe spoločných presvedčení a spoločného zámeru. Efektívny výkon vzťahovej siete závisí od pestovania vzťahov v kontexte týchto dvoch prvkov. Ako hovorí Dee Hock:

Všetky organizácie sú iba koncepčným stelesnením veľmi starej a veľmi základnej myšlienky – myšlienky spoločenstva. Nemôžu byť ničím viac a ničím menej ako sumou presvedčení ľudí, ktorí sú k nim priťahovaní; súčtom ich charakterov, úsudkov, činov a úsilia. Úspech ktorejkoľvek organizácie má omnoho viac do činenia s vyjasnením spoločného zámeru, spoločných princípov a so silou, akou im ľudia dôverujú, než s aktivitami, odbornosťou, schopnosťou fungovať alebo kvalitou vedenia – hoci tie sú tiež veľmi dôležité.

Spoločenstvo, ktoré je formované spoločnými presvedčeniami a zámerom je lepšie, než akékoľvek aktíva alebo nadanie. Kľúčom k tomu je pestovanie kamarátskych vzťahov, ktoré sú zamerané na spoločný cieľ a ktorých centrom je Ježiš. To je základ, na ktorom sa dá budovať všetko iné.

- ♦ Strávte dostatočne dlhý čas formovaním série spoločných hodnôt, presvedčení, návykov, atď., ako sme to už popisovali pri iných súčiastiach mDNA.
- ♦ Pomôžte novým ľuďom, aby sa zoznámili s hodnotami, presvedčeniami a konkrétnym povoláním celej skupiny.
- ♦ Organizujte víkendové stretnutia, počas ktorých budete rozprávať svoj príbeh o tom, ako a prečo začala vaša spoločná služba. Použite na to veľa rôznych prostriedkov: dialóg, príbeh, fotky, video a tak ďalej. Toto prostredie môžete použiť aj ako odrazový mostík na snívanie a na formovanie spoločných predstáv o budúcnosti.
- ♦ Dajte si za cieľ, že vašu identitu, zámer a životný štýl pretavíte do čo najjednoduchšieho jazyka. Ak má byť zmysluplný a zaužívaný, musí byť jasný a zapamätateľný. Efektívne sa to dá spraviť tak, že identifikujete vaše jedinečné povolanie a vytvoríte si sériu jednoduchých misijných praktík, ktoré budú jeho vyjadrením.

Cvičenie na hodnotenie štruktúr a procesov

1. Postupne – jednu za druhou – prehodnoťte svoje štruktúry a svoje procesy.
2. Aké sú ich silné a slabé stránky?
3. Na škále od 1 do 10 vyznačte, či podporujú spoločenstvo, službu a misiu alebo sú pre ne prekážkou. (1 = silná prekážka, 10 = silná podpora. Buďte nekompromisní so všetkým, čo bude mať menej ako 5 bodov.)
4. Ktoré štruktúry sa dajú prepracovať? Ako by sa to dalo spraviť?
5. Ktoré štruktúry treba nahradiť? Máte nejaké návrhy nových štruktúr? Ak áno, aké? Potrebujete si úplne vyčistiť tanier a začať odznova? (To môže byť najlepšia možnosť; ak je, tak sa ju nebojte zrealizovať. Ak sa rozhodnete ísť touto cestou, dbajte na to, aby ste išli tempom, ktoré bude určovať celé spoločenstvo a zabezpečte, aby ste spolupracovali na všetkých úrovniach.)

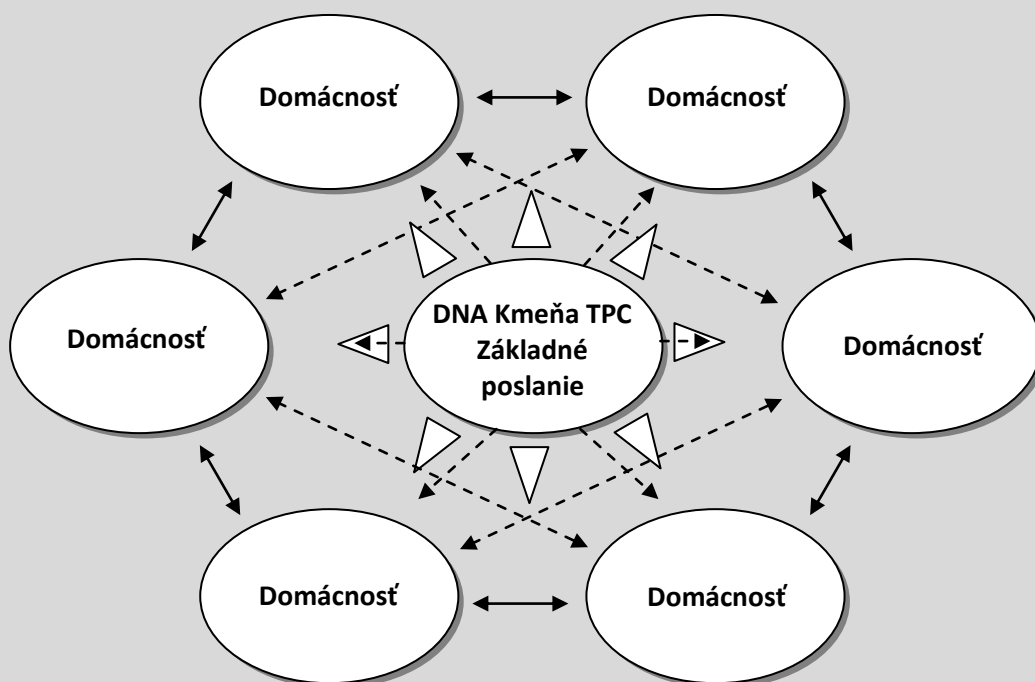
TPC: Príklad organickej štruktúry

Third Place Communities (Spoločenstvá tretieho miesta) štruktúrujú svoje spoločenstvá nasledovným spôsobom:

Domácnosti: Domácnosti sú základným miestom pre zborové stretnutia. Domácnosti sa stretávajú kedykoľvek – v domoch, parkoch, kaviarňach a môžu sa stretnúť kedykoľvek. Menšie spoločenstvá tohto typu vytvárajú priestor pre skutočné priateľstvá a učenie. Všetky domácnosti sa stretávajú trikrát do mesiaca a svojím jedinečným spôsobom vyjadrujú hodnoty a zábery TPC. Domácnosti obyčajne nemajú viac, ako 20 ľudí.

Kmeň: Kmeň je zbierkou TPC domácností a formálne sa stretáva raz do mesiaca. Kmeň sa neformálne stretáva a funguje aj vďaka spoločným projektom, blízkosti na tretích miestach a všeobecným životným rytmom.

Na nižšie uvedenom obrázku vidíte, že kľúčové poslanie a DNA sú symbolizované slniečkom v strede – to je ich identita a étos. To ich spája dohromady a nachádza sa v každej skupine. Kruhy reprezentujú základnú zložku ich zboru (domácnosti) a šípky poukazujú na mnohokanálové vzťahové prepojenia medzi jednotlivými zborami. (TPC je tiež súčasťou širšej siete vzťahov s inými misijnými komunitami v rámci krajiny a to nie je na tomto obrázku vyznačené. Účasť v tejto sieti sa odohráva formou spoločných aktivít, osobných návštev, e-mailu a telefónu. Tieto prepojenia nazývajú Klan – je to rodina Kmeňov.) Domácnosť, Kmeň a Klan; ľahko sa vedú a jednoducho sa reprodukovujú – väčšina ľudí to dokáže.

- ♦ TPC pôvodne vypracovali sériu dvanástich zásad, ktoré mali byť vodítkom pre ich praktický život v súlade s ich povolaním. Boli to pomerne jednoduché veci, no bolo ich príliš veľa a boli príliš detailné. Nedali sa ľahko zapamätať a nedalo sa o nich rozprávať jednoznačne. O niekoľko rokov neskôr ich TPC prerobili na jednoduchý zoznam troch zásad, ktoré sú vyjadrené jedinou otázkou,

aby boli ľahko zapamätateľné a aby sa o nich dalo dobre hovoriť. Pri spätnom hodnotení zistili, že práve táto zmena viedla ľudí k tomu, že začali podľa toho žiť.

- ♦ Pravidelne sa navzájom oceňujte a povzbudzujte. Zorganizujte posedenie pri jedle, pri ktorom budete hovoriť o tom, čo si vážite na ostatných ľuďoch v tej miestnosti. Hovorte o tom, čo vás na nich nadchýna, ako sa v ich živote prejavuje zbožnosť, čo ste sa od nich naučili, aké obdarovanie ste si všimli v ich životoch a tak ďalej. Využite tieto chvíle na to, aby ste potvrdili obdarovanie a hodnotu, ktorou ich Boh zahrnul. Ak to budete robiť dostatočne často, stane sa to pre vás zvykom! Spropagujte tým vaše spoločné presvedčenia a spoločný zámer.

: Zásada č. 3:

Budujte široké vzťahové siete a komunikáciu

Vytváranie vzťahových sietí a komunikovanie v rámci nich je pre organické systémy úplne kľúčové. Sieť vzťahov je zbierkou nezávislých ľudí a skupín, ktoré síce fungujú autonómne, ale ktoré sa zároveň bez ohľadu na svoje ohraničenia spájajú a spolupracujú na spoločnom zámere. Úlohou vedenia je prepájať rôzne prvky tohto systému formou zmysluplnej komunikácie a vzťahov. To znamená, že vedúci sa bude musieť zamerať na rozvíjanie vzťahovo prepojeného systému viac, ako na inštitucionálnu štruktúru cirkvi.

: Návyk č. 1:

> Rozvíjajte synergiu kráľovstva /

Kľúčovou vlastnosťou misijných zborov je to, že rozvíjajú zmysluplné kontakty mimo svojho miestneho zboru. V Božej ekonómii je jednoduchou, ale zároveň hlbokou realitou to, že sa nám darí omnoho lepšie, keď spolupracujeme, ako keď sa každý snaží robiť veci na vlastnú päsť. Problém ale je, že tendenciou nášho základného organizačného nastavenia je zameriavať sa na potreby našej vlastnej skupiny a tak sa úplne míňame tých mnohých dobrých vecí, ktoré vyplývajú z budovania siete vzťahov s inými. Krása vytvárania vzťahových sietí spočíva v tom, že výsledok je často väčší, ako suma jednotlivých častí. Keď sa o seba obtierajú rôzne obdarovania a rôzne poznanie, objavujú sa nové formy poznania a možností. To nazývame synergiu kráľovstva.

- ♦ Vytvorte si zoznam misionárov a misijných komunít. Títo kolegovia sa pre vás stanú hodnotnými spojencami. Nájdite ich, spoznajte ich a oceňte ich dobré nápady a návyky, vymeňte si skúsenosti a snažte sa jeden od druhého učiť.
- ♦ Predtým, než vypracujete nové plány, sa pozrite naokolo, či už niekto vo vašom širšom okruhu vzťahov nerobí niečo podobné, o čo by ste sa chceli pokúsiť aj vy. Nesnažte sa znova objaviť koleso, ak môžete legitímne navzájom spolupracovať a učiť sa jeden od druhého.
- ♦ Skombinujte svoje zdroje a spolu školte svojich ľudí. To vás možno povedie k spolupráci na celej sérii seminárov alebo školení alebo sa to možno dostane až do podoby hĺbkového praktikantského programu. No nezabudnite na to, že vzdelávanie ľudí nemôžete úplne prenechať niekomu inému, pretože nakoniec úplne stratíte schopnosť vzdelávať vlastných ľudí.
- ♦ Organizujte pravidelné stretnutia a semináre vašej vzťahovej siete.
- ♦ Zhromaždite užitočné zdroje a dajte ich k dispozícii všetkým členom siete.
- ♦ Zorganizujte spoločný výlet s inou misijnou skupinou. Keď počas víkendu strávite spoločný čas pri jedle a pri zdieľaní života a príbehov, bude to pre vás efektívnou inšpiráciou a obom skupinám to dodá energiu.
- ♦ Často spolu slávejte Večeru Pánovu. Jadrom tohto zvyku je poznanie, že Ježiš je v našom strede a že my sme zjednotení a spojení skrze Neho.

Návyk č. 2:**> Zabezpečte informačný tok /**

Pre zdravie a rast siete vzťahov je životne dôležité voľné prúdenie informácií. Vedúci vzťahových sietí nebránia ľuďom v prístupe k informáciám a nečerpajú z toho *moc*; naopak, voľne ich šíria a využívajú ich na *zmocňovanie* ľudí. To je veľký rozdiel.

- ♦ Zborové bulletiny a kalendáre sú významnými komunikačnými prostriedkami pri zdieľaní nových informácií a pri informovaní ľudí o tom, čo nového sa v zbore deje. Buďte hrdí na túto formu informovania; neodhodte ho po niekoľkých minútach. Je to základný informačný nástroj vašej skupiny.

Informačný tok v spoločnosti VISA

„Najväčším potešením tých dní, ktoré som strávil vedením spoločnosti VISA, boli otvorené porady zamestnancov, od ktorých sme nikdy neupustili. V priebehu jedného dňa od skončenia porady predstavenstva sa uskutočňovali porady zamestnancov, ktoré sa týkali všetkých zamestnancov na všetkých úrovniach spoločnosti, vrátane tých najnovších. Poradu obvyčajne viedol najskúsenejší pracovník, ktorý bol v tom čase prítomný. Počas tých porád bolo úplne zverejnené každé rozhodnutie predstavenstva. Každý zamestnanec mohol položiť akúkoľvek otázku, týkajúcu sa tých rozhodnutí alebo čokoľvek iné, čo ho trápilo. Ich otázky boli plne zodpovedané. Slová: „To je tajné“ nikdy nezazneli ako odpoveď. Dovoľené bolo povedať: „Neviem, ale zistím to a poviem vám na ďalšej porade“ – aj to iba vtedy, keď ten sľub bol dodržaný.“ (Dee Hock, zakladateľ spoločnosti VISA)

- ♦ Keď sa stretávate, vyhradte si dostatok času na to, aby sa ľudia mohli zdieľať s tým, čo prežívajú.
- ♦ Pravidelne posielajte e-mailom články alebo ľuďom odporúčajte webové stránky a iné dôležité zdroje.
- ♦ Hovorte o knihách, ktoré by si ľudia mohli prečítať (alebo ich spropagujte). Napríklad, raz za mesiac im môžete odporučiť jednu knihu. Začnite knižný klub, v rámci ktorého ľudia budú tú knihu čítať a potom sa spolu stretnú a pri káve sa o nej porozprávajú.
- ♦ Dajte k dispozícii dáta: ľudí musíme zmocniť ku vzájomnej komunikácii medzi sebou a v rámci skupiny. A k tomu budú potrebovať kontaktné údaje. Zabezpečte prístup k databáze, ktorá obsahuje potrebné dáta, vrátane e-mailových zoznamov.
- ♦ Majte k dispozícii komunikačné nástroje: Ak majú ľudia spolu komunikovať, potrebujú k tomu nejaké prostriedky. Vytvorte internetovú skupinu, pomocou ktorej budú môcť ľudia jednoducho a ľahko spolu komunikovať. Sociálne siete ako napríklad Facebook sú vytvorené presne s tým cieľom. Ľahko si tam vytvoríte svoju vlastnú skupinu. A potom tam ktokoľvek bude môcť nahrávať informácie, správy, odkazy na webové stránky, zdroje, fotky a videá. Ľudia si budú môcť medzi sebou ľahko posilať správy – už či jednotlivu alebo celej skupine a nebudú pri tom musieť zadávať jednotlivé adresy. Myspace, Bebo, Orkut, hi5 a veľa iných sociálnych sietí poskytujú podobné služby – a všetky zadarmo.
- ♦ Aj na shapevine.com si môžete vytvoriť svoju skupinu a využiť možnosti video-konferencie. Shapevine sa rozhodol vytvárať decentralizované kresťanské vzťahové siete a vzdelávanie.

:Návyk č. 3:**> Spolupracujte a spoločne snívajte /**

Pokiaľ sa len dá, tvorbu nápadov prenechávajte celému cirkevnému spoločenstvu. Keď potrebujete nové nápady alebo chcete objaviť nové smerovanie do budúcnosti alebo začínate plánovať novú misijnú iniciatívu, zapojte do toho procesu všetkých. Nebrainstormujte iba s nejakým malým tímom, ale rozšírte túto úlohu na všetkých. Ľudia to potom začnú vlastniť a nakoniec dospejete k omnoho kvalitnejším nápadom, ako keby ste o nich premýšľali iba medzi sebou. V rámci tímu neplánujte všetko – snažte sa skôr prebudiť sny a nápady iných. Šikovní

misijní vedúci pracujú na tom, ako sa môžu napichnúť na tento zdroj a ako sa môžu dostať k tvorivosti celej skupiny.

Úlohou vedúcich v tomto bode je vytváranie kontextu pre spoluprácu. Ďalším krokom je interpretovanie toho, čo skupina hovorí a spätné komunikovanie týchto informácií skupine v takom rámci, ktorý zodpovedá povolaniu skupiny. Tu je niekoľko otázok, ktoré môžu vyburcovať misijnú predstavivosť vašej skupiny:

- ♦ Na čo nás Boh pripravuje? Ako môžeme naplňovať svoju úlohu pri šírení Božieho poslania?

Ako Google tvorí nové nápady

Skvelý príklad tohto procesu sa dá nájsť v tom, ako nové nápady tvorí Google. Všetci pracovníci sú povzbudzovaní k tomu, aby nové nápady uverejňovali na Googlovskom intranete. Z času na čas sú všetci vyzvaní k tomu, aby dané nápady zhodnotili a aby hlasovali za svoj obľúbený. Najlepšie nápady sú rozvíjané – je im venovaný čas a zdroje a potom sú implementované. Človek, ktorý prišiel s tým nápadom, dostane voľno zo svojej pravidelnej práce, aby spolu s nejakým malým tímom mohol rozvíjať svoj nápad. To je vynikajúci model! Predstavte si, že by každý zbor spravil také niečo v oblasti nového misijného úsilia.

- ♦ Ako môžeme multiplikovať naše spoločenstvá?
- ♦ Ako by vyzerala naša hosťovská komunita, keby Boh bol jej centrom?
- ♦ Kde Boh už pracuje v našej spoločnosti a vôkol nás? Ako sa môžeme pridať k Bohu v tom, čo robí?
- ♦ Čo je dobrou správou pre ľudí a pre kultúru, ktorú sa snažíme osloviť?

Viac nápadov na povzbudenie predstavivosti a spolupráce

- ♦ Organizujte pravidelné brainstormingové stretnutia.
- ♦ Hostujte víkendovky, počas ktorých budete snívať a spolupracovať na budúcich plánoch a na nových misijných iniciatívach.
- ♦ Povzbudzujte vašich členov, aby si svoje nápady vymieňali medzi sebou. Osvojte si Googlovský proces, o ktorom sme hovorili vyššie.
- ♦ Tu je jednoduché cvičenie, ktoré môžete spraviť v rámci celého spoločenstva alebo iba so svojím vedúcim tímom:
  - Na tri hárkypapiera nakreslite tri obrázky alebo frázy, ktoré ilustrujú váš sen o misii – kam by ste sa chceli dostať v priebehu 3 rokov.
  - V dvojiciach hovorte o tých snoch.
  - Každú dvojicu požiadajte, aby si vybrala dva zo svojich šiestich snov a aby ich predstavila skupine a dala na spoločnú tabuľu.
  - Keď už máte na spoločnej tabuli vystavené všetky sny, zoradte ich do tém a každú takúto skupinu nejako pomenujte.
  - Každý človek nech si potom vyberie skupinu, s ktorou najviac rezonuje.
  - Formou skupinovej práce potom hľadajte praktické aplikácie tých snov a brainstormujte, aké kroky by ste mohli podniknúť.

Návyk č. 4:

> **Vždy hľadajte výsledok typu Vyhrávam – Vyhrávaš /**

Zdravé vzťahové siete sú vybudované na koncepte spolupráce typu vyhrávam – vyhrávaš. Výsledky takéhoto prístupu vedú k synergii v tom zmysle, že sú vzájomne výhodné. Stratégia vyhrávam – vyhrávaš vychádza z predpokladu, že často je k dispozícii aj tretia alternatíva. Charakter, vzťah, úcta a vďačnosť sú základnými kameňmi tohto postoja. Sedem návykov od Stevena Coveyho sa nám v tomto zmysle veľmi osvedčilo pri vzdelávaní ľudí – hlavne jeho tri sociálne návyky.

- ♦ Prečítajte si *Sedem návykov skutočne efektívnych ľudí* od Stevena Coveyho, hlavne tie sociálne návyky. Diskutujte o nich a uvažujte o tom, ako podporujú budovanie sieťových štruktúr.
- ♦ Zmysluplne ich preložte do kontextu vášho zboru a do organizačného života.
- ♦ Zabudnite na vyzdvihovanie seba. Robte, čo je vo vašich silách, aby ste iným pomohli dosiahnuť ich poslanie.
- ♦ Vyhýbajte sa tým iným možnostiam: vyhrávam – prehrávaš, prehrávam – vyhrávaš, prehrávam – prehrávaš a vyhrávajte všetci. Ani jedna z tých iných možností nevedie k ničomu dobrému.
- ♦ Pozrite sa na vaše problémy z iného pohľadu. Snažte sa najprv pochopiť, až potom byť pochopení.
- ♦ Identifikujte kľúčové problémy a obavy, ktoré zohrávajú nejakú rolu.
- ♦ Formulujte, aké výsledky by boli úplne prijateľným riešením.
- ♦ Identifikujte potenciálne možnosti, ktorými by ste mohli k daným riešeniam dospieť.

: Zásada č. 4:

Kýchajte evanjelium

Jedným z najsilnejších prvkov organických systémov je ich vrodená schopnosť rozmnožovať sa spontánne a exponenciálne. Zásada: „kýchanie evanjelia“ sa v podstate sústreďuje na schopnosť cirkvi vytvárať prostredie, v ktorom evanjelium a svedecké spoločenstvo rastie prirodzene a rýchlo.

Evanjelium ako také má obrovskú moc a dokáže sa šíriť presne ako vírus, ak sú pre to vytvorené vhodné podmienky. Rýchly a spontánny rast prvotnej cirkvi je potvrdením tejto skutočnosti. Podmienky boli jednoducho správne; mali spoločnú reč, boli súčasťou dominantnej kultúry a vďaka Rimanom mali k dispozícii aj rozsiahlu infraštruktúru. A to ani nehovoríme o všeobecne rozšírenom duchovnom hlade, ktorý vyvolávala nezmyselnosť vtedajšieho pohanstva. Počas voľnej migrácie ľudí v rámci vtedy známeho sveta, bolo evanjelium „kýchané“ a ďalej odovzdávané pomocou ďalšieho kýchania z jedného človeka na druhého. Z dvadsiatich piatich tisícov na dvadsať miliónov v priebehu dvesto rokov – to je epidémia! Myslíme si, že kýchanie evanjelia je ešte posilnené, keď *sa snažíme o o simplexitu, keď ho vypúšťame skoro a často a keď usilujeme o vírusový typ rastu*. To sú tri návyky, ktoré odporúčame.

: Návyk č. 1:

> Usilujte o simplexitu

Termín *simplexita* je prebratý zo sveta biológie, kde spája dve kľúčové myšlienky, ktoré sú podstatnou súčasťou živých systémov – jednoduchosť (simplicity) a zložitnosť (complexity). Hnutia vykazujú schopnosť, pretaviť svoje poslanie do jeho úplného jadra a zároveň dokážu udržať jeho pôvodný význam a hĺbku. „Ježiš je Pán“ je jedným z príkladov takého niečoho. Vyjadruje zložitú myšlienku monoteizmu v jednom jednoduchom, trojslovnom vyznaní. Nie je to iba kýchateľné, ale aj nesmierne transformujúce.

Ku kýchaniu evanjelia dochádza vtedy, keď je ľahko a rýchlo prenosné tak poslanie, ako aj spoločenstvo, ktoré to poslanie nesie. Hlavným mottom je: rýchlo dostať, rýchlo odovzdať. Spomeňte si na to, že pri Pavlovej návšteve Tesaloník ho po deviatich dňoch odtiaľ vyhodili a predsa tam napísal list a nazval ich cirkevným zborom. Na Západe sme evanjelium skomplikovali a zintelektualizovali. Problém spočíva v tom, že čím zložitejšie je naše poslanie, tým pomalšie dochádza k jeho rýchlemu osvojeniu. Potrebujeme sa znova učiť z fenomenálnych hnutí minulosti. Pokým to nespravíme, exponenciálny rast nezakúsime.

- ♦ Pretavte evanjelium do jeho najčistejšej a najjednoduchšej podoby. Čo je jeho najpodstatnejším jadrom, jeho neredukovateľným minimom? Dbajte na to, aby ste to potom prepojili s existenciálnymi potrebami ľudí, ktorých sa snažíte osloviť.
- ♦ Svoje názory potrebujeme precisťovať až do tej miery, kým nebudú kýmkoľvek úplne „kýchateľné“.

- ♦ To isté platí aj pre organizačný étos. Vytvorte jednoduché formy vyjadrovania myšlienok, ktoré cirkev jednak popisujú a jednak mobilizujú. Iba tak ich spravíte kýchateľnými.
- ♦ Zbor musí byť čo najjednoduchší a najreprodukovateľnejší. Všetky základné celky zboru musia ostať malé, jednoducho ovládateľné a ľahko duplikovateľné.
- ♦ Odmietajte nadbytočné veci – ľudia ich už majú tak či tak dosť: *zberte sa všetkého, čo nie je podstatné.*

Návyk č. 2:

> **Vypúšťajte skoro a často**

Toto slovné spojenie pochádza zo sveta softvérových vývojárov – táto veta sa stala východiskom pre uverejňovanie programových beta verzií. Vypúšťaním softvéru, ktorý ešte nie je úplne dokončený, získavajú vývojári dôležitú spätnú väzbu od užívateľov, ktorú môžu pridať k riešeniu existujúcich problémov a tak vytvoriť ešte lepší produkt. Podobne odporúčame aj my vám, aby ste ľudí viedli k inovácii a k experimentovaniu a aby ste nečakali na nejaký dokonalý plán. Ľudia sa učia v priebehu cesty – tam, kde sa niečo deje.

- ♦ Vytvorte kultúru, v ktorej budete od všetkých vplyvných ľudí dostávať spätnú väzbu. Učte sa z chýb.
- ♦ Pravidelne skúmajte nové oblasti misie. Zapojte do toho čo najviac ľudí vo vašich skupinách. Nenechávajte to len na vedúcich.
- ♦ Priebežne zostavujte a pripravujte nové tímy, ako sme už o tom hovorili v kapitole o apoštolskom prostredí.
- ♦ Pravidelne organizujte stretnutia všetkých misijných tímov v rámci vášho spoločenstva (alebo vzťahovej siete) a spolu sa učte, reflektujte a povzbudzujte sa.
- ♦ Dôsledne vystrojajte a zmocňujte všetky misijné skupiny. Pamätajte na to, že oni sú hrdinami a že musia jasne vedieť, že vedenie si ich hlboko váži.
- ♦ Okolo nových veriacich vytvárajte nové formy cirkvi. Nepohlňte ich všetkých do svojho spoločenstva. Každá skupina by si mala osvojiť základné misionárske návyky, ktoré súvisia s kontextualizovaním evanjelia a spoločenstva. Pamätajte, že pri tom nemusí ísť o riadenie nejakých obrovských organizácií, ale skôr o jednoduché zbory.
- ♦ Nové druhy misie vytvárajte okolo záujmov, darov a životných štýlov vašich ľudí.

Morská hviezdica a pavúk

Pavúky sú tvory s ôsmimi nohami, ktoré vyrastajú z jedného tela a ak sa na ne pozriete zblízka, tak zistíte, že pavúk má aj hlavu s ôsmimi očami. Ak odtrhnete pavúkovi hlavu, zomrie. Bez jednej alebo dvoch nôh by možno mohol prežiť, ale iste by neprežil bez svojej hlavy. Morská hviezdica sa na prvý pohľad podobá na pavúka. Podobne, ako pavúk, aj morská hviezdica má niekoľko nôh, ktoré vyrastajú z jedného tela. Ale tam tá podobnosť končí. Morská hviezdica nemá hlavu a jej centrálné telo nemá radiace funkcie. Jej hlavné orgány sú dokonca zastúpené v každom jednom jej ramene. Ak morskú hviezdicu prekrojíte na polovicu, nezomrie; namiesto toho z nej spravíte dve morské hviezdice. Niektoré druhy sa dokážu rozmnožiť aj z jedného jediného ramena. Túto magickú obnovu dokážu zrealizovať preto, lebo morská hviezdica je vlastne sieťovým prepojením buniek a všetko, čo potrebuje na svoju reprodukciu, je obsiahnuté v každej časti jej tela.

: Návyk č. 3:

> **Usilujte o vírusový rast**

Pri vytváraní organického systému, ktorý by podporil reprodukčnú schopnosť cirkvi, sa v podstate usilujeme o spontánny, vírusový rast. K evanjeliu by sa malo dať dostať jednoducho a jednoducho by sa malo dať aj odovzdávať ďalej – presne ako vírus.

- ◆ Pozrite si film *Pošli to ďalej* a diskutujte o princípoch, ktoré sú v ňom vykreslené.
- ◆ Budte vytrvalí. Všetky myšlienky, ktoré nadobudli podobu vírusov, boli trvácne do tej miery, že dokázali zachytiť široké masy a potom viedli k spontánnemu rastu. Dajte si však pozor na to, aby ste ľudí neotravovali do tej miery, že sa stanete nepríjemnými.
- ◆ Dôkladne rozmyšľajte o pôvodnej hosťovskej komunite, s ktorou sa chcete spriatelíť a modlite sa za ňu. Sú tí ľudia otvorení pre vašu skupinu a pre jej kľúčové hodnoty? Nadviazali ste medzi nimi už nejaké významné vzťahy? Je táto hosťovská skupina dobre poprepájaná a „presieťovaná“? Predstavia vás tí ľudia iným ľuďom v rámci svojej komunity (spomeňte si na koncept „muža pokoja“ z **Lukáša 10**).
- ◆ Ako sme už odporúčali, kľúčové prvky zboru musia zostať úplne jednoduché, reprodukovateľné a malé. Keď hlavné prvky zboru ostanú malé, zväčší sa vaše plošné pokrytie a tým sa zvýši aj vaša blízkosť, ktorá povedie k početným novým prepojeniam s hosťovskou komunitou.
- ◆ Predstavte si, že by v oblasti misie všetci vo vašom spoločenstve aplikovali multiplikačný prístup. Pouvažujte o nasledujúcom cvičení:

Predstavte si, že máte dvadsiatich piatich členov.

- Každý človek sa zaviazal k tomu, že v priebehu desiatich rokov privedie piatich ľudí k Ježišovi. Súčasťou toho záväzku bude, že z nich spraví učeníkov a vyzve ich, aby spravili to isté (každý s ďalšími piatimi).
- Povedzme, že tento cyklus by sa v priebehu desiatich rokov opakoval päť krát – iba raz za dva roky. Výsledkom by bolo 78215 nových učeníkov. To nie je zlé na dvadsaťpäť ľudí!
- Teraz si predstavte, že by sa všetky zbory zaviazali k tomu, že spravili to isté – že by každých desať rokov založili päť zborov. A tie zbory by sa potom chopili tej výzvy tiež a založili by ďalších päť ... a tak sa rozbehne ten cyklus.

Bod zlomu

Malcolm Gladwell vo svojej knihe *Bod zlomu (The Tipping Point)* zdôraznil mechanizmus, pomocou ktorého sa niektoré myšlienky stávajú populárne, zatiaľ čo iné upadajú do zabudnutia. Odhaľuje niekoľko podobných vzorov, ktoré svoju rolu zohrávajú takmer pri každom vplyvnom trende. Gladwell identifikuje tri kľúčové faktory, ktoré rozhodujú o tom, či nejaký trend bude *zlomovým* a dosiahne všeobecnú popularitu. Hoci vieme, že evanjelium je omnoho viac, než len nejaký dobrý nápad, tieto objavy zvyrazňujú prvky, ktoré napomáhajú toku myšlienok. My ich považujeme za užitočnú predlohu, ktorá nám slúži pri rozjímaní o našej vlastnej miestnej službe; dúfame, že vy ich tiež oceníte.

1. Zákon malého počtu

Úspech do veľkej miery závisí od toho, či sa nám podarí osloviť ľudí s určitými vzácnymi sociálnymi zručnosťami. Na dosiahnutie širokej popularity je potrebné, aby niekoľko kľúčových ľudí bojovalo za danú myšlienku ešte predtým, než dosiahne určitý zlomový bod. Tí ľudia sú známi ako spojky, ako odborníci a ako obchodníci. Pre odpichnutie nejakého nápadu je kľúčové, aby sme dokázali identifikovať a využiť tieto typy ľudí.

Spojky sú ľudia, ktorí nás prepájajú s inými ľuďmi. Sú to jednotlivci, ktorí poznajú množstvo ľudí a ktorí majú prepojenia v mnohých rozličných sociálnych kontextoch. Spojky slúžia ako kanály medzi ľuďmi, pomáhajú vytvárať prepojenia a vzťahy. Takých ľudí iste poznáte. Sú to ľudia, ktorí majú vlastnosti apoštolov, evanjelistov, pastierov, ktorí slúžia a sú pohostinní.

Odborníci sú ľudia, na ktorých expertízu sa spoliehame, keď sa stretávame s novými informáciami. Sú zberateľmi informácií, vedia, ako ich môžu sprostredkovať iným a majú silné nutkanie, pomáhať ľuďom v zorientovaní sa pri rozhodnutiach. Takýchto ľudí tiež poznáte. Sú to ľudia s darom múdrosti, poznania, prorockta, viery, rozlišovania a vyučovania.

Obchodníci sú presvedčiví ľudia, ktorí majú neprehliadnuteľnú schopnosť presvedčiť ľudí nielen svojimi slovami – ovplyvňujú ľudí tak, že radi s nimi súhlasia a majú chuť, pridať sa k nim. Sú to predovšetkým evanjelisti, proroci, učitelia a apoštolovia spomedzi vás.

2. Faktor chytľavosti

Tento koncept sa týka jedinečnej vlastnosti nejakej myšlienky „uchytiť sa“ a viesť k novému typu správania. Často ide o jej kontraintuitívnosť vo vzťahu k ľudovej múdrosti, ktorá ľudí inšpiruje k tomu, aby jej venovali pozornosť. Faktor chytľavosti sa ťažko definuje a jeho prítomnosť alebo absencia často veľmi závisí od kontextu. Čo pomáha evanjeliu, aby sa uchytilo? Inkarnácia evanjelia v živote a v spoločnosti, vierohodnosť, osobné svedectvo, prejavy štedrosti a láskavosti, pohostinnosť, extravagantná láska k svetu a k jeho obyvateľom – aby sme spomenuli aspoň niekoľko.

Šesť princípov chytľavosti:

1. Jednoduchosť. „Pri odhaľovaní jadra nejakej myšlienky musíme byť majstrami negácie. Nemilosrdne musíme ísť za svojimi prioritami. Nestačí, aby sme svoje poslanie dokázali vyjadriť v skrátenej forme – niekoľko hlások nie je naším ideálom. Príslovia sú naším ideálom. Musíme vytvárať myšlienky, ktoré sú jednak jednoduché a jednak hlboké.“ (16)
2. Neočakávateľnosť. „Musíme narúšať očakávania ľudí. Potrebujeme byť kontraintuitívni.“ „Na zachytenie pozornosti ľudí môžeme využiť prekvapenie – to je pocit, ktorého úlohou je vzbudiť pozornosť a zvýšiť sústredenosť.“ „Ak má náš nápad pretrvať, musíme vyvolať záujem a zvedavosť.“ (116)
3. Konkrétnosť. „Svoje myšlienky musíme vysvetliť pomocou nejakej činnosti, ktorá je vnímateľná ľudskými zmyslami.“ „V prísloviach sú abstraktné pravdy často zakódované do konkrétneho jazyka: ‘Vrabec v ruke je lepší, ako holub na streche’“. (17)
4. Vierohodnosť. „Chytľavé myšlienky si sami musia získať kredit. Potrebujeme nájsť spôsoby, ktorými si ľudia môžu naše myšlienky otestovať na vlastnej koži...“ Ronald Reagan raz požiadal: „Predtým, než pôjdete voliť, si položte otázku, či sa vám dnes darí lepšie, ako sa vám darilo pred štyrmi rokmi“. (17)
5. Emócie. „Ako máme viesť ľudí k tomu, aby ich zaujali naše myšlienky? Musia pri tom niečo pocítiť.“ „Sme stvorení tak, že pocity v nás vyvolávajú ľudia, nie abstraktné myšlienky. Niekedy je tou najťažšou úlohou, aby sme dokázali vyvolať správny druh emócií.“ (17-18)
6. Príbehy. „Ako máme viesť ľudí k tomu, aby naše myšlienky aplikovali do života? Rozprávaním príbehov.“ „Počúvanie príbehov slúži ako akýsi mentálny simulátor letu, ktorý nás pripravuje na to, aby sme reagovali rýchlejšie a efektívnejšie.“ (18)

3. Sila kontextu

Ak daná myšlienka nie je predstavená vo vhodnom prostredí alebo v správnom historickom momente, možno sa nezačne šíriť. Hoci pri spúšťaní trendov zohráva rolu množstvo zložitých faktorov a premenných, často iba niekoľko malých, ale významných zmien prostredia dokáže viesť k zlomovému bodu. Zamyslite sa nad **Jánom 4** a nad samaritánkou, ktorá prišla ku studni. Tá jediná interakcia s jednou osobou pri studni viedla celé mesto Sychar k viere. Ježiš dokonca poukazoval na silu kontextu a časovania, keď v 35. verši povedal: „...otvorte oči a pozrite sa na polia! Sú pripravené na žatvu.“

Keď sú vhodné podmienky, vnímavosť nejakej myšlienky sa zvyšuje. Ak vnímavosť nie je na vysokej úrovni, treba pracovať na podmienkach a nie na myšlienke.

SKUPINOVÁ PRÁCA

Prvé stretnutie: *Skúmajte (hovorte o tom)*

- ♦ Keby ste mali vyzdvihnúť jednu vec z tejto časti, čo by to bolo? Prečo?

- ♦ Vlastnými slovami vysvetlite inému človeku v skupine organické systémy. Čo vás na tom nadchýna? S čím máte ťažkosti?

- ♦ Ktorým zásadám a návykom by sa bolo treba venovať? My sme uviedli niekoľko príkladov. Vedeli by ste navrhnúť ešte nejaké iné?

- ♦ Aké máte otázky?

- ♦ Viete si predstaviť, že by vaša skupina nejako rástla v tejto oblasti? Ako?

Druhé stretnutie: Posúďte (hlbšie rozjímajte)

- ♦ Sú organické systémy silnou alebo slabou stránkou vašej skupiny?

- ♦ Chápe väčšina vašej skupiny tento koncept a verí mu?

- ♦ Ako sa záväzok voči týmto myšlienkam už teraz prejavuje vo vašej skupine? Uvedte príklady.

- ♦ Kedy sa vám ako spoločenstvu najviac darilo pri vytváraní organických systémov? Čo k tomu prispelo? Čo sa práve vtedy dialo?

- ♦ Čo sú podľa vášho názoru najdôležitejšie otázky v súvislosti s vytváraním apoštolského prostredia?

- ♦ Aké výzvy stoja pred vami? Aké prekážky? V ktorej oblasti očakávate odpor?

Tretie stretnutie: Pustite sa do toho (prakticky zareagujte)

- ♦ Čo sa musí stať počas nasledujúcich dvanástich mesiacov? Čo potrebujete robiť, čo teraz nerobíte?

- ♦ Čoho sa budete musieť vzdať?

- ♦ Aké informácie a zdroje budete potrebovať? Kto ešte potrebuje byť do toho zapojený?

- ♦ Ako budete vedieť, či v týchto oblastiach rastiete? Aké základné indikátory si stanovíte?

- ♦ Aké zásady a návyky sa budete snažiť integrovať do života počas nasledujúcich dvanástich mesiacov? Vymenujte ich tu.

Akčné plány

Aké prvé kroky podniknete k dosiahnutiu týchto cieľov? Pri pohľade do vašej minulosti sa vám zdajú byť realistické?

Čo – Aktivita/Čin	Kedy – Dátum	Kto – Vedúci/Účastníci

Štvrté stretnutie: Osobný zápisník

Po spracovaní toho množstva informácií venujte čas modlitbe, načúvaniu a reagovaniu na impulzy od Boha. Ako vás Boh vedie a ako budete na to reagovať? Venujte čas zapísaniu si svojich dojmov a myšlienok, ktoré prišli zo skupiny. Napíšte Bohu modlitbu, ktorá zachytáva vaše túžby. Ak je to vhodné, zdieľajte sa s týmito myšlienkami v rámci skupiny a potom sa spolu modlite.

- ♦ Čo vnímam, že mi Boh hovorí?

- ♦ Čo je mojou modlitbou?

7. kapitola

Communitas, nie komunita

V decembri roku 2004 sa stalo niečo hrozné a zároveň pozoruhodné – ázijská cunami, ktorá zabila okolo 250.000 ľudí vyprovokovala niečo, čo sa bezpochyby dá nazvať jednou z najúžasnejších explózií celosvetovej štedrosti a súcitu v moderných dejinách. Uprostred tej hrôzy, ktorú tsunami priniesla so sebou a prostredníctvom nej začali ľudia objavovať navzájom jeden druhého úplne novým a pozoruhodným spôsobom. To je jeden z príkladov *communitas* a presne tento aspekt ľudstva budeme skúmať v rámci tejto kapitoly. *Communitas* má mnoho rôznych foriem, ale bez ohľadu na formu, popisuje typ kamarátstva, ktoré ľudia zažívali a zažívajú v rámci fenomenálnych Ježišovských hnutí a preto je základnou súčasťou Apoštolského Elementu. Tak ľudia, ktorí patrili k ranému kresťanskému hnutiu, ako aj ľudia, ktorí sú súčasťou čínskej cirkvi dnes, mali možnosť zakúsiť jeden druhého v kontexte spoločného utrpenia a táto skúsenosť ich spojila do omnoho hlbšej formy spoločenstva, než je tá, na ktorú sme zvyknutí my. Pre naše účely môžeme *communitas* definovať ako typ komunity, ktorá vzniká v kontexte nebezpečenstva, utrpenia a skúšok alebo v kontexte zdanlivo neprekonateľných prekážok. Dochádza k nej vtedy, keď ľudia, ktorí takejto výzve čelia, „nájdu jeden druhého“ nanovo a omnoho hlbším spôsobom. Sociálne putá sú posilnené a preštruktúrované. Z priateľov sa stávajú druhovia.

Liminalita a *Communitas*

V rámci úsilia o pochopenie dynamiky hnutí, ktoré menia svet, sa nám obzvlášť užitočnými javia byť názory Victora Turnera, ktoré sa týkajú *liminality* a *communitas*. Turner bol antropológ, ktorý študoval rôzne rituály medzi africkými národmi a ktorý zaviedol termín *liminalita*. Popisoval ním proces prechodu, ktorý sprevádzal principiálnu zmenu stavu alebo sociálneho postavenia. Okolnosti liminality v tomto kontexte môžu byť úplne extrémne – ľudia sú napríklad úplne vyradení z normálnych životných štruktúr, sú pokorení, dezorientovaní a podrobovaní rôznym obradom a rituálom, ktoré spolu vytvárajú skúšku, na základe ktorej sú potom opätovne pripustení späť do spoločnosti – avšak po absolvovaní tej skúšky môžu v rámci tej spoločnosti postúpiť na ďalšiu úroveň danej sociálnej štruktúry. Liminalita sa preto týka takých situácií, v ktorých sa ľudia nachádzajú niekde medzi alebo na okraji okolitej spoločnosti – na mieste, ktoré je obvyčajne charakterizované značným nebezpečenstvom a dezorientáciou, avšak nie úplne vždy.

Napríklad, v mnohých kmeňoch na rôznych miestach Afriky sa o chlapcov až po dobu ich iniciácie starajú ženy – až pokým nemajú okolo 13 rokov. V príslušnom čase sa v noci do ženskej osady vkradnú muži a tých chlapcov „unesú“. Zaviažu im oči, rozstrapatia ich a húfne ich vyženú z danej osady a odvečú do divočiny. Potom ich obrežú a nechajú ich v divočine osamote, odkázaných samých na seba po dobu šiestich mesiacov. Raz za mesiac ich starší kmeňa prídu navštíviť – počas návštevy im pomáhajú spracovať ich zážitky a mentorujú ich. No ponajprv sú tí chlapci nútení objaviť svoje vnútorné a vonkajšie zdroje, pomocou ktorých sa vlastnými silami vysporiadávajú s danou skúškou. Počas tejto doby sa títo chalani menia z dezorientovaných a individualistických jedincov na ľudí, ktorí medzi sebou vytvárajú priateľské putá, ktoré sú formované v skúšobných podmienkach liminality. Toto kamarátstvo a pocit solidarity, ktoré pramení z tejto spoločnej tvrdej skúšky, nazval Turner *communitas*. Z jeho pohľadu *communitas vzniká* v situáciách, v ktorých sú jednotlivci nútení objaviť jeden druhého pomocou spoločného zakúšania niečoho ťažkého, nejakého pokorenia, prechodu a marginalizácie. Súčasťou tejto skúsenosti sú intenzívne pocity sociálnej spolupatričnosti a kolegiality, ktoré pramenia z toho, že daní ľudia sa musia spoliehať jeden na druhého – inak by neprežili. Ak tí chlapci prejdú týmito skúsenosťami, sú opätovne predstavení kmeňu, ale už ako muži. Získajú tým plný status mužov – už nie sú považovaní za chlapcov.

Tieto navzájom súvisiace koncepty liminality a *communitas* popisujú dynamiky kresťanskej komunity, ktoré jej členov nabádajú k prekonaniu inštinktu „spájať sa a vytešovať sa zo seba“ a namiesto toho sa sústrediť na spoločný zámer, ktorý ich povedie nebezpečnými cestami. *Communitas* je vždy spojená so skúsenosťou liminality. Patrí k nej dobrodružstvo a pohyb a popisuje

ten jedinečný zážitok spolupatričnosti, ktorý sa dá zažiť len v rámci skupiny ľudí, ktorí sú inšpirovaní víziou lepšieho sveta a pokúsia sa s tým niečo spraviť.

Pozoruhodné prejavy Apoštolského Elementu nás učia, že liminalita a *communitas* sú *normatívnymi situáciami* pre pútnikov Božieho kráľovstva. Každopádne to platí o tých fenomenálnych Ježišovských hnutiach, ktoré sme tu rozoberali. Práve uprostred ťažkostí sa týmto hnutiam darí obzvlášť. Z tohto pohľadu boli/sú fenomenálne Ježišovské hnutia vyjadrením *communitas* a nie komunity v našom bežnom ponímaní.

Biblia a *communitas*

Tvrdenie, že *communitas* a liminalita sú normatívnymi skúsenosťami Božieho ľudu, je úplne biblické. Vezmite si napríklad Abraháma, ktorý so svojou širšou rodinou dostal od Boha povolanie, aby odišiel zo svojho domu a aby sa vydal na veľmi riskantnú cestu do neznámej krajiny. A keď sa pozrieme na skúsenosti, ktoré ich postretli cestou – na tie príbehy, ktoré formovali ďalšie generácie veriacich ľudí – vidíme, že to nie sú nejaké bezpečné, pokojné príbehy na dobrú noc. Naopak, tie príbehy nás vyzývajú k nebezpečnej forme vernosti, ktorá súzvučí s Abrahámovou vernosťou (**Gal. 3,15n; Žid. 11,9-13**). Alebo, keď študujeme neskutočne liminálnu skúsenosť východu z Egypta, zisťujeme, že táto veľmi riskantná cesta trvalo formovala Boží ľud a dodnes to ešte robí. To isté sa dá povedať o Babylonskom zajatí, ktoré sa odohralo niekoľko storočí neskôr. Keď sa zamyslíme nad životom a službou ľudí, ako Samuel, Eliáš, Samson alebo keď študujeme život a službu Dávida a jeho skupiny a pýtame sa, do akých situácií sa oni dostávali, neustále narážame na tie isté témy liminality a *communitas*.

Keď sa pozrieme do Nového zákona, stačí nám zadávať sa na Ježišov život. Nemal, kam by hlavu zložil a svojich nasledovníkov učeníkoval *na ceste*, uprostred nebezpečných podmienok okupovanej krajiny, v odpore voči nepriateľskej náboženskej elite. Pozrite sa na Pavlov život. V 2. Korinťanom živo popisuje svoj život. Kniha Skutkov je taká plná *communitas* a liminality, že ju čítame ako fascinujúci dobrodružný príbeh. Zdá sa, že liminalita a *communitas* sú normatívnymi skúsenosťami Božieho ľudu v Písme a Ježišovských hnutí v histórii. Ako sme vôbec túto perspektívu mohli stratiť?

Je to všade!

V rôznych oblastiach nášho života sa tento typ spoločnej skúsenosti dá iba ťažko prehliadnuť. Už sme tu spomínali chvíle, keď nás postihne nejaké nešťastie. *Communitas* však môžeme objaviť v omnoho obvyčajnejších situáciách – napríklad v rámci športových tímov, zážitkových táborov a v rámci krátkodobej misie. *Communitas* je tiež vykreslená takmer v každom filme, no hlavne v dobrodružných filmoch všetkých typov. Spomeňte si na mýtickú pravdu z *Pána prsteňov*. Tento skvelý príbeh zdôrazňuje skutočnosť, že „Spoločenstvo prsteňa“ sa stáva *skutočným* spoločenstvom až vtedy, keď začne prechádzať obrovskými problémami a ťažkosťami a čelí zdanlivo neprekonateľnému zlu. Snaha o uskutočnenie tejto zdanlivo neprekonateľnej úlohy a spoločné prekonávanie ich ťažkostí viedlo túto skupinu k vytvoreniu *communitas*. Navzájom objavili jeden druhého takým spôsobom, akým by sa za iných podmienok nespoznali. Je to akési mýtické znázornenie *misie* – nejde o nič menej, než o zničenie zla vo svete; *učeníctva* – neustále sa musia rozhodovať pre to dobré – aj napriek tomu, že čelia obrovskej opozícii; a *communitas* – cestou k uskutočneniu svojej misie z nich vznikne vynikajúca komunita. Takéto príbehy nás dokážu fascinovať, pretože hlboko v nás niečo prebúdajú; prebúdajú pretrvávajúcu potrebu človeka po dobrodružstve, spoločnom putovaní a kamarátstve.

Umelé prostredia a smrť *communitas*

Strata *communitas* má obrovské dôsledky aj na cirkve a na iné typy organizácií. Bez nejakého skutočného nasadenia v rámci „vonkajšieho sveta“ sa zbory veľmi rýchlo dokážu stať chráneným, umelým prostredím, ktoré je zabezpečené pred nebezpečenstvami a vyrušeniami okolitého prostredia. Stávajú sa misijne necitlivé. Stávajú sa z nich uzavreté systémy, ktoré si tvoria svoju vlastnú kultúru a ktoré majú málo vzťahových, sociálnych a kultúrnych stykov s vonkajším svetom. Problém spočíva v tom, že ak je nejaký systém uzavretý a umelý a keď vo všeobecnosti nerozvíja svoju adaptabilnosť a vnútornú rôznorodosť, v konečnom dôsledku degeneruje k vyváženosti (ekvilibriu). A totálna vyváženosť u živých systémov predstavuje smrť. Hoci pri nebezpečenstve a riskovaní môžeme mať úplne opačné pocity, sú pre nás dobré a dokonca nevyhnutné.

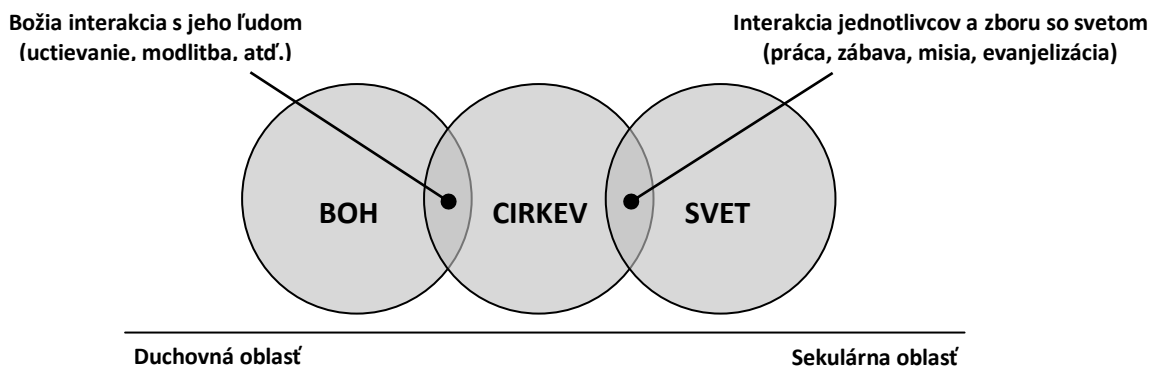
Budúcnosť a formovanie vecí budúcich

Rozvíjanie životaschopnej, transformujúcej vízie môže tiež viesť k vytvoreniu liminality a *communitas*. Keď majú ľudia pred očami jasnú víziu a poslanie, formuje a mení to ich súčasné myslenie a správanie. Keď sme fascinovaní nejakou víziou a snažíme sa ju zrealizovať, mení nás to a stávame sa tvorcami dejín. Presne to znamená slovné spojenie: „viesť z budúcnosti“. Tento prístup k organizačnému vývoju znamená, že sa stanoví pôsobivý cieľ, ktorý organizáciu núti vyjsť zo svojej zóny pohodlia. Tento koncept plánovania z budúcnosti je kľúčovým aktivátorom misie a preto je jednou zo základných funkcií misijného vodcovstva. Božie kráľovstvo funguje do veľkej miery presne tak isto. Je o Božej budúcnosti, ktorá nás uchvacuje. Nielenže vytvára liminalitu, ale mala by viesť aj ku *communitas*.

Misia ako organizačný princíp

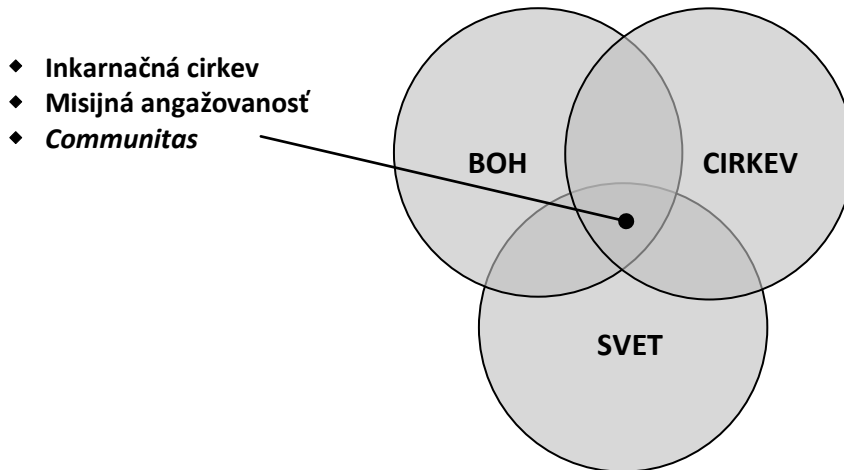
Ďalším faktorom, ktorý vedie k liminalite, je usporiadanie zborového života okolo misie (okolo nášho mimo-zborového posolania) a nie okolo duchovnej služby (okolo našich vzájomných vzťahov). Pastor Gordon Cosby poznamenal, že v priebehu šesťdesiatich rokov svojej služby si všimol, že ani z jednej skupiny ľudí, ktorej zámerom bolo niečo nemisijné, sa postupom času nevykľula nejaká misijná skupina. Iba tie skupiny, ktoré sa od začiatku rozhodli byť misijnými, takými naozaj aj boli. Ak je evanjelizovanie a učeníkovanie národov centrom posolania cirkvi, tak misia, a nie duchovná služba je skutočným organizačným princípom cirkvi. Iba keď si cirkve uvedomuje, že jej cieľová skupina sa nachádza za jej plotom, iba tak môže objaviť, na čo sa naozaj musí sústrediť. Ak je zbor usporiadaný okolo misie, tak duchovná služba bude prirodzeným vedľajším produktom, pretože služba je *prostriedkom*, ktorým uskutočňujeme misiu.

Ako sme už poznamenali v 2. kapitole, dualizmus je presvedčením, že svet sa dá rozdeliť na duchovný a neduchovný. Znovu tu hovoríme o dualizme preto, lebo hoci kresťania túto filozofiu do veľkej miery odmietajú, napriek tomu majú tendenciu, tento prístup stelesňovať vo svojich štruktúrach a aktivitách. Na prepracovanej verzii predošlého obrázku môžeme znázorniť, ako to približne vyzerá:

Dualistický kresťanský prístup

Existuje aj iný spôsob zoradenia týchto troch prvkov, ktorý je omnoho integrálnejší a biblickejší. Jednoducho treba zmeniť nastavenie nášho vzťahu k Bohu, k svetu a k cirkvi. Keď si budeme vedieť predstaviť, že by sa tie tri kruhy pretínali v strede, tak dospejeme ku cirkvi, ktorá je skutočne misijná, hlboko inkarnačná a ktorá funguje spôsobom, ktorý pokračuje v Ježišovej službe vo svete. Realitou je, že Boh je všade. On už hlboko pracuje v životoch ľudí. Cirkev sa tomu potrebuje prispôbiť vo svojom vzťahu k Bohu a ku svetu a keď to spraví, zlomí tým otroctvo dualizmu.

Prístup misijno-inkarnačných *communitas*

Jednou z vecí, ktoré sa môžeme naučiť z Abrahámovho príbehu, zo spoločenstva v rámci športových tímov a z príbehu *Pána prsteňov* je to, že samotná cesta je dôležitá. Všetky tieto skutočnosti poukazujú na to, že hlboká forma spolupatričnosti a lásky sa dá nájsť vtedy, keď sa spolu pustíme do nejakej misie alebo do objavovania alebo do nebezpečenstva, pretože v rámci toho procesu sa budeme musieť navzájom nanovo spoznávať. Znova sa musíme vydať na cestu. Sme ľuďmi Cesty a naša cesta leží pred nami. Pri pokuse o preformulovanie podstaty autentickej kresťanskej komunity – keď hovoríme o *communitas*, ktoré sa formujú okolo misie a ktoré sú skupinou neistých, ale smelých priateľov a keď spomíname mýtické obrazy veľkolepých príbehov a pripomíname, ako Ježiš a prvotná cirkev šírili svoje poslanstvo – vzbudzujeme tým túžbu po tom, aby sme sa opätovne pustili do dobrodružnej cesty znovuobjavovania starovekej sily s názvom Apoštolský Element.

Odporúčané zásady a návyky

Communitas je jednou zo základných súčastí Apoštolského Elementu, lebo popisuje ten typ hlbokého priateľstva, ktoré ľudia zakúšajú v rámci fenomenálnych Ježišovských hnutí. Ak sa snažíme dosiahnuť tú istú úroveň spolupatričnosti a vzájomnosti, budeme sa musieť vydať na cestu, ktorá nasleduje Ježiša aj mimo našej zóny pohodlia do každého kúta našej spoločnosti. Tam, a iba tam sa budeme môcť stretnúť s *communitas*. Jedným zo spôsobov, ktorým sa môžeme „znova vydať na cestu“, je skúmanie nasledujúcich štyroch zásad a návykov.

1. Vypracujte transformujúcu víziu
2. Umiestnite zbor do centra života
3. Zapojte sa do spoločného úsilia
4. Vráťte sa k dobrodružstvu

: Zásada č. 1:

Vypracujte transformujúcu víziu

Prvou zásadou, ktorú vám odporúčame zrealizovať pri formovaní *communitas*, je vypracovanie transformujúcej vízie. Povolanie ľudí k jasnej a zaujímavej budúcnosti môže ovplyvniť ich súčasné správanie a viesť skupinu ku skutočnému sformovaniu *communitas*. Stanovenie transformujúceho cieľa, ktorý organizáciu vytiahne z jej zóny pohodlia, je kľúčovou zásadou pri vytváraní kamarátstiev. Odporúčame vám niekoľko spôsobov, ako sa do toho môžete pustiť.

: Návyk č. 1:

> Vytvorte odvážnu víziu

Priateľstvá sa dajú dobre pestovať tak, že celé spoločenstvo zhromaždíte okolo nejakej spoločnej vízie, ktorá ho bude nútiť vyjsť z jeho vlastného kontextu a smerom k očakávanej budúcnosti. Dôležitým slovom v tejto súvislosti je slovo „spoločný“ – ak si ľudia majú tú víziu privlastniť, musia sa podieľať na jej formovaní a musia ňou byť fascinovaní. Musí byť zhrnutím snov jednotlivcov – tie jednotlivé sny musia byť zmysluplne integrované do celkového sna.

- ◆ Snívajte a spolupracujte. Je dôležité, aby ste to robili ako celé spoločenstvo. Už sme o tom do určitej miery hovorili v časti o organických systémoch a ak teda k tejto veci potrebujete niečo konkrétnejšie, vráťte sa tam.
- ◆ Keď už spolu tú odvážnu víziu vytvoríte, veľa sa o nej rozprávajte a spolu hľadajte jednoduché spôsoby, ako ju môžete realizovať.
- ◆ Vedzte z budúcnosti. Vytvorte si širokú misijnú víziu a zhromaždite okolo nej. To máme na mysli, keď hovoríme o vedení z budúcnosti – definujte cieľ a hýbte sa smerom k nemu.

: Návyk č. 2:

> Učte sa spolu o *communitas*

Druhým kľúčovým krokom pri pestovaní burcujúcej vízie a spoločného zámeru je proces skúmania obrazov a myšlienok, ktoré sa týkajú *communitas*. Kľúčovým slovom je znova *spolu*. Proces je rovnako hodnotný, ako informácie, pretože prostredníctvom neho sa budete stmelovať a budete zdieľať spoločný cieľ.

- ◆ Postarajte sa o to, aby ľudia mali biblické príklady *communitas*. Nájdete ich kdekoľvek v Písme – od 1. Mojžišovej až po Zjavenie Jána.
- ◆ Pozerajte spolu filmy a potom o nich spolu rozmýšľajte. Tieto príbehy sú silné, pretože v nás prebúdzajú našu potrebu po dobrodružstve, putovaní a priateľstve. Odporúčané tituly sú uvedené v časti Zdroje.
- ◆ V rámci spoločenstva spolu študujte knihy a články, ktoré hovoria o *communitas*. Čítajte, snívajte a diskutujte. Dobrým začiatkom môže byť čítanie 5. kapitoly z knihy *Exiles* od Michaela Frosta.
- ◆ Dajte ľuďom zakúsiť *communitas*. Nič sa nedá porovnať s osobnou skúsenosťou. Keď sa ľudia budú môcť zamyslieť nad konkrétnymi skúsenosťami, poukážte im na to, aká nevyhnutná je *communitas* pri šírení Ježišovho posolania. Teória sa tak dostane do praxe.
- ◆ Zorganizujte krátkodobý misijný výlet – buď v zahraničí alebo v lokálnom prostredí. Keď bude daná skupina rozmýšľať o svojej skúsenosti s *communitas*, vyzvite ju k premýšľaniu aj o tom, ako sa také niečo môže stať normatívnou skúsenosťou Božieho ľudu.

: Zásada č. 2:

Umiestnite zbor do centra života

Tendenciou Božieho ľudu je oddeľovať sa od sveta a vytvárať sväté miesta pre spoločenstvo, uctievanie a stretnutia s Bohom. Ako sme si už vysvetlili, tento dualizmus (rozdeľovanie vecí na sväté a sekulárne) trápi cirkev už dlho a hoci túto filozofiu ako kresťania odmietame, napriek tomu máme sklony k tomu, aby sme ju aplikovali v rámci našich štruktúr, aktivít a všeobecného

nastavenia. Výsledkom je, že vytvárame umelé prostredia, ktoré nás odvádzajú od reálneho života – preč od *communitas*. Nedualistický prístup sa usiluje o prepojenie Boha, sveta a cirkvi. V rámci terminológie tejto knihy to znamená, že sa snažíme byť misijno-inkarnační a to automaticky vedie k autentickému *communitas*.

: Návyk č. 1:

> **Budujte zbor okolo ľudí a nie ľudí okolo zboru**

Keď hovoríme o tom, že zbor je umiestnený do centra života, predstavujeme si pod tým budovanie zboru a všetkých jeho komponentov v kontexte života a nie v oddelení od neho. Nemáme pri tom na mysli, že nedefinované bohoslužby sa musia uskutočňovať v nedeľu ráno v pube, keďže vtedy je to miesto aj tak prázdne. Poukazujeme tým na niečo omnoho integrovanejšie a kontextualizovanejšie. Týka sa to nielen bohoslužieb, ale celého zborového života – spoločenstva, učenia sa, uctievania, evanjelizácie, starostlivosti o chudobných, boja za spravodlivosť, spravcovstva a tak ďalej. Budovanie zboru okolo ľudí sa deje s pozorným prihliadaním na hosťovskú komunitu a tomu zodpovedajúcim prispôbovaním každého jedného aspektu zborového života – štruktúry, aktivít a umiestnenia.

- ♦ Vyhýbajte sa umelým náboženským prostrediam. Majú škodlivý vplyv na dynamický duchovný život.
- ♦ Rozmýšľajte tvorivo a brainstormujte o tom, ako by ste svoj zbor mohli preskupiť v kontexte širšej komunity, v ktorej sa nachádzate.
- ♦ Prehodnoťte svoje štruktúry a aktivity. Bránia budovaniu vzťahov so širšou spoločnosťou alebo ich podporujú? Vyťahujú váš zbor z reálneho života alebo ho umiestňujú do centra života? Sú vaše stretnutia prístupné a pochopiteľné?
- ♦ Identifikujte prvky vášho uctievania Boha a kladte si otázku, kde v spoločnosti sa ešte vyskytujú. Pomôže vám to pri hľadaní nedualistickej skúsenosti, ktorá priamo nadväzuje na vašu hosťujúcu komunitu.

Zelené miesta

V San Franciscu skupina s názvom ReImagine poukazuje na rôzne sfarbené miesta. Žlté miesto popisuje kresťanskú spiritualitu, ktorá sa zaujíma iba o osobný, vnútorný svet viery. Charakterizuje tú klasickú, individualistickú formu viery, ktorá sa sústreďuje na osobné stíšenie, štúdium Biblie, navštevovanie bohoslužieb a osobné etické správanie. Modré miesto popisuje exkluzívne navonok zameranú formu kresťanskej spirituality, ktorá berie vážne svoj kontext a ktorej súčasťou sú také aktivity, ako napr. sociálna angažovanosť, boj za spravodlivosť, aktivizmus a verejné etické správanie. Iba v rámci interakcie medzi týmito dvoma sa blížime k biblickej misijnej aktivite a spiritualite – poukazuje na to aj nižšie uvedený obrázok. Keďže kombinácia žltej a modrej vedie k zelenej, je to šikovný spôsob rozmýšľania o misijných miestach. Na zelených miestach dochádza ku skutočnému prepojeniu príbehu a kontextu, individuálneho a spoločného, vnútorného a vonkajšieho sveta, náboženského a nenáboženského.

: Návyk č. 2:**> Nepúšťajte z mysle misijno-inkarnačný prístup /**

Hoci sme túto tému do detailov preskúmali v rámci samostatnej kapitoly, považujeme za dôležité, poukázať na centrálnu úlohu tohto smerovania pri vytváraní skutočnej *communitas* – pri umiestňovaní zboru do centra života. Ak chce dnešná cirkev zakúšať ten typ spolupatričnosti, bude musieť tento dôraz, ktorý bol v prvotnej cirkvi bežný, aktivovať ako svoj primárny prístup ku všetkému.

- ◆ Znova si prečítajte 4. kapitolu, aby ste sa oboznámili s jej myšlienkami a príkladmi.
- ◆ Ako skupina prídte s vlastnými nápadmi, ktoré čo najviac vyhovujú vašej skupine a kontextu.
- ◆ Snažte sa do života svojho zboru integrovať blízkosť, pravidelnosť a spontánnosť.

: Zásada č. 3:**Zapojte sa do spoločného úsilia**

Ďalšou zásadou, ktorú vám odporúčame prebrať v záujme zakúšania *communitas*, je zapojenie sa do spoločného úsilia s ľuďmi vo vašej komunite. Myslíme tým zapojenie sa do projektov, v ktorých budete stáť bok po boku v zmysluplnom úsilí s ostatnými ľuďmi z vášho zboru ako aj s inými ľuďmi zo širšej, nekresťanskej komunity. Súčasťou toho je bezprostredná spolupráca s hosťujúcou komunitou na zmysluplných iniciatívach, ale patrí k tomu aj zapojenie do misijných aktivít s inými kresťanmi. Áno, znamená to, že *communitas* môžete zakúšať tak s ľuďmi zo zboru, ako aj s ľuďmi, ktorí nie sú súčasťou cirkvi. Je jasné, že tá skúsenosť bude v oboch prípadoch odlišná, avšak obe sú veľmi dôležité a vedú k misii. K jedinečnej skúsenosti s *communitas* prichádza vtedy, keď sa skupina ľudí, ktorá je inšpirovaná víziou lepšieho sveta, skutočne pokúsi spraviť niečo v záujme jej realizácie.

: Návyk č. 1:**> Spoločné komunitné projekty /**

Spoločné komunitné projekty majú do činenia so zapojením spoločenstva veriacich do miestnych iniciatív – bok po boku s členmi miestnej (hosťujúcej) komunity. Už sme v rámci tejto knihy hovorili o spoločných projektoch ako o spôsobe budovania zmysluplných kontaktov s ľuďmi, ktorí nie sú súčasťou cirkvi. Spoločné komunitné projekty sú také isté – sú veľmi misijne zamerané a sú skvelým spôsobom budovania *communitas*. Pri spolupráci na komunitných projektoch úplne prirodzene dochádza k vytváraniu vzťahov a priateľstiev. Uvádžame tu niekoľko našich odporúčaní, no treba podotknúť, že ešte lepšie je prísť s vlastnými nápadmi, ktoré zodpovedajú vášmu špecifickému kontextu.

Murals v San Franciscu

Mark Scandrette je úžasný mestský misionár v bohémskom San Franciscu. K jednému z projektov, ktorý pomáhal iniciovať, patrí družstvo nástenných maliarov, ktorí sa stretávajú a potom spolu maľujú steny po celom meste. To družstvo najprv vypracuje projekt a potom sa stretne a rozpráva o tom, čo chce prostredníctvom tej maľby komunikovať. Po mnohých diskusiách o politike, náboženstve, zmysle a podobných veciach sa rozhodnú pre nejakú tému. Rozdelia si danú stenu a každý účastník dostane za úlohu, pomaľovať nejakú jej časť tak, aby zapadala do celkovej témy a aby bola prepojená s prácou ostatných maliarov. Po vypracovaní koncepčného návrhu sa každú sobotu stretávajú vyzbrojení rebríkmi a farbami a celý deň trávia maľovaním a rozhovormi, spoločným jedlom a možno po celom dni maľovania zájdu spolu aj na pivo. Na dokončenie projektu potrebujú niekedy aj tri mesiace a kým ho dokončia, hlboko sa vnoria do životov jeden druhého a prediskutujú spolu množstvo spoločných tém o živote, Bohu a spiritualite. A hlavne, pomocou tohto procesu sa z nich stanú dobrí priatelia.

- ♦ Starajte sa spolu o svoje prostredie. Úplne iste existuje vo vašej oblasti niekoľko takýchto projektov, do ktorých sa môžete zapojiť. Ak nie, tak nejaký vytvorte a zrealizujte ho v spojení s ostatnými členmi miestnej komunity.
- ♦ Zorganizujte alebo podporte komunitné fundraisingové aktivity alebo upútavky na miestne neziskové združenia.
- ♦ Venujte jeden deň do mesiaca dobrovoľníckej aktivite v rámci miestneho neziskového združenia.
- ♦ Bojujte spolu za spravodlivosť. Vždy existujú nejaké lokálne alebo globálne problémy, ktoré potrebujú dobrovoľníkov alebo podporu.
- ♦ Zorganizujte medzinárodný výlet do rozvojovej krajiny a slúžte tam núdnym ľuďom. Dbajte na to, aby ten projekt nebol príliš náboženský, napríklad aby sa od účastníkov neočakávalo, že v nedeľu budú viesť nedeľnú besiedku s miestnymi deťmi. Nech je radšej omnoho praktickejšia, aby aj neveriaci ľudia mali pocit, že sa na ňom môžu zmysluplne podieľať.

Miestna firma preberá iniciatívu

Priateľ, ktorý vlastní a prevádzkuje malú fyzioterapeutickú ambulanciu, sa ujal medzinárodného rozvojového projektu, ktorý v rámci svojej firmy finančne podporuje. Pôsobivé na tom je, že ten projekt podporuje nielen svojimi peniazmi, ale pravidelne uvoľňuje svojich zamestnancov od ich bežných povinností k tomu, aby vycestovali do zahraničia a v rámci toho projektu slúžili. Predstavte si, keby také niečo spravili všetci kresťanskí podnikatelia so svojimi neveriacimi zamestnancami! To je úžasný spôsob budovania zmysluplného zapojenia a *communitas* so zamestnancami a kolegami.

: Návyk č. 2:

> **Zapájajte sa spolu do misie**

Zatiaľ čo spoločné komunitné projekty vytvárajú priestor pre bezprostrednú spoluprácu s ľuďmi z miestnej komunity, tento návyk sa týka špecifického *zapojenia do misie a evanjelizácie spolu s ostatnými kresťanmi*. Keď sa spoločenstvo viery pustí spolu do misie, zdôrazní tým dôležitosť smerovania: „ja pre spoločenstvo a spoločenstvo pre svet“. Aj priateľstvá sa budú v dôsledku toho rozvíjať okolo spoločných misijných cieľov. Ľudí treba povzbudzovať k tomu, aby využili spoločné životné rytmy na pravidelné zapojenie do misie.

- ♦ Spolu s niekoľkými ľuďmi z vášho zboru sa pridajte k miestnej športovej skupine.
- ♦ Zorganizujte čitateľský klub, pravidelne sa chodievajte bicyklovať s inými ľuďmi alebo každý týždeň navštevujte tie isté zariadenia.
- ♦ Od roku 2002 Spoločenstvá tretieho miesta praktizujú pravidelný rytmus chodenia do toho istého pubu každú nedeľu poobede. Je to skvelá príležitosť na oslovenie širšej komunity evanjeliom.
- ♦ Každý utorok večer chodí jeden náš priateľ s iným priateľom zo zboru niekam von. Pozvú so sebou niekoho zo svojich spoločných neveriacich priateľov alebo niekoho z práce. Stalo sa to už ich zvykom.
- ♦ Ďalšia skupina kresťanov, ktorú poznáme, sa každý týždeň spolu so svojimi priateľmi z práce stretáva na spoločné jedlo a na pozerať populárneho televízneho seriálu.

Bez ohľadu na to, pre čo sa rozhodnete, pamätajte na to, že ide o to, aby ste boli zapojení do misie spolu s ostatnými ľuďmi z vášho zboru. Nie je to ťažké, ale chce to spoločný záväzok. Skúste to nejaký čas robiť a po niekoľkých mesiacoch zhodnoťte svoje skúsenosti. Budete prekvapení, aké efektívne môže byť niečo tak jednoduché.

: Zásada č. 4:

Vráťte sa k dobrodružstvu

Súčasťou *communitas* je dobrodružstvo, riziko a experimentovanie. Zbory, ktoré to chcú zakúsiť, musia prekonať svoju túžbu „združovať sa a vytešovať sa zo seba“ a namiesto toho sa

musia sústrediť na spoločné poslanie, ktoré ich vytiahne z ich pohodlia a zatiahne ich do riskantného dobrodružstva. To je presne ten skok viery, ktorý podnikli dvanásť učeníci, keď sa rozhodli nasledovať Ježiša. A presne to je ten skok viery, ktorý aj dnes potrebujú spraviť skupiny Ježišových učeníkov. „*Communitas* nie je nejaké teplé, oddychové miesto, na ktoré môžete prísť a z ktorého môžete odísť, ako sa vám zachce. Predpokladom *communitas* je záväzok, integrita, usilovnosť a odvaha.“

: Návyk č. 1:

> Riskujte /

Zbory môžu niekedy mať sklony k odmietaniu rizika; je však veľmi nepravdepodobné, že by bez rizika mohlo dôjsť k akémukoľvek misijnému pohybu. Riziko a dobrodružstvo sú v skutočnosti naozaj dobré pre dušu – hoci to môže byť protikladom k tomu, ako sa často cítime. Keď spolu zakúšame dobrodružstvo a musíme hľadať vnútorné zdroje na jeho zvládanie, nachádzame hlbokú formu spolupatričnosti a lásky. V takých situáciách sa vzťahy rozvíjajú do priateľstiev a ľudia sa úplne nanovo stretávajú s Bohom.

- ◆ Ostávajú v kontakte s adaptívnymi výzvami, ktorým všetci čelíme. Ako môžeme zaujať evanjeliom, komunikovať ho a budovať cirkev v takom nesmierne konzumentskom, post-kresťanskom, postmodernom kontexte? To je skutočná výzva, aby sme začali riskovať. Možno to je dokonca Božie pozvanie pre cirkev, aby znova objavila samú seba ako misijnú *communitas*. Brainstormujte a snívajte o spôsoboch, ktorými by ste mohli začať reagovať na túto výzvu. Rozpracujte tie nápady do realistických a akčných krokov.
- ◆ Využite príbehy z evanjelií a zo Skutkov na to, aby ste ľudí povzbudili k dobrodružstvu a riziku.
- ◆ Poznáme niekoľko programov, do ktorých sa ľudia môžu zapojiť a v rámci ktorých sa môžu zúčastniť medzinárodného misijného výjazdu. Nasledujúci rok sa potom v rámci toho programu pravidelne stretávajú na spoločné jedlo, v rámci ktorého uvažujú, modlia sa a povzbudzujú sa navzájom k aplikovaniu svojich skúseností do svojho každodenného života.

: Návyk č. 2:

> Experimentujte /

Dejiny sú dôkazom toho, že kresťanstvo sa šírilo preto, lebo v každej ére existovali skupiny učeníkov, ktorí boli dostatočne odvážni experimentovať a riskovať zlyhanie a výsmech. Ľudia v daných skupinách boli poprepájaní hlbokými priateľstvami, o ktorých iní kresťania mohli iba snívať. Hoci experimentovanie sme skúmali aj ako jednu zo základných zásad v oblasti priekopníckeho pôsobenia a multiplikácie, je to tiež významný aspekt budovania *communitas*.

- ◆ Vytvárajte podmienky, v ktorých môže dochádzať ku zmene, adaptácii (prispôsobeniu) a k experimentovaniu.
- ◆ Vyzvite zbor k tomu, aby začal rozmýšľať nad tým, ako by mohol osloviť nejakú cieľovú skupinu v rámci vašej komunity. Takáto výzva môže pomôcť zboru v tom, aby sa naučil experimentovať a citlivejšie vnímal svoj kontext.
- ◆ Podporte experimentovanie ako dôležitú úlohu v rámci misie. Neustále experimentujte s novými formami cirkvi a misie.

Filozofické kaviarne

Celý svetom sa tiahne jedno populárne hnutie, ktoré združuje ľudí na tretích miestach a podporuje dobré filozofické diskusie. Je známe pod názvom filozofické kaviarne alebo puby. Aj Alan, aj Darryn sa zapojili do tejto formy misie a považujú ju za fascinujúcu a za veľmi plodnú.

SKUPINOVÁ PRÁCA

Prvé stretnutie: *Skúmajte (hovorte o tom)*

- ◆ Keby ste mali vyzdvihnúť jednu vec z tejto časti, čo by to bolo? Prečo?

- ◆ Vlastnými slovami vysvetlite inému človeku v skupine, o čo ide pri *communitas*. Čo vás na tom nadchýna? S čím máte ťažkosti?

- ◆ Ktorým zásadám a návykom by sa bolo treba venovať? My sme uviedli niekoľko príkladov. Vedeli by ste navrhnúť ešte nejaké iné?

- ◆ Aké máte otázky?

- ◆ Viete si predstaviť, že by vaša skupina nejako rástla v tejto oblasti? Ako?

Druhé stretnutie: Posúďte (hlbšie rozjímajte)

- ♦ Je *communitas* silnou alebo slabou stránkou vašej skupiny?

- ♦ Chápe väčšina vašej skupiny tento koncept a verí mu?

- ♦ Ako sa záväzok voči týmto myšlienkam už teraz prejavuje vo vašej skupine? Uvedte príklady.

- ♦ Kedy ste ako spoločenstvo najviac zakúšali *communitas*? Čo k tomu prispelo? Čo sa práve vtedy dialo?

- ♦ Čo sú podľa vášho názoru najdôležitejšie otázky v súvislosti s vytváraním *communitas*?

- ♦ Aké výzvy stoja pred vami? Aké prekážky? V ktorej oblasti očakávate odpor?

Tretie stretnutie: Pustite sa do toho (prakticky zareagujte)

- ♦ Čo sa musí stať počas nasledujúcich dvanástich mesiacov? Čo potrebujete robiť, čo teraz nerobíte?

- ♦ Čoho sa budete musieť vzdať?

- ♦ Aké informácie a zdroje budete potrebovať? Kto ešte potrebuje byť do toho zapojený?

- ♦ Ako budete vedieť, či v týchto oblastiach rastiete? Aké základné indikátory si stanovíte?

- ♦ Aké zásady a návyky sa budete snažiť integrovať do života počas nasledujúcich dvanástich mesiacov? Vymenujte ich tu.

Akčné plány

Aké prvé kroky podniknete k dosiahnutiu týchto cieľov? Pri pohľade do vašej minulosti sa vám zdajú byť realistické?

Čo – Aktivita/Čin	Kedy – Dátum	Kto – Vedúci/Účastníci

Štvrté stretnutie: *Osobný zápisník*

Po spracovaní toho množstva informácií venujte čas modlitbe, načúvaniu a reagovaniu na impulzy od Boha. Ako vás Boh vedie a ako budete na to reagovať? Venujte čas zapísaniu si svojich dojmov a myšlienok, ktoré prišli zo skupiny. Napíšte Bohu modlitbu, ktorá zachytáva vaše túžby. Ak je to vhodné, zdieľajte sa s týmito myšlienkami v rámci skupiny a potom sa spolu modlite.

- ♦ Čo vnímam, že mi Boh hovorí?

- ♦ Čo je mojou modlitbou?

Zdroje

Príklady učeníckých noriem

Mosaic: Zbor Mosaic v Los Angeles zostavil svoj minimálny štandard pre ľudí, ktorí sa chcú zapojiť do služby do nasledujúcich štyroch základných oblastí záväzku.

- ♦ *Svätý život*
Toto je garancia, že sa chcú v živote meniť. Uvedomujú si, že nikto nie je dokonalý, no zároveň sa chcú spolu snažiť žiť svätý život.
- ♦ *Zapojenie do služby*
Toto je záväzok, že neostanú iba divákmi. S ostatnými sa budú stretávať minimálne k uctievaniu, zapoja sa do skupinky a nájdu si miesto služby, kde budú môcť využiť svoje individuálne obdarovanie.
- ♦ *Dávanie desiatkov*
Od každého človeka, ktorý sa považuje za člena tohto zboru, sa vyžaduje, aby štedro dával a aby dával desať percent zo svojho príjmu alebo viac.
- ♦ *Evanjelizačný životný štýl*
Ľudia sa zaväzujú, že svoje jedinečné obdarovanie a osobnosť využijú na budovanie zmysluplných vzťahov s ľuďmi, ktorí nepoznajú Ježiša a že im budú pomáhať, uveriť v neho.

InnerCHANGE: InnerCHANGE je misijný rád, ktorý sa venuje inkarnácii evanjelia uprostred chudobných komunít a svoje minimálne učenícke normy zdôrazňuje prostredníctvom nasledujúcich šiestich záväzkov:

- ♦ *Záväzok pokory*
V rámci tohto záväzku sa snažia imitovať Kristovu pokoru – on sa všetkého vzdal a stal sa služobníkom.
- ♦ *Záväzok jednoduchosti*
Toto je záväzok, že budú mať taký príjem a životný štýl, aby každý misionár spomedzi nich mohol žiť inkarnačne medzi chudobnými. Záväzok ku zdržanlivosti vo všetkých veciach a k radostnému a štedrému dávaniu.
- ♦ *Záväzok čistoty*
Tento záväzok sa týka čestnosti, transparentnosti a vernosti vo všetkých vzťahoch.
- ♦ *Záväzok služby*
Týmto sa zaväzujú slovami aj činmi súcitiť s chudobnými, zdieľať s nimi dobrú správu večnej záchrany a vytvárať medzi sebou relevantné formy prejavu Kristovho kráľovstva.
- ♦ *Záväzok spoločenstva*
Členov svojho spoločenstva sa zaväzujú podporovať modlitbami, láskou, zmierením, používaním svojich darov v záujme vzájomného dopĺňania sa a láskavým povzbudzovaním pri rozvíjaní a používaní ich darov.
- ♦ *Záväzok modlitby*
Keďže si uvedomujú, že modlitba je služba, zaväzujú sa k tichosti pred Bohom, k počúvaniu pred hovorením a k rozjímaniu nad Božím slovom.

Príklady spoločných misijných praktík

Spoločenstvá tretieho miesta (STM)

Keď v rámci misijnej komunity rozmýšľame o našom životnom štýle a o našich návykoch, zamýšľame sa nad tým, ako sa Boh, pôvodca misie, prejavoval v priebehu dejín. Uvedomujeme si, že Boh vždy aktívne plní svoj sľub, že bude tvoriť a činiť všetko nové. Boh vždy niečo *chystá* – vo vnútri, medzi nami a vôkol nás. Preto si kladieme otázku: „Čo chystá Ježiš vo vnútri, medzi nami a vôkol nás?“ a na základe toho robíme nasledujúce sľuby:

Kontext	Sľuby	Návyky	Príklady
Vo vnútri	PREMENA Pripodobňovanie sa Ježišovi	Pravidelné zaobranie sa Písmom	čítanie, reflexia, lectio, vedenie denníka, meditácia
		Každodenný rozhovor s Bohom	examen, vedenie denníka, rozjímanie, vyznávanie, počúvanie, pôst
		Cvičenie v aktivite – reflexii	zapojenie a prispievanie, praktikanti, koučing, knihy, DVD, semináre, školenia
		Finančná podpora misie STM	postoj dávania, každoročný záväzok
Medzi nami	ZAPOJENIE do kresťanského spoločenstva	Týždenné stretnutia s ostatnými v rámci STM	domácnosť, kmeň, vzťahy, kolektívne formy
		Povzbudzovanie a vykázaťnosť	spoločné učenie sa, modlitba, Večera Pánova, malé stretnutia, vyznávanie
		Spoločná misia	pub, dvor, rytmy tretích miest, sociálne aktivity, komunitné projekty
		Rozmnožovanie našich spoločenstiev	neustále identifikovanie a rozvíjanie potenciálu pre rast, zakladanie nových domácností, misia
Vôkol nás	PRISPIEVANIE do nášho sveta formou zapojenia do Božej misie	Každodenné prejavy štedrosti a láskavosti	pomocou našich vecí, zručností, času a peňazí, prijímanie nových ľudí
		Týždenné prejavy pohostinnosti a osláv	jedenie, pitie, oslavovanie, rytmy tretích miest, oslavy veľkých životných prechodov (dospelosť, manželstvo, atď.)
		Pravidelná zmysluplná angažovanosť	zdieľanie našej viery, prebiehajúce rozhovory, skúmanie rôznych tém, prehlbovanie vzťahov
		Starostlivosť o svet	zápas o spravodlivosť a milosrdenstvo, starostlivosť o stvorenie

Tieto tri záväzky alebo sľuby tvoria v angličtine akrostich – ich počiatočné písmená tvoria skratku danej organizácie (Transform, Participate, Contribute – TPC) - tak si dokážu ľahko zapamätať, čo je normatívne pre ich spoločenstvo. Vykázaťnosť sa realizuje tak, že si navzájom kladú nasledovnú otázku: „Čo chystá Ježiš vo vnútri, medzi nami a vôkol nás?“ Túto otázku si kladú na všetkých úrovniach – od osobných interakcií, v rámci malých skupiniek, aj v rámci stretnutí celej skupiny.

Malá loď veľké more

Malá loď veľké more je misijná komunita, ktorá sa stretáva na severných plážach Sydney. Svoj spoločný život organizujú podľa jednoduchého poriadku, ktorý má v angličtine skratku BELLS.

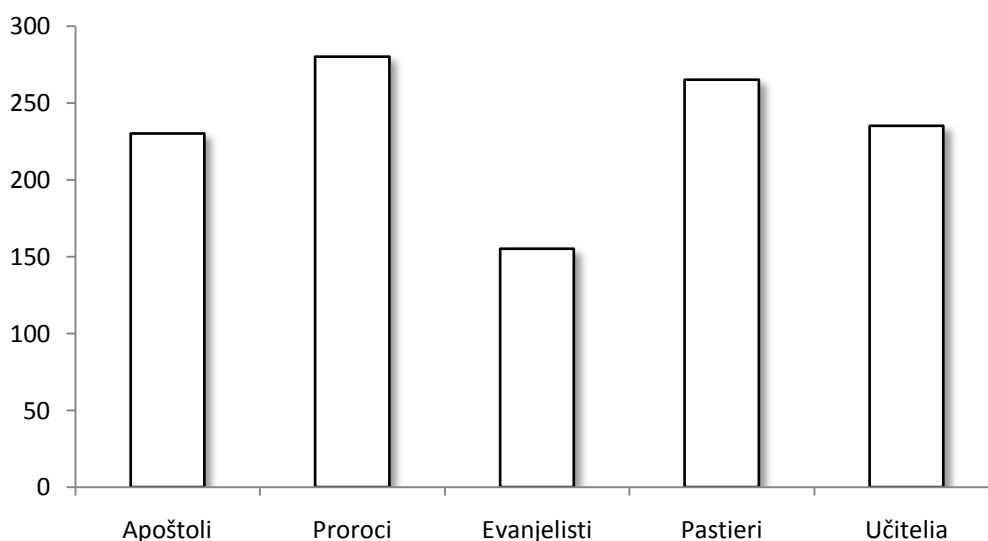
- ♦ **Bless/Žehnať:** Každý deň požehnáme aspoň jedného člena našej komunity.
- ♦ **Eat/Jesť:** Aspoň tri krát budeme jesť s inými členmi našej komunity.
- ♦ **Listen/Počúvať:** Zaväzujeme sa, že každý týždeň budeme počúvať a učiť sa byť citliví na Božie nutkanie v našom živote.
- ♦ **Learn/Učiť sa:** Každý týždeň si budeme čítať niečo z evanjelií a usilovne sa budeme učiť viac o Ježišovi.
- ♦ **Sent/Poslaní:** Svoj každodenný život budeme vnímať ako prejav toho, že sme boli Bohom vyslaní do tohto sveta.

Red

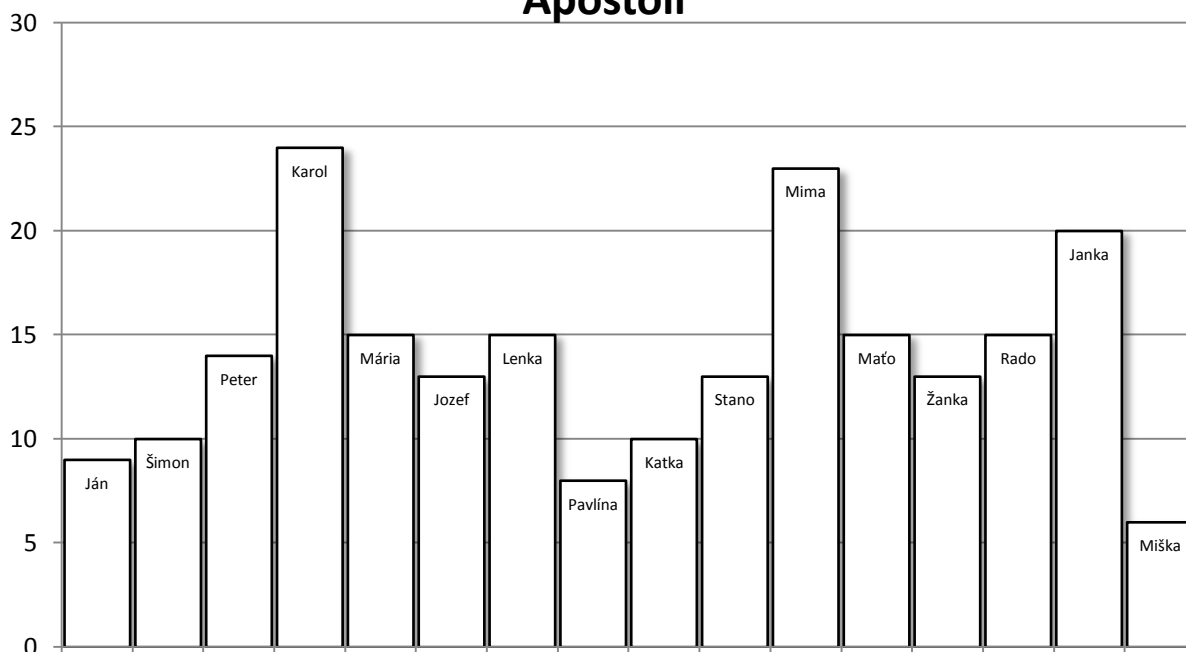
Spoločenstvo Red vzniklo zo zboru South Melbourne Restoration Community, ktorý niekoľko rokov viedol Alan. Ten zbor sa nedávno preorganizoval na sieť misijných spoločenstiev, ktoré sa stretávajú v Melbourne, v Austrálii. Každá skupina v rámci danej siete sa zaviazala dodržiavať niekoľko jednoduchých návykov, ktoré dostali skratku TEMPT a spolu predstavujú hodnoty, ktoré sú podstatou tohto hnutia.

- ♦ **Together we follow / Spolu nasledujeme**
*„Ako Boží ľud sa zaväzujeme žiť v autentických formách kresťanského spoločenstva.“
 „Uvedomujeme si, že sme povolani ísť cestou učeníctva spolu s inými.“*
- ♦ **Engagement with Scripture / Zaoberanie sa Písmom**
„Zaväzujeme sa, že sa budeme neustále zaoberať Svätým Písmom, pretože si uvedomujeme, že je naším návodom pre život.“ Rozhodli sme sa, že dovolíme Písmu, aby nás interpretovalo. Uvedomujeme si, že Biblia je Božím Slovom a zaväzujeme sa, že ju budeme študovať. Uvedomujeme si, že Biblia je kniha, ktorá sa má čítať v rámci spoločenstva.
- ♦ **Mission / Misia**
„Zaväzujeme sa, že sa pridáme k Bohu v jeho misijnom nasadení, že budeme pracovať na raste Božieho kráľovstva zdieľaním svojej viery, multiplikovaním svojich spoločenstiev a prijímaním nových ľudí.“ Veríme, že Božie srdce úzkostlivo túži po vzťahu s Jeho strateným stvorením; preto sa ako Jeho ľud cítime nútení komunikovať túto lásku prostredníctvom našich slov a činov, bojom za spravodlivosť, preukazovaním milosrdenstva a komunikovaním evanjelia svetu okolo nás.
- ♦ **Passion for Jesus / Zanietenie pre Ježiša**
„Zaväzujeme sa, že sa budeme zanietené viazať na Ježiša a reagovať tak na jeho lásku k nám.“ Zakúsili sme radikálnu Ježišovu lásku a to v nás roznečuje vášeň, žiť v rámci svojho každodenného života ako jeho učeníci.
- ♦ **Transformation / Premena**
„Zaväzujeme sa, že spolu pôjdeme cestou učeníctva a že každý deň budeme podobnejšími Ježišovi.“ Sme povolani nasledovať Ježiša a snažiť sa rásť do podoby, ktorú nám on chce dať. Vo svete konzumu a egocentrizmu sa rozhodujeme ísť inou cestou. Sme rozhodnutí zomierať samým sebe, aby sme našli skutočný život v Ježišovi.

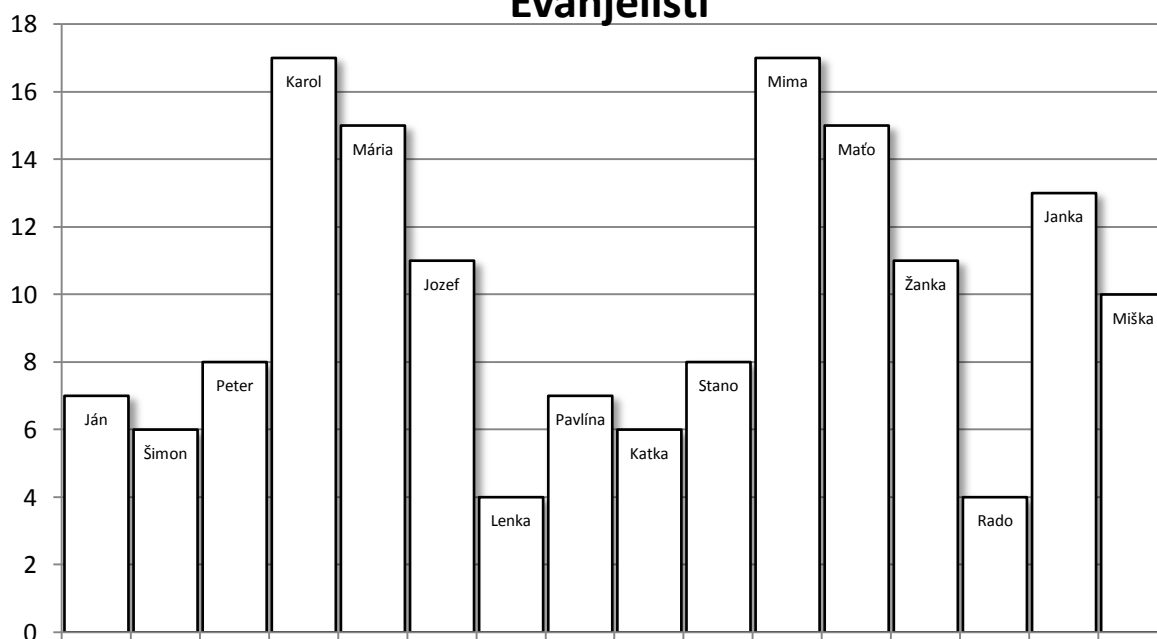
Príklady grafického znázornenia výsledkov APEPU

Apoštoli

Evanjelisti

Prehľadné znázornenie súčastí mDNA

Spoločenstvá tretích miest použili tento proces pri uvažovaní o súčastiach mDNA v rámci svojej misie.

	Ježiš je Pán	Misijno-inkarnačný dôraz	<i>Communitas</i>	Organické systémy	Učenie	Apoštolské prostredie
Silné stránky						
Slabé stránky						
Porozumenie <i>Chápe väčšina ľudí tento koncept a verí mu?</i>						
Prejav záväzku <i>Uviest' príklady, ako sa tento záväzok prakticky prejavuje</i>						
Kedy sa nám v tom najlepšie darilo? Čo k tomu prispelo?						
Čo potrebujeme spraviť počas nasledujúcich 12 mesiacov?						
Čo potrebujeme doladiť?						
Čo potrebujeme začať robiť, čo teraz nerobíme?						
Čo potrebujeme prestať robiť?						
Čo potrebujeme, čo nemáme? Ľudia/zdroje						
Ako budeme vedieť, že sme v tom porástli? <i>Čo budú základné indikátory rastu?</i>						

Príklady hodnotenia mDNA

Nasledujúca tabuľka znázorňuje príklad možného prepojenia zásad s konkrétnymi návykmi v rámci systému mDNA. Cieľom tohto cvičenia je pomenovať súčasti mDNA, ktoré sú danými zásadami a návykmi aktivované. Napríklad, zásada Preorganizovanie spoločenstva podľa modelu APEPU aktivuje všetkých šesť súčastí mDNA, zatiaľ čo zásada Zmysluplné prepojenie sa týka iba piatich a nie všetkých šiestich. Takto jednoducho môžete zoradiť vaše zásady a im prislúchajúce návyky so zodpovedajúcimi súčastami mDNA a zároveň zhodnotiť slabé a silné stránky a pracovať na zefektívňovaní vašich aktivít.

Túto predlohu použijete pri vytváraní svojej vlastnej tabuľky na počítači, kartóne, tabuli alebo v akejkoľvek forme, ktorá vám najviac vyhovuje. V ľavom stĺpčeku vymenujte všetky zásady a návyky, ktoré sú vlastné vášmu zboru a potom ako skupina diskutujte a označujte tie súčasti mDNA, ktoré sa vám zdajú byť pri ich realizovaní aktivované. Týmto procesom môžete prejsť buď predtým, než si vyberiete sériu zásad a návykov alebo potom, keď už ich určitú dobu uplatňujete v praxi. Cieľom je osvojenie si takých zásad a návykov, ktoré aktivujú čo najviac súčastí mDNA.

ZÁSADA/NÁVYK	<i>Ježiš je Pán</i>	<i>Misijno-inkarnačný dôraz</i>	<i>Communitas</i>	<i>Organické systémy</i>	<i>Učenie</i>	<i>Apoštolské prostredie</i>
<i>Preorganizovanie spoločenstva podľa modelu APEPU</i>						
Zmysluplné prepojenie						
<i>Vzorom duchovného života a spirituality je Ježiš</i>						
Priekopnícka práca a multiplikácia						
Aktivita a reflexia						
Posväcovanie každodennosti						
Zmocňovanie ľudí k používaniu svojich darov						
Evanjelium sa musí stať primárnym textom						
Modlitba						
Vypracovanie misijných a učeníckých návykov						
Prejavy štedrosti						
Spoločná misia a projekty						
Katalytické pôsobenie						
Pohostinnosť						

Modlenie sa Písma: Staroveká tradícia Lectio Divina

Skupinová modlitba Lectio Divina

1. Vnímanie dotyku Krista - Slova

- Jeden človek prečíta daný text nahlas (dvakrát).
- V tichosti si všetci opakujú slovo, ktoré sa dotýkalo ich srdca.
- Ľudia si navzájom v skupine povedia to slovo alebo vetu (bez vysvetľovania).

2. Ako Kristus – Slovo ku mne hovorí

- Iný človek prečíta daný text ešte raz.
- Dvojminútové ticho, počas ktorého všetci uvažujú nad otázkou: „Ako sa toto slovo dotýka môjho života dnes?“
- Ľudia si navzájom v skupine krátko o tom povedia. „Počujem, vidím...“

3. Čo ma Kristus – Slovo volá spraviť

- Tretie čítanie iným človekom.
- Dvojminútové ticho. Uvažovanie nad vetou „Zdá sa mi, že Boh chce, aby som dnes/tento týždeň spravil .....“
- Nahlas sa zdieľajte o tom, k čomu jednotlivci dospeli.
- Po zdieľaní sa modlite za človeka po vašej pravici.

Individuálna modlitba Lectio Divina

Nájdite si pohodlné miesto a začnite sa sústrediť na svoje dýchanie – nadychujte sa nosom a vydychujte ústami. Počúvajte zvuky sveta okolo vás, spomaľte a pripravte sa na rozjímanie.

1. Čítanie: *lectio*

- Pomaly si prečítajte nejaký text.
- Opakujte si časti textu, ktoré vás hlboko oslovujú. Zotrvajte nad tými časťami textu, pri ktorých máte dojem, že k vám špeciálne hovoria.

2. Premýšľanie: *meditatio*

- Zamerajte sa na jednu vetu alebo na jedno slovo a dovoľte mu, aby presiaklo do vašich myšlienok.
- Čo tie slová znamenajú pre mňa teraz?

3. Modlitba: *oratio*

- Odovzdajte seba, svoje myšlienky a to slovo Bohu.
- Vstúpte do rozhovoru s Bohom.
- Čo potrebujem zmeniť?

4. Rozjímanie: *contemplatio*

- Ticho spočívajte v Božej prítomnosti, komunikujúc s Tým, ktorý ľudí inšpiroval k napísaniu Písma.

Šesť myšlienkových klobúkov Edwarda de Bona

Nasledujúcich šesť klobúkov reprezentuje šesť spôsobov myslenia a popisuje skôr smerovanie, ktorým sa naše myslenie môže uberať, než nejaké nálepkovanie našich myšlienkových procesov. To znamená, že tie klobúky sa používajú skôr proaktívne, ako reaktívne. Táto metóda vytvára priestor pre viac inputu od viacerých ľudí. Slovom de Bona, táto metóda „oddeľuje ego od výkonu“. Všetci môžu prispieť ku skúmaniu predmetu rozhovoru bez toho, aby ich ego utrpelo nejakú ujmu, keďže iba popisujú, ako veci vníma žltý alebo červený klobúk (alebo akýkoľvek iný). Šesť-klobúkový systém pomáha dosahovať plný výkon namiesto toho, aby aktivoval obranné systémy človeka. Ľudia môžu v rámci ktoréhokoľvek klobúka niečím prispieť, hoci pôvodne možno zastávajú presne opačný názor. Kľúčové je uvedomiť si, že každý klobúk reprezentuje nejaký myšlienkový smer a nie nejakú myšlienkovú nálepku.

1. **Biely klobúk:** Predstavte si biely papier. Je neutrálny a reprezentuje nejaké informácie. Biely klobúk má do činenia s dátami a informáciami. Biely klobúk sa pýta, aké informácie máme k dispozícii. Aké informácie nám chýbajú? Aké informácie by sme mali radi k dispozícii? Ako sa k tým informáciám dostaneme?
2. **Červený klobúk:** Predstavte si červenú farbu a oheň a teplo. Červený klobúk má do činenia s pocitmi, intuíciou, dojmami a emóciami. „Keď si nasadím červený klobúk, tak cítim toto: ... .“ „Hlboko vo mne to vyvoláva pocit, že ... .“ „Intúícia mi hovorí, že ceny čoskoro pôjdu dole.“
3. **Čierny klobúk:** Predstavte si prísnych sudcov, ktorí sú oblečení do čiernych rúch a ktorí ostro vystupujú proti previnilcom. Toto je výstražný klobúk. Bráni nám robiť chyby, robiť unáhlené rozhodnutia, robiť hlúposti, nelegálne veci, atď. Poukazuje na to, prečo sa niečo nedá spraviť alebo prečo niečo nebude fungovať.
4. **Žltý klobúk:** Predstavte si snečné počasie. Žltý klobúk reprezentuje optimizmus a pozitívnu perspektívu. Snaží sa zabezpečiť priechodnosť nápadov a objaviť spôsoby, ako sa dajú zrealizovať. Hľadá prínosy – tie ale musia mať logický základ. „To by mohlo fungovať, keby sme ... .“
5. **Zelený klobúk:** Predstavte si vegetáciu a bohatý rast. Zelený klobúk reprezentuje tvorivé myslenie, nové nápady, dodatočné alternatívy, nové možnosti a hypotézy. Chce to tvorivé úsilie. „Potrebujeme nejaké nové nápady.“ „Existujú nejaké iné riešenia? Nebojte sa, ak sprvoti budú znieť divne.“ „Dalo by sa to robiť aj inak?“ „Dá sa to vysvetliť aj nejakým iným?“
6. **Modrý klobúk:** Predstavte si nebo a výhľad. Tento klobúk reprezentuje dohľad nad procesom. Modrý klobúk rozmýšľa o rozmýšľaní, ktoré práve prebieha. Určuje agendu toho rozmýšľania. Navrhne nasledujúce kroky v rozmýšľaní. Modrý klobúk vytvára priestor pre ostatné klobúky. Vedie k zhrnutiam, uzáverom a k rozhodnutiam. Keď ho máte nasadený, môže hovoriť napríklad: „Vedeli by sme zhrnúť, kam sme sa zatiaľ dostali?“ „Myslím, že by sme sa mali pozrieť na naše priority.“ „Myslím, že by sme sa teraz mali trochu viac venovať zelenému mysleniu.“ Tento klobúk obyčajne patrí vedúcemu alebo organizátorovi stretnutia.

Filmy o *communitas*, vhodné na spoločné pozieranie

- ♦ Bratstvo neohrozených
- ♦ Agent bez minulosti, Bournov mýtus, Bournovo ultimátum
- ♦ Trilógia Pán prsteňov
- ♦ Hľadá sa Nemo
- ♦ Master and Commander: Odvrátená strana sveta
- ♦ Trilógia Matrix
- ♦ Zachráňte vojaka Ryana
- ♦ Príbeh hračiek
- ♦ Čarodejník z krajiny Oz

Dôležité online zdroje pre aplikáciu ZABUDNUTÝCH CIEST

mPULSE. Tento online test je vytvorený tak, aby vám pomohol identifikovať a „zmerať“ prítomnosť Apoštolského Elementu (ktorý pozostáva zo šiestich súčastí mDNA) vo vašom zbore. *mPULSE* (misijný pulz) je vytvorený so zámerom, *zmerať pulz* zborom, ktoré sa chcú začať uberať smerom hnutia, ktoré je popísané v knihe *Zabudnuté cesty*. Pomôže vám pri zhodnotení „misionality“ organizácie a zároveň vám poskytne strategický nástroj pre tvorbu Apoštolského Elementu a pre aplikovanie tohto modelu. Raz do roka zmerajte pulz svojho zboru/organizácie.

Navštívte www.theforgottenways.org/mpulse.

APEPU test: Ak chcete naplno rozvinúť misijný typ služby vo vašom zbore/organizácii, môžete pri tom podobným spôsobom využiť APEPU test. Vám a vášmu tímu poskytne možnosť zhodnotiť (a rozvinúť) službu, ktorá vychádza z Efežanom 4,11. K dispozícii sú tak individuálne testy, ako aj 360 stupňová spätná väzba – oba tieto nástroje vám pomôžu identifikovať, kde sa každý jednotliviec nachádza v rámci profilu APEPU. Navštívte www.theforgottenways.org/apest.

Na stránke www.theforgottenways.org môžete využiť aj blogovú formu rozhovoru s Alanom a inými.

SLOVNÍK KLÍČOVÝCH VÝRAZOV

Tento slovník bol prevzatý z knihy *Zabudnuté cesty* a jeho zámerom je pomôcť čitateľom v porozumení niektorých technických termínov a slovných spojení. V podstate ide o sériu definícií slov, ktoré sú kľúčové pre pochopenie tejto knihy.

Adaptívna výzva

Toto je koncept, ktorý pochádza z teórie chaosu. Adaptívnu výzvu tvoria situácie, v ktorých nejaký živý systém čelí výzve, v rámci ktorej musí hľadať novú realitu. Adaptívne výzvy majú dva možné zdroje: (1) prvým z nich je situácia veľkého ohrozenia a (2) druhým zdrojom je nejaká obrovská príležitosť. Ohrozenie vytvára pre daný organizmus alebo organizáciu scenár „prispôsob sa alebo zomri“. Obrovská príležitosť môže prísť jednoducho v podobe scenára typu: „potrava je lepšia vo vedľajšej doline ... poďme tam!“ Adaptívne výzvy vytvárajú kontext pre inováciu a prispôsobovanie sa.

Adaptívne vodcovstvo

Adaptívny vedúci je ten typ vedúceho, ktorý buduje tréningové organizácie a organizácii dokáže pomôcť pri prechode rôznymi formami a prejavmi, ktoré sa nezaobídu bez čulosti, vnímavosti, inovácie a podnikavosti. Adaptívni vedúci sú potrební vtedy, keď hrozí nejaké veľké nebezpečenstvo alebo keď je pred organizáciou nejaká obrovská príležitosť – alebo oboje. Tento typ vodcovstva je veľmi relevantný v našej situácii na počiatku dvadsiateho prvého storočia. Treba ho porovnať s *operačným vodcovstvom*, ktoré je definované neskôr.

APEPU

Toto je termín, ktorý používam na popísanie päť-zložkovej služby, vyplývajúcej z Efežanom 4. APEPU je skratka slov Apoštol, Prorok, Evanjelista, Pastier, Učiteľ. Mechanizmus analýzy týchto obdarovaní môžete nájsť na stránke www.theforgottenways.org/apest.

Apoštolský

Tento termín používam veľmi špecificky – nie v prvom na popísanie teológie cirkvi; skôr ako popis fungovania novozákonnej cirkvi – popisujem ním časť jej energie, dôrazov a geniality, ako aj jej vodcovských štruktúr.

Apoštolský Element

Apoštolský Element (Apostolic Genius) je slovné spojenie, ktoré som vytvoril so zámerom, pokúsiť sa o pochopenie a o artikulovanie tej jedinečnej energie a sily, ktorou sú nasiaknuté fenomenálne Ježišovské hnutia, ktoré sú zdokumentované v dejinách ľudstva. Sám som dospel k uzáveru, že Apoštolský Element pozostáva zo šiestich súčastí (možno aj z viacerých, no nikdy sa neobíde bez týchto šiestich). Päť z nich som nazval mDNA a jedna má do činenia s jeho spiritualitou a teológiou. Keď ten termín používam, väčšinou sa sústredím na daných päť súčastí mDNA. Tými piatimi súčastami sú misijno-inkarnačný dôraz, apoštolské prostredie, činenie učeníkov, organické systémy a *communitas*. Termín Apoštolský Element je nabitý dokonalou kombináciou všetkých súčastí mDNA, ktoré spolu tvoria určitú konšteláciu a vzájomne sa vysvetľujú. Tiež verím, že Apoštolský Element je latentne prítomný alebo vsadený do samotnej podstaty Božieho ľudu. Myslím si, že Apoštolský Element sa aktivuje vtedy, keď sú prítomné všetky súčasti mDNA, keď sú v dynamickom vzťahu s ostatnými súčastami a keď adaptívna výzva pôsobí ako katalyzátor.

Atraktívna cirkev

Atraktívna cirkev vychádza v podstate z predpokladu, že na to, aby sme ľudí mohli priviesť k Ježišovi, ich najprv musíme priviesť do cirkvi. Taktiež popisuje typ a formu správania, ktorá sa zrodila počas kresťanskej éry dejín, počas ktorej bola cirkev vnímaná ako centrálna inštitúcia spoločnosti a preto sa od ľudí očakávalo, že skôr „si prídu vypočuť evanjelium“, než aby sme ho ako kresťania niesli my k nim. Tento termín netreba zamieňať s kultúrnou atraktivitou.

Biblické židovstvo

Popisuje svetonázor, ktorý v podstate formoval a podporoval biblické zjavenie a stal sa jeho nositeľom. Tento výraz poukazuje na židovský svetonázor, ktorý nachádzame konkrétne v Písme. Židovstvo samé osebe obsahuje aj názory, ktoré pochádzajú z neskorších období Judaizmu.

Communitas

Toto je slovo je prevzaté z práce antropológa Victora Turnera, ktorý tento termín používal na popisanie skúseností, ktoré boli súčasťou iniciálnych obradov mladých afrických chlapcov (pozri *liminalita*). Príbuzné koncepty liminality a *communitas*, ktoré spolu tvoria jeden z kľúčových prvkov mDNA, popisujú dynamiku kresťanského spoločenstva, ktorá je inšpirovaná k prekonaniu svojho inštinktu „spájať sa a vytešovať sa zo seba“. Namiesto toho sa sústreďí na spoločné poslanie, ktoré ju vedie na nebezpečnú cestu na neznáme miesta – je to poslanie, ktoré cirkev vedie k zbaveniu sa svojich kolektívnych istôt a k vnoreniu sa do sveta činu. Tam potom zakúša dezorientáciu a marginalizáciu, ale zároveň tam dochádza aj k úplne novému stretnutiu s Bohom a medzi ľuďmi navzájom. *Communitas* je preto vždy spojená so skúsenosťou liminality. Patrí k nej dobrodružstvo a pohyb a popisuje tú jedinečnú skúsenosť *vzájomnosti*, ku ktorej dochádza len v rámci skupiny ľudí, ktorí sú inšpirovaní víziou lepšieho sveta a ktorí sa kvôli nej snažia naozaj aj niečo praktické spraviť.

Cudzie atraktory

V teórii živých systémov existuje fenomén, ktorý sa nazýva „cudzie atraktory“. Cudzie atraktory sú v podstate tou silou, ktorá podobne ako kompas alebo ako hlboké pudy zvierat, vedie živé systémy určitým smerom a predstavuje pre organizmy určitý stimul, ktorý ich vyvádza z ich zóny pohodlia. Nachádzajú sa vo všetkých živých systémoch, vrátane ľudských organizácií. Ako sme už poznamenali v kapitole o teórii chaosu, systém, ktorý je vo vyváženom stave, nevyhnutne smeruje k zániku a ak sa má stať adaptabilným, musí sa posunúť na hranu chaosu a tak iniciovať svoju latentnú schopnosť adaptovať sa a teda aj prežiť. Podobne, ako u biologických systémov, zohrávajú cudzie atraktory aj v organizáciách (ako v živých systémoch) kľúčovú úlohu pri vysporiadavaní sa s adaptívnymi výzvami.

Dualizmus (hlavne platónsky dualizmus)

Názor, že duch je dobrý a že čokoľvek, čo protirečí duchu, je iste zlé. Hmota odporuje duchu a preto je zlá. Forma dualizmu, ktorá najviac ovplyvnila cirkev, pochádza od Platóna. Platón bol presvedčený, že *skutočný* svet je naozaj iba svet večných myšlienok a podstaty, ktorý sa nachádza v nejakej neviditeľnej duchovnej realite a že hmotný svet vecí je iba jeho tieňom a preto nepredstavuje žiadnu podstatnú realitu. Tieň je iba odrazom niečoho skutočného, no sám osebe nie je skutočný. Niečo skutočné sa dá nájsť v tom, ako ten svet zachytáva nejaký predmet, ako ho poníma a nie v tom, ako ho v našom svete naozaj vnímame. Tento prístup sa tiež nazýva dualizmom a od piateho storočia nášho letopočtu sa tento prístup stal dominantným svetonázorom Západnej cirkvi. Dualizmus teda prirodzene preferuje *podstatu* a nie *funkčnosť*. Realita nejakej veci spočíva v jej poňatí alebo v jej podstate a nie v tom, ako sa javí alebo na čo slúži. Konečným dôsledkom tejto doktríny je rozdeľovanie sveta na to, čo je sväté alebo podstatné a na to, čo je nesyväté alebo čisto funkčné/fyzické. Nesmierne to vplyva na spôsob nášho cirkevného života a na to, ako štruktúrujeme našu spiritualitu.

Ecclesia

To je najpoužívanejšie grécke slovo, ktoré sa do nášho jazyka prekladá ako „cirkev“. Toto slovo používam v tejto knihe tak, aby zdôraznilo pôvodnú myšlienku cirkvi, ktorá zodpovedá Božím predstavám.

Ecclesiológia

Tento výraz popisuje biblické učenie o cirkvi.

Emergencia

„Princíp *emergencie* bol rozpracovaný na vysvetlenie spôsobu, ktorým sa organizmy rozvíjajú a prispôsobujú meniacemu sa prostrediu. V protiklade k obľúbenému názoru, že organizmy sa rozvíjajú zhora nadol vopred určeným, dobre naplánovaným spôsobom, *teória emergencie* poukazuje na to, že komplexné systémy sa rozvíjajú zdola nahor. Relatívne jednoduché zoskupenia buniek, alebo skupín jednotlivcov, ktoré sa osamote nedokázali vysporiadať s nejakou zložitou výzvou, sa spájajú a pomocou relatívne jednoduchých interakcií formujú komplexnejšiu organizačnú kultúru, ktorá sa s danými výzvami dokáže vysporiadať. Inými slovami, odpovede na výzvy, ktorým organizmy a organizácie čelia v meniacom sa prostredí, sa obyčajne vynárajú zdola nahor a nie sú dopredu naplánované zhora nadol. Preto misijné

vodcovstvo popisujeme ako *pestovanie prostredia*, v ktorom môže dochádzať k *emergencii* (k zrodu) *misijnej predstavivosti Božieho ľudu*.

Emerging Missional Church (EMC) / Rodiaca sa misijná cirkev

Tento termín som zaviedol hlavne preto, aby som vedel identifikovať a popísať novú formu *ecclesia*, ktorá vzniká v týchto dňoch. V tejto knihe je tento názov používaný tak, aby sme ju vnímali ako rodiacu sa štruktúru, ako novú formu *ecclesia* našich dní. Nielen že sa rodí alebo že je misijná, ale je aj kombináciou týchto dvoch faktorov a preto sa v rámci nej tvorí nová forma cirkvi. Tento názov používam aj na popísanie toho fenomenálneho hnutia, ktoré v súčasnosti vzniká. Tým nechcem popierať kontinuitu EMC uprostred Božieho ľudu všetkých čias, chcem ju len odlišiť ako novú formu.

Evanjelizačno-atraktívny

Tieto slová popisujú misijný dôraz kresťanskej cirkvi a hnutia rastu zborov. Jeho základným predpokladom je v podstate presvedčenie, že akákoľvek evanjelizačná aktivita musí privádzať ľudí späť do cirkvi a tak viesť k početnému rastu daného zboru. Dá sa to vyjadriť aj slovami – „evanjelizácia a vťahovanie“. Ja tieto slová používam ako protiklad misijno-inkarnačného dôrazu.

Hebrejský

Pozri tiež *Biblické židovstvo* vyššie. V podstate je to svetonázor, ktorý je popísaný hlavne v Biblii. Slovo hebrejský v širšom zmysle môže tiež znamenať svetonázor Židovského národa ako národnostnej skupiny, ktorá je hlboko ovplyvnená judaizmom.

Helenizmus

Toto slovo používame v tejto knihe ako protiklad židovského myslenia. Helenizmus predstavujú ideológie, ktoré formovali a dotvárali grécke ponímanie sveta. Spolu s rímskym myšlienkovým svetom predstavovali základ svetonázoru Rímskej ríše a čím viac sa cirkev vzdalovala od svojich židovských koreňov, tým viac sa helenizmus stával dominantným svetonázorom kresťanskej cirkvi.

Hnutie

V tejto knihe používam tento pojem v jeho sociologickom význame na popísanie organizačných štruktúr a mravov misijnej cirkvi. Som presvedčený o tom, že novozákonná cirkev bola sama osebe hnutím a nie inštitúciou (pozri *inštitúcia/inštitucionalizmus* nižšie). Verím tomu, že ak má cirkev byť skutočne misijnou, musí sa neustále snažiť o udržanie štýlu a étosu hnutia.

Chaos a teória chaosu

Teória chaosu je nová vedecká disciplína, ktorá sa snaží skúmať povahu živých systémov a ich reakcie na svoje prostredie. Týka sa teda nielen organizmov, ale aj ľudských organizácií, ktoré sú považované za živé systémy, ktoré fungujú veľmi podobne, ako organický život. V rámci živých systémov nie je chaos nevyhnutne ničím negatívnym, lebo môže tvoriť kontext významných inovácií. Napriek tomu predstavuje hrozbu pre živé systémy, ktoré na podmienky chaosu nereagujú vhodným spôsobom. Pozri 3. a 7. kapitolu, v ktorej detailnejšie popisujem tieto myšlienky.

Inkarnačný

Inkarnácia je slovo, ktorým vyjadrujeme, že Boh vstúpil do stvoreného sveta a do ľudskej ríše ako človek, Ježiš z Nazaretu. Keď misiú nazývame *inkarnačnou*, znamená to, že podobným spôsobom stelesňujeme kultúru a život našej cieľovej skupiny, lebo chceme danú skupinu zmysluplne osloviť zvnútra jej vlastnej kultúry. Tento pojem používam tiež vtedy, keď popisujem, ako niekto v rámci misie *ide* k svojej cieľovej skupine namiesto toho, aby ľudí z nej pozýval do svojho kultúrneho prostredia, v ktorom si potom tí ľudia môžu vypočúť evanjelium.

Inštitúcia a inštitucionalizmus

Inštitúcie sú organizácie, ktoré pôvodne vznikajú so zámerom naplniť nutné náboženské a sociálne funkcie a poskytovať určitú štruktúrnu oporu pre čokoľvek, čo si tá funkcia bude vyžadovať. V mnohých ohľadoch je presne toto zámerom akýchkoľvek štruktúr, keďže organizácie potrebujeme vtedy, keď sa kolektívne snažíme o dosiahnutie spoločného cieľa, čoho príkladom sú napríklad pôvodné zábery mnohých denominácií. K problémom dochádza vtedy, keď sa inštitúcie stávajú viac, než len nejakou štruktúrnou oporou – keď sa z nich stávajú riadiace inštitúcie všetkých možných druhov. Moja pracovná definícia inštitucionalizácie hovorí, že k inštitucionalizácii dochádza vtedy, keď *subdodávateľsky zabezpečujeme*

základné radové/lokálne funkcie a očakávame, že ich bude naplňovať nejaká štruktúra/organizácia. Postupom času sa centralizovaná štruktúra odosobňuje a reštriktívnym spôsobom začne upravovať nevhodné správanie a slobodu. Inými slovami povedané, k inštitucionalizácii dochádza vtedy, keď v mene určitej pohodlnosti najmeme niekoho iného na to, aby robil to, čo musíme robiť sami. Keď sa to stane, dochádza k prevodu zodpovednosti a moci/autority na daný riadiaci orgán. V tom bode sa v tom orgáne začne sústreďovať moc, ktorú ten orgán používa sčasti aj na sankcionovanie správania svojich členov, ktorí nedržia krok s danou inštitúciou. Stáva sa z neho mocenský orgán, ktorý pri nekonformnom správaní začne uplatňovať určitý druh reštriktívnej autority. Problém sa vyhrocuje, keďže postupom času sa obyčajne moc stále viac zakotvuje v inštitúcii a inštitúcia začína vytvárať kultúru kontroly a obmedzovania. Nikto to pôvodne tak nezamýšľal; zdá sa, že sa to deje len v dôsledku padlej ľudskej prirodzenosti v oblasti moci. Keď sa inštitúcie dostanú do tohto bodu, iba extrémne ťažko sa môžu zmeniť. Vo svetle týchto slov je pochopiteľné, že všetci veľkí inovátori a myslitelia sa búria proti inštitucionalizmu. Televízia a filmy nám často vykresľujú obraz inštitúcie Rímsko-katolíckej cirkvi, ktorý iba zdôrazňuje, aký nezniesiteľný sa môže stať náboženský inštitucionalizmus. A hoci pri týchto obrazoch môže niekedy ísť iba o karikatúru, niet pochyb o tom, že mnohé tieto obrazy sú inšpirované skutočnosťou. Väčšina nekresťanov na Západe považuje väčšinu cirkevných zborov za donucovacie inštitúcie a sčasti má pravdu.

Ježišovské hnutia

Keď hovorím o Ježišovských hnutiach (alebo keď tento pojem nahrádzam slovným spojením „fenomenálne kresťanské alebo apoštolské hnutia“), primárne sa pri tom odvolávam na dva názorné príklady, ktoré ma zaujali a tými sú prvotná cirkev a Čínska podzemná cirkev. Tento pojem sa však týka aj tých úžasných hnutí v dejinách, v rámci ktorých došlo k exponenciálnemu rastu a vplyvu, napríklad Wesleyovského prebudenia alebo súčasného Letničného hnutia v treťom svete.

Komplexnosť/Zložitosť

Komplexnosť sa spája s chaosom. Teória živých systémov v podstate tvrdí, že živé organizmy majú tendenciu združovať sa do komplexnejších celkov. Komplexnosť tiež berie na vedomie skutočnosť, že keď sa zaoberáme živými systémami, zaoberáme sa niečím naozaj zložitým. Kvôli tejto zložitosti môžu mať aj relatívne nepatrné činy obrovské dôsledky na celý systém.

Kondičný rámec

V podstate ide o kontext, ktorý testuje zdravie nejakého živého systému – už či ide o nejaký organizmus alebo o organizáciu.

Konštantínizmus

Toto je len iné slovo pre kresťanstvo, pretože kresťanstvo bolo v podstate iniciované Konštantínovými ediktmi, ktoré regulovali oficiálne postavenie cirkvi v štáte. Konštantínizmus popisuje tie formy cirkevného života, ktoré vznikli zo spojenia cirkvi a štátu a ktoré formujú zmýšľanie ľudí posledných sedemdesiat storočí.

Kresťanstvo

Popisuje štandardizované formy a prejavy cirkvi a misie, ktoré vznikli a vznikajú od čias Konštantína (od roku 312 n.l. do súčasnosti). Je dôležité poznamenať, že tieto formy nepredstavujú pôvodný stav, ktorý mala cirkev od svojho počiatku. Kresťanská cirkev je fundamentálne odlišná od novozákonnej cirkvi, ktorá pozostávala zo vzťahovej siete obyčajných misijných spoločenstiev, organizovaných vo forme hnutia. Kresťanstvo je charakterizované nasledujúcimi vlastnosťami:

1. Základným prístupom je atraktívny model správania a nie misijno-vysielací prístup. Predpokladom tohto prístupu je určité centrálné postavenie cirkvi vo vzťahu k okolitej kultúre. (Misijná cirkev je „idúca/vysielajúca“ a funguje inkarnačným spôsobom.)
2. Cirkev sa začína sústreďovať na vysvätené cirkevné budovy/miesta uctievania Boha. Prepájanie budov s cirkvou viedlo k podstatným zmenám toho, ako cirkev začala vnímať samu seba. Stala sa omnoho statickejšou a inštitucionalizovanejšou. (Prvotná cirkev nemala žiadne oficiálne cirkevné budovy, okrem bežných domov, dielní, atď.)
3. Vytváranie inštitučne schváleného, profesionálneho duchovenstva, ktoré primárne zastáva úlohu pastiera a/alebo učiteľa. (V novozákonnej cirkvi boli ľudia odporúčaní do vedenia cirkvi miestnymi zbormi alebo apoštolským vedúcim. Bolo to však niečo iné, ako denominačná alebo inštitucionálna ordinácia, ktorú poznáme z kresťanstva. Tá vedie k rozdeľovaniu Božieho ľudu na profesionálnych

- a laických kresťanov. Trvám na tom, že z toho čo vieme o Ježišovskom hnutí prvotnej cirkvi a z cirkevného hnutia v Číne, je myšlienka oddeleného duchovenstva novozákonnej cirkvi cudzia.)
4. Táto paradigma je tiež charakterizovaná inštitucionalizovaním milosti vo forme sviatostí, ktoré smie vysluhovať len inštitučne schválené kňazstvo. (V Novom zákone mala Večera Pánova formu bežného [každodenného?] jedla, ktoré bolo zasvätené Ježišovi v kontexte každodenného života a domácnosti.)

Kristocentrický

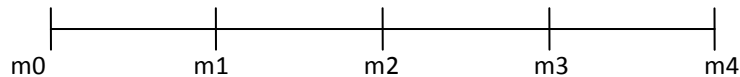
Toto slovo znamená, že Ježiš je v centre pozornosti. Keď je niečo kristocentrické, tak všetko je usporiadané okolo Ježišovej osoby a Ježišovho diela.

Kristológia/Kristologický

Kristológia je v podstate zhrnutím biblického učenia Ježiša a o Ježišovi, Mesiášovi. Keď napríklad poviem, že kristológia musí byť východiskom pre všetky aspekty cirkevného života a cirkevnej práce, znamená to, že Ježiš musí byť úplne prvým a najpodstatnejším v našom živote a v tom, ako sami seba definujeme ako cirkev a ako učeníci. Forma prídavného mena jednoducho znamená, že daný prvok, ktorý popisujeme, musíme primárne vnímať cez naše chápanie a zakúšanie Ježiša ako Mesiáša.

Kultúrny odstup

Toto je pojem, ktorý nám pomáha skúmať a hodnotiť, aký odstup má určitá skupina ľudí od *zmysluplného* zaobrerania sa evanjeliom. Potrebujeme si to najprv predstaviť na určitej škále, ktorá vyzerá nejak takto:

Každé číslo s písmenom *m* predstavuje jednu *významnú kultúrnu prekážku, ktorá bráni zmysluplnému komunikovaniu evanjelia*. Jednoduchým príkladom takejto prekážky je jazyk. Ak máte osloviť niekoho, kto hovorí iným jazykom, máte problém. Inými prekážkami môže byť rasa, história, náboženstvo/svetonázor, kultúra, atď. Napríklad, do islámskych kontextov sa evanjelium nedokáže dostať priamo, pretože mu v tom bráni náboženstvo, rasa, história – všetky tieto faktory významne komplikujú pre daných ľudí zmysluplné zaobreranie sa evanjeliom. Kresťanstvo vďaka križiackym výpravám značne narušilo schopnosť moslimských ľudí porozumieť Kristovi a semitské národy majú skvelú pamäť. Misia v kontexte islámskych národov bude teda asi spadať do oblasti m3 až m4 (náboženstvo, história, jazyk, rasa a kultúra). To isté platí o Židoch na Západe. V oboch týchto situáciách je veľmi ťažké „hovoriť zmysluplne“.

Liminalita

Pojem liminalita pochádza zo slova *liminálny/prahový*, ktoré popisuje nejakú hranicu alebo nejakú hraničnú situáciu. V tejto knihe je toto slovo použité na popísanie kontextov alebo podmienok, v ktorých dochádza ku zrodu *communitas*. Liminálne situácie môžu byť extrémne – ich účastník môže byť doslova vylúčený z normálnych životných štruktúr, môže prežívať pokorenie, dezorientáciu a podrobovať sa rôznym iniciačným obradom, ktoré spolu predstavujú formu nejakej skúšky, od ktorej závisí, či jej účastník bude znova pripustený do spoločnosti a posunie sa na ďalšiu úroveň aktuálnej sociálnej štruktúry. Liminalita sa teda týka takých situácií, v ktorých sa ľudia nachádzajú počas prahových, okrajových situácií vo vzťahu k okolitej spoločnosti – sú to miesta, charakterizované nebezpečenstvom a dezorientáciou.

Matrica duchovnej služby

Tento pojem používame na popísanie jednotlivých povolání v rámci duchovnej služby v cirkvi a vychádzame pri tom z **Efežanom 4,7nn** – hlavne máme pri tom na mysli, že celá cirkev pozostáva z ľudí, ktorí majú apoštolské, prorocké, evanjelizačné, pastierske a didaktické (učiteľské) povolanie. **Efežanom 4,7** naznačuje, že „jednému každému z nás“ to bolo dané a **4,11** hovorí, že „On ustanovil *jedných* za apoštolov, *iných* za prorokov, zase *iných* za evanjelistov a *iných* za pastierov a učiteľov“. Pojem *matrica duchovnej služby* je teda aplikáciou modelu APEPU na *celý zbor/cirkev* a nie iba na jeho vedenie ako také, ako sa to obyčajne vykladá (pozri aj *vodcovská matrica*).

mDNA

Písmeno *m* som predsunul pred skratku DNA len preto, aby som ju odlíšil od jej biologickej verzie – ide proste o misijnúDNA. To, čím je DNA pre biologické systémy, tým je mDNA pre ecclesiálne. Biologická DNA:

- ♦ sa nachádza vo všetkých živých bunkách,
- ♦ zachytáva genetický kód, ktorý zabezpečuje prenos dedičných znakov, ktoré sú rozmanitejšie, než znaky pôvodného organizmu,
- ♦ sa sama znásobuje,
- ♦ je nositeľkou životne dôležitých informácií, ktoré sú nevyhnutné pre zdravú reprodukciu.

mDNA má v cirkvi také isté funkcie – tak to Boh stvoril. Týmto konceptom/metaforou sa snažím vysvetliť prítomnosť vrodeneho, reprodukovateľného, centrálného riadiaceho mechanizmu, ktorý je nevyhnutný pre reprodukciu a udržateľnosť skutočných misijných hnutí. Podobne, ako organizmy, ktoré tvoria jeden celok a zároveň každá ich bunka spĺňa svoju jedinečnú funkciu, ktorá súvisí s DNA celého organizmu, tak aj cirkev vo svojom jedinečnom kontexte nachádza svoj referenčný bod vo svojej vrodenej mDNA.

Mém a mémplex

Mém v myšlienkovom svete predstavuje v podstate to isté, čo gén vo svete biológie – je replikujúcou sa časticou kultúrnej informácie. Mémplex je v rámci tejto teórie sústavou mémov (myšlienok), ktoré spolu tvoria vnútornú štruktúru nejakej ideológie alebo systému názorov. A podobne, ako DNA, snaží sa formou mutácie replikovať do vyšších myšlienkových foriem – pridávaním, rozvíjaním alebo selekciou mémov podľa aktuálnej situácie. Znie to čudne, nie? Táto myšlienka je cenná preto, lebo mémplex má schopnosť reprodukovať sa – robí to tak, že sa usadí v mozgu prijímača a stadiaľ sa prostredníctvom ľudskej komunikácie šíri do iných mozgov. Všetci poznáme ten pocit, keď nám niekto dá „chrobáka do hlavy“, či nie? Sú myšlienky, ktorých sila nás dokáže pohltiť. V určitom zmysle sme boli presne takto pohltení evanjeliom a nadobudli sme biblický svetonázor.

Misijná cirkev

Misijná cirkev je cirkev, ktorý sa definuje a celý svoj život organizuje okolo svojho skutočného zámeru, ktorým je spolupracovať s Bohom v Jeho misii v tomto svete. Inými slovami, skutočným a autentickým organizačným princípom cirkvi je misia. Keď sa cirkev angažuje v misii, je skutočnou cirkvou. Nielenže samotná cirkev je produktom misie, ale šírenie misie akýmkoľvek možným spôsobom je hlavnou povinnosťou a zámerom cirkvi. Božie poslanie prúdi priamo cez každého veriaceho a cez každé spoločenstvo viery, ktoré sa pridáva Ježiša. Keď sa niekto stavia tomu na odpor, bráni tým uskutočňovaniu Božích zámerov uprostred Jeho ľudu a skrze neho.

Misijná ecclesiológia

Podobne, ako pri vyššie uvedenom pojme, tu ide o skúmanie podstaty kresťanských hnutí a teda aj cirkvi, ktorá je formovaná Ježišom a Jeho poslaním. Pozornosť sa zameriava hlavne na organizáciu a prejavy cirkvi, ktorej ústredným zámerom je misia.

Misijno-inkarnačný

To je pojem, ktorý som zaviedol na popisovanie dôrazu, ktorý je súčasťou Ježišovských hnutí v dejinách. Spojením týchto dvoch slov sa snažím prepojiť dva prístupy, ktoré v podstate tvoria jednu a tú istú aktivitu. Slovo *misijný* sa sústreďuje na neustále prebiehajúci dôraz Ježišovských hnutí, ktorým je rozsievanie semienok alebo rozširovanie baktérií formou kýchania. Je to základný aspekt schopnosti kresťanstva šíriť sa a prekračovať kultúrne hranice. Je spojený s teológiou *missio Dei* (Božia misia), ktorá spočíva v tom, že Boh *posiela* svojho Syna a my sa sami stávame *vyslanými* ľuďmi. Inkarnačná časť tejto rovnice sa týka zasadzovania a prehlbovania evanjelia a cirkvi v rámci hosťujúcej kultúry. Znamená to, že ak máme nadviazať vzťah s hosťujúcou komunitou a ak ju máme začať ovplyvňovať, budeme to musieť spraviť zvnútra – v rámci jej kultúrnych foriem a prejavov. Je to priamo prepojené s inkarnáciou Boha v Ježišovi.

Misijný

Môj obľúbený pojem: Používam ho na popisovanie určitého typu alebo formy cirkvi, vodcovstva, kresťanstva, atď. Napríklad *misijný* zbor je taký zbor, ktorého primárnym zámerom je misijné povolanie Božieho ľudu. *Misijné* vodcovstvo predstavuje takú formu vodcovstva, ktorá zdôrazňuje primárnosť misijného povolania Božieho ľudu.

Misiológia/Misiologický

Misiológia je štúdium misie. Tento vedný odbor sa snaží identifikovať základné dôrazy Písma, ktoré vedú Boží ľud do interakcie s týmto svetom. K týmto dôrazom patrí napríklad *missio Dei* (Božia misia), inkarnácia a kráľovstvo Božie. Popisuje tiež autentický záväzok cirkvi v oblasti sociálnej spravodlivosti, riešenia vzťahových problémov a evanjelizácie. Misiológia ako taká sa snaží definovať zámery cirkvi vo svetle Božej vôle pre tento svet. Pokúša sa tiež o štúdium metód, potrebných na dosiahnutie týchto cieľov – z Písma a z dejín. Pojem *misiologický* je odvodený z tohto významového základu.

Mód/Spôsob

Ďalšie obľúbené slovo, ktoré jednoducho popisuje metódu, štýl alebo spôsob fungovania toho, čo popisuje. Webový slovník Encarta popisuje slovo *mode* (mód/spôsob) ako „spôsob, štýl alebo forma, napríklad spôsob robenia niečoho alebo forma, v ktorej niečo existuje.“ Štýl prvotnej cirkvi popisuje teda jej metodológiu, jej postoje, jej prístup ku svetu, atď.

Operačné vedenie

Operačné vedenie je v podstate taký typ vedenia, ktorý sa hodí pre organizácie, ktoré sú v relatívne stabilných podmienkach a v rámci ktorých hlavná úloha vedenia spočíva v udržiavaní a rozvíjaní aktuálnych programových štruktúr. Táto forma vedenia vychádza z predpokladov sociálneho inžinierstva a preto je iba odrazom mechanického svetonázoru. Je funkčná a pre *niektoré* organizácie je dokonca vhodná – pre tie, ktoré sa nachádzajú v stabilných podmienkach. Operačné vedenie funguje najlepšie vtedy, keď sa aktuálne problémy dajú vyriešiť aplikovaním existujúceho repertoáru riešení a keď sa dajú vyriešiť rýchlo, kvalitne a dobre. Obyčajne ide o hierarchickú formu vedenia, v rámci ktorej sa riešenie rodí hore a potom je postupne aplikované na nižších úrovniach. Ak organizácia prechádza znižovaním rozsahu práce a zamestnancov, reštrukturalizáciou, redukovaním nákladov a ak kľúčom k úspechu je výraznejšie zameranie na výkon, operačné vedenie je pravdepodobne tou najvhodnejšou voľbou.

Prostredia/Polia

Vesmír, v ktorom žijeme, je plný zatiaľ neznámych polí. Hoci sú neviditeľné, tieto polia napriek tomu jednoznačne vplyvajú na predmety, ktoré sa k nim dostatočne priblížia. Existujú gravitačné polia, elektromagnetické polia, kvantové polia, atď. a tieto ovplyvňujú samotnú štruktúru našej reality. Tieto nepozorovateľné vplyvy ovplyvňujú správanie atómov, predmetov a ľudí. Tieto polia však neexistujú len v prírode a fyzike; existujú aj v sociálnych systémoch. Zamyslite sa napríklad nad mocou myšlienok v ľudskom živote – silná myšlienka nemá síce žiadnu materiálnu podstatu, no napriek tomu je jej vplyv nespochybniteľný. Všimnite si tiež, akú moc má u ľudí a celých spoločností dobro a zlo. Tento koncept používam preto, lebo sa snažím vyjadriť, že aj samotné vodcovstvo vytvára neviditeľné pole, ktoré vedie k určitému typu správania. Keď sa pokúšate chápať vodcovstvo ako vplyv, skúste si ho predstaviť ako magnet, ktorý priťahuje železné piliny, roztrúsené na papieri. Keď sa tie piliny dostanú do sféry vplyvu magnetu, vytvoria určitý vzor, ktorý si všetci pamätáme zo školských lavíc. Myslím si, že vodcovstvo spôsobuje presne to isté – vytvára *pole*, ktoré ovplyvňuje ľudí k určitému správaniu; presne tak, ako magnet ovplyvňuje železné piliny.

Prvotná cirkev

Ide o obdobie v dejinách cirkvi, do ktorého spadá novozákonná cirkev až po Konštantínovu vládu – teda do roku 312 n.l.. Ja toto slovné spojenie používam na popisovanie určitého konkrétneho režimu cirkvi: ako radikálnej vzťahovej siete obyčajných zborov a ľudí, organizovaných v podobe hnutia, nachádzajúcich sa do veľkej miery v kontexte prenasledovania.

Vodcovská matrica

Termín pre apoštolské, prorocké, evanjelizačné, pastierske a didaktické (učiteľské) vodcovstvo, ktoré je odvodené z matrice duchovnej služby (pozri nižšie, tiež APEPU). Vodcovstvo je v tomto zmysle *povolanie v rámci povolania*.

Zakladanie zborov

Iniciovanie a rozvíjanie nových, organických, misijných-inkarnačných spoločenstiev viery v rôznych kontextoch. Sme presvedčení, že akákoľvek skutočná misia sa zameriava na rozvíjanie spoločenstiev viery. Zakladanie zborov je teda podstatnou súčasťou akejkoľvek autentickéj misijnej stratégie.